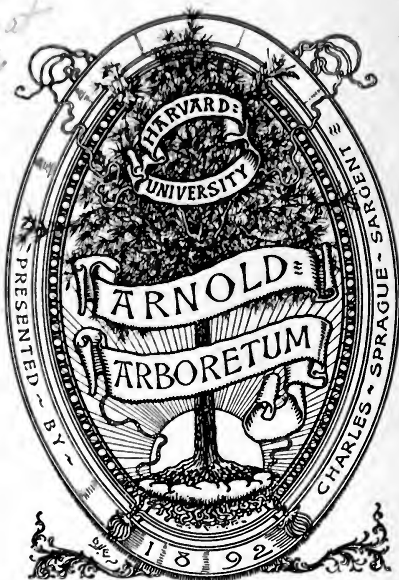
J. T. F.

HARVARD UNIVERSITY
ARNOLD ARBORETUM
PRESENTED BY CHARLES SPRAGUE SARGENT
1892

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

CAROLI A LINNÉ

EQUIT. AURAT. DE STELLA POLARI,

ACAD. PARIS. MEMBR. &c.

SYSTEMA NATURÆ

PER

REGNA TRIA NATURÆ,

SECUNDUM

CLASSES, ORDINES, GENERA, SPECIES,

CUM

CHARACTERIBUS & DIFFERENTIIS.

TOMUS III.

Cum Privilegio S:æ R:æ M:tis Sveciæ, & Electoris Saxon.

HOLMIÆ,

IMPENSIS DIRECT. LAURENTII SALVII,

1768.

JEHOVÆ est Terra & plenitudo ejus,
orbis terræ & quæ habitant in eo.
Ipse super Maria plantavit eam,
& super Eam firmavit flumina.
Adscenderunt Montes & descenderunt Campi
in locum, quem fundavit eis.

DAVID. XXIV. 1, 2, c. IV. 8.

PRÆFATIO.

LITHOLOGIA mihi criſtas non eriget, Lapides enim, quos quondam in deliciis habui, tradita demum aliis diſciplina, ſepoſui, neque nunc, niſi laceſſitus, recepiſſem.

PRIMUS ann. 1736 Lapides in *Methodum Syſtematicam* diſpoſui, conſtituendo *Genera* fixa *Characteribus* definita, quæ omnia non omnibus inviſa fuiſſe, ex ſcriptis ſucceſſorum intellexi, quamvis nonnulli meis humeris inſiſtentes, circumſpexere altius, quædam mutando addendoque non ſine ſupercilio.

DEIN ſurrexere varii Lithologi & Mineralogi conſummati: WOLTERSDORF, WALLERIUS, JUSTI, SWAB, CRONSTEDT, VOGEL, qui divino afflatu inſpirati ſua obſervata cum erudito orbe communicarunt, quibus, quod infinito labore & ſudore montium & Naturæ abyſſum penetrarunt, ſempiterna ab omnibus æquis cenſoribus debetur gloria; ſapientes eruditos autem maligno dente ſe invicem rodere, non equidem invideo, ſed miror magis; at homo natura malus morum cultura & nobiliore educatione emendandus: de ferro eſt ultima ætas.

MINERALOGI viam Chemicam incedere coacti ſunt pro ſcopo Metallurgo obtinendo, a qua in viam Phyſicam adſcendere allaborarunt; hi lithologiam ſibi vindicarunt tamquam propriam, quemadmodum Medici olim Botanicen. In his primas tenet incertus (*Anonymus in Mineralogia. Holm. 1756. oct.*) de cujus authore utar verbis Iſaci mutatis: vox Swabii, manus Cronſtedti; illius (*) enim dogmata dudum in familiari colloquio audivi, antequam hic adoleverat.

IPSE Lapides non ſcopo Metallurgico, ſed ut Naturæ Conſultus omnibus gentibus utiles conſideravi, Viam Mediam incedere coactus, nec auſus ubique aſſociare

 ger-

(*) *Summus Mineralogus* Ant. Swab *obiit* 1768. *Jan.* 28. *æt* 64.

germanos fratres (Cretam & Silices); nec proscribere Genera, quæ natura civitate donavit (Humum, Cotem, Nitrum); nec separare quæ hæc fœderato connubio conjunxit (Spati s. Schisti species).

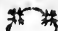
LITHOGENESIAM studiose in itineribus quæsivi, didicique eam absolvi Præcipitatione & Crystallisatione, atque Terras prosterni, sed Quartzum, Spatum, Micamque exsurgere. Terras femineas dein impræ- gnari a Salibus masculis, indeque prognasci Nobiliores; horum vero plurimos a Marte, proteo magis mutabili, pro indole cujuscunque conjugis.

SALIUM metamorphosin etjamnum occlusam Lithologis serio commendo, quæ si æque aperta fuerit ac hodie Terrarum janua, nova lux affulgebit lapidum genesi. Crystallos lapidosas, quod Salibus dudum subjeci (ob rationes alibi (*) datas, & pluribus dein confirmatas, adeoque non mutandas) a variis reprehensus fui, sed vix ab aliis, quam qui ignorant, quid distent Silices a Calce.

PETRARUM ordines nomine, non vero omine, mutavi, uti dudum Mammalia, ne hallucinarentur frivoli.

TERRAS Primitivas lubenter Petris præmisissem, si leges Artis & Naturæ admisissent, sed prævidens me incidentem in Scyllam cupientem vitare Charybdin, observavi Naturæ simplex veri sigillum per circulum incipere ubi desinit (**).

Upsaliæ 1768.

REG-

(*) *Amœnitat. Academ.* I. *p.* 454.
(**) *Salom. Conc. III.* 10.

REGNUM LAPIDEUM.

Fuisse HUMOREM rerum initium *Aquamque* Terræ primordium, e quo surrexere omnia, teste Mose, Thalete, Seneca, manifestatur dum chaoticum Nucleum inundans Mare genitum in se fœtum lente enititur in *Continentem*, quam, exhalando continue *Rorem*, in *Nebulas* elevandum, imbribus æthereis rectificatis deciduis quotannis lactat. *Cataclysmi* universalis certa rudera ego nondum attigi, quousque penetravi; minus etiam veram *terram adamiticam*, sed ubique vidi factas ex Æquore Terras, & in his mera *Rudera* longinqui sensim præterlapsi ævi.

AQUA oceani humida, frigidula, passiva, concipiens, ubique fœcundata a sicco, calescente, activo, generante AERE, observatur in sinu suo intimo prægnans gemino Fœtu:
Masculo solubili, acri, claro, crystallino SALINO,
Femineo fixato, viscido, opaco, attractorio TERRENO.
Privignos insuper duos VEGETABILEM & ANIMALEM, seminum catena continuandos, enutriet hæc Aqua: Hi ambo in Terram reducuntur perenni circulo, dum etiam horum hæres erit nutrix Noverca.

SALIA sapida, polyedra, diaphana, multiplicativa, solubilia in particulas minimas infinitas, nihilominus semper conformes, concrescentesque iterum iterumque in majores etiam conformes, generant crystallisando, in & ex *terris* variis, varios Lapides:

NITRUM	Aëreum,	obducendo	auget	*Arenam.*
MURIA	Marina,	corrodendo	attrahit	*Argillam.*
NATRUM	Animale,	resudando	coagulat	*Calcem.*
ALUMEN	Vegetabile,	ramificando	ferruminat	*Humum.*

Sic PATRES *Lapidum.*

Pholades *inhabitant mare mediterraneum, intra rupium parva foramina, per quæ adultiores egredi nequeunt & quidem ad ipsam maris superficiem, nec ultra, ut fluctus hauriant; cumque etiamnum vivæ ibi hærent, & reliquerunt sua foramina cum emortuarum testis, ante secula rupibus inclusis & insculptis, & quidem usque in altissimas italiæ alpes, testes hæ sunt locupletissimi aquæ subsidentiæ.* Confer Do[illegible]. Act. Angl. 1757. n. 50. §. 11.

TERRÆ pulvereæ, siccescentes, dissolubiles, fixæ, primitivæ,
Crystallisando generatæ aut *Præcipitando* prognatæ;
Acescendo progenitæ aut *Putrescendo* renatæ,
e quibus *Crystallisando* s. *Attrahendo* Lapides renascuntur & hi iterum iterumque in Terras elementorum varietate resolvuntur, regeneranturque, circulo itidem perenni:

ARGILLA Præcipitatio MARINÆ aquæ viscidæ:
Opaca, plastica, friabilis, induranda, apyra.

ARENA Crystallisatio PLUVIALIS aquæ turbidæ:
hyalina, exsucca, scintillans, persistens, vitrescens.

HUMUS Resolutio VEGETABILIUM acescentium:
nigra, bibula, pulverea, flagrans, combustibilis.

CALX Resolutio ANIMALIUM putrescentium:
albida, absorbens, farinacea, penetrabilis, effervescens.

ARGILLA Terra aquæ Marinæ, Muriæ olim opposita, sordida, viscida, lubrica, impalpabilis, amorpha, tenax, Colore opaca, Humido plastica, Solo naturali madida, Siccitate friabilis, Ignitione induranda, Ustione apyra, at ex miscela heterogenea in igne polymorpha, siccata diutius compressaque induratur in rasile *Talcum*, quod resolutum regeneratur sæpius in fibrosum *Asbestum*, at vero intime resoluta mire recrescit in squamosam *Micam*.

ARENA Terra aquæ Pluvialis, Nitro æthereo impregnatæ, nitida, fixa, rigida, scabra, crystallina, disjuncta, Colore hyalina, Humido exsucca, Chalybe scintillans, Ignitione persistens, Ustione determinata vitrescens, rejecta ad continentem siccataque pellitur *Arena mobilis*; hæc antiquata friabilis demum evasit *Arena Glarea*; utraque subterranea madens, oblique transverseque fissa, crystallisationis atomis ulterius connectitur in *Cotem*, mixtave peregrinis humosis ferruminatur in *Sabulum*, & hoc dein in varios *Lapillos*, lapillique in *Saxum*, at vero resoluta recrystallisataque conficit *Quartzum*.

HU-

Natura *æquilibrat universum rerum Discordiis.*
Aqua humida, viscida, attractiva; ARGILLÆ.
AËR *siccus, acris, crystallinus;* ARENÆ.
ergo *attractio* e viscido; *Crystallisatio* e Sale.
accedit *fermentatio* Vegetabilis, *putrefactio* Animalis,
unde Acidum; inde Alcali.
primum Solidum ponderosum, Igneum leve est.

HUMUS Terra Vegetabilium, Nitri amaſia, aceſcens, Colore nigra, Humidi bibula, Fractura friabilis, Siccitate pulveracea, Ignitione flagrans, Uſtione combuſtibilis, hæc diurna compreſſione induratur in fiſſilem *Schiſtum*, qui paſſim Bitumine ſaturatus evaſit *Lithantrax*; reſolvitur vero Schiſtus non raro in terreſtrem *Ochram*, regenerandam multiplicativa mineraliſatione in *Tophum*.

CALX Terra Animalium, Natri conjux, alcalina, Colore albida, Acidi abſorbens, Raſione obſecundans, Siccitate farinacea, Ignitione penetrabilis, Uſtione efferveſcens, calcificans peregrina Humoſa Argilloſaque in *Marmor*; at reſoluta ſaturataque acido recryſtalliſatur in *Gypſum*, acido, ſine igne depuratorio, amplius non efferveſcens; utrumque ab elementis reſolvitur in farinoſam *Cretam*, aqua ætherea, teſte Echinita, concreſcentem in *Silicem*; at reſoluta, teſte Stalactita, recryſtalliſatur in *Spatum*.

Sic MATRES *Lapidum.*

LAPIDES e Terris concreſcunt, reſolvuntur iterum recreſcunt:

			Reſolvitur		Regeneratur	
ARGILLA	attrahitur	in *Talcum*,		in *Lithomargam*,		in *Amiantum*.
ARENA	accreſcit	in *Cotem*,		in *Sabulum*,		in *Saxum*.
HUMUS	ferruminatur	in *Schiſtum*,		in *Ochram*,		in *Tophum*.
CALX	coagulatur	in *Marmor*,		in *Cretam*,		in *Gypſum*.

LAPILLI *Diaphani* e Matre fluida, uti e fixa *Opaci* ſurrexere, Tincti ſæpius alumine Vitriolico, colore varii e Vario; his replentur & conſolidantur rupium vulnera cum Cicatrice.

MICA concretio Argillæ, ſquamoſa, flexilis, opaca, nitens, ignitione rigidior, ſed nitidior evadens.

QUARTZUM cryſtalliſatio aquæ elementaris, pellucidum, durum, e cavitate aquoſa rupium, ideoque ſemper paraſiticum, obſcuratis ſæpius cryſtallis motu ſ. copia.

SPATUM cryſtalliſatio Aquæ calcariæ, diaphanum, fragile, cujus rhombos internos a diverſa cryſtallo gnarus diſtinguit; marte adulteratum evadit durius chalybeque ſcintillans.

CRYSTALLI lapidosæ in & ex Aqua, sale impraegnata, nec saturata, atomis terrestribus impalpabilibus scatente, in cavis lapidum retenta, exsurgunt quiete & mora; nec iterum aqua solubiles in atomos impalpabiles. Figura polyedra differunt a reliquis omnibus lapidibus, nec alia gaudent, quam salibus popularibus propria, quæ crystallisationis unica caussa naturalis hodie nota, nec salia figuram determinarent, nisi simul incorporando. *Stalactites* sic accrescit tunica crystallina, uti *Calculus*, at sine ullo sale crystallos existere nemo postulabit, & terram salibus crystallisari sanus nemo dubitabit; harum Pelluciditas ab atomis, Color autem a Metallis; Gemmarum a pelluciditate, duritie, persistentia, colore pretium, impotentis humanæ itaque libidinis offuciæ.

VITRIOLUM aluminis natum, Metallo maritatum, varium exsurgit & Figura gaudet diversa pro indole cujuscunque metalli; hujus tres frequentissimæ species: *Ferri*, *Cupri*, *Zinci*; illorum totidem vulgatissimi fiunt sulphurei *Pyritæ*, horumque totidem frequentiores evadunt terreæ *Ochræ*. Pyritæ itaque diversi diversam assumant Figuram; horum terra, in quam resolvuntur, vulgo audit *Ochra*, quæ enim e Ferro *lutea*, ustulata vero fit *rubra*; quæ autem e Cupro ex acido *viridis*, ex alcali *cærulea*, inde lapides *Lutei* & *Rubri* plerumque e Ferro, uti lapides *Virides* & *Cærulei* plerumque e Cupro, utraque Ochra crystallisando coagulat terras in *Tophos*.

METALLA supradecomposita constant e *Terra*, *Sale*, *Sulphure*. Ferrum ubivis præsentaneum, sæpe solvitur ab elementis, soluto scilicet sale vitriolico, præcipitataque terra ochracea; Ferrum crystallisando ferruminat Terras in lapides, absorptum multiplicatur metallo, ut vidi in littore (*), sic multoties plus producit, quam primitus acceperat. Stagnans ⊕ in rupium aquam retinentibus fissuris transit ætate multiplicatum præcipitatumque in venam, quæ transverse dissecta, fissuraque repleta terra peregrina mutabit illico metallicam ibi venam in diversam, ut ex Ferro Cuprove sæpe Plumbum Argento dives &c. Vena n. una eademque variabili modificatione scatet sæpeque ○, ⊕, ○○, ♀, ♂, ♀, ☉, ☽, ☿, ♄, zz, w.

SAXA

(*) Tophus marinus.

SAXA rupestria, solidissima, profundissima, vastissima, maxime longæva, tamquam telluris eminentia ossa, ex Arena, Sabulo, Lapillis, Lapidibusque concreta, immixtis passim argillaceis evadentibus sæpius Talcosis, ferruminata demum in solidiora, repletisque interstitiis crystallis Quartzi, Spati Micæque varie & temere mixtis; hæc Temporis natos esse ob strata naturæ nullus dubitet, ob partes vero eorum constitutivas nullus non palpabit; Metallurgi imprimis scrutantur has Minerarum matrices, ex miscela polymorphas, in igne diversas.

PETRIFICATA, Marmoreorum montium verius parentes qu. nati, tot possibilia, quot Animalia Vegetabiliave consistentiora; Sapiens itaque coarctet minus fructuosam Scientiam, ignotos tamen hodierni orbis incolas non susque deque habeat. Modi petrificationis quadruplices præprimis observantur: *Fossilia*, *Redintegrata*, *Impressa*, *Transsubstantiata*, ita frequentia in *Marmore*, *Silice*, *Schisto*, *Cote*, ac invisa *Apyris*, *Saxo*, *Quartzo*, *Spato* extero.

PARADOXA varia etjamnum seposuit artis calamitas:
FISSURAS rupium consolidatas clare distincteque vidimus, at quæ vis valuerit, eas frangere non attigi.
SPATUM omne crystallisando genitum ex cavis repletis perspexi, nec, sine rhombis, authorum Spatum umquam concepi, at cur in rhombos frangatur non satis intellexi, aut quomodo e cubico-muriatico rhombeum evaserat.
AMIANTUM e terra Talci regeneratum vidi, at causam non intellexi.
MOLYBDAENUM metallicum esse dubitare non potui, Zinco sæpe prægnans aut Stanno a variis didici, an mere tale non credidi.
JUDAICOS lap. e corpore cavo petrificata esse perspicio, cum Spato, e fluido generato, sæpe toti constent, at e quo animali orti sint, me prorsus fugit, quum Echini non mihi satisfecerint.

SALIA primaria gaudent propria & determinata figura, sed mutata sæpius exoriuntur in diversam etjam determinatam; at ex qua miscela propria aut mixtura aliena terrena nondum perspexere Halurgi. Cumque Metalla ex sale generantur crystallisando, frustra in Metallorum veram transformationem desudarunt Alchemistæ, quamdiu hæc salium metamorphosis etiamnum lateat, quam adeo neglexerunt Metallurgi, ac in terrarum indole toti fuere.

STRATA Telluris (*) ex ruptis montibus conformia sæpius vidi, nec tamen dixero omnia ejusdem generis esse & pelagica:
1. infimum e *Cote.*
2. secundum e *Schisto.*
3. tertium e *Marmore* nidulantibus Petrificatis Pelagicis, sæpe etjamnum peregrinis.
4. quartum e *Schisto.*
5. supremum e *Saxo* rupestri, sæpe vastissimo.

OCEANUM Matrem Telluris esse nullus non videre potuit:
a. *Imbribus* Nitrosis turbatur, præcipitatur & crystallisatur aqua maris in Arenam, maris fundum obtegentem.
b. *Fuco natante* Pelagus passim latissimeque obducitur, unde *quies* aquæ, non obsecundantis variabili vento.
c. *Humus* emortui Fuci (b) sensim descendit, arena (a) levior, dum pergit Fucus (b) in pratum natans concrescere.
d. *Vermes* pelagici: Mollusca, Testacea, Litho-& Zoophyta, Piscesque natantibus ovis, Avesque compeditæ impennesque sub prato Fucoso pelagico(c) pascuntur.
e. Pacata sub aqua (b) depluit sedimentum Argillaceum, cum sensim emortuorum vermium (d) testis calcareis usque in cumulum altum superficiei maris proximum, dum pressio excitans aquam (b) depellat pelagica (d).
f. ad Scopulum formatum, ex sua lege, rejicit Mare inprimis Fucos copiosos varios, in *humum* deliquescentes, usque dum nuda terra inferior *arenacea* (a) emineat, quæ siccata volitat, mixtaque in sabulum saxaque concrescit.
g. Seculorum dein longiori ævo, temporumque perenni quiete
1. concreta *Arena* (a) in *Cotem* (1) varie sed proprie fissam,
2. ferruminata *Humo* (c) in *Schistum* (2) lamellosũ combustibilem
3. indurata *Argilla* (e) in *Marmor* (3), a vermibus coagulatum,
4. ferruminata *Humo* (f) in *Schistum* (4) superiorem, modo priore,
5. concreta *Arena* (f) in *Sabulum* (5) immixtis peregrinis,
6. hoc dein in Lapillos, & hi in saxa, hæc in Rupes, subsidente demum lente maris aqua evasit *Mons*; nec potuisse altissimæ Rupes (5) natasse supra Argillam, dum, antequam calcificaretur, vermes pelagici in ea adolescerent ideoque & Rupes saxeas altissimas ævi veros filios esse, dum omnia obmutuere, ipsi loquantur Lapides (**) *tantum ævi longinqua valet mutare vetustas.*

SPE-

(*) Strata terræ varia, *æquali ordine & distantia constanter observantur, ideoque & hæc soli accretio, tam bene distincta, multorum seculorum potius, quam communis cataclysmi tumultuarium & turbulentum opus censeri debeat.* Ramazz. mut. 279.

(**) Luc. XII. 40.

SPECIES ſæpiſſime vix ac ne vix ſufficienter determinari queunt, cum in his geneſis ex ovo, omnino nulla unquam exiſtat, ſed multiplex mere ludentis naturæ polymorphæ varietas ſit & calamitas ipſius artis & Metallurgiæ fundamentum; Species itaque heic, qui laborioſe perperam multiplicaverit, æque ignarus eſt, ac ille qui omnino diſcordes combinaverit; nec Matrix in his magis diverſas ſpecies diſtingvit, quam in plantis Terræ, Stationes aut ſolum natale, adeoque in Lapidibus plerumque meræ ſunt *varietates*, in quibus cæcutientes errare certant.

VIA triplex tantum per Regnum Lapideum curioſus ducit: PHYSICA quæ deſcendit per Lapidum obſcuras *Geneſes*. NATURALIS quæ excurrit per Lapidum apricas *Structuras*. CHEMICA quæ adſcendit per Lapidum deſtructivas *Analyſes*. Mediam itaque nunc, ut ſemper, tutiſſimam ibit Tyro, ſequendo ubique arctiſſime ſuum filum ariadneum, ne ſemioticen cum therapia confundat Empiricus, nec a deperditis atavis ſæpe dubiam repetat progeniem, minus panophobus fingat in tenebris imaginarios manes, aut ſtolide e cineribus regenerandum poëtæ Phœnicen; diſcat qui repugnent conveniantve nomina rebus, ſciatque characteres definiri diagnoſticis, nec Etymo. Hæc nec ultra, ne obſcurus videar obſcurioribus.

In manibus terræ, non hic te carmine longo
atque per ambages & longa exorſa tenebo.

I. TER-

SYSTEMATA
LAPIDUM
Sequentia præcipua ſunt.

I. TERRÆ.
Bolus.
Lac lunæ.
Lithomarga.
Umbra.
∀ Veronensis.
Viride montan.
Cimolia.
∀ coloniensis.
Ochra.
Creta.
Tripolitana.
Porcellana.
Marga.
Gur.
Turfa.

II. SALIA.
⊖ culinare.
Nitrum.
Alumen.
Vitriolum.

III. SULPHURA.
Sulphur.
Bitumen.
Petroleum.
Succinum.
Lithantrax.

IV. LAPIDES.
1 *Igne persistentes.*
Ollaris.
Amiantus.
Asbestus.
Fusorii.

V. 2 *Calcinabiles.*
Calcarius.
Suillus.
Marmor.
Gypsum.
Spatum.
Stalactites.
Fissilis.
Specularis.

VI. 3. *Igne Vitrescentes.*
Arena.
Arenarius.
Gemma.
Granatus.
Silex.
Quartzum.
Crystallus.
Fluor.

VII. FIGURATI.
Lusus.
Geographicus.
Ætites.
Osteocolla.
Fulminaris.
Violaceus.

VIII. PETRIFICATA.
Lithoxyla.
Lithophyta.
Corallia.
Lap. insectiferi.
Ichthyolithi.
Crustacei.
Testacei.
Petrif. animalia.

IX. CALCULI.
Bezoar.
Oculi 69.
Margarita.

X. SEMIMETALLA.
Mercurius.
Antimonium.
Bismutum.
Zincum.
Plumbago.
Calaminaris.
Magnesia.
Hæmatites.
Magnes.
Smiris.
Cærul. mont.
Arsenicum.
Auripigmentum.
Cobaltum.
Pyrites.
Basaltes.
Sterile nigr.

XI. METALLA.
Aurum.
Argentum.
Cuprum.
Stannum.
Plumbum.
Ferrum.

Gene-

Generum nulli Characteres dati.

Violaceus Lapis (a Byſſo Jolitho, ipſi innato) judicatus propria ſpecies.

Arenam ſeparat a Terris.

Sulphur ord. 3, a Pyritæ ord. 10, diſtinguitur.

Serpentinus ad Marmora refertur ab eo & pluribus.

Micam cum Calcariis convenire judicat.

Dividit Lapides ſimplices in eos: qui in *igne perſiſtunt*; qui in *igne vitreſcunt*; qui in igne tranſeunt *in calcem*; Hanc diviſionem aſſumſere dein alii: Ego 3, 2, 1. Woltersdorf, 2, 4, 1. Wallerius 3, 2, 1. Anonymus 4, 2, 1. Vogel 1, 5, 2. mutato ſolo nomine.

Methodus Bromeliana nequit dici Syſtema, quamdiu Clavis Claſſium, characteres Generum, differentiæ Specierum, Synonyma Authorum deficiant.

I. PE-

I. PETRÆ.

1. VITRESCENTES.
   Cos.
   Quartzum.
   Silex.
2. CALCARIÆ.
   Marmor.
   Spatum.
   Schiſtus.
3. APYRÆ.
   Mica.
   Talcum.
   Amiantus.
   Aſbeſtus.

II. MINERÆ.

1. SALIA.
   Natrum.
   Selenites.
   Nitrum.
   Muria.
   Alumen.
   Vitriolum.
2. SULPHURA.
   Electrum.
   Bitumen.
   Pyrites.
   Arſenicum.
3. MERCURIALIA.
   Hydrargyrum.
   Stibium.
   Zincum.
   Viſmutum.
   Ferrum.
   Stannum.
   Plumbum.
   Cuprum.
   Argentum.
   Aurum.

III. FOSSILIA.

1. CONCRETA.
   Saxum.
   Tophus.
   Stalactites.
   Pumex.
   Ætites.
   Tartarus.
   Calculus.
2. PETRIFICATA.
   Helmintholithus.
   Entomolithus.
   Ichthyolithus.
   Ornitholithus.
   Zoolithus.
   Phytolithus.
   Graptolithus.
3. TERRÆ.
   Marga.
   Ochra.
   Creta.
   Argilla.
   Arena.
   Humus.

TER-

TERRIS initium facere suadet genesis, sed repugnant Leges Systematis.

Terræ enim omnium consensu constituunt Ordinem naturalem, non itaque dividendæ inter diversas classes.

Species congeneres separarentur a sociis: *Argillæ* aliæ apyræ, vitrescentes, calcariæ aliæ.

Ochræ tum præcederent Metalla, ante datam ideam Metallorum, quorum tamen progenies sunt; ne dicam quod aliæ ad Cuprum, Ferrum, Vismutum &c. aliæ referendæ essent.

Species Terrarum aliæ *primitivæ* petris anteponendæ, aliæ *derivativæ* petris postponendæ.

FOSSILIA si inter Petras & Mineras dividerentur, etiam *Tophi* & *Stalactitæ* ad diversa genera traherentur a genere suo naturali.

PETRIFICATA plurima subjicerentur *Calcariis* petris, nonnulla *Combustibilibus*, pauca *Pyritæ*, *Cupro*, *Bitumini* &c.

CRYSTALLOS, quod subjecerim Salibus, ne quemquam offendat, mutet vocem SALIS in *Crystalli*, si magis placeat, in verbis erimus faciles; Anne idem utrum dicas Salia sub Crystallorum genesi determinasse figuram aut Salium elementa constitutiva? Sic Selenites a Creta in aqua soluta instillato acido vitriolico, vide *Act. Berol. v.* 5, 6; inspersione pulveris terrestris subtilissimi in puncto crystallisationis salium, lapillos prodire dudum vidit *Boyle*.

I. TERRÆ.

1. MACRES.
   Humus.
   Creta.
2. PINGUES.
   Argilla.
   Marga.
3. MINERALES.
   Salinæ.
   Sulphureæ.
   Metallicæ.
4. ARENACEÆ.
   Glarea.
   Arena.
   Metallicæ.
   Animales.

II. LAPIDES.

1. CALCARII.
   Calcareus.
   Marmor.
   Gypsum.
   Spatum.
2. VITRESCENTES.
   Fissilis.
   Cos.
   Silex.
   Petrosilex.
   Quartzum.
   Crystallus.
3. APYRI.
   Mica.
   Talcum.
   Ollaris.
   Corneus.
   Amiantus.
   Asbestus.
4. SAXA.
   Simplicia.
   Mixta.
   Grisea.
   Petrosa.

III. MINERÆ.

1. SALIA.
   Vitriolum.
   Alumen.
   Nitrum.
   Muria.
   Alcalia.
   Acida.
   Neutra.
   Ammoniacum.
   Borax.
2. SULPHURA.
   Bitumen.
   Succinum.
   Ambra.
   Sulphur.
3. SEMIMETALLA.
   Hydrargyrum.
   Arsenicum.
   Cobaltum.
   Antimonium.
   Wismutum.
   Zincum.
4. METALLA.
   Ferrum.
   Cuprum.
   Plumbum.
   Stannum.
   Argentum.
   Aurum.

IV. CONCRETA.

1. PORI.
   Ignei. Aquei.
2. PETRIFICATA.
   Vegetabilia.
   Corallia.
   Animalia.
   Testacea.
3. FIGURATA.
   Lithomorphi.
   Lithoglyphi.
   Lithotomi.
4. CALCULI.
   Vegetabilium. Animalium.

Primus species in Regno Lapideo rite determinavit.

Analysin Lapidum pulchre resolvit.

Qui Sulphureas montium exhalationes (Bergschvaden) intelligit ac Matrices Metallorum concipit, eum non latebit Metallorum genesis. 224.

Mephitis terrestris salium pater judicatur. 180.

Lapides primævos inter reliquos etiamnum occurrere admittit: e. gr. jaspides 101, Quartzi species 106, Micas. 132.

I. TER-

I. TERRÆ.

1. ARGILLOSÆ.
   Argilla.
   Humus.
2. ALCALINÆ.
   Creta.
   Marga.

II. LAPIDES.

1. VITRESCENTES.
   Gemma.
   Cryſtallus.
   Quarzum.
   Arenarius.
   Corneus.
   Spatum vitreſcens.
   Saxum.
   Pumex.
2. ARGILLOSI.
   Smectis.
   Aſbeſtus.
   Talcum.
   Mica.
   Schiſtus.
3. GYPSEI.
   Gypſus.
   Alabaſtrum.
   Spatum gypſeum.
4. ALCALINI.
   Calcarius.
   Marmor.
   Spatum alcalinum.
   Tophus.
   Stalactites.
   Margodes.

III. SALIA.

1. ACIDA.
   Acidum purum.
   Vitriolum.
   Alumen.
2. ALCALINA.
   Alcali fixum.
   Alcali volatile.
3. MEDIA.
   Natrum.
   Nitrum.
   Sal commune.

IV. BITUMINA.

1. FLUIDA.
   Oleum montan.
2. SOLIDA.
   Ambra.
   Succinum.
   Pix montana.
   Sulphur.

V. SEMIMETALLA.

1. FLUIDA.
   Hydrargyrum.
2. SOLIDA.
   Antimonium.
   Zincum.
   Biſmuthum.
   Arſenicum.

VI. METALLA.

1. NOBILIA.
   Aurum.
   Argentum.
2. IGNOBILIA.
   Cuprum.
   Ferrum.
   Stannum.
   Plumbum.

VII. PETREFACTA.

1. SANGUINEORUM.
   Zoolithus.
   Ornitholithus.
   Ichthyolithus.

2. INSECTA.
   Entomolithus.
   Gammarolithus:
   Echinites.
   Encrinus.
   Caput medusæ.

3. TESTACEA.
   Tubulites simpl.
   - - - polythalam.
   Cochlites.
   - - - polythalam.
   Conchites.

4. VEGETABILIA.
   Stelechites.
   Lithoxylum.
   Lithobiblium.
   Carpolithus.
   Phytolithus.

5. MARINA.
   Corallites.
   Porites.
   Fungites.

Humum ex vegetabili vel animali ortam sensim in Argillam transire, (quod eget demonstratione) n. *6*.
Saxum omne chalybe percussum scintillas dare. - - 13
Pumicem vulcani progeniem non esse. - - - 14
Atramentarius Lapis e Vitriolo eroso provenit. - - 24
Cobaltum conjungitur genere cum Arsenico. - - 30
Ferrum nativum verum numquam exstitit - - - 34
Linnæus certe omnium primus, secundum leges systematicas, in classes & ordines redigere Mineralogiam tentavit. *Præf.*
Spatum dividit inter 3 diversissima genera, imo ordines: in Vitrescens, Gypseum, Alcalinum.

I. TERRÆ.

1. DISSOLUBILES.
   Argilla.
   Marga.
   Smectis.
   Morachtus.
   Tripela.

2. INDISSOLUBILES.
   Creta.
   Lithomarga.
   Arena.

II. LAPIDES.

1. LAMELLOSI.
   Spatum.
   Mica.
   Talcum.

2. FILAMENTOSI.
   Amianthus.
   Asbestus.
   Inolithus.

3. SOLIDI.
   Silex.
   Quartzum.
   Calcareus.
   Gypseus.
   Fissilis.
   Smectis.

4. GRANULATI.
   Arenarius.
   Jaspis.

III. SALIA.

1. ALCALIA.
   Alcali fixum.
   Alcali volatile.

2. ACIDA.
   Acid. Vitriolicum.
   Acid. Nitrosum.
   Acid. Muriaticum.

3. MEDIA.
   Muria.
   Natrum.
   Nitrum.
   Ammoniacum.

4. STYPTICA.
   Alumen.
   Vitriolum.

IV. INFLAMMABILIA.

1. GENUINA.
   Bitumen.
   Sulphur.

2. SPURIA.
   Humus.

V. SEMIMETALLA.

1. non MALLEABILIA.
   Wismutum.
   Cobaltum.
   Arsenicum.
   Antimonium.

2. SUBMALLEABILIA.
   Zincum.

3. FLUIDA.
   Mercurius.

VI. METALLA.

1. FLEXILIA.
   Plumbum.
   Stannum.

2. DURA.
   Cuprum.
   Ferrum.

3. FIXA.
   Argentum.
   Aurum.

VII. HETEROMORPHA.

1. PETREFACTA vera.
   - Anthropolithus.
   - Zoolithus.
   - Ornitholithus.
   - Ichthyolithus.
   - Amphibiolithus.
   - Entomolithus.
   - Helmintholithus.
   - Zoophytolithus.
   - Conchyliolithus.
   - Coralliolithus.
   - Phytolithus.

2. PETREFACTA ſpuria.
   - Typolithus.
   - Metrolithus.
   - Incruſtatum.
   - Induratum.
   - Terrefactum.

3. FIGURATA.
   - Lithomorphus.
   - Lithoglyphus.

I. METALLA.

1. NOBILIA.
   - Aurum.
   - Argentum.
2. IGNOBILIA.
   - Cuprum.
   - Ferrum.
   - Stannum.
   - Plumbum.

II. SEMIMETALLA.

- Argentum vivum.
- Antimonium.
- Vismutum.
- Zincum.
- Arsenicum.

III. PHLOGISTICA.

1. FLUIDA.
   - Bitumen.
2. DURA.
   - Lithantrax.
3. MINERALISATA.
   - Sulphur.

IV. SALIA.

1. ACIDA.
   - Vitriolum.
   - Alumen.
2. ALCALIA.
   - Fixa.
   - Volatilia.
3. MEDIA.
   - Muria.
   - Nitrum.
   - Borax.
   - Ammoniacum.

V. PETRIFICATA.

1. ANIMALIA.
   - Terrestria.
   - Aquatica.
2. PLANTÆ.
   - Terrestres.
   - Marinæ.
3. OBSCURA.
   - Belemnites.
   - Hysterites.
   - Judaicus.
   - Asteria.
   - Bufonites.
   - Oolilithus.
4. FIGURATA.
   - Ætites.
5. CRYSTALLI.
   - Quartzosi.
   - Gypsei.
   - Spatosi.

V. TERRENA.

1. NOBILES.

Adamas.
Saphirus.
Smaragdus.
Ametystus.
Topazius.
Turcois.
Opalus.
Chrysolithus.
Hyacinthus.

2. SEMINOBILES.

Crystallus.
Carneolus.
Achates.
Chalcedonius.
Onyx.
Sardonyx.
Malachites.
Lazuli.

3. APYRI ignobiles.

Talcum.
Mica.
Molydæna.
Vitrum moschovit.
Steatites.
Corneus.
Jaspis.
Asbestus.

4. CALCARII.

Marmor.
Gypsum.
Spatum.

5. VITRESCENTES.

Cos.
Quartzum.
Silex.
Schistus.
Serpentinus.
Tripela.
Pumex.
Granites.
Saxus.
Argilla.
Marga.
Limus.
Umbra.

I. TER-

Cobaltum Speciem Arsenici esse statuit.

I. TERRÆ.

1. CALCAREÆ.
Puræ.
Vitriolaceæ.
Phlogisticæ.
Argillaceæ.

2. SILICEÆ.
Adamas.
Saphirus.
Topazius.
Smaragdus.
Quartzum.
Silex.
Jaspis.

3. GRANATINÆ.
Granatus.
Basaltes.

4. ARGILLACEÆ.
Porcellana.
Lithomarga.
Bolus.
Tripolitana.
Argilla.

5. MICACEÆ.
Mica pura.
Mica martial.

6. FLUORES.
Indurati.

7. ASBESTINÆ.
Asbestus.
Amiantus.

8. ZEOLITICÆ.
Zeol. purus.
Zeol. metallic.

9. MAGNESIÆ.
Magn. terrea.
Magn. indurata.

II. SALIA.

1. ACIDA.
Vitriolum.
Muria.

2. ALCALINA.
Fixa.
Volatilia.

III. PHLOGISTICA.

Ambra.
Succinum.
Petroleum.
Sulphur.
Phlogist. terreum.
Phlog. metallic.

IV. METALLA.

1. PERFECTA.
Aurum.
Argentum.
Platina.
Stannum.
Plumbum.
Cuprum.
Ferrum.

2. SEMIMETALLA.
Hydrargyrum.
Vismutum.
Zincum.
Antimonium.
Arsenicum.
Cobaltum.
Niccolum.

Systema est mere Metallurgicum, e principiis Chemicis petitum, proprium nec compilatum.

Excluduntur genera plura: *Cos*, *Schistus*, *Humus*, *Tophus*, *Stalactites Ætites*, *Calculus*, *Nitrum*; Appendici inseritur *Saxum*, *Pumex*, *Petrificata*.

Terras dari statuit *Siliceam*, *Granatinam*, *Micaceam*, *Magnesiam*, *Zeoliticam*, *Chrysolampadis*.

Crystallos negat a Salibus oriri; figuras earum magis curiosas quam utiles judicat, quum in cryptis exstruendis nullus numerat earum latera; Terras etiam posse assumere figuram crystallinam absque sale; dari crystallisationes metallorum fusione, ergo Crystallorum caussam non a salibus.

Colores Gemmarum a Metallis originem ducere dubitat.

Calces exstitisse credit ante vitarum & plantarum existentiam.

Strata terræ negat conformia esse.

Definitiones characteristicas inutiles judicat, sufficere nosse.

I. TERRÆ.

1. ARGILLACEÆ.
Argilla.
Bolus.
Limus.
Smectis.
Lithomarga.
Tripela.
2. CALCARIÆ.
Creta.
Lac lunæ.
3. SILICEÆ.
Arena.
4. MARGACEÆ.
Marga.
5. SELENITICÆ.
Farina foſſilis.
Terra ſpatoſa.
Nihili foſſile.
6. TALCOSÆ.
Terra Talcoſa.
7. MICACEÆ.
Mica ☉, ☽.
Vitr. ruſſicum.
Molybdæna.
8. INFLAMMABILES.
Sulphureæ.
Bituminoſæ.
Umbra.
9. SALINÆ.
Vitriolicæ.
Aluminoſæ.
Nitroſæ.
Muriaticæ.
10. METALLICÆ.
☉, ☽, ♄, ♃, ♀, ♂.
♂ mica.
Ochra ♂, ♀.
Cadmia.
Cobolti 🜄
Arſenici 🜄
Mercurialis 🜄
11. HUMUS.
Ruralis 🜄

II. LAPIDES.

1. ARGILLACEI.
Steatites.
Nephriticus.
Serpentinus.
2. CALCAREI.
Calcarius L.
Suillus L.
Stephani L.
Marmor.
Quadrum.
Armenius.
3. MARGACEI.
Dendrites.
Gypſeus. Tofus.
4. SELENITICI.
Gypſum.
Alabaſtrum.
5. PYROMACHI.
Cos. Silex.
Corneus.
Quartzum.
6. SCHISTOSI.
Argilloſi. Calcarii.
Metallici.
Aluminoſi.
7. FOLIOSI.
Micacei.
Spatoſi.
Pſeudo Galena.
8. PLUMOSI.
Amiantus.
Asbeſtus.
9. SALINI.
Atramentarius.
Aluminaris.
Sal cæduum.
10. METALLICI.
☽, ♄, ♂, ♃, ♀, z.
11. FUSILES.
Pumex.
Zeolithus.
12. PETRÆ.
13. NOVI.
Trip.

III. PE-

III. PETRIFICATA.

1. ANIMALIA.
Anthropolithus.
Zoolithus.
Ornitholithus.
Entomolithus.
Ichthyolithus.
Helmintholithus.
Amphibiolithus.
Zoophytolithus.

2. PHYTOLITHA.
Phytotypolithus.
Lithoxylon.
Rizolithus.
Lithocalamus.
Lithophyllum.
Carpolithus.

3. LITHOPHYTA.
Madrepora.
Millepora.
Tubipora.
Keratophyta.

4. LITHOTOMI.
Ætites.
Variolithus.

5. PORI.
Tophus.
Stalactites.
Incrustatum.

IV. SALIA.

1. STYPTICA.
Vitriolum.
Alumen.

2. FUSILIA.
Nitrum.
⊖ Amarum.
Tincal.

3. INDURANDA.
Muria.

4. VOLATILIA.
Ammoniacum.
Arsenicum.

5. ALCALIA.
⊖ persicum.
Aphronitrum.
⊖ cretæ.

V. COMBUSTIBILIA.

1. SULPHURA.
Sulphur.

2. BITUMINOSA.
Bitumen. Gagas.
Succinum. Coral.
Ambra Lithantrax.

3. SEVUM.

4. BALSAMUM.

IV. METALLA.

1. PERFECTA.
Aurum.
Argentum.
Plumbum.
Stannum.
Cuprum.
Ferrum.

2. SEMIMETALLA.
Zincum.
Visinutum.
Antimonium.
Cobaltum.
Mercur. viv.
Platina.

TER-

* *Arsenicum* ad Salia refertur.

TERMINI.

Uſurpati ARTIS.

FIGURA.	Amorphum	*absque determinata figura.*
	Cryſtallinum	*polyedrum ex planis & angulis.*
	Teſſellatum	*cryſtallus ſubrotunda peripheria.*
	Priſma	*cryſtalli corpus oblongum:* Columna *idem.*
	Pyramis	*cryſtalli apex.*
	lentiforme	*orbiculatum utroque latere convexum.*
	noduloſum	*extus eminentiis rotundatis ſparſis.*
	reniforme	*convexum rotundatum ſæpe noduloſum.*
	planum	*horizontali ſuperficie.*
CORTICE	cruſtoſum	*extus quaſi tunicis indutum.*
	corticoſum	*ſubſtantia exteriore diverſa ab interiore.*
	Concentricum	*undulatim, circum centrum, variegatum.*
	embryo	*nucleus centralis ſeu quod centro contentum.*
SUPERFICIE	ſuperficiale	*quaſi ſuperficiei illinitum.*
	ſcabrum	*ſuperficie digitum radente.*
	læve	*ſuperficie glabra.*
	nitidum	*ſuperficie polita.*
	micans	*punctis lucidis adſperſum.*
VESTITU	nudum	*purum a peregrino immixto, nativum.*
	mineraliſatum	*Sulphure ſ. Arſenico occultatum.*
	lapidoſum	*lapidi inhærens inconſpicuum.*
PARTICULIS	compactum	*particulis coadunatis omnino.*
	impalpabile	*particulis inconſpicuis.*
	pulverulentum	*particulis forma pulveris.*
	arenoſum	*particulis forma arenæ.*
	granulatum	*particulis forma Seminum, ſubrotundis.*
FIBRIS	aceroſum	*particulis linearibus inæqualibus.*
	decuſſatum	*particulis oblongis horſum vorſum ſparſis.*
	fibroſum	*particulis linearibus parallelis compoſitum.*
	ſquamoſum	*particulis planis compoſitum.*

TEX-

TEXTURA	membranaceum	*planis tenuissimis pellucidis constans.*
	fissile	*divisibile parallele in lamellas.*
	concentratum	*cujus partes ad centrum coëunt.*
	Fragmentis	*Frustulum fractum e toto.*
DURITIE	Scintillans	*chalybe percussum scintillas igneas emittens.*
	rasile	*cultro fere sectile.*
	durum	*non sine malleo rumpendum.*
	fragile	*flexione rumpitur in frustula.*
	sectile	*in lamellas cultro secabile.*
	friabile	*inter digitos fere comminuendum.*
	rigidum	*flecti nequit.*
	flexile	*flexum non facile rumpitur.*
	Malleabile	*malleo extensile.*
	inquinans	*tactu digitos tingens.*
	- scriptura	*rasura sicca ad solidum.*
	- tritura	*rasura humida cum ferro.*
	- - albens	*rasura alba.*
	- - rubricans	*rasura furua.*
	- - nigrans	*rasura nigra.*
SOLUTIONE	bibulum	*absorbens aquam.*
	effervescens	*aqua forti spumas agit.*
	solubile	*aqua forti resolvitur in terram.*
	fixum	*aqua forti non dividitur aut effervescit.*
	apyrum	*persistens in igne absque facili vitrificatione.*
	vitrescens	*in igne vitrescit crusta vitrea.*
	calcarium	*effervescens aqua forti s. ustulatum fatiscit in farinam.*
	attractorium	*trahit ferrum uti magnes.*
	retractorium	*trahitur a Magnete.*
	intractabile	*non trahitur a Magnete.*
COLORE	opacum	*lucem non transmittens.*
	diaphanum	*lucem parum obscureque transmittens.*
	pellucidum	*lucem transmittens omnino ut vitrum.*
	hyalinum	*colore aquæ s. vitri.*
	tinctum	*coloratum alio colore quam hyalino.*
	reflexio	*radio lucis resiliente.*
	refractio	*radio lucis penetrante fracto.*

LOCO

Loco	rupeſtre	*in petram connatum.*
	vagum	*quod non in rupem excrevit.*
	aggregatum	*ex plurimis minoribus lapidibus coalitum.*
	ſolitarium	*oppoſitum aggregato.*

Inſtrumenta Lithologi parata erint primario:

Malleus, *Culter*, *Chalybs*, *Aqua fortis*, *Gurgulio* ſ. Fiſtula flammipotens absque folle.

SIGNA	☉	Aurum.	⚯	Arſenicum.
	☽	Argentum.	🜍	Pyrites.
	♀	Cuprum.	🜖	Vitriolum.
	♂	Ferrum.	⌀	Natrum.
	♄	Plumbum.	⦶	Nitrum.
	♃	Stannum.	⊖	Muria.
	♁	Antimonium.	o	Alumen.
	☿	Hydrargyrum.	🜆	Aqua regia.
	w	Viſmutum.	🜅	Aqua fortis.
	zz	Zincum.		

SY-

Semitæ DEI in Abysso.

LIN-

LINNÆI SYSTEMA LAPIDUM.

I. PETRÆ.

I. HUMOSÆ.

1. Schiſtus.

II. CALCARIÆ.

2. Marmor.
3. Gypſum.
4. Stirium.
5. Spatum.

III. ARGILLACEÆ.

6. Talcum.
7. Amiantus.
8. Mica.

IV. ARENATÆ.

9. Cos.
10. Quartzum.
11. Silex.

V. AGGREGATÆ.

12. Saxum.

II. MINERÆ.

I. SALIA.

13. Nitrum.
14. Natrum.
15. Borax.
16. Muria.
17. Alumen.
18. Vitriolum.

II. SULPHURA.

19. Ambra.
20. Succinum.
21. Bitumen.
22. Pyrites.
23. Arſenicum.

III. METALLA.

24. Hydrargyrum.
25. Molybdænum.
26. Stibium.
27. Zincum.
28. Viſmutum.
29. Cobaltum.
30. Stannum.
31. Plumbum.
32. Ferrum.
33. Cuprum.
34. Argentum.
35. Aurum.

III. FOSSILIA.

I. PETRIFICATA.

36. Zoolithus.
37. Ornitholithus.
38. Amphibiolithus.
39. Ichthyolithus.
40. Entomolithus.
41. Helmintholithus.
42. Phytolithus.
43. Graptolithus.

II. CONCRETA.

44. Calculus.
45. Tartarus.
46. Ætites.
47. Pumex.
48. Stalactites.
49. Tophus.

III. TERRÆ.

50. Ochra.
51. Arena.
52. Argilla.
53. Calx.
54. Humus.

I. PETRÆ Lapides steriles, *nati*, *e Terreno*, *cohæsione*.
simplices *absque peregrino (Sale*, *Sulphure*, *Mercuriove)*.
fixæ, *nec intime menstruo solubiles*.
similares, *particulis temere coadunatis*.
1. HUMOSÆ e Vegetabilium terra *depositæ*.
Combustibiles, *accensæ ardentes in cineres*.
Pulvere acerosо *grossiore*, *leviore*.
2. CALCARIÆ ex Animalium terra.
Penetrabiles *igne & porosiores evadentes*.
Pulvere farinaceo, *ustulatæ fatiscentes in farinam*.
3. ARGILLACEÆ e Maris sedimento viscido.
Indurandæ, *igne duriores rigidiores*.
Pulvere lubrico, *ante ustionem*.
4. ARENATÆ ex Ætheris aqua pluviali *præcipitante*.
Scintillantes *chalybe percussæ*, *durissimæ*.
Pulvere scabro, *vitri instar particulis angulato*.
5. AGGREGATÆ mixtæ *e quatuor* (1, 2, 3, 4) *præcedentibus*.
Participantes *itaque particulis constitutivis priorum*.
Pulvere diverso *secundum naturam constituentium* (1 - 4).

II. MINERÆ Lapides fœcundi, *nati*, *e Salino*, *crystallisando*.
Compositæ *e Petra prægnante peregrino (Sale*, *Sulphure*, *Mercurio)*.
Solubiles *intime in appropriato Menstruo. (Calces quidem dissolubiles in terram*, *at non intime solubiles.)*
Crystallinæ, *certe (antequam adolevere) crystallisando genitæ*.
1. SALIA Lingua *humida dignoscenda*.
Sapida *in Aqua*.
Solubilia *Aqua*.
2. SULPHURA Naso *emuncto dignoscenda*.
Odora *in Igne & flagrantia*.
Solubilia *Oleo*.
3. METALLA Oculis *claris dignoscenda*.
Splendida, *in igne fusilia*, *ponderosissima*.
Solubilia *menstruis acidis appropriatis*.

III. FOSSILIA: Lapides ambigui, *nati ex alterutro*.
Modificata *e Petris aut Mineris*.
1. PETRIFICATA.
Signata, *figura referente Naturale quoddam*.
2. CONCRETA
Coagulata *particulis temere conglutinatis*.
3. TERRÆ
pulverisatæ, *nec particulis connatis*.

Clas-

CLASSIS I.

PETRÆ.

I. HUMOSÆ.

1. Schistus fiſſilis.

II. CALCARIÆ.

2. Marmor amorphum, effervefcens.
3. Gypsum amorphum, fixum.
4. Stirium fibroſum.
5. Spatum rhombeum.

III. ARGILLACEÆ.

6. Talcum ſolidum.
7. Amiantus fibroſus.
8. Mica ſquamoſa.

IV. ARENATÆ.

9. Cos fragmentis granulatis.
10. Quartzum frag. angulatis.
11. Silex fragment. convexis.

V. AGGREGATA.

12. Saxum particulis heterogeneis mixtis.

PETRÆ natura *eruenda ex sua* Matre TERRA.
TERRÆ matres *sunt præprimis quatuor*:
Humus *lutosa*, *Vegetabilis*, *combustibilis*.
Calx *testacea*, *Animalis*, *effervescens*.
Argilla *apyra*, *Aquatilis*, *induranda*.
Arena *mobilis*, *Aquatilis*, *indurata*.

I. HUMOSÆ ex Humo Vegetabili, ignitæ ardentes combustibiles.
Humus *lente deposita in aqua*, *ergo horizontalis* fissilis.
Argillaceæ *particulæ sæpe cum Humo depositæ*, *ergo etiam Schistus sæpe subargillosus*.
Acidum *minerale paludum sæpe inquinavit Ferro*, *ergo ustulatæ reddunt terram ochraceam rubram*.
Accensæ ardent *vegetabili*, *nisi nimis Metallo inquinatæ*.

II. CALCARIÆ ex Testaceis s. Lithophytis *in terram* mutatis, Calx *enim omnis* e Regno Animali *prognata*.
effervescentes & solubiles acido, *utpote alcalinæ*, *nisi antea acido saturatæ*, *uti Gypsum*.
Combustæ & *aqua exstinctæ fatiscunt in* farinam.
vi Calcificandi s. Petrificandi *multiplicativa pollent*, *in Humosis*, *vegetabilibus*, *animalibus*; *argillaceis*?

III. ARGILLACEÆ *ex Viscido* marino in Terram *coacto*.
Rasiles *Tritura lubrica*, *cum e Viscido molli natæ*.
Indurandæ *in igne aridioresque evadunt & duriores*.
Apyræ *quondam dictæ*.

IV. ARENATÆ *ex Atomis aquæ*, *in* Arenaceam *substantiam connatis*.
ortæ *ex* Aqua æthereo-pluviali.
Particulis duræ *scabræ radentes*.
Chalybe scintillantes *ob soliditatem & duritiem*; *nec aliæ nisi aliquot Spata metallico indurata*.
Vitrescentes *quondam dictæ*.

V. AGGREGATÆ ex præcedentium *particulis* mixtis.
Induratæ *e terra quacumque*, *porosæ*.
Interstitia *cava repleta fuere aqua terrestri*, *quæ enata in particulas solidas addidit miscelam e Quartzo*, *Spato*, *Mica*.
igne considerandæ *secundum qualitates immixtas*.

I. HUMOSÆ.

I. SCHISTUS. *Lapis ex* Humo Vegetabilium (54). *Fragmenta* fissilia, horizontalia, plana, opaca, rasilia, *igne* combustibilia.

Novacula. *Oliesten.* 1. SCHISTUS scriptura alba, ater solidus poliendus.
Schistus niger durus subtilis. *Wolt. min* 17.
Fissilis solidus mollior, lamellis crassioribus. *Wall. min.* 64.
Lapis Lydius. *Baum. min.* 1. *p.* 219.
Habitat in Europa australiore, *in* Oelandia *parcius.*
Hic *lamellis crassis, atris, mollioribus, tamen poliendus.*
Usus *pro lapidibus Cotaceis oleo imbutus.*

tabularis. *Tafleskiffer.* 2. SCHISTUS scriptura nivea, ater impalpabilis æqualis fissilis. *Syst. nat.* 154.
Schistus niger polituram quodammodo admittens. *Cost. foss.* 165.
Fissilis subtilior niger, polituram quodammodo admittens. *Wall. min.* 62.
Lapis fissilis niger glaronensis. *Scheuch. alp.* 1. *p.* 19. & 2. *p.* 47. & 3. *p.* 7.
Habitat in Helvetia, Scania *parce.*
Hic *habet laminas planas, duriusculas, æquales, atras, superinductas laminæ friabili in loco.*
Usus *pro mensis, tabulisque calculatoriis.*

atratus. 3. SCHISTUS scriptura alba, nigricans subfriabilis. *Syst. nat.* 154. *It. Wgoth.* 28. *Schrebr. lith.* 30.
Fissilis mollior friabilis. *Wall. min.* 66.
Schistus niger. *Cost. foss* 167.
Habitat in Lapponia, Westrogothia, Nericia, Scania.
Hic *Lamellis fragilibus, aqua forti vix effervescentibus.*

viridis. 4. SCHISTUS scriptura alba, effervescens viridis. *Mus. Tess.* 18.
Schistus viridis. *Cost. foss.* 183.

Fissilis est quidem Schistus, sed multæ petræ sunt fissiles, non tamen Schisti.

Habitat in Moeſſeberg Weſtrogothiæ.
Hic *crudus viridis, ſiccus evadit cinereus; mollis eſt.*
Natus *ex humo & Argilla marga.*

Ardeſia. *Takſkiſ-ſer.* 5. SCHISTUS ſcriptura cinerea, cæruleſcenti-niger tinnitans. *Syſt. nat.* 154.
Schiſtus niger durus rudis. *Wolt. min.* 17.
Schiſtus cæruleus. *Coſt. foſſ.* 181.
Fiſſilis durus cæruleſcens. *Wall. min.* 63.
Fiſſilis durus rudis ex nigro cæruleſcens. *Carth. min.* 25.
Saxum compoſitum mica, quartzo & forſan argilla martiali. *Anon. min.* 264. *n.* 2. *ſ.*
Habitat in Alpinis Jemtiæ, Helſingia, Scania, Spitsberga.
Hic *Laminis duris, aquam non haurientibus, hinc nec gelu rumpendis, nec acido ſolvendis, quæ unguibus impoſitæ ad pulſationem tinnitant; atomis vix micaceis ſcatet.*
Nata *ex Schiſto cum ferro.*
Uſus *pro tectis ædificiorum.*

ſolidus. 6. SCHISTUS ſcriptura cinerea, nigricans ſolidus tinnitans.
Habitat ad Hellefors.
Hic *vix differt a præcedente, niſi quod ſolidus vel in craſſas laminas diviſibilis; margines oblique diſſecti.*

argillaceus. *Lerſchifſer.* 7. SCHISTUS ſcriptura cinerea, friabilis cinereus.
Schiſtus argilloſus. *Volf. min.* 150.
Habitat in Oſmundsberget.
Hic *extus argillaceus, canus ſ. flavo-canus, ungue friabilis.*

margaceus. 8. SCHISTUS ſcriptura rubra. *Syſt. nat.* 154. *Muſ. Teſſ.* 16. *n.* 5.
Marga indurata aëre fatiſcens. *Anon. min.* 27.
α. *Cinereus.*
β. *Vireſcens.*
γ. *Rufus.*
Habitat in Weſtrogothia: Moeſſeberg; Helvetia.
Hic *laminis friabilibus; variat coloribus ſitu & ætate.*

Nigrica. *ſvart-krita.* 9. SCHISTUS ſcriptura atra, ater inquinans. *Syſt. nat.* 154. *Muſ. Teſſ.* 18 *n.* 6.
Schiſtus niger friabilis inquinans. *Wolt.* 17.

Fiſſi-

Fiſſilis friabilis niger manus inquinans. *Carth. min.* 25.
Fiſſilis mollis friabilis pictorius. *Wall. min.* 67. *Baum. min.* 1. *p.* 219.
β. Schiſtus aluminoſus cuneiformis fiſſuris ſplendentibus. *Anon. min.* 124. *C.* 2.
Habitat in Weſtrogothia: Hunneberg. *It. wgoth.* 212.
Hic *Laminis molliuſculis, friabilibus, inquinantibus, acido non effervescentibus. Varietas figura ſubcuneiformi, ſuperficie nitente.*

communis. 10. SCHISTUS ſcriptura nigra, ater ſolidus.
Habitat in Scania (*it. ſcan.* 128), Oelandia, & *paſſim alibi.*
Hic *ſæpe ſcatet Alumine, interdum vero eo caret; differt a Schiſto nigrica quod ſolidus, non inquinans. Tritura nigra eſt.*

olearius. *Proberſten.* 11. SCHISTUS ſcriptura cana, cinereus oblique truncatus.
Fiſſilis duriuſculus, laminis craſſis. *Carth. min.* 25.
Habitat in Weſtrogothia Walſtaberg, Pyrenæis.
Hic *proxime accedit Saxo Trapp, extus ſubferrugineus, punctis fuſcis, quaſi arenaceis, adſperſus.*
Uſus *pro Coticula cum oleo, radit argentum. D. Tidſtröm.*

effervescens. 12. SCHISTUS ſcriptura cana, fuſcus effervescens.
Schiſtus calcarius. *Volf. min.* 150.
Habitat in Gulleråſen Rætwik.
Hic *groſſe finditur, parum effervescit, Marmor tamen non eſt.*

compactiſſimus. 13. SCHISTUS ſcriptura exalbida, compactiſſimus ſolidiſſimus.
Habitat in China. *Rariſſimus.*
Hic *extus glaber inæqualis: intus compactiſſimus uti Silex abſque particulis, niger aut fuſcus, ſcintillas non dat.*

II. CALCARIÆ.

2. MARMOR *Lapis e* Calce Animalium (53) combinata.
Fragmenta indeterminata, amorpha, subrasilia.
Effervescens cum acido, dissolubilis in Calcem, at non intime solubilis.

Schistosum. *Flissten.* 1. MARMOR particulis impalpabilibus, nigrum, scriptura alba.
Marmor nigrescens. *Cost. foss.* 186.
Flissten. *It scan.* 121, 143, 148, 156.
Marmor unicolor nigrum. *Wall. min.* 41. *n.* 2.
Habitat Tomarp Scaniæ, *in* Mosseberg.
Hoc *horizontaliter fissile in laminas crassiores.*
Natum *e Schisto Marmore calcificato, uti constitit ex adjacente Schisto; Schistum in Marmor mutari visum. it. wgoth.* 87.
Usus *pro monumentis sepulchralibus, pavimentis &c. Calx etiam ex eo coquitur.*

nobile. *Marmor.* 2. MARMOR particulis subimpalpabilibus, opacum compactum poliendum.
Marmor solubile, particulis impalpabilibus rasilibus. *Syst. nat.* 152. *n.* 8. *Mus. Tess.* 10. *n.* 1.
Marmor. *Wall. min.* 45. *Anon. min. p.* 34.
Marmor polituram admittens. *Wolt. min.* 19.
Calcareus subtilis nitorem assumens eleganter coloratus. *Carth. min.* 23.

α. *album* Parium. *Cost. foss.* 188. *n.* 4.
β. *nigrum* Lucullum. *Cost. foss.* 183. *n.* 1.
γ. *cinereum* Venetum. *Cost. foss.* 193. *n.* 10.
δ. *flavum* Phengites.
ε. *rufum* Numidium.
ζ. *viride* Verdello. *Cost. foss.* 199. *n.* 13.
η. *maculatum album* Africanum.
θ. - - - *nigrum* Canariense.
ι. - - - *luteum* Porta sancta.
κ. - - - *purpurasc.* Lesbium.
λ. - - - *viride* Lacedemonicum. *Cost.* 199. *n.* 7.

Habi-

Calx omnis & *Creta* e Testis & Corallis Vermium prodiit, etiam illa, in qua nulla vestigia animalium (excepta Terra aliena calcificata a dictis), uti certo constat de Humo, & dubie de Argilla.

Habitat in Africa, Europa australi, Sveciæ Kolmorden &c.

Hoc *sit compactum, polituram nitidam admittens, coloribus puris imbutum absque fissuris & imprimis absque particulis Spatosis, quæ sua politura maculis obscuris vitiant.*

Varietates *hujus pene infinitas vide apud da Costam.*

florentinum. 3. MARMOR particulis impalpabilibus, opacum compactum poliendum flavicans.

Marmor florentinum. *Cal. mus.* 419. *Linchen. orycht.* 14. *Lang. fig.* 33. *Bayer. orycht.* 44. *Myl. saxon.* 1. *p.* 57. *Scheuch. mus.* 98, 248.

Marmor de monte Sinai. *Imper. nat. l.* 24. *c.* 24.

Habitat in Italia, Gosslaria, Monte Sinai.

Hoc *differt a præcedenti, quod magis compactum, flavescens, picturis sæpe varia referens.*

fissile. 4. Marmor particulis subimpalpabilibus, fissile albidum.

Schistus pallido-albus s. Marmor pappenheimense. *Gron. suppel.* 99, 102.

Schistus calcareus flavo-albidus. *Cost. foss.* 169.

Habitat in Pappenheimensi, Bavariensi, Eichstettensi *districtu.*

tardum. 5. MARMOR particulis subimpalpabilibus, album diaphanum.

Habitat Nordbergæ: Rödberg.

Hoc *simile Quartzo, durum, distinctum quod cum aqua forti non, nisi post aliquot minuta & sero, effervescens*

rude. *Kalkberg.* 6. MARMOR particulis granulatis micantibus. *Syst. nat.* 152. *n.* 6.

Calcarius particulis scintillantibus. *Wall. min.* 39.

Lapis calcarius particulis granulatis. *Anon. min.* 8.

Calcarius rudis micans nitrum assumens. *Carth. min.* 22.

Calcarius lapis amorphus rudis dictus polituram non admittens. *Wolt. min.* 19.

Saxum calcareum scintillans albidum. *Cost. foss.* 152.

Habitat Sahlbergæ, Persbergæ. *It. wgoth.* 255.

Hoc *variat particulis minutissimis & majoribus granulatis.*

Usus. *Calx inde coquitur; Metallicolis inservit.*

Marmor quo magis ferro inquinatum, eo minus coctioni calcis inservit, cum calx inde cinerea evadit.

micans. 7. MARMOR particulis spatoso-squamosis.
Calcareus particulis dispersis. *Wall. min.* 40.
Lapis calcarius particulis squamosis s. spatosis. *Anon. min.* 9.
Habitat passim.
Hoc *petrificatis destituitur. Swab.*
Usus *ad Metallorum fusiones.*

decussatum. 8. MARMOR particulis oblongis depressis decussato-sparsis.
Marmor solubile, particulis micantibus radiantibus. *Syst. nat.* 152. *n.* 7.
Habitat in Gottlandia, Warnäs. *It. wgoth.* 267.
Hoc *album particulis oblongis, subprismaticis, planiusculis, radiantibus Ollarem referentibus; Igne leniore vitrescit, intensiore vero non. it. goth.* 295; *vitro cyaneo. it. œl.* 14; *sublimatur inde, more sulphuris, sal alcali. It. œl.* 147; *communiter aqua forti solubile; aliud occurrit non solubile.*
Usus. *Calx inde coquitur alba.*

acerosum 9. MARMOR particulis oblongis acerosis longitudinaliter sparsis.
Habitat in alpibus Lapponiæ Lyckselensis.
Hoc *niveum, facie mineræ Stibii, totum constans particulis oblongis, acerosis, longitudinaliter sparsis, albissimis, nitentibus.*

stratarium. 10. MARMOR particulis argillosis, fragmentis horizontalibus. *Syst. nat.* 151. *n.* 4. *Mus. Tess.* 12.
Gelsten. Saxum ruorum splendidum durissimum. *Cost. foss.* 155.
Lapis calcarius particulis impalpabilibus rufis. *Anon. min.* 7. *n.* ♃. ε.
Marmor purpureum ex Oelandia Sueciæ. *Worm. mus.* 44.
Alwarsten. *It. œl.* 51. *it. scan.* 107.
Tælgsten. *It. wgoth.* 21. *c.*
α. rufum.
β. albidum *quod antiquius.*
Habitat in Oelandia *rupestri*, Kinnekulle, Scania.
Hoc *fissuris horizontalibus & perpendicularibus a S. O. ad N. W. dividitur; rude, particulis argillaceis mixtum, ingruente pluvia humectatur uti muria (it. scan.* 120); *in igne strepitu magno frangitur; scatet copiosissimis petrificatis. Strata superiora multo duriora inferioribus.*

Usus

Usus. *Calx cinerea inde coquitur; ad pavimenta elaboratur; in pariete calcem repellit.*

strumosum. 11. MARMOR particulis argillosis, ætitis crystallinis sparsis.

Gorsten. Marmor solubile fragmentis subrotundis. *Syst. nat.* 151. *n.* 3. *Mus. Tess.* 12.

Gorsten. *It. wgoth.* 21, 28.

Habitat in Kinnekulle.

Hoc *idem præcedenti, sed solvitur in globos pomiformes, Ætitas format sæpe intus crystallinos, ingruente pluvia etiam humectatur. It. wgoth.* 92.

Hammites. 12. MARMOR granis globosis crustatis confertissimis. *Syst. nat.* 151. *n.* 2. *Schreb. lith.* 17.

Aur. Pisolithus. *Vog. min.* 256.

Oolithus. *It. gotl.* 266.

Habitat in Gotlandiæ Burswiken, *integro strato supra Cotem.*

Hoc *cinereum, rude, totum ex granis pisiformibus, crustosis, confertis.*

Natum *e Calce coalescente fluctibus maris rotundata, ut Tophus Oolithus.*

testaceum. 13. MARMOR friabile, particulis crustaceis.

Calx balbergensis. *It. scan.* 85, 393.

Habitat in Scania, Gades

Hoc *totum constat testis conchyliorum grosse comminutis, adeo leviter cohærentibus ut digitis conteratur.*

sectile. 14. MARMOR cretaceum arenosum inquinans. *It. scan.* 196, 205.

Lapis arenaceus glutine calcareo. *Anon. min.* 276. *n.* 2.

Habitat in Gallia, Dania, Scaniæ: *Herrestad, Malmö.*

Hoc *molle & inquinans instar Cretæ, sed copiosissima arena mixtum; sub dio indurescens.*

Usus: *Domus parisienses &c. inde structæ.*

margaceum. 15. MARMOR vagum solidum, cortice argillaceo. *Syst. nat.* 151. *n.* 1. *Mus. Tess.* 12. *n.* 8.

Lapis calcarius particulis impalpabilibus incarnatis. *Anon. min.* 7. *n.* γ.

Calcarius particulis indistinctis. *Wall. min.* 38. *n.* 2.

Saxum calcareum album. *Cost. foss.* 151.

Calcarius rudiusculus nitorem assumens. *Carth. min.* 22.

Habitat in campis argillosis Uplandiæ, Westrogothiæ, Oelandiæ, Flandriæ *ubi integræ viæ publicæ co stratæ; Vagum s. sporadicum, nec rupes formans.*

Hoc *rude, flavescens, impalpabile, compactissimum, durum, perforatum sæpe vena spatosa extus rubra angulata, vestitum cortice albido argillaceo.*

Natum *Argillæ margaceæ cum aqua ferrea.*

3. GYP-

3. GYPSUM. *Lapis* e Terra Marmorea (2) resoluta & præcipitata regenerata.
Fragmenta indeterminata, amorpha, subrasilia particulis impalpabilibus.
Fixum, nec acido effervescens aut solubile.

argillosum. 1. GYPSUM particulis argilliformibus opacis.
Gypsus informis rudis, nitorem non assumens. *Carth. (min.* 24.
Gypsus colore ingrato. *Wolt. min.* 18.
Marmor fixum lamellatum, particulis spatosis. *Mus. Tess.* 14. *n.* 12.
Habitat in Polonia &c. *per strata mixtum sequenti.*
Hoc *refert Argillam schistiformem induratam absque atomis micantibus, cinereum aut albicans.*
Usus *sequentis, cujus forte mera varietas.*

usuale. *Gips.* 2. GYPSUM particulis arenaceis micantibus.
Gypsum. *Vog. min.* 118.
Gypsum particulis micaceis. *Anon. min.* 16.
Gypsum particulis paralellipipedis & globosis concretum. *Wall. min.* 57.
Marmor fixum particulis difformibus. *Syst. nat.* 152. *n.* 9.
Habitat in Galliæ Montmartre, Italia, Germania, *in confiniis Thermarum & fontium Salinarum.*
Hoc *particulis areniformibus, micantibus sacchari instar.*
Natum *e Terra calcaria, aqua acida soluta & saturata præcipitata s. deposita, dein concreta s. regenerata in petram.*
Usus *pro Statuis, cæmento, plastico tectorum.*

Alabastrum. *Alabaster.* 3. GYPSUM particulis impalpabilibus, diaphanum.
Alabastrum. *Vog. min.* 119.
Gypsum particulis minimis punctis nitens, polituram admittens. *Wall. min.* 51.

Gyp-

Cognata Calci res Gypsum est *Plin. XXXVI:* 24. nec est nisi Calx acido saturata, adeoque regeneratum a Calce.

Gypsus informis subtilis nitorem assumens. *Carth. min.* 24.

Marmor fixum, particulis arenaceis micantibus. *Syst. nat.* 152. *n.* 11.

Terra gypsea indurata. *Anon. min.* 15.

α. *Album.*

β. *Flavescens.*

Habitat in Italia, Oriente, India.

Hoc *superficiale, diaphanum omnino, vix striatum, superficie reniformi; pro copia acidi effervescit interdum, sæpius vero non.*

Natum *ex Aqua thermali more Stalactitæ, concretum fere crystallisando.*

Usus *pro Statuis, Urnis.*

4. STIRIUM. *Lapis* e Terra Gypsea (3). *Fragmenta* e Filis parallelis, approximatis, rasilibus.

gypseum. 1. STIRIUM pellucidum fixum fibrosum.
stràl-gips. Inolithus fragmentis indeterminatis. *Carth. min.* 18.
Gypsum fibrosum. *Anon. min.* 17.
Gypsum filamentis parallelis compositum. *Wall. min.* 49.
Spatum gypseum fibrosum. *Wolt. min.* 18.
Marmor fixum, filamentis perpendicularibus parallelis. *Syst. nat.* 152. *n.* 10.
Inolithus. *Baum. min.* 1. *p.* 204.
Habitat in fodinis aluminaribus Scaniæ, Oelandiæ, Westrogothiæ, Chinæ, *inter Schistos.*
Hoc *Fibris perpendicularibus, parallelis, contiguis, pellucidis, fixis nec aqua forti effervescentibus, laminas Schisti horizontales dehiscentes connectens.*

marmoreum. 2. STIRIUM diaphanum solubile fibrosum.
Alabastrites. *It. Scan.* 121.
Habitat in Scania &c. *uti præcedens.*
Hoc *differt tantùm a priori quod albidius minusque hyalinum & aqua forti solubile.*

alabastrinum. 3. STIRIUM pellucidissimum fixum coadunatum.
Habitat in Monte Jura.
Hoc *simillimum quidem præcedentibus, sed fibris coadunatis in unum consolidatis, gemmæ instar pellucidissimum, albissimum, aut etiam niveum, longitudinaliter fissile, vix manifestè striatis fragmentis.*

basaltinum. 4. STIRIUM obscurum fixum, ramentis decussatis.
Habitat in Nericia *versus* Örebro, *supra montium calcariorum seriebus.*
Hoc *singularis lapis est, & medius quasi inter varia genera; facies lapidis Marmorei, fixus ut Gypsum nec effervescens, fibris propriis fere ad Stirium accedit. Totus simillimus est stipulis ligni excisis, decussatim sparsis, nec arctè positis; Quævis stipula oblonga, difformis, utrinque quasi abrupta, constat fibris parallelis coadunatis.*

5. SPA-

Stirium ab omnibus sub genere Gypsi comprehenditur, cujus etiam naturæ est, sed si Spatum a Marmore erit separandum, utique etiam Stirium a Gypso, nisi leges Systematicæ conculcandæ sint; accedit quod detur Stirium & fixum ut Gypsum, & solubile ut Marmor.

5. SPATUM. *Lapis* e Terra Calcaria, quæ fluida fuit.
Fragmenta rhombea, plana, nitentia.

* Solubilia.

ſpeculare. 1. SPATUM ſolubile pellucidum objectis ſimplicibus. *Syſt. nat.* 153. *n.* 3.
Spatum pellucidum molle. *Wall. min.* 56.
α. *hyalinum.*
β. *flaveſcens.*
γ. *vireſcens.*
δ. *cæruleſcens.*
Habitat Dannemoræ, Sahlbergæ, & *paſim in fodinis.*
Hoc *Fragmentis pellucidis in minutiſſimos rhombos diviſibile.*

duplicans. *Dubbelſten.* 2. SPATUM ſolubile pellucidum objecta duplicans. *Syſt. nat.* 153. *n.* 2.
Spatum calcareum rhombeum diaphanum. *Anon. min.* 10. *n.* 1. *a.* 1.
Spatum informe molle diaphanum objecta duplicans. *Carth. min.* 12.
Spatum pellucidum objecta duplicans. *Wall. min.* 57.
Spatum alcalinum amorphum islandicum. *Wolt. min.* 19.
Cryſtallus islandica *Vulgo.*
Habitat in Brattfors Wermelandiæ, Helvetia, Norvegia, Iſlandia.
Hoc *mera præcedentis varietas, differt tantum quod literas per id inſpectas duplicet; colore etiam variat hyalino aut flavo.*

fiſſile. 3. SPATUM ſolubile diaphanum fiſſile album.
Spatum fiſſile. *Syſt. nat.* 153. *n.* 1.
Spatum lamelloſum molle. *Wall. min.* 59.

Spa-

Spatum in cippis Runicis recreſcere ex ipſius ſaxi literis excavatis memorabile eſt. *It. gotl.* 327.
Spati particulæ rhombeæ probe diſtinguendæ a cryſtallis; Cryſtalli ſpatoſæ etenim diverſiſſima figura gaudent ab earum particulis rhombeis conſtitutivis.
Spati generationem videre eſt in Stalactita.
Rhombeæ particulæ Spati determinatæ fuere, ut videtur, e Salino muriatico,

Spatum informe molle diaphanum, lamellis minutissimis. *Carth. min.* 12.
Spatum calcareum lamellosum. *Anon. min.* 10. *n.* 2.
Habitat in Norvegiæ Kungsberg, Skara-grufva.
Hoc *finditur in lamellas tenuissimas, molles, albas, frangendas in rhombos.*

undatum. 4. SPATUM solubile lamellosum undulatum album. *It. wgoth.* 131.
Habitat in Daliæ *sabulo ad* Köpmannefiæll.

compactum. 5. SPATUM solubile subdiaphanum compactum. *Syst. nat.* 153. *n.* 4.
α. hyalinum.
β. album.
γ. flavescens.
δ. virescens.
ε. cærulescens.
Habitat passim in fodinis *&* rupibus.
Hoc *differt a Spato tincto, quod vix diaphanum, minimeque pellucidum.*

calcarium. 7. SPATUM solubile subopacum compactum, fragmentis subsquamosis. *Syst. nat.* 153. *n.* 7.
Spatum calcareum opacum. *Anon. min.* 10. *n.* 2. *β.*
Habitat Norbergæ *&* Drechiæ Dalekarlicæ, Hammar Nericiæ.
Hoc *congestum sæpe quasi in lamellas, rhombis inæqualibus divisibiles.*
Usus *ad Cupri nostri ustrinas pro faciliori scorificatione.*

basaltinum. 10. SPATUM solubile opacum rhombeum scintillans.
Habitat westra Silfberget: Swartberg. *Tidstræm.*
Hoc *simile Spato campestri, viride aut album.*

fugax. 8. SPATUM solubile opacum secundum situm lucis fugax.
Habitat rarius in superficie aliorum lapidum, imprimis Ætitæ marmorei.
Hoc *ex crusta livida spatosa cujus omnes particulæ unum latus angulis spectant, unde fit, quod ad determinatum situm omnes particulæ nitant, ad alium minime.*

D 6. SPA-

Spata in Nitro spatoso fixa sunt, vel raro effervescunt.

tinctum. 8. SPATUM solubile pellucidum coloratum
Spatum compactum pellucidum tinctum. *Mus. Tess.* 16. *n.* 8.
α. flavum. Topazius spurius.
β. virens. Smaragdus spurius.
γ. cærulescens. Sapphirus spurius.
Habitat in Fodinis Sveciæ, Saxoniæ.
Hoc *compactum & vitri instar pellucidum.*

confusum. 9. SPATUM solubile subdiaphanum, rhombis confusis.
Spatum particulis dispersis irregularibus. *Wall. min.* 55.
Habitat ad Utöen.
Hoc *incarnatum mihi, particulis rhombeis confusis absque ordine.*

rhomboideum. 11. SPATUM subsolubile opacum nigrum subscintillans.
Spatum compactum opacum tinctum. *Syst. nat.* 153. *n.* 5.
Spatum informe duriusculum opacum. *Carth. min.* 13.
Habitat in ferri fodinis Nya-kopparberg. Norbergæ.
Hoc *nigrum, sæpe atrum, exquisitis rhomboidibus, ponderosum, ferro saturatum, ad Chalybem vix scintillans, parum effervescens.*

* * *Fixa.*

campestre. *Feltspat.* 12. SPATUM fixum opacum rufescens scintillans.
Spatum fixum scintillans. *Syst nat.* 153. *n.* 6
Spatum informe durum subdiaphanum. *Carth. min.* 13.
Spatum scintillans. *Anon. min.* 66. *n.* 1. *β.*
Spatum durum lateribus nitidis ad Chalybem scintillans. *Wall. min.* 61.
Habitat ubique in saxis, rupibus, Lapillis; primario in Maritimis Sveciæ, *vulgatissimum.*
Hoc *reliquis durius scintillas cum chalybe concussum spargit, continet enim aliquid ferri unde durities; hac nota differt a præcedentibus, quæ tamen peregrina & accidentalis.*
Nata *e materia Spati sub mari, a Neptuno & Marte adulterata.*

siliceum. 13. SPATUM fixum diaphanum album scintillans.
Habitat Utoën in Quartzo.
Hoc *ablum, vix virescens.*

mutum. 19. SPATUM fixum non scintillans.
Habitat in Scania: Gladsax. *D. Tidstrœm.*

III. ARGILLACEÆ.

6. TALCUM. *Lapis* ex Argilla (52) indurata.
Particulæ impalpabiles, rasiles tritura lubrica.
Igne indurandus.

Litho-marga. 1. TALCUM subfriabile albicans subsquamosum.
Argilla subtilis indurata ex fissuris petrarum. *Vog. min.* 11.
Marga argillacea albida. *Syst. nat.* 204.
Medulla saxorum *Vog. min.* 37.
Habitat in rimis rupium Dalekarliæ, Germaniæ.
Hoc *canum s. cinereum, fractura subsquamosum, rasione lubricum, aquæ vix bibulum non vero solubile, vix duritie lapideum.*
Natum *ex Argilla communi, diutius in rimis petrarum compressa.*

viridans. 2. TALCUM subfriabile viride inquinans.
Habitat in Germania.
Hoc *saturate viride, particulis viridibus impalpabilibus, extus glabritie nitens, rasura viridi inquinans; ferrum nullius momenti continens.*
Natum *ex Argilla Bolo viridi.*

Rubrica. *Rœdkrita.* 3. TALCUM subfissile rubrum inquinans.
Ferrum terrestre durum manus inquinans. *Carth. min.* 73.
Marga ochracea rubra. *Syst. nat.* 204. *n.* 2.
Creta rubra. *Cost. min.* 88.
Bolus communis induratus. *Anon. min.* 79. *β.* 3.
Ochra rubra cretacea. *Wall. min.* 266.
Rubrica fabrilis. *Dal. pharm.* 23. *n.* 5.
Rubrica. *Vol. min.* 178.
Habitat intra Cotem aut Marmor in Dalekarlia.
Hoc *duritie vix lapideum, fissile sæpius, sub dentibus Laccæ sigillatoriæ fere consistentia, rubro inquinans; Pater Silicis rubricatoris.*
Natum *ex Ochra ferri, inter Petram consolidata.*
Usus *pro scriptura rubra in ligno.*

Talci tritura possidet omnes qualitates Argillæ.

Smectis. *Skreddar-krita.* 4. TALCUM ungue rasile, albo inquinans. *Syst. nat.* 157. *n.* 8.
Talcum solidum semipellucidum pictorum. *Wall. min.* 129.
Smectis opacus mollis albicans. *Wolt. min.* 16.
Steatites, Lardites, Smectis, Creta cimolia. *Vog. min.* 100.
Argilla indurata virescens Morochtos. *Cost. foss.* 60.
Creta brianzonica. *Anon. min.* 74.
Talcum subdiaphanum densum albescens, lamellis minutissimis. *Carth. min.* 15.
α. *Steatites* solidior. *Anon. min.* 75.
β. *opacum.*
γ. *subdiaphanum* Speckstein. *Baum. min.* 1. *p.* 208.
δ. *lamellosum.*
Habitat in China, Anglia, Svecia: Garpenberg.
Hoc *ungue raditur & litura characteres albos pingit.*
Usus *Sartoribus loco cretæ; inde formantur capsæ, scatulæ, parvæ statuæ, præsertim a Chinensibus.*

Ollaris. *Talgsten.* 5. TALCUM opacum solidum subvirescens, particulis subquamosis. *Syst. nat.* 157. *n.* 7.
Lebetum lapis. *Wall. min.* 133.
Smectis opacus duriusculus variegatus. *Wolt. min.* 16.
Smectis micaceus durus ex griseo viridescens. *Carth. min.* 26.
Saxum compositum steatite & mica. *Anon. min.* 265?
Habitat in Jemtia, Dalia, Dalekarlia, Finlandia.
Hoc *particulis squamoso-acerosis, sparsis, micaceis, opacis; madidus semper virens; polituram respuit.*
Usus *pro Caminis, Ollis selectis, ædium Fundamentis.*

Serpentinus. *Serpentin.* 6. TALCUM præpoliendum viridi-maculatum opacum, particulis granulatis. *Syst. nat.* 156. *n.* 3.
Ollaris solidus virescens maculosus, polituram admittens. *Wall. min.* 131.
Smectis opacus duriusculus virescenti-maculatus. *Wolt. min.* 16.
Marmoro-proferon obscure viride. *Cost. foss.* 266.
Marmor serpentinum Zeblitzense. *Worm. mus.* 43. *Myl. saxon.* 1. *p.* 31.
Argilla indurata solida particulis majoribus. *Anon. min.* 76.
Lapis serpentinus. *Vog. min.* 103.

α. *Serpentinus* particulis *granulatis*. *Anon.* 76. *n.* 2.
β. *Serpentinus fibrosus*. *Ibid.* 76. *n.* 1.
Habitat in Germania: Zeblitz, Dalekarlia.
Hoc *differt a reliquis quod polituram admittat.* Variat *colore viridi*, *cinereo*, *nigro*, *rufescente*, *maculato albo.*
Usus *pro vasculis variis pulchellis.*

Nephriticus. 7. TALCUM præpoliendum viride subdiaphanum, particulis subfibrosis
Smectis subtilis duriusculus viridis, fragmentis subfissilibus. *Carth min.* 26.
Smectis subdiaphanus durus viridis. *Wolt. min.* 16.
Gypsum viride semipellucidum fissile. *Wall. min.* 52.
Lapis Nephriticus. *Dal. pharm.* 52. *Vog. min.* 102.
Habitat in America, Hispania, Swartwik.
Hoc *differt a præcedenti quod subdiaphanum*; *uti gradu tantum differunt Ollaris*, *Smectis*, *Serpentinus*, *Nephriticus*, *lamellare*; *valde rasile est. Nephriticus communiter cupro scatet.*
Usus *medicus externus.*

lamellare. 8. TALCUM lamellatum fragili-durum glaberrimum subdiaphanum.
Talcum particulis impalpabilibus, lamellis parallelis. *Syst. nat.* 156. *n.* 4.
Corneus fissilis, lamellis parallelis. *Wall. min.* 138.
Habitat Sahlbergæ, Garbergæ, Rættwik *inter rimas rupium.*
Hoc *ex Lamina plana*, *glaberrima*, *rigida*, *fragili*, *subdiaphana*, *glauca s. pallida*; *ruptura parum effervescens.*
Natum *ex Smecte indurato*; *in Serpentino maculas pallidas constituit*, *tamquam pinguedo mixta carne.*

Corneus. *Hornslag.* 9. TALCUM solidum suberosum nigrum, superficie atra glabra, tritura albida. *Syst nat.* 156. *n.* 2.
Corneus durior niger solidus. *Wall. min.* 137.
Bolus induratus, particulis squamosis. *Anon. min.* 88.
Smectis durus niger. *Carth. min.* 26.
Habitat in Fodinis, *vestiens mineras.*
Hoc *corio crassius*, *solidum*, *acerosum*, *rasile*, *superficie quasi oleo s. aqua inunctum.*

Carneus. *Kalfkiött.* 10. TALCUM laminis oblongis convexis opacis incarnatis rasilibus. *Syst. nat.* 156. *n.* 6.
Habitat in Fodina Fahlunensi &c.
Hoc *ungue rasile, laminis convexis incarnatis refert carnem vitulinam; ustulatum more Micæ aureæ finditur & nitet.*
Natum *ex Amianto fragili indurato.*

Coriaceus. *Skinnslag.* 11. TALCUM membranaceum flexuosum rigidum. *Syst. nat.* 156. *n.* 5.
Habitat Fahlunæ *in fodina cum Pyrita.*

acerosum. *Sädslag.* 12. TALCUM solidum, particulis acerosis sparsis rigidis. *Syst. nat.* 157. *n.* 9.
Asbestus fibris sparsis. *Wall. min.* 145.
Lapis acerosus. *Vog. min.* 171.
Habitat in Fodinis *variis.*
Hoc *simillimum T. ollari, sed durum, nec rasile.*

7. AMI-

7. AMIANTUS. *Lapis* ex Argilla (52). *Fragmenta* filoſa.

* *Fibroſi fibris parallelis.*

Aſbeſtus. 1. AMIANTUS fibroſus, fibris ſeparabilibus flexilibus tenacibus.
Berglin.
Amiantus fibris filiformibus flexilibus. *Syſt. nat.* 158. *n.* 1.
Amiantus fibris mollibus parallelis facile ſeparabilibus. *Wall. min.* 140.
Byſſus. *Anon. min.* 105.
Linum incombuſtibile *vulgo.*
Habitat in Sibiria *præſtantiſſimus*; in Lapponia &c.
Hic *facie fruſti ligni antiquioris ſolvitur longitudinaliter digitis in fila liniformia, flexilia, mollia, palmaria & ultra. Particulæ natant.*
Uſus *curioſis Lintea, Papyrus, Elychnia lampadum incombuſtibilia.*

plumoſus. 2. AMIANTUS fibroſus, fibris ſeparabilibus flexilibus fragilibus papposis. *Syſt. nat.* 158. *n.* 4.
Bergdun.
Asbeſtus plumoſus. *Vog. min.* 171.
Alumen plumoſum *vulgo.*
Habitat cum præcedente: Baſtnæs.
Hic *differt tantum gradu a præcedenti, quod non in perfecta fila, ſed in tomentum breviſſimum reſolvatur; particulæ natant.*
Uſus: *inſperſus membris paralyticis leviter irritando excitat; interne aſſumtus eſt deleterium, caute ab Alumine plumoſo nativo diſtinguendus.*

fragilis. 3 AMIANTUS fibroſus, fibris ſeparabilibus rigidis nitidis fragilibus. *Syſt. nat.* 158. *n.* 3 *Vog. min.* 171.
Gullfnas.
Habitat Dannemoræ, Sahlbergæ, Fahlunæ *in fodinis.*
Hic *fibris quaſi vitreis, facie & fragilitate Affinis nimis præcedentis, hinc ſæpe apice plumoſus, baſi vero fragilis; majora fruſta ſæpe transverſim diſſecta.*
Natum *ex Argilla, quod latera monſtrant, ſæpius etiamnum argillacea.*

immaturus. 4. AMIANTUS fibroſus, fibris connatis angulatis rigidis opacis. *Syſt. nat.* 158. *n.* 2.

Amianti fibræ ſemper horizontales, nunquam per[illegible]

Amiantus fibris parallelis durioribus non separabilibus. *Wall. min.* 144. *Vog. min.* 171.
Habitat in Lapponia, Dannemoræ, Sahlbergæ.
Hic *Ligni frustum mentitur fibris cinereis, duris, coadunatis, nec unquam maturescit in praecedentes.*

terrestris. 5. AMIANTUS fibrosus, fibris subargillaceis.
Amiantus terrestris. *Mus. Tess.* 22. *n.* 5.
Habitat Magdeburgi *in fissuris rupium.*
Hic *ex Argilla transversim in fibras parallelas contiguas connata, non dum in lapideam consistentiam perfecte indurata. Mater praecedentium* 1, 2, 3.

radians. *Stiern-sleg.* 6. AMIANTUS fibrosus, fibris concentratis divergentibus rigidis.
Basaltes fibris concentratis. *Anon. min.* 74. *b.*
Asbestus fasciculatus. *Vog. min.* 171.
Habitat in Fodina Norbergensi.
Hic *fibris ab eodem centro exeuntibus, undique dispersis.*
Varietas *singularis Garbergensis ubi ex uno eodemque centro omnes fibræ, instar Conservæ, undique dispersæ in formam caudæ meleagridis maris; e museo N. Swartz. philos. Magist.*

* *Corticosus, absque fibris evidentibus contextus.*

Suber. *Bergkork.* 7. AMIANTUS corticosus flexilis suberosus.
Asbestus solidiusculus flexilis. *Syst. nat.* 159. *n.* 3.
Asbestus fibris flexilibus inordinate se intercussantibus, levissimus. *Wall. min.* 143. *Vog. min.* 172.
Suber montanum *vulgo.*
Habitat Dannemoræ *in fodina cum Natro Hyodonte.*
Hic *ita refert Suber officinale colore, mollitie & textura, ut vix distinguatur; particulæ sæpius submerguntur. Ante submersionem in aqua eam haurit cum strepitu.*

Caro montana. *Bergkiött.* 8. AMIANTUS corticosus flexilis natans.
Asbestus solidiusculus fissilis. *Syst. nat.* 159. *n.* 1.

Ami-

Genus Amianti *fibris rectis a genere* Asbesti *fibris intricatis deberent equidem secundum strictiores regulas Systematicas distinctum tradi; cum vero utriusque Species parcissime occurrant, plurium votis satisfaciendo combinavi.*
Amiantum ortum esse ex Talci reductione in Argillam *derivativam, indicare videntur specimina in loco natali lecta, etiamnum sæpe extus ejusmodi Argilla semi-indurata vestita.*

Amiantus fibris durioribus in lamellas craffas compactis, ponderofus. *Wall. min.* 142.
Habitat in Fodinis ferreis *noftratum.*
Hic *textura & facie agarici medullæ aut corii equini præparati, fæpe in aliquot lamellas divifibilis, albicans. Extima fuperficies contexta fæpius pilis tenuiffimis, breviffimis, confertiffimis, erectis, quibus fuperinducta eft membrana nigra, inæqualis. Habitus Talci cornei, fed mollities colorque diverfiffima.*

Aluta. *Berg-Läder.* 9. AMIANTUS corticofus flexilis membranaceus natans. *Syft. nat.* 159. *n.* 2.
Amiantus fibris mollioribus intertextis, in lamellas compactas levis *Wall. min.* 141.
Aluta montana. *Vog. min.* 171.
Habitat in Fodina Dannemorenfi.
Hic *fimilis præcedentibus, fed in tenuem membranam expanfus, albus aut grifeus, natans.*

implexus. *Fols.* 10. AMIANTUS folidus, fafciculis fibrarum contortis rigidis.
Afbeftus fibris fafciculatis e centro varie radiantibus. *Wall. min.* 145.
Talcum fibris rigidis fafciculatis intortis. *Syft. nat.* 157. *n.* 10.
Habitat in Fodina Nordbergenfi.
Hic *lapis duriffimus, fibris fafciculatis, fubdivifis, varie implexis contortisque, fæpe ponderofus quod ferro inquinatus.*

8. MICA. *Lapis* ex Argilla (22) soluta.
Particulæ membranaceæ, squamosæ, nitidæ; tenaces, separabiles.

membranacea. *Ryssglas.* 1. MICA membranacea fissilis flexilis pellucida hyalina. *Syst. nat.* 155. *n.* 1.
Mica lamellis diaphanis latis tenuissimis flexilibus. *Carth. min.* 14.
Mica lamellis magnis parallelis. *Anon. min.* 94. *n.* 1.
Mica fissilis membranis diaphanis. *Wolt. min.* 17.
Mica membranacea pellucidissima flexilis alba. *Wall. min.* 120.
Argyrolithus. *Baum. min.* 216.
Habitat in Finlandia, Wermelandia.
Hæc *sæpe pedalis, alba, pellucidissima, finditur instar libri in folia membranacea, tenuissima.*
Usus *Russis pro Fenestris.*

laminosa *Kattsilfver.* 2. MICA membranacea fissilis flexilis subdiaphana albida. *Syst. nat.* 155. *n.* 2.
Mica lameliosa martialis. *Anon. min.* 95.
Habitat in Smolandia, Blekingia *&* *passim.*
Hæc *vix palmaris, cornei coloris & pelluciditatis, fissilis uti antecedens.*

argentata. *Skimmer.* 3. MICA squamosa rigidula argentata.
Mica compacta, membranis squamosis, argentea, *Wolt. min.* 17.
Habitat passim in Rupibus, saxis.
Hæc *constat tantum parvis Squamis argenticoloribus, sparsis.*

aurata. *Glitter.* 4. MICA squamosa rigidula aurata. *Syst. nat.* 155. *n.* 3.
Mica squamis inordinatis mixtis. *Wall. min.* 130.
Mica squamosa martialis. *Anon. min.* 95.
Habitat passim, ad Dihult Stenbrohultense Smolandiæ *copiose.*
Hæc *rudis, sæpe nigricans, sole aut igne macerata evadit auricolora, squamis secedentibus sparsis.*
Nata *a præcedenti, sed inquinata ferro, unde aurea evasit.*

5. MI-

Micæ origo etiamnum obscura: in Cote Quadro, recens e Glarea & argilla indurata, cotem vestit ad fissuras; hinc ex aqua quidem generata & ex Argilla forte nata, quasi crystallisando.

decussata. 5. MICA particulis prismaticis basalticis intercussantibus. *Syst. nat.* 155. *n.* 4.
Habitat in Bilsberg, Hackespiken.
Hæc *Lapide nigro rasili, particulis acerosis, impalpabilibus, quibus interspersæ Particulæ majores, oblongæ, decumbentes, atræ, semiprismaticæ, tetraedræ, basalticæ. Ustulata nitet aureo colore præcedentis.*
Variat *fissilis striis sparsis, basalticis, crassis; Fablunæ.*

hungarica. 6. MICA lamellis flexuosis fragilibus auratis.
gulltalk. Mica particulis lamellatis, ad angulum acutum striatis. *Syst. nat.* 155. *n.* 5.
Talcum molliusculum friabile colore aureo. *Wolt. min.* 17.
Talcum luteum lamellis opacis fragilissimum. *Wall. min.* 128.
Talcum lamellis opacis rigidis luteis. *Carth. min.* 15.
Habitat in Hungaria.
Hæc *laminis s. Squamis pollicaribus, fissilibus, fragilibus, auratis, ad angulum acutum sæpe striatis, apice dehiscentibus.*

Talcosa. 7. MICA lamellis flexuosis friabilibus virescenti-albidis
Talk. diaphanis.
Mica squamosa martialis. *Anon. min.* 95. *n.* 2. γ.
Talcum particulis impalpabilibus diaphanis molliusculis convexis fissilibus. *Syst. nat.* 156. *n.* 1.
Talcum albicans, lamellis subpellucidis. *Wall. min.* 127.
Talcum molliusculum friabile virescens. *Wolt. min.* 17.
Talcum officinarum. *Dal. pharm.* 46.
Talcum lamellis subdiaphanis flexilibus albis. *Carth. min.* 15
Habitat (Venetiis *adsportatur*) Norbergæ. *Tidstræm.*
Hæc *lamellis mollibus, flexilibus, convexis, friabilibus inter digitos, albo-virescentibus, tamquam pinguibus.*
Usus *pro Cosmeticis.*

hemisphæ- 8. MICA squamis hæmisphæricis.
rica. Mica hemisphærica. *Wall. min.* 125.
Habitat in Kimito Finlandiæ *Saxi fatiscentis ad* Skogbeele.

Hæc

Hæc *nitidissima, fissilis, magnitudine Pisi, hemisphærica, decorticanda more bulbi Cepæ, alba, qua nihil pulchrius in hac gente.*

crystallina. 9. MICA squamis erectis passim triquetro-conniventibus.
Drusa micacea, squamis concentratis perpendicularibus. *Anon. min.* 95. *n.* 2.
Habitat in Dalekarliæ *fodinis.*
Hæc *Micæ laminosæ simillima, sed laminæ erecto-conniventes in figuram fere crystallinam, subtriquetram, non tamen solidam.*

undulata. 10. MICA flexuoso-undulata, squamis auricoloribus.
Mica particulis fluctuantibus. *Wall. min.* 124.
Habitat in Dalekarliæ *fodinis:* Riddarhyttan, Beckeknifwa.
Hæc *e Micis minoribus, uti Mica aurea, congesta, sed majora fragmenta valde undulata.*

IV. A-

IV. ARENATÆ.

9. COS. *Lapis* ex Arena (5) connexa.
Fragmenta amorpha, ſubopaca, ſcintillantia.
Particulæ granulatæ, contuſione ſeparandæ.

* *Glareoſæ.*

Cotaria. *Slipſten.* 1. COS particulis mere glareoſis impalpabilibus friabilibus. *Syſt. nat.* 147. *n.* 2. *It. Scan.* 321. *Muſ. Teſſ.* 2. *n.* 4, 5.
Cos particulis arenoſis æqualibus minoribus, coticularis. *Wall. min.* 73.
Arenarius ex arena compactus. *Wolt. min.* 14.
Arenarius duriuſculus granulis parvis æqualibus. *Carth. min.* 28.
Lapis arenarius glutine incognito. *Anon. min.* 276. *n.* 3. *a*
Saxum arenarium album ſuecicum. *Coſt. foſſ.* 132.
Habitat in Scania, Orſa Dalekarliæ, Kinnekulle
Hæc *finditur horizontaliter, colore alba aut rufa, difficile cum chalybe ſcintillat; non efferveſcit cum aqua forti.*
Nata *Arenæ Glareæ.*
Uſus *inde Cos gyratilis, Coticula raſilis. Phthiſin laborantibus Orſenſibus inducit.*

Quadrũ. *Quaterſten.* 2. COS particulis glareoſis margaceo-argillaceis, bibula ſubefferveſcens. *Syſt. nat.* 147. *n.* 1. *Muſ. Teſſ.* 2. *n.* 1, 3. *Schreb. lith.* 1.
Cos particulis minimis glareoſis mollis cædua. *Wall. min.* 75.
Cos cædua. Quadrum Cæſalpini. *Vog. min.* 110.
Arenarius ex Gotlandia. *Worm. muſ.* 57.
Saxum conglutinatum arenaceum glutine argilla communi. *Anon. min.* 276. *n.* 1.
Habitat in maritimis Burſwiken Gotlandiæ. *it. gotl.* 266.
Hoc *finditur rimis horizontalibus & oblique perpendicularibus; caneſcens interſperſis atomis micantibus; humidus in ſolo; bibulus in ſicco; ſolvitur ſub dio; frangitur a gelu; difficile ſcintillat; cum aqua forti leviter efferveſcit, ſed non ſolvitur.*

Nata

Nata *Arenæ Glureæ cum parva quantitate Argillæ margaceæ.*

Usus *ad Ædium fundamenta, Arces, Cistas sepulchrales, Caminos.*

calcaria. *Leswersten.* 3. COS particulis glareosis marmoreisque. *Mus. Tess.* 2. *n.* 2.

Calx hepatica. *It. wgoth.* 21.

Habitat in Kinnekulle, *stratum infimum constituens.*

Hæc *rudis cinerea; candefacta frangitur sono violento; effervescit & more Marmoris solvitur præcipitato cretaceo albo.*

Nata *Arenæ Glareæ cum Creta marmorea.*

tigrina. 4. COS particulis glareosis, maculis sparsis albis.

Habitat ad Styggforsen Rættwicensem.

Hæc *rufescens maculis albis textura consormibus.*

variolosa. *Tigersten.* 5. COS particulis glareosis, maculis sparsis erosis ferrugineis. *Mus. Tess.* 4. *n.* 6.

Cos solidiuscula alba, cortice flavescente, maculis fuscis friabilibus. *It. scan.* 13.

Habitat ad Sœrby Nericiæ, Kinnekulle Westrogothiæ.

Hæc *sporadica, alba, aquam transmittendo stillans, adspersa passim maculis concavis, fuscis, friabilibus.*

Nata *Arenæ Glareæ, ab Aqua ferrea passim adulterata.*

Novacula. 6. COS particulis glareosis impalpabilibus. *Anon. min.* 235.

Habitat in Oriente, Hællefors, Norvegia.

Hæc *solida particulis non discernendis.*

Usus *pro Cultris barbitonsorum acuendis.*

* * *Arenaceæ quartzosæ.*

fissilis. *Sandskiser.* 7. COS particulis arenaceis fissilibus, lamellis fragilibus.

Cos lamellis fissilibus. *Wall. min.* 76.

Arenarius fragmentis fissilibus. *Carth. min.* 28.

α. *Alba.*

β. *rufescens.*

Habitat in Europa *passim* α; *in* Spitsberga β.

Hæc *fissilis in lamellas tenues, &* β. *granulis pellucidis, unde sparse micans.*

8. COS

friabilis. 8. COS particulis arenaceis digito friabilibus.
Habitat Helfingburgi Scaniæ.
Nata *Arenæ mobilis.*

coagmentata. 9. COS particulis arenaceis hyalinis disjunctis coagmentatis.
Habitat in Europa *australi, e cavitate rupium.*
Hæc *laxe coagmentata, porosa instar panis triticei, particulis crystallinis, hyalinis, pellucidis, rigidis, passim connexis, aquam non transmittentibus.*
Nata *aquæ, crystallisando genitæ.*

Filtrum. *Silsten.* 10. COS particulis arenaceis æqualibus, aquam transmittendo stillans. *Syst nat.* 148. *n.* 8.
Cos particulis arenosis majoribus aquam transmittens. *Wall. min.* 14.
Arenarius lapis porosus aquam transmittens. *Wolt. min.* 14.
Saxum arenarium cinereum Filtrum. *Cost. foss.* 134.
Habitat in Canariis, Mexico.
Usus *pro depuratione aquarum Nautis.*

compacta. 11. COS particulis arenaceis impalpabilibus compactissimis. *Syst. nat.* 147. *n.* 3 *Mus. Tess.* 4. *n.* 7.
Habitat in Malung Dalecarliæ, Hall & Hunneberg Westrogothiæ.
Hæc *compactissima, albida, subflavescens, dura, valde scintillans, particulis vix manifestis, immixtis non raro granulis rubris granatinis. Affinis Saxo punctato.*

strataria. *Flisften.* 12. COS particulis arenaceis quartzosis æqualibus diaphanis compactis. *Syst nat.* 147. *n.* 4. *Mus. Tess.* 4. *n.* 8.
Habitat passim *frequens; in* Scania *copiose. It. scan.* 329.
Hæc *solida ex particulis arenosis, quartzosis, duris, instar quartzi pellucidis, compactis; sub dio indurescens.*
Nata *Arenæ volatilis. It scan.* 140, 218, 402, 348. *sub mari salsa, antequam muris inseratur elixanda.*

13. COS

Cos coalita est vel ex Arena quartzosa, vel farinacea, vel heterogenea.

colorata. 13. COS particulis arenaceis subæqualibus colorata.
α. *lutea* Oerebro.
β. *viridis* Nericiæ Wija.
γ. *nigra* Nericiæ Kumbla.
Habitat ad fodinas.
Hæc *varia*, *tincta colore flavo*, *rubro*, *viridi aut cæruleo.*

porcellana. 14. COS particulis arenaceis argillaceisque.
Lapis arenaceus glutine argillaceo porcellaneo. *Anon. min.* 276. *n.* 1.
Habitat in Fodina Lithantracis Boserup Scaniæ.
Nata *Arenæ mobilis cum Argilla porcellana.*

* * * *Sabulosæ particulis angulatis.*

Molaris. *Quarnsten.* 15. COS particulis inæqualibus quartzosis glareosisque. *Syst. nat.* 148. *n.* 6. *Mus. Tess.* 4. *n.* 10.
Arenarius durus granulis inæqualibus. *Carth. min.* 27.
Arenarius ex sabulo compactus. *Wolt. min.* 14.
Saxum arenarium Lapis molaris. *Cost. foss.* 137.
Habitat passim in Uplandia, Sudermannia, Scania. *It. scan.* 329.
Hæc *particulis inæqualibus*, *arenosis*, *hyalinis*, *interjectis impalpabilibus*, *opacioribus*, *magisque cinereis.*
Nata *Arenæ rusticæ cum Glarea.*
Usus *pro frumenti molendinis.*

fundamentalis. *Strättsten.* 16. COS particulis angulatis opacis fixis rigidis.
Cos solidiuscula particulis arenaceis quartzosis subopacis subangulatis. *Syst. nat.* 148. *n.* 5.
Saxum arenarium. *Cost. foss.* 140. *n.* 27.
α. *rufa* frequentior.
β. *albida.*
Habitat in maritimis Roslagiæ &c.
Hæc *dura*, *rudis*, *compacta*, *aquam non bibens*, *horizontaliter fissilis.*
Nata *Arenæ rusticæ cum ferro.*
Usus *pro ædium fundamentis.*

10. QUARTZUM. *Lapis* Aqua productus.
Fragmenta indeterminate angulata, acuta.
Particulæ coadunatæ, pellucidæ.

* *rupestre.*

hyalinum. *Kissel.* 1. QUARTZUM rupestre hyalinum pellucidum. *Mus. Tess.* 6.
Quartzum aqueum. *Syst. nat.* 149.
Quartzum diaphanum. *Volt. min.* 14.
Quartzum solidum pellucidum. *Wall. min.* 97.
Quartzum particulis impalpabilibus, superficie polita diaphanum. *Anon. min.* 51. *a.*
Quartzum informe diaphanum. *Carth. min.* 20.
Habitat in rupium fissuris, *aquam retinentibus, frequens, parasiticum.*
Natum *ex aqua in rupium cavitatibus detenta.*

coloratum. 2. QUARTZUM rupestre tinctum. *Syst. nat.* 149. *n.* 3.
Quartzum solidum opacum coloratum. *Wall. min.* 99.
α. *luteum.* ♄, ♂.
β. *rubrum.* ♂.
γ. *violaceum.* ♂, ♀.
δ. *cæruleum.* ♀. e Pargas granis aliis cæruleis, aliis viridibus, in Q. cotaceo.
ε. *viride.* ♀.
ζ. *fuscescens.* ♂.
Habitat passim in fodinis.
Natum *ex Quartzo hyalino, a metallo tinctum.*

lacteum. *Bergsmansflinta.* 3. QUARTZUM rupestre album diaphanum. *Syst. nat.* 149. *Mus. Tess.* 6.
Quartzum solidum opacum durissimum aqueo-lacteum. *Wall. min.* 98.
Habitat in rupium *fissuris, minus frequens.*
Natum *ex aqua cum atomis calcariis, unde color albus; minor pelluciditas & fragmenta interdum farinacea.*
Usus. *Cuprimontanis magis expetitum cum facilius vitrescat.*

opacum. 4. QUARTZUM rupestre subopacum. *Syst. nat.* 149. *n.* 4.
Quartzum opacum fragile & rigidum. *Wall. min.* 102.
Habitat passim in rupibus.

fissile. 5. QUARTZUM lamellatum.
Habitat in Jemtia.

cotaceum. 6. QUARTZUM granulatum.
Saltsteg. Quartzum cotaceum. *Syst. nat.* 47.
Quartzum textura granulata. *Anon. min.* 51. *a*
Quartzum granulatum cohærens. *Wall. min.* 100.
Habitat in Fodina Fahlunensi.
Hoc *constat granis majoribus minoribusque, coadunatis instar Muriæ, distinctissimum a Cote friabili; extus scabrum.*

* * *Vagum.*

selectum. 7. QUARTZUM vagum rotundatum, cortice lævigato.
Habitat ad ripas *Lacuum.*
Usus. *Elaboratum pseudo-Adamas quibusdam dicitur, quum certat pellucidate cum gemmis.*

nobile. 8. QUARTZUM vagum rotundatum, cortice glaberrimo nitido.
Bómisksten. Quartzum pellucidum compactum. *Wolt. min.* 14.
Quartzum solidum attactu pingue. *Wall. min.* 102.
Habitat in Oriente: Arabia, Ægyptio, *nec non in* Europa *australi.*
Hoc *variat admodum colore: hyalino, albo, flavo, fulvo, rubro, violaceo, cæruleo, viridi; cortex quasi oleo illinitus glaber.*
Usus: *cum reliquis durius & magis pellucidum, inde Gemmæ elaborantur, quæ cum veris sæpe præstantia certant.*

II. SI-

Quartzum generatur in rimis rupium aquas retinentibus parasiticum, easque consolidat quasi cicatrice quartzosa. Aqua diutius agitata deponit terram scabram, adeoque Quartzosam, observante Wallerio; Nec Lapis a terra grossiore pellucidus evaderet; tingitur vero ab affluente aqua metallica. Nascitur forte crystallisando, quamvis crystallina figura ob motum obliteratur aut evanescit.

II. SILEX. *Lapis* e Calce 53 coadunata.
Fragmenta indeterminata: hinc convexa, inde concava.
Particulæ coadunatæ.

* *Vagi.*

cretaceus. *Flinta.* 1. SILEX vagus, cortice cretaceo, fragmentis opacis lævibus.

Silex cretaceus vagus. *Syst. nat.* 150.
Silex communis Pyromachus. *Anon. min.* 61.
Silex corneus intrinsece æqualis, duriffimus. *Wall. min.* 77.
Corneus lapis opacus rudis colore ingrato. *Wolt. min.* 14.
Corneus sclopetarius. *Vog. min.* 130.
Pyromachus s. Silex igniarius. *Baum. min.* 1. *p.* 254.

Habitat in campis maritimis Angliæ, Galliæ, Daniæ, Scaniæ, *vulgatissimus in* Cretaceis *rimis*; *in altioribus, a mare remotioribus, minor rariorque.*

Hic *crusta cretacea, nisi obliterata, semper vestitus, Fragmentis minus nitidis: atris, cinereis s. albidis.*

Natus *Calcis Cretæ cum Aqua*; *hinc tectus crusta cretacea* (*It. scan.* 172), *semperque in fissuris cretæ*; *scatet sæpe Petrificatis Echinitæ sæpe Siliceæ aut cretaceæ. Mineras vix assumit nisi Pyritas. Cavitates sæpius replentur crystallis Nitri quartzosi.*

Usus *pro igne excitando cum chalybe*; *Domunculæ interdum loco laterum ex eo efferuntur.*

Pyromachus. *Spansk Flinta.* 2. SILEX vagus, cortice glabro, fragmentis diaphanis glaberrimis.

Habitat in Gallia *frequens*; *ad* Scanör Scaniæ (*it. scan.* 236) *rarius.*

Hic *summa affinitate junctus præcedenti, ut fere mera varietas*; *differt fragmentorum consistentia minus fragili & imprimis pelluciditate cornea ac glabritie quasi oleo oblinita*; *nec cortice alieno vestitus.*

Usus *pro Sclopetis antecedente præstantior & diuturnior*; *adeoque ob usum distinguendus.*

Silicem cretaceum e Creta ortum dudum docui; consentientem demum habui *Abilgard* in *Descr. Stevens Klint & Insf Moeen*, qui præ reliquis in Creta occupatus.

Silex nascitur in montium cretaceorum rimis, uti Quartzum in rimis saxorum, ideoque fere Quartzosus, cujus Terra fuerat Calx.

marmoreus. 3. SILEX vagus, cortice marmore duro, fragmentis subdiaphanis canescentibus.
Silex cinereus. *It. wgoth.* 73.
Habitat in Mösseberg Westrogothiæ.
Hic *similis S. Cretaceo, sed major, semi diaphanus, pallide cinereus, fragmentis minus convexis concavisve, magis Quartzi modo angulatis, cortice duro albo nec farinaceo.*
Natus *Calcis marmoreæ; Similis Marmori cretaceo.*

Hæmachates. 4. SILEX vagus, cortice ochraceo, opacus concentrico-variegatus.
Silex vagus rotundatus concentrico-corticosus. *Mus. Tess.* 4.
Achates brunneus opacus venis nigris dendriticis. *Anon. min.* 60. *α.*
Pierre d'ægypte. *Vog. min.* 138.
Habitat in Ægypto, Arabia.
Hic *coloris cornu, varius, figuras versus exteriora cortici parallelas sæpeque cum dendritis pingit. Cortex testaceus ex Ochra ferri, crassus, sæpe virescens.*
Usus *pro Scatulis pulveris nasalis; varie elaboratur pro nobilioribus utensilibus.*

Sardus. 5. SILEX vagus, cortice ochraceo, subdiaphanus intricato-variegatus.
Gemma divi Stephani. *Anon. min.* 56. *n. δ.*
Habitat in India, Sardinia.
Hic *similis præcedenti cortice testaceo, ut forte mera varietas, sed substantia hyalina quasi filis lacteis intricatis & punctis atomisque sanguineis adspersa.*

Opalus. 6. SILEX vagus reflectione & refraction varians.
Achates fere pellucida, colores pro situ spectatoris mutans. *Wall. min.* 82.
receptus. α. Opalus albus. *Anon. min.* 55. *B*
Pæderota. β. Opalus nonnii. *Plin. nat. XXXVII. c. b. Hasselq. it.* 508. *Anon. min.* 55. *a.*
Opalus. *Wall. min.* 82. *Dal. pharm.* 55.
Lapis præstantissimus Jaspis. *Johan. apocal. XXI:* 11. *Wall.*

γ. Pseu-

NOBILES Gemmæ *Opalus, Sardus, Onyx, Chalcedonius, Corneolus*, adeo prope accedunt *Achati*, ut utrum veræ species aut singulares sint varietates, nisi crudæ offerantur, non constabit. Gemma *Penna pavonis* vero diversissima.

oculus cati. γ. Pſeudo-Opalus. *Anon. min.* 55. *C. reflectione varians.*
Lapis elementaris. *Juſt. min.* 383.

oculus mundi. δ. Achates unguium colore in aëre opaca aqua pellucens. *Wall. min.* 83.

Habitat in India, Oriente: Ægypto, Arabia. γ γ in Sibiria.

Hic α *reflectit radios Solis cæruleos, refringit vero luteos centro aureo.*

β. reflectione purpuraſcens, refractione ruber, venis violaceis, de qua *Plin. Exſtat hodie Opali generis gemma, propter quam ab Antonio proſcriptus Nonius ſenator eſt; ille proſcriptus fugiens, hunc e fortunis ſuis omnibus annulum abſtulit ſecum, quem certum eſt ſeſtertiis* 20000 *æſtimatum. Sed mira Antonii feritas & luxuria propter gemmam proſcribentis; nec minor Nonii contumacia proſcriptionem ſuam amantis, cum etiam feræ abroſas partes corporis relinquunt, quas ſe periclitari ſciant*; vide *Haſſelq. itin.* quem nuper Lironcourt pretio 40000 imperialium expoſuit pretioſiſſimum.

γ *reflectit colore viridi flavoque.*

Uſus *inter Lapides pretioſos numeratur.*

Onyx. 7. SILEX vagus ſtratis diverſicoloribus.
Camehuja, Memphites. *Anon. min.* 56. *Baum. min.* 1. *p.* 253.
Achates vix ſemipellucida faſciis & ſtratis diverſe coloratis. *Wall. min.* 81.
Habitat in Oriente.
Hic *fundo aliter colorato diſtinguitur*, *unde veteres figuras exſculpebant diverſas colore, tamquam adglutinatas.*

Chalcedonius. 8. SILEX vagus ſubdiaphanus cornei coloris, concentrice varius.
Calcedonius. *Anon. min.* 57. *Baum. min.* 1. *p.* 252.
Achates vix pellucida nebuloſa, colore griſeo mixto. *Wall. min.* 80.
Habitat in Zeylona, Sibiria, Nilo.

Carneolus. 9. SILEX vagus diaphanus unicolor ruber.
Carneolus. *Wall. min* 79. *Anon. min.* 58. *Baum. min.* 1. *p.* 251.

Corneus lapis diaphanus polituram admittens ruber. *Wolt. min.* 14.
Habitat in Oriente.

* * *Rupestres.*

Achates. *Agat.* 10. SILEX rupestris, cortice rufo noduloso, subdiaphanus.
Silex rupestris superficie nodosa tunicata. *Mus. Tess.* 8. *n.* 6.
Corneus lapis diaphanus variegatus. *Wolt. min.* 14.
Achates durissima fere pellucens, diversis coloribus nitens, variegata. *Wall. min.* 84.
Achates. *Baum. min.* 1. *p.* 250. *Rumph. mus. t.* 56, *f. A-D.*
Habitat in Europa *australi.*
Hic *pallidus variis vividis coloribus, obtectus nodulis obtusis more Hematitidis, conglobatis, rubris.*
Usus *cum sequenti idem, sed præstantior duritie & nitore.*

Petrosilex. *Hælleflinta.* 11. SILEX rupestris, cortice lacteo, subdiaphanus.
Silex marmoreus rupestris. *Syst. nat.* 150. *Schreb. lithog.* 14.
Silex pseudo-Achates. *Mus. Tess.* 8. *n.* 5.
Petrosilex semipellucidus intrisece compactior mollior. *Wall. min.* 150.
Petrosilex semipellucidus. *Wolt. min.* 87.
Petrosilex. *Anon. min.* 63.
Petrosilex jaspideus. *Baum. min.* 1. *p.* 255.
Habitat, Sahlbergæ, Dannemoræ, *in Fodinarum rimis marmoreis.*
Hic *subdiaphanus, colore varius, fragmentis acutis, passim adspersis squamulis s. atomis vagis, opacioribus. Corticis crusta lactea, opaca, rudis. Totus congeneribus mollior & hinc inde fervescens.*
Natus *e Calce Marmorea aut Gur.*

virescens. 12. SILEX rupestris nudus opacus virescens.
Habitat ad Edelfors: *e fodina cuprea.*
Hic *medius inter Jaspidem & Quartzum opacum, squamulis huic, fragmentis illi accedens. Fragmenta convexa s. concava.*

13. SI-

Jaſpis. *Jaſpis.* 13. SILEX rupeſtris nudus opacus cinereus.
Silex margaceus rupeſtris *Syſt. nat.* 150. *Schreb. lith.* 16.
Jaſpis unicolor. *Wall. min.* 89, 86.
Jaſpis rudis. *Carth. min.* 29.
Habitat in Dalekarlia, *&* *paſſim.*
Hic *Argillam Margam induratam perfecte refert.*

Rubicator. 14. SILEX rupeſtris nudus opacus ruber ſolidus.
Jaſpis ex alpibus ſernenſibus. *Anon. min. p.* 60.
Habitat in Orſa Dalekarliæ *ejusque ſubalpinis.*
Hic *Rubricæ inſtar ruber, ſed durus minimeque inquinans, ſæpe ſubfiſſilis.*
Natus *Talci Rubricæ, ſed magis induratus, origine itaque diverſus a præcedente.*

lamellatus. 15. SILEX rupeſtris nudus opacus rufus lamellatus.
Habitat Dannemoræ. *D. Tidſtrœm, Chemiæ Laborator Upſalienſis Academiæ, Doctiſſimus Mineralogus.*
Hic *durus, lamelloſus, ſubfiſſilis, flexuoſus, ferrugineus.*

polyzonias. 16. SILEX rupeſtris: ſtratis diverſicoloribus.
Habitat in fodina Dannemorenſi *frequens.*
Hic *ſolidus ſtratis horizontalibus diverſicoloribus e luteo pallido rubro viridi nigro; in aliis ſcilicet pluribus, in aliis paucioribus coloribus.*
Natus *e Jaſpide cum terra calcaria magis fuſca.*

V. AGGREGATÆ.

12. SAXUM. *Petra* heterogenea, mixta e Petræ variæ particulis connexis coadunatisve.

Porphyrius. *Koppesten.* 1. SAXUM impalpabile, striis punctis maculisque sparsis spatosis. *Syst. nat.* 189. *n.* 21.
Saxum impalpabile siliceum fuscum, granis spatosis rubescentibus & albis. *Schreb. lith.* 78.
Saxum compositum jaspide & fæltspato, interdum mica & basalte. *Anon. min.* 266.
Porphyrites. *Cost. foss.* 283.
Jaspis durissima rubens lapillulis variis inspersis. *Wall. min.* 94.
α. *niger* spatis rubris. *Anon.* δ.
β. *niger* spatis rubris albisque. *Anon.* γ.
γ. *purpurascens* spatis albis. *Anon.* β.
δ. *viridis* spatis pallidis. *Anon.* α. Antiquorum.
ε. *niger* spatis atris.
Habitat in monte Hykie Dalekarliæ; δ. in Ægypto; *hospitatur* Romæ. ε. Bitsbergæ.
Hoc *petra impalpabili jaspidea, cui immixtæ passim particulæ spatosæ.*

Trapezum. *Trapp.* 2. SAXUM impalpabile schistosum subcalcarium, fragmentis rhombicis.
Saxum schistosum calcarium cinereum. *It. wgoth.* 211.
Schistus cinereus solidiusculus, scriptura cana. *Syst. nat.* 154. *n.* 4. *Mus. Tess.* 16.
Saxum compositum jaspide martiali molli s. argilla martiali indurata. *Anon. min.* 267.
Saxum impalpabile calcarium schistiforme cinereum. *Syst. nat.* 188. *n.* 25
Habitat in monte Hunneberg, *quem fere totum constituit; in* Drammen Norvegiæ, *in* Pyrenæis, *sed rufescens*; Skattungby Dalecarliæ.
Hic *finditur more Schisti horizontaliter & perpendiculariter in rhombos, vix humanis viribus movendos; durissimus, diffringitur in frustula hinc convexa inde concava. Chalybe non scintillans, adeoque jaspide differens; Aqua forti parum effervescit; in igne crepitat & cum bombo rumpitur; sub dio solvitur in lamellas horizontales, Schistosas, cinereas, scriptura cana.* Natus

Natus *ex Schisto, argilla mixto, aqua martiali indurato;*
Usus. *Ubi tenerrimus existit pro lapide Lydio inservit.*

Lapponicum. 3. SAXUM impalpabile rufescens, punctis maculisque albis. *Syst. nat.* 188. *n.* 22.
Habitat in Lapponiæ *limite, eam distinguens* 150 *milliarium itinere a Norlandia s. ab Enara lacu excurrens in Dalekarliam inter Elfdaliam Sernamque, Sylva lapidosissima, nuda, atra Pineto Lichenibus filamentosis nigris barbato, subtus nivea Saxis Lichenibus imbricatis tectis; singulari adspectu.*

Dannemorense. 4. SAXUM impalpabile lividum, marginibus fragmentorum subdiaphanis. *Syst. nat.* 188. *n.* 24.
Habitat in Fodina ferrea Dannemorensi, *cujus Matrix est.*
Hoc *fragmentis silicis modo convexis rumpitur, marginibus subcorneis & obscurius subdiaphanis.*

Sahlbergense. 5. SAXUM marmoreum quartzosum granulatum cinereum. *Syst. nat.* 187. *n.* 9.
Lapis calcarius particulis granulatis minimis. *Anon. min.* 8. *n.* 3. *α.*
Habitat Sahlbergæ, *Matrix Galenæ argentiferæ.*
Hoc *maximam partem calcarium, ut vix Quartzum extus conspicuum.*

Talcosum. 6. SAXUM spatosum talciferum. *Mus. Tess.* 72.
Habitat in Italia.
Hoc *ex Spato tenerrimo albo cum Mica Talcosa officinali.*

Helenæ. 7. SAXUM cotaceum friabile calcario-arenosum.
Habitat in insula S. Helenæ. *Ekeberg Capit. navalis acutissimus.*
Hoc *ex Arena cinerea nigraque, mixta pulvere albo calcario; inter digitos friabilis.*
Usus: *pro ustione Calcis, sed flavescentis & arenosæ.*

æthereum. 8. SAXUM cotaceum quartzosum, particulis lacteis. *Syst. nat.* 186. *n.* 5.
Lapis arenaceus glutine incognito, forsan argillaceo. *Anon. min.* 276. *n.* 3. *d.*

Saxum petrosum arenaceo-siliceum. *Wall. min.* 164.
Habitat in apice montis Skrollstæd Sernæ; *in alpibus* Dalekarlicis *communis petra*; *hæ alpes secundam regionem aëris tantum intrant Lichene rangiferino vestitæ.*
Hoc *ex Cote quartzosa, substantia diaphana hyalina, particularum interstitiis repletis granis minoribus lacteis opacis.*

undulatum. 9. SAXUM cotaceum subfissile rufum undatum, atomis micaceis sparsis. *Syst. nat.* 186. *n.* 1.
Cos particulis angulatis opacis, superficie undulata. *Syst. nat.* 148. *n.* 7.
Habitat Sernam *inter &* Limam *Dalekarliæ.*
Hoc *ex Cote rubra, dura, fissilis: laminis crassis s. pollicaribus, convexo concavoque undulatis, superficie imprimis adspersa atomis micaceis albis.*
Natum *videtur ex Arena rustica, dum olim fluctus maris repercussi a lateribus alpium, motu undulatorio fundum arabant, cum lapidis undæ parallelæ sunt alpium lateribus, nec alternæ.*

radians. 10. SAXUM cotaceum striis atris radiantibus granatisque sparsis.
Habitat ad Westra Silfberget *in unico magno lapide. D. Tidstroem.*
Hoc *ex Cote pallida, dura, cui insperfæ lineæ Basalticæ, atræ, inæquales, ex diversis centris radiantes; præterea Granati purpurei sparsi immixti sunt.*

Fahlunense. 11. SAXUM cotaceum rufum, atomis quartzosis albis. *Syst. nat.* 186. *n.* 2.
Habitat Fahlunæ *constituens basin Fodinæ* ♀.

margaritarium. SAXUM cotaceum arenæ margaritariæ quartzosum.
Habitat in Nericia. *Hesselius.*
Hoc *ex Arena margaritaria hyalina & Sabulo majore quartzoso rotundato, superficie micante, coagulatum, glutine marmoreo albo.*

novaculare. 12. SAXUM cotaceum albo-micaceum incarnatum substriatum. *It. scan.* 80.
Saxum compositum mica quartzo & forsan argilla martiali. *Anon. min.* 264. *n.* 1.

Habi-

Habitat in Jæmtliö Scaniæ.

Hoc *ex particulis submicaceis, albis, nitidis, oblongis, longitudinaliter congestis, parvis, mixtis pulvere impalpabili glareoso, unde rasus farinam dat.*

Usus. *Exsportatur in Poloniam & Germaniam pro coticulis ensium & cultorum præstantissimum.*

Stenonis. 13. SAXUM cotaceum flavescens, micis minutissimis nigris. *It. scan.* 129.

Habitat in Monte Stenshufwud Scaniæ, *quem constituit.*

morense. 14. SAXUM cotaceum spatosum rufescens, granis quartzosis hyalinis. *Syst. nat.* 187. *n.* 10.

Habitat in Mora Dalekarliæ *lapis communis.*

decussatum. 15. SAXUM cotaceum quartzosum incarnatum, micis sparsis atris erectis decursantibusque. *Syst. nat.* 186. *n.* 8.

Habitat Kallmoræ. *L. B. Tilas.*

Hoc *cotaceum, durissimum, albo-rufescens, cujus fragmenta lineolis nigris intercussantibus inscripta: hæ lineolæ, secundum earum latera fractæ, constant squamis micaceis, pollicaribus, atris, superficialibus, distantibus.*

frumentale. 16. SAXUM cotaceo-talcosum maculis lanceolatis sparsis. *Mus. Tess.* 72.

Habitat in Germania.

molinum. 17. SAXUM cotaceo-quartzosum micaceum. *Syst. nat.* 187. *n.* 16.

Cos particulis majoribus sabulosis diversæ naturæ. *Wall. min.* 76.

Habitat in Smolandia: Wirestad &c.

Hoc *constat granis Quartzosis Cotaceisque, æquali copia mixtis cum Mica argentea.*

Usus *pro Lapide Molari.*

Garbergense. 18. SAXUM cotaceum quartzosum album, fragmentis illinitis mica alba. *Syst. nat.* 186. *n.* 4.

Saxum compositum particulis quartzosis & micaceis. *Anon. min.* 268

Habitat Garpenbergæ; *Matrix mineræ Pyritæ cuprei.*

Hoc *ex particulis cotaceo-quartzosis, solidis, mixtis mica minutissima; Fragmentis sublaminosis oblongis, extremitatibus oblique truncatis.*

Granites. *Gråberg.* 19. SAXUM spatosum quartzosum micaceumque rufescens. *Syst. nat.* 187. *n.* 1.
Saxum compositum fæltspato mica quartzo. *Anon. min.* 270. *n.* 2.
Petra Mosis. *Hasselq. it.* 526.
Habitat in toto littore sinus Botnici, Maris Balthici, *imprimis* Rosslagiæ, *totiusque* Alandiæ; *imo in Sylvis sterilissimis totius facile Sveciæ, extus cinereus, sed post ustulationes, a Bysso saxatili denudatus, etiam rufescens. Petra vulgatissima Rupes & Montes constituens fere ubique.*
Granites orientalis *constat Quartzo, ubi immixta Mica atra s. particulæ Zinci sterili; politum sub diu obsolete virescit Quartzum; in aliis speciminibus etiam Spatum albidum immixtum vidi. Idem e China possideo.*
Usus. *In Cippis Runicis antiquissimis, etiam erectis, literæ insculptæ Spataceis particulis excrescunt & lectoribus tædium pariunt. It. Gotl.* 327. *Veterum statuæ ex Ægypto Romam allatæ ex hoc constare videntur.*

fusorium. 20. SAXUM micaceum quartzum spatosumque subfriabile.
Saxum granites particulis parum adhærentibus. *Anon. min.* 270. *n.* 1.
Habitat in Gallia.
Hoc *Spato campestri non scintillante mixtum erit. D. Tidström.*
Usus *pro fusionibus Orichalci recipiendis.*

cærulescens. 20. SAXUM talcosum micaceum cærulescens fatiscens.
Habitat in Smolandiæ *Korsberga Brantkullen. it. œl.* 24. *scan.* 21.
Hoc *dignoscitur facile, præsertim humens, colore viridi-cæruleo.*

fatiscens. *Sieltfråtsten.* 21. SAXUM spatosum micaceumque salsum fatiscens.
Muria saxi ex mica spatoque. *Syst. nat.* 164. *n.* 6. *Mus. Tess.* 36.
Saxum in aëre deliquescens, nitrosum. *Wall. min.* 166.
Habitat in Finlandia; *unicum in* Gotlandia. *It. gotl.* 266.

Hoc

Saxa non primæva, sed temporis filios esse, abunde evincunt strata montium.
Saxa matrices sunt plurium Fodinarum s. Metallorum, ideoque Metallurgis probe observanda & dijudicanda.

Hoc *manifestatur quod a plaga meridiei exposita solvitur in Sabulum grossum.*

alpinum. 22. SAXUM micaceum subfissile cinereum, granis granatinis quartzosisque. *Syst. nat.* 187. *n.* 12.
Saxum compositum mica quartzo & granato. *Anon. min.* 263. *n.* 1.
Habitat in Alpibus Lapponicis *summis; ordinaria petra.*
Hoc *subfissile: Fragmentis ex Mica cinerea, subimbricata, inæquali ob interspersa grana rubra Granati aut Arenæ quartzosæ.*

granosum. 23. SAXUM acerosum solidum atrum, granis granatinis.
Habitat in Westra Silfberget.
Hoc *atrum, acerosum particulis minutissimis vix conspicuis micaceis, cui inspersi Granati magnitudine sem. Cannabis, fusci.*

tritorium. *Murksten.* 24. SAXUM micaceum subfissile incarnatum, granis quartzosis. *Syst. nat.* 187. *n.* 13.
Saxum compositum, particulis quartzosis & micaceis. *Anon. min.* 262. *n.* 2.
Habitat in Norvegia, Malung Dalekarliæ.
Hoc *ex Quartzi granis depressis, undique interstinctis & quasi corticatis Mica rufa; Saxo alpino nimis affine.*
Usus *Molares lapides minores præstantissimi, cum se ipsum rodant rotando.*

Rœrosiense. 25. SAXUM micaceum nigro micaceo alboque quartzoso-cotaceo alternatis. *Syst. nat.* 188. *n.* 17.
Habitat in subalpinis Norvegiæ; *Matrix fodinæ Pyriticoso-cupreæ* Roerosiensis.
Hoc *ex stratis diversis, parallelis, sæpe undatis, approximatis: nigris squamoso-micaceis; albis cotaceo-quartzosis, duriusculis.*

montanum. 26. SAXUM quartzosum subspatosum albicans, mica aurea sparsa. *It. scan.* 165. *Syst. nat.* 186.
Habitat in altissimis montibus: Medelpadiæ: Norbyknyl; Scaniæ: Rammeleklint, *ubi totum montem conficit.*

marestrandense. 27. SAXUM micaceum quartzosum fissile; micis albis nitidissimis subimpalpabilibus.

Habi-

Habitat Marestrandiæ, *totum montem insulæ constituens cum plateis; ad solem nitens argento; frequens etiam in montibus proxime circumjacentibus ut & ad* östra Silf-berget.

punctatum. 28. SAXUM micaceum fissile incarnatum, granis granatinis. *Syst. nat.* 187. *n.* 14.

Habitat Kioepingiæ Scaniæ.

Hoc *multum fissile Mica impalpabili, striata, argentea immixtis granis granatinis rubicundis. Differt a maxime affini Coti compactæ, modo squamulis micaceis minutissimis adspersis.*

Bitsbergense. 29. SAXUM micaceum nigricans, atomis acerosis longitudinalibus. *Syst. nat.* 188. *n.* 18.

Habitat Bitsbergæ Dalekarliæ: *Matrix fodinæ ferreæ; etiam* Sahlbergæ.

Hoc *nigrum ex particulis s. atomis minimis nigris, nitidis, longitudinaliter digestis, unde fragmenta substriata evadunt.*

metalliferum. 30. SAXUM impalpabile cinereum, atomis quartzosis micaceisque. *Syst. nat.* 188. *n.* 23.

Habitat Fahlunæ, *Matrix Metallifodinæ; etiam* Bitsbergæ.

Hoc *cinereum, impalpabile e quartzo & mica cinerea, inconspicua; Fragmenta margine fere subdiaphana.*

Sibiricum. SAXUM impalpabile jaspideum rubrum, maculis albis quartzosis.

Habitat in Sibiria *ad fodinas. D. Paul. Demidoff.*

Hoc *jaspide rubro, subfissili, maculato Quartzo albo.*

Angermannicum. 31. SAXUM quartzosum spatosum album maculatum mica squamosa atra, *Syst. nat* 186. *n.* 6.

Habitat in tota Angermannia; *in* Dalekarlia *inter* Appelbo & Næs.

Hoc *album ex Quartzo & Spato hyalinis grosse mixtis, quibus passim immixta Mica atra, majuscula. Lapis post pluvias imprimis spectabilis atro colore, cui maculæ albæ latissimæ inspersæ.*

Norbergense. 32. SAXUM quartzosum acutangulum albidum. *Syst. nat.* 186. *n.* 3.

Habitat Nordbergæ: *Matrix Ferrifodinæ.*

fornacecum. *Stællften.* 33. SAXUM arenoso-micaceum fissile cinereum interstinctis atomis quartzosis micaceisque. *Syst. nat.* 187. *n.* 15.

Habitat in Sveciæ *montosis sylvaticis passim.*

Hoc *longitudinaliter fissile fere ut Asbestus, cujus latera, præprimis fragmentorum, tecta sunt mica; substantia vero lapidis interstincta atomis impalpabilibus micaceis & quartzosis. Extremitas altera lapidis communiter oblique truncata. Differt a sequenti duritie, magnitudine, rudiore textura. Plures lapides occurrunt proximi, dum interjectæ partes deliquevere in terram.*

Usus: *pro furnorum metallicorum exstructione extremitate versus focum versa.*

cotiarium. 34. SAXUM schistosum fissile fuscum; atomis micaceis, oblique truncatum.

Cos. *Anon. min.* 264. 2.

Habitat Coloniæ, Hellefors Lerwik: *D. Tidstræm.*

Hoc *refert lignum petrificatum, stat oblique erectum, oblongum, utraque extremitate quasi oblique truncata, fissile longitudinaliter ad angulos acutiores, substantia nigricans subrasilis, atomis vix conspicuis, fere micaceis, ad solem nitentibus. Supra ungues positum & concussum leviter tinnitat.*

Usus. *Rusticis inservit ad acuendos cultros, licet rudior.*

grandævum. *Grœnsten.* 35. SAXUM micaceum spatosum nigricans: particulis decussantibus ferreis. *Syst. nat.* 189. *n.* 20.

Saxum compositum mica & hornblænde. *Anon. min.* 269.

β. Saxum viridi-cærulescens. *It. scan.* 21.

Habitat in Monte Taxås & Moeklanæ Stenbrohultensi *Smolandiæ*; Hykie *monte Dalekarliæ*; *in apice* Kinnekulle.

Hoc *Rupe alta, inæquali, aspera, mixta ex Spato nigricante & Mica dura, rigida, unde fracta conspicitur adspersa particulis acerosis, oblongis, albis, nitidis, ferro inquinatis. Mons in superficie sæpe solvitur in sabulum grossius, angulatum.*

Usus: *ad ferri ustrinas immiscetur Topho Tubalcaini pro vehiculo; sæpe pauco ferro scatet; si copioso, Smiris audit; grandævum dicitur, at nec ille, nec alius lapis primævus sorte visus est.*

36. SA-

tinnitans. *Klackſten.* 36. SAXUM impalpabile micaceum quartzoſum ſubferreum, granis granatinis. *Syſt. nat.* 188. *n.* 19.
Saxum clangoſum. *It. wgoth.* 73.
Habitat in Weſtrogothiæ Möſſeberg. *Fragmenta unguibus impoſita, metalloque concuſſa edunt ſonum Stanni fabrefacti aut Campanulæ.*
Hoc *obſcure cinereum, duriſſimum, ſubmartiale, particulis impalpabilibus e Mica & Quartzo, adſperſum Granatis obſcuris.*

primigenum. 37. SAXUM lapillis ſabulis argillaque connatum.
Breccia indeterminata. *Anon. min.* 275. *b.*
Habitat Nordbergæ, Elfdaliæ.
Natum *Argillæ primævæ, quod ita refert, ut demta duritie perfecte lapidea, non diſtinguatur.*

amnigenum. 38. SAXUM lapillis ſabulis ochra connatum. *Muſ. Teſſ.* 72.
Lapis arenaceus ochra martis conglutinatus. *Anon. min.* 276. *n.* 4.
Habitat in Oſtrobothnia *e fluvie* Haukipudas.
Natum *e Lapillis & ſabulo, ochra ferri coagulatum, in duritiem fere mineræ ferreæ. Ruſtici ſabulum e fundo fluvii effodiunt, in acervos colligunt, ſub dio per annum unum alterumque pro perfecta ferruminatione relinquunt.*
Uſus: *Ruſtici ex arte, ſic confectis lapidibus focum exſtruunt. Ferro fundendo non inſervit, cum pauperrimum ſit.*

Silicinum. *Puddinſtone.* 39. SAXUM ſilicibus cretaceis jaſpide connatum.
Silex concretus. *Vog. min.* 128.
Saxum ſilicibus amorphis materia jaſpidea conglutinatis. *Anon. min.* 273.
Habitat in Anglia *frequens; Hoſpitatur in plateis* Londinenſibus.
Natum *e minoribus Silicibus cretaceis eadem materia ſæpe aliter colorata, coagulatum; frequentius flaveſcens.*
Uſus *politura nitidum refert Mappam geographicam.*

CLAS-

CLASSIS II.

MINERÆ.

I. SALIA.

13. Nitrum frigido - acidum, eſſentiale.
14. Natrum amaricans, alcaleſcens.
15. Borax ſubſapidum, alcaleſcens.
16. Muria acutum, medium.
17. Alumen auſterum, acidum minerale.
18. Vitriolum ſtipticum, acidum minerale.

II. SULPHURA.

* *Unctuoſa, Inertia.*

19. Ambra Fumo ambroſiaco.
20. Succinum Fumo ſuaveolenti.
21. Bitumen Fumo gravi.

* * *Mineraliſata, Metallica.*

22. Pyrites Fumo acuto, luteo.
23. Arsenicum Fumo alliaceo, albo.

III. METALLA.

* *Friabilia*, Semimetalla *vulgo.*

24. Hydrargyrum fluidum, ſiccum.
25. Molybdænum inquinans, non fuſile.
26. Stibium fibroſum, friabile.
27. Zincum rimoſo-malleabile.
28. Vismutum laminoſo - malleabile.
29. Cobaltum compactum, fragile.

* * *Malleabilia*; Metalla *proprie dicta.*

30. Stannum albiſſimum, mutum.
31. Plumbum cæruleſcens, mutum.
32. Ferrum fuſceſcens, ſonorum.
33. Cuprum rufum, ſonorum.
34. Argentum albiſſimum, ſonorum.
35. Aurum luteum, mutum.

MINERÆ omnes cryſtalliſando natæ ſunt; *exceptis Sulphuribus unctuoſis.*

Peregrina *iſta, quæ continent mineræ, ſunt Chemicorum tria: Sal, Sulphur, Mercurius.*

Mineræ *dignoſcendæ a ſuo peregrino denudando, & inde Genera eorumque characteres deducenda, quemadmodum in Plantis ab interna fructificatione.*

SALIA in Aqua ſoluta *cryſtalliſantur diminutione vehiculi, quiete, frigore.*

Polyedra, *e planis & rectis angulis, eſſe omnia Salia docent eorum Cryſtalli.*

Cryſtalli figuræ *in eodem Genere ſæpe aliquatenus mutantur, neque hoc ſine numme; nihil enim agit, ſine ſufficienti cauſa, Natura, a qua nihil ſupervacaneum, nihil perperam peragitur; quod ſerior Nepotum dies extricabit. Multæ errantes obſervationes per tenebricoſas naturæ latebras tandem reperiant ejus viam.*

Lapidoſas cryſtallos *ſecundum figuras retuli, quatenus hic dies admiſit.*

Terram *via humida cryſtalliſari poſſe abs ſale, primum credam dum videro; via ſicca res aliena eſt.*

SULPHURA in igne *dant fumum & flammam, in oleo ſolvuntur; ſcatent etiam ſale, decompoſita.*

Unctuoſa *cum Reſinis Vegetabilium conveniunt in plurimis; an e Vegetabili principio orta?*

Mineraliſata *ſcatent Salino metallico.*

=Metalla Regulum *dant nitentem, opacum, in igne fluidum: Molybdæno excepto hodie ignoto.*

Metamorphoſis Metallorum *etiamnum latitans fruſtra in Vulcani templo, at potius in Naturæ ſacratiſſimis quærenda; pauci parentes certe plurimos produxere filios alienos. Mars omnino polygamus fuit.*

Pla-

	pondus.	fuſio.	amalg.	color.	conſiſtentia.	ſonus.	menſtr.
Platinum	22000	9	0	album.			▽R
Aurum	19640	6	1	flavum.	malleabiliſſ. ductile	mutum	▽R
Argentum	11091	5	2	album.	malleabiliſſ. ductile	ſonorum	▽F
Cuprum	8843	7	7	rufum.	malleabile,	ſonorum	▽F
Ferrum	8000	8	8	fuſcum.	malleabile,	ſonorum	▽F
Plumbum	11325	4	3	cærul. alb.	molle,	mutum	▽F
Stannum	7400	3	4	album.	ſtridenti flexile	mutum	▽R▽F
Cobaltum				album.	fragile		▽R▽F
Viſmutum	9700		6	flav.-alb.	laminoſo-malleb.	ſonorum	▽F
Zincum	7000	2	5	album.	rimoſo-malleab.	ſubſonorum	▽F
Stibium		6	9	album.	fragiliſſimum		▽F
Hydrargyr.	13590	1		album.	fluidum	mutum	▽F

Qualitas ♂ *nigrans*, *auſterum*, *ſtipticum*.
♀ *viride ſ. cæruleum corroſivum.*
Z *album*, *exſiccans.*
♄ *albidum*, *dulcificans.*
♁ *rapax*, *excepto auro*, Lupus Metallorum.
☿ *penetrans*, *ſalivans*, *amalgamans*, Servus fugitivus.

I. SALIA.

13. NITRUM. *Sal* Æthereum, acre, essentiali-acidum.
⌽ *Crystallus* prismate hexaedro: pyramidibus hexaedris. *Fig.* 1.
Sapore frigido-acre.
Igne fusile, phlogisto-detonans.

* *Nuda.*

nativum. *Saltpetter.* 1. NITRUM humosum. *Syst. nat.* 163. *n.* 1.
Nitrum nudum humosum. *Wolt. min.* 23.
Nitrum terra mineralisatum. *Wall. min.* 165.
Nitrum semivolatile terræ immixtum. *Carth. min.* 38.
Habitat in Humo *sub tectis.*
Terra *in igne fremit, & scintillas lucidas spargit, eoque & indicat suum nitrum.*
Natum *e Nitro aëreo, accessibili ad terram animalem, ubi imbres non eluunt.*

* * *Quartzosa.*

Crystallus montana. 2. NITRUM lapidosum quartzosum octdecaedrum hyalinum. *Syst. nat.* 163. *n.* 2. *Mus. Tess.* 30. *n.* 10. *FIG.* 1. *f.* 1.
Crystallus hexagona non colorata. *Wall. min.* 104. *Scheuh. it.* 243. *t.* 6. *Velsch. hecast* 1. *p.* 54. *Worm. mus.* 99. *Wolf. hass. t.* 1. *f.* 1, 4, 6.
Crystallus montana. *Anon. min.* 52. *n.* 2. ♂ *Gesn. figur.* 21. & 18. *f.* 1, 2. *Rumph. mus. t.* 52. *f.* 5, 3, 4.
α. Crystall. oblongis distantibus. *Amœn. acad.* 1. *p.* 477. *n.* 9. *t.* 16. *f.* 8.
β. - - - - lateribus 2 oppositis latioribus. *Mus. Tess.* 34. *n.* 15. (FIG. 4.)
γ. - - - - utrinque pyramidatis. *Amœn. acad.* 1. *p.* 476. *t.* 16. *f.* 6. (FIG. 1.)
δ. - - subacaulibus utrinque pyramidatis. *Mus. Tess.* 30. *n.* 8. *t.* 2. *f.* 1. (FIG. 2.)
ε. - - acaulibus utrinque pyramidatis. *Mus. Tess.* 30. *n.* 1. (FIG. 3.) Iris. *Bocc. obs. t.* 304.
ζ. - - - - aggregatis. *Amœn. acad.* 1. *p.* 477. *n.* 10. *t.* 16. *f.* 6. *Mus. Tess.* 32. *n.* 11, 12.

Habitat in rupium *cavitatibus & rimis, copiosius in* Jemtia, *nec infrequens in Fodinis.*

Natum *ex aqua ætherea, nitro fertili, in cryptis lapidosis diu retenta & quiescente; unde a loci frigiditate subcrystallisat atomos innatantes terrestres, inde pelluciditas. Rarissimum quod aquæ guttula scatet.*

Fluor. 3. NITRUM lapidosum quartzosum octdecaëdrum. *Syst. nat.* 163. *n.* 3.

Quartzum crystallisatum. *Anon. min.* 52. *n.* 2.

Crystallus tincta. *Wolt. min* 13.

α. purpureo-fulvum. *Hyacinthus* verus. *Just. min.* 385. *Vog. min.* 145. *Baum. min.* 1. *p.* 235.

β. flavum. Pseudo *Topazius. Baum. min.* 1. *p.* 231.

γ. rubrum —— *Rubinus. Wall. min.* 105. *Baum. min.* 1. *p.* 320.

δ. Violaceum —— *Amethystus. Just. min.* 380. *Vog. min.* 142. *Baum. min.* 1. *p.* 235.

ε. Cæruleum —— *Sapphirus* dilutior, *Angites; Baum. min.* 1. *p.* 231.

ζ. Cyaneum —— *Beryllus;* viridior, *Chrysolithus. Baum. min.* 1. *p.* 236.

η. viride —— *Smaragdus* pallidior, *Chrysoprasus.*

θ. nigricans —— *Morion. Baum. min.* 1. *p.* 232. *n.* 2.

ι. Opacum ——

Habitat cum præcedenti in fodinis; *Varietas tantum præcedentis.*

Natum *ut prius, sed tinctum ab aqua metallica in ipsa generatione, unde etiam durius. Utriusque speciei Crystalli liberæ & utrinque pyramidatæ sunt communiter duriores reliquis.*

Usus: *succedaneum Gemmarum pretiosarum.*

inane. 4. NITRUM lapidosum quartzosum cavum.

Crystallus nitriformis quartzosa aggregata fistulosa. *Amæn. acad.* 1. *p.* 478. *n.* 14. *t.* 16. *f.* 12.

Crystallus montana cavitate sexangulari. *Wall. min.* 108. *n.* 4.

Habitat in Germaniæ *fodinis.*

Crystalli *plures, confertæ, intus cavæ cavitate angulata, extus scabræ atomis crystallinis albidis.*

Natum *videtur e cryſtallo nuda, cui innata cruſta cryſtallina ab incumbente aqua, tandem deliqueſcente interiore cryſtallo nuda ſ. ſalina; at vero cum undique clauſa ſit exterior, via exitus interioris non patet.*

** * * Calcaria.*

truncatum. 5. NITRUM lapidoſum ſpatoſum octaëdrum, priſmate hexaëdro utrinque truncato. (FIG. 5.)

Cryſtallus ſubnitriformis ſpatoſa utrinque truncata. *Amœn. acad.* 1. *p.* 479. *t.* 16. *f.* 16. *Muſ. Teſſ.* 28. *n.* 4.

Cryſtalli ſpatoſi hexagoni truncati. *Anon. min.* 11. *n. a.*

Spatum cryſtalliſatum priſmaticum hexaëdrum truncatum. *Wall. min.* 58. *f.* 5.

Spatum alcalinum priſmaticum hexaëdrum utrinque truncatum. *Wolt. min.* 19.

β. Cryſtallus — priſmatis lateribus alternis anguſtioribus. (FIG. 6.)

γ. Cryſtallus — plana ſuborbicularis hexaëdra. *Amœn. ibid. t.* 16. *f.* 18.

δ. Cryſtallus — plana trifariam imbricata. *Amœn. ibid.* 480. *t.* 16. *f.* 19.

Habitat in Saxoniæ, Hannoveriæ *fodinis.*

Hoc *priſmate Nitri hexaëdro abque pyramidibus ſ. utrinque truncatum, efferveſcens, album ſæpius ſubdiaphanum, adeoque figura Salis ſegniette, ſimilique forma exſurgit Sal ex Alumine cum ſale alcali plantarum mixto.*

14-edrum. 6. NITRUM lapidoſum ſpatoſum decateſſeraedrum, priſmate triedro ſubhexagono, pyramidibus truncatis.

Cryſtallus ſubnitriformis ſpatoſa utrinque truncata triquetra: angulis omnibus planis. *Amœn. acad.* 1, *p.* 479. *t.* 16. *f.* 17.

Habitat cum præcedenti.

Cryſtallus 14-*edra. Priſma hexaëdrum e Planis 3 rectangulis & 3 alternis hexagonis, longe anguſtioribus. Pyramis utraque triquetra e Planis trigonis, cincta planis 3 rectangulis anguſtiſſimis.*

ſuillum. 8. NITRUM lapidoſum ſpatoſum ſedecaëdrum foetidum.

Lapis ſuillus. *Act. ſtockh.* 1759. *p.* 26.

Lapis ſuillus priſmaticus. *Wall. min.* 59. *n.* 1.

Habi-

Habitat in Westrogothia.

Hoc *idem cum Bitumine suillo, quod etiam sæpe crystallinum, sed crystallis adeo confertis, ut earum figura non constet; quod autem descripsi l. c. erat perfectissimis crystallis & distinctis omnino Nitri.*

basaltinum. 9. NITRUM lapidosum gypseum opacum dodecaëdrum, prismate compresso-hexaëdro, pyramide triedra.

Habitat in montium catena, prope Örebro Nericiæ.

Hoc *excrescit supra Stirium calcarium, cjusque progenies est.* Crystalli *difficilius perfectæ obtinentur, cum sæpe instar stratorum sunt sparsæ; hæ rudes, cinereo-sordidæ, opacæ nec diaphanæ, fixæ, non spatosæ, sæpe ramosæ. Prisma communiter hexaëdrum, compressum lateribus duobus oppositis latioribus; rarius tetraëdrum. Pyramis cuneata s. duobus aut tribus lateribus pentagonis, videtur Balsaltis progenies; sed crystalli figura omnino Nitri dodecaedri. Intra eosdem montes sæpe Granati nigro-purpurascentes & oblongi, ut Basaltes, irregulari columna crassitie sæpe pollicis.*

14. NATRUM. ⊕ *Sal* Calcarium, ſubalcalinum.
Cryſtallus propria: *Priſma* tetraëdrum ex planis pentagonis: alternis verticalibus & anguſtioribus. *Pyramis* ſ. utraque extremitas e planis 2 parallelogrammis. *Mylii ſaxon.* 2. *p.* 8. *f.* 2. FIG. 7. 8.
Sapore amaricans.
Igne liqueſcens.

* *Nuda.*

antiquorum. 1. NATRUM nudum terreſtre. †.
Sal perſicum. *Wolt. min.* 298.
Alcali orientale impurum terreſtre antiquorum. *Wall. min.* 181.
Natron & Baurack antiquorum. *Anon. min. p.* 125.
Sal alcali minerale. *Juſt. min.* 267.
Habitat in Calidiſſimis regionibus *ſupra ipſam terram.*
Hoc *non vidi, quod vero ſub hoc nomine miſit Haſſelquiſt e Palæſtina & Swabio obtuli, erat Argilla muriatica; adeoque antiquorum notitia vera etiamnum deficit; an Sal pyramidale Ægypti. Bocc. obſ. t.* 307?

murorum. *murſalt.* 2. NATRUM nudum calcarium.
Natrum murorum. *Syſt. nat.* 161. *n.* 3. *It. ſcan.* 299.
Alcali fixum muris fornicatis adhærens. *Cart. min.* 32.
Alcali ſalis communis terra calcaria parva proportione combinatum. *Anon. min.* 137.
Aphronitrum. *Wolt. min.* 300.
Aphronitrum ſ. flos ferri ex antiquis muris. *Lerch. orych.* 44.
β. Natrum marmoris. *Syſt. nat.* 161. *n.* 1.
Sal calcarium. *It. œl.* 147.

Ha-

Natri genus mihi comprehendit & *Salia alcalina* vera cum acidis effervefcentia, rariſſima extra fontes medicatos, & *Salia amara* Purgantia dicta, quæ ſalia quidem media dici poſſunt, ſed participant magis qualitatibus alcalinis, quam acidis.

Habitat in muris *calce exstructis & sub eorum fornicibus aëri humido expositis, pruinæ instar efflorescens, interdum etiam e Lapide* Marmoreo *efflorescit* β.

fontanum. 3. NATRUM nudum fontanum saturatum. *Syst. nat.* 161. *n.* 3.
purger-salt. Natrum nativum acidularum. *Wolt. min.* 25.
Sal purgans. *List. font. angl. Hoffm. diss. Sal. carol.*
Acidum vitrioli alcali saturatum minerali. *Anon. min.* 126.
Natrum thermarum & acidularum. *Carth. min.* 38.
Alcali in acidulis & thermis hospitans. *Wall. min.* 181.
α. *Epsamense* Angliæ.
β. *Seidlizense* Bohemiæ.
γ. *Umoense* Sveciæ.
δ. *mirabile* Glauberi.
Habitat in quibusdam fontibus; *rarissimum in* Svecia.
Natum *hoc esse ex Sale muriatico & ferro, constat ex ahenis ferreis, in quibus sal culinare coquitur, ad cujus parietes etiam generatur. Ergo Sal acidum sale alcali saturatum.*

* * *Lapidosa.*

verticale. 4. NATRUM lapidosum spatosum octaëdrum prismaticum apice contrario (FIG. 8).
Crystallus natriformis spatosa, crystallis verticalibus. *Amæn. acad.* 1. *p.* 475. *n.* 5. *t.* 16. *f.* 16.
Habitat in Germania.
Crystalli *apicis superioris Plana sunt paralella cum* Prismatis *lateribus angustioribus, quo differt a sequenti.*

appropriatum. 5. NATRUM lapidosum spatosum octaëdrum prismaticum apice parallelo. FIG. 7.
Crystallus natriformis spatosa, crystallis erectis inordinate sparsis lacteis subdiaphanis. *Amæn. acad.* 1. *p.* 474. *t.* 16 *f.* 1.
Habitat in Germania: Andersberg.
Crystallus *octaëdra, ut in charactere generico data. Differt a præcedenti, quod apicis superioris latera in hoc sint parallela cum* prismatis *lateribus latioribus, nec contra ut in illo.*

cristatum. *Tuppokumb.* 6. NATRUM lapidosum spatosum decaëdrum prismaticum apice parallelo (FIG. 16).

Natrum spatosum, crystallis truncatis apice compressis. *Mus. Tess.* 26. *n.* 2.

Crystallus natriformis spatosa hyalina s. incarnata. *Amœn. acad.* 1. *p.* 474. *n.* 2, 3, 4. *t.* 16. *f.* 2, 4.

Fluor. *Gesn. figur.* 26.

Marmor metallicum drusicum cristatum. *Anon. min.* 19. *n.* 2.

Habitat in Germania: Harcynia.

Crystallus *decaëdra: Prisma hexaëdrum, tetragonum: Planis duobus oppositis latioribus pentagonis; reliquis scalenis: proximis paribus;* Apex *uterque contrarius ex planis 2 parallelogrammis; verbo simillima Crystallus speciei præcedentis, præterquam lateribus prismatis angustioribus duplicatis s. carinatis; apex lateribus latioribus prismatis parallelus seu compressus in eodem plano cum lateribus.*

flexile. 7. NATRUM lapidosum gypseo-spatosum decaëdrum prismaticum flexile, particulis spatosis oppositis. (FIG. 15).

Selenites spatoso-gypseus prismaticus. *Syst. nat.* 24. *n.* 2. *β. Mus. Tess.* 24. *n.* 2.

Crystallus selenitica gypsea subsolitaria prismatica hyalina subdiaphana. *Amœn. acad.* 1. *p.* 476. *n.* 2.

Habitat in Helvetia.

Crystallus *prismatica, hexaëdra, compressa, flexilis, constans partibus spatosis, non omnibus secundis, sed secundum lineam medullarem oppositis.* Apex *diedrus ut in N. verticali. Figura omnino Salis epsamensis.*

glaciale. 8. NATRUM lapidosum gypseo-spatosum fusiforme pellucidum.

Selenites spatoso-gypseus cuneiformis. *Syst. nat.* 162. *Mus. Tess.* 24. *n.* 3.

Gypsum crystallisatum cuneiforme. *Anon. min.* 19. *n.* 1. *A.*

Marmor indicum fixum, particulis impalpabilibus pellucidum. *Mus. Tess.* 14

Gypsum lamellis rhomboidalibus pellucidum. *Wall. min.* 47.

Glacies Mariæ. *Vog. min.* 159.

Spa-

Spatum informe molle, lamellis parallelis æqualibus. *Carth. min.* 12.
Habitat Montmartre *Gallorum inter rimas montium gyſaceorum.*
Cryſtalli *ſæpe aliquot ulnarum, fiſſiles in membranas pellucidiſſimas inſtar Micæ membranaceæ. Figura fuſiformis ſ. oblongo-ovata, utrinque attenuata & fere rhomboidalis, aut cuneiformis. In hac ſpecie, æque ac in præcedenti, rhombeæ particulæ ad lineam longitudinalem medullarem vertunt ſitum & fiunt oppoſitæ.*

Selenites. 9. NATRUM lapidoſum gypſeo-ſpatoſum decaëdrum rhombeum (FIG. 17).
Selenites ſpatoſo-gypſeus rhombeus. *Syſt. nat.* 162. *n.* 1. *t.* 18. *f.* 3. *Muſ. Teſſ.* 24. *n.* 1.
Selenites. *Dal. pharm.* 46. *Aldr. muſ.* 678. *Worm. muſ.* 56. *Muſ. angl. t.* 21. *f.* 5, 6. *Rumph. muſ. t.* 52. *f.* 1, 12.
Cryſtallus gypſea ſolitana rhombea hyalina diaphana. *Amœn. acad.* 1 *p.* 475. *t.* 12. *f.* 3.
Gypſum cryſtalliſatum figura rhomboidali. *Wall. min.* 46. *n.* 1. *t.* 1. *f.* 3.
Sal petrifactum. *It. œl.* 79. *it. ſcan.* 121.
β. angulis truncatis 14-edrum. (FIG. 16).
Habitat inter ſtrata Schiſti aluminaris, *imprimis ubi Bitumen occurrit*
Cryſtallus *rhombea, compreſſa: Latera duo majora rhombea oppoſita; hæc cincta ſunt ab omnibus quatuor lateribus rhomboidibus geminatis; adeoque decaëdra.* Variat β. *minus rhombea, ſed potius quadrata apicibus omnibus* 4 *truncatis rhombo, & ſic* 14 *edra.*

pyritiforme. 10. NATRUM lapidoſum ſpatoſum regulare dodecaëdrum (FIG. 29).
Habitat in Germania.
Cryſtallus *Teſſera dodecaëdra ex Planis pentagonis duobus majoribus & planis trapetziis* 10 *minoribus lateralibus.*

12-edrum. 11. NATRUM lapidoſum ſpatoſum dodecaëdrum, priſmate hexaëdro, pyramidibus triedris; planis omnibus pentagonis. (FIG. 11).

Nitrum

Nitrum ſpatoſum cauleſcens, pyramidibus triedris: lateribus pentagonis. *Muſ. Teſſ.* 26. *t.* 2. *f.* 5.
Cryſtallus ſpatoſa priſmatica ſuberecta pellucida vitrea. *Scop. hydr.* 49.
β lenticulare acaulon. *Muſ. Teſſ.* 28. *t.* 2. *f.* 1.
Habitat in Germaniæ *fodinis.*
Cryſtallus *priſmatica pyramidibus obtuſioribus.* PRISMA *hexaëdrum e Planis 6 pentagonis æqualibus, ſed alternis verticalibus.* PYRAMIS *utraque triedra e Planis 3 pentagonis.* VARIETAS *β.* ſimillima ſed acaulis, planiuſcula, cujus priſmatis rudimentum inter pyramides ex Planis 6 trigonis: alternis verticalibus.

urinoſum. 12. NATRUM lapidoſum marmoreo-ſpatoſum erectum, pyramide triedra. (FIG. 37).
β. Cryſtallus ſubnitriformis ſpatoſa aggregata trifariam imbricata. *Amœn. acad.* 1. *p.* 478. *t.* 16. *f.* 14.
Nitrum ſpatoſum acaule, pyramide triquetra acute imbricata. *Muſ. Teſſ.* 28. *n.* 6.
Habitat in Concha *foſſili β. in* fodinis.
Cryſtalli *columnis confertiſſimis, ut anguli non diſtinguantur. Pyramides acute triquetræ: Planis triangulis. Color flaveſcens, pellucidus. Figura proxime videtur accedere ad Cryſtallos lapidoſas urinæ D. Schreberi, quæ abſque columna ſunt, & conſtant Pyramide ſ. Teſſera tretraëdra Planis omnibus triangulis æqualibus. Hoc & ſequens efferveſcunt, reliqua non item.*

Hyodon. *Swintand.* 13. NATRUM lapidoſum marmoreo-ſpatoſum obliquum dodecaëdrum, pyramide hexaedra. (FIG. 31).
Spatum cryſtalliſatum ſexangulare. *Wall. min.* 58. *n.* 3.
Nitrum ſpatoſum acaule utrinque pyramidatum: pyramide ſuperiore ſubulata. *Muſ. Teſſ.* 28. *n.* 5.
Nitrum *irregulare* ſpatoſum acaule, pyramidibus trigonis: lateribus rhombeis carinatis. *Muſ. Teſſ.* 26. *n.* 1. *t.* 2. *f.* 7.
Cryſtallus ſubnitriformis ſpatoſa acaulis, pyramidibus æqualibus. *Amœn. acad.* 1. *p.* 480. *n.* 22. *non figura.*
Cryſtalli ſpatoſi hexagoni pyramidales. *Anon. min.* 11. *n.* 6.

β. Cry-

β. Cryſtallus nitriformis ſpatoſa acaulis, pyramide ſuperiore ſubulata. *Amœn acad.* 1. *p.* 477. *t.* 16. *f.* 9, 10. *mala. Muſ. Teſſ.* 28. *n.* 5.

γ. Cryſtallus nitriformis ſpatoſa acaulis aggregata faſciculata decumbens. *Amœn. acad. t.* 16. *f.* 11.

Habitat in fodina Dannemorenſi *cum Amianto ſubere & Bitumine Aſphalto atque in Ætite marmoreo.*

Cryſtallus *vix cauleſcens ex ſolis* 2 *pyramidibus oppoſitis; plerunque decumbens. Pyramis utraque eſt hexagona, ſed Plana ejus Scalenum formant, quorum duo proxima paria; hinc diſtinguitur a Nitro acauli quod pyramides contrariæ non linea transverſa diſtinguantur, ſed ſerpentina.*

embryonatum. 14. NATRUM lapidoſum ſquamis ligulatis ſubimbricatis canaliculatis opacis.

Pyrites *embryo* cryſtalliſatus triqueter ſquamoſo-imbricatus. *Muſ. Teſſ.* 46. *

Habitat frequens in Saxoniæ *fodinis cum Natro criſtato, Nitro cryſtall. mont. & Pyrita.*

Cryſtalli, *ſi cryſtallos dicere liceat ſeu potius* Squamæ *flavæ ſ. griſeæ, opacæ, coacervatæ & fere imbricatæ, in acervos hemiſphæricos communiter collectæ, ſubrhombeæ, parum inclinatæ & ſubcanaliculatæ latere exteriore, hinc figura exſurgit Salis calcarii ſ. alcalini. Datur & albus & griſeus.*

15. BO-

15. BORAX. *Sal* Alcalinum. (*an naturale? Pott. obser.* 2. *p.* 59).
Cryſtallus priſmatica octaedra, apice utroque pyramide truncata; vel alia. (Fig. 14).
Sapore obtuſus.
Igne intumeſcens, vitreſcens.

* *Nudi.*

Tincal. 1. BORAX nudus.
Borax. Borax crudus cæruleſcens hexangularis. *Wall. min.* 191.
Borax. *Anon. min.* 139.
Borax depuratus albus octangularis. *Wall. min.* 192.
Habitat vel adfertur e China, Tranquebar. *Pott. obſervat. Berol.* 1741. 4:*to*.
Cryſtallos *tres ex hac ſpecie obtinui, ſatis diſtinctas.*
α. 15-*edra. Priſma hexaëdrum: Planis alternis verticalibus; horum plana alterna carinata ſ. bifida e binis rhombis. Pyramides triedræ, ſed altera e Planis pentagonis; altera e planis rhombeis.* (FIG. 33).
β. 12-*edra. Priſma tetraëdrum: Planis alternis ſ. oppoſitis majoribus, pentagonis, verticalibus; alternis anguſtioribus carinatis ſ. bifidis ex trapetziis geminis. Pyramides triedræ: Planis duobus tetragonis, & uno trigono.* (FIG. 14).
δ. 12-*edra. Priſma hexaëdrum Planis pentagonis: alternis anguſtioribus verticalibus. Pyramis utraque triedra Planis pentagonis.* (FIG. 10).
Uſus *pro colliquatione & coadunatione metallorum.*

* * *Lapidoſi.*

Gemma nobilis. 2. BORAX lapidoſus priſmaticus pellucidus; pyramidibus truncatis.
Nitrum quartzoſum coloratum. *Muſ. Teſſ.* 32. *n.* 14.
Topazius. *α. Flava.*
Topazius gemma. *Anon. min.* 45. *Juſt. min.* 381. *Vog. min.* 141. *Wall. min.* 113. *Baum. min.* 1. *p.* 232.
Cryſolithus. *β. Virens.*

Topa-

Cryſtalli lapideæ hujus difficillime determinantur genere. Habeo *Granatos* figura omnino Boracis Tincal; Granatis accedit proxime *Baſaltes*, Baſaltidi nimis affinis eſt *Electricus*, Electrico *Gemma*; Si alii aptiorem locum reperiant nullus repugnabit. Pleræque hæ calefactæ evadunt Electricæ. *Gemmas* ſolidiſſime expoſuit *D. Quiſt. in act. Stockh.* 1768. *p.* 55.

Topazius flavo-virens. *Anon. min.* 46. *Wall. min.* 115.
Crysolithus. *Just. min.* 384. *Vog. min.* 147. *Baum. min.* 1. *p.* 234.

Beryllus. γ. *Cæruleo-virens.*
Topazius Beryllus. Aqua marina. *Anon. min.* 47. *Vog. min.* 146. *Wall. min.* 119.

Smaragdus. δ. *viridis.*
Smaragdus gemma. *Anon. min.* 48. *Just. min.* 379. *Vog. min.* 145. *Wall. min.* 114. *Baum. min.* 1. *p.* 233.

Habitat passim rarius in Europa *australi*; α. *in Saxonia.*

Crystallus α *Prisma hexaëdrum oblongum: Planis duobus angustioribus oppositis. Pyramide truncata ex Planis duobus pentagonis verticalibus & quatuor trigonis minoribus. Mus. Tess.* 32. *n.* 14. *vel Prisma hexaëdrum, terminatum Pyramide truncata: angulis terminalibus truncatis.* (FIG. 32).

— β. γ. *mera varietas Topacii vulgo existimatur.*

— γ. *fere simili figura; calefactus phosphoreus, colore in igne persistens. Facies Basaltidis, viridis Sic Boraci accedit proxime figura Crystalli hujus.*

Usus. Gemmæ nobiles *salutantur.*

Basaltes. *Skiörl.* 3. BORAX lapidosus columnaris politus, pyramidibus triquetris.
Stannum crystallis columnaribus nigris. *Syst. nat.* 181. *n.* 2.
Basaltes. *Baum. min.* 1. *p.* 220.
Corneus crystallisatus prismaticus lateribus inordinatis. *Wall. min.* 139.
Smectis crystallisatus, crystallis oblongis irregularibus. *Carth.* 27.

α. *atrum.*
β. *viride.*
γ. *album.*

Habitat in fodinis passim, in alpinis Wermelandiæ, *in* Anglia, *matrice sæpius Zinci sterilis.*

Crystallus *perfecta rarius occurrit vel difficulter extricatur. Prisma 6-s. 4-s. 9-edrum: hoc Planis tribus alternis aut tertiis latioribus, politum.* PYRAMIS *obtuse-triquetra e Planis rhombeis. Continet sæpe ferrum; interdum Stannum aut Plumbum; interdum sterile est solo ferro. Medium quasi inter Sterilum & Granatum.*

4. BO-

Electricus. 4. BORAX diaphanus subopacus purpureus maxime electricus.

Lapis electricus. *Act. Paris.* 1717. *p.* 9. *Flor. Zeyl.* 8. *Act. berol.* 1756. *p.* 105.

Ascendrecker, Trip, Tourmalin. *Vog. min.* 191. *Act. Holm.* 1768. *p.* 7.

Habitat in Zeylonæ *fluviis; ante* 30 *annos innotuit. D. Jennings. Equ. Aur.*

Gemma *vix subdiaphana, sæpius purpurea; calefacta in aqua calida evadit electrica, attrahens præparata e Vitriolo, Ferro, Stanno &c.; in Cineribus calidis cineres ad se rapit iterumque repellit; si æqualiter calescit oppositum genus electricitatis acquirunt ejus latera; si fricetur, semper trita pars fit positiva, opposita vero negativa. Wilke electr. contr.* 50. *Æpin. serm. de vi electrica. Petrop.* 1758. *polus alter a calore positivus, a refrigeratione negativus; & v. v. D. Bergman actis Holmens.* 1766. *p.* 57. *cæterum & Basaltis species & Gemmæ præcedentes electricæ plerumque sunt, licet minus, hic vero maxime.*

Granatus. *Granat.* 5. BORAX tessellatus solidus politus scintillans.

Granatus. *Vog. min.* 144. *Baum. min.* 1. *p.* 238.

Granatus crocis martis & jovis mixtus. *Anon. min.* 70, 69.

Gemma plus minus pellucida, duritie octava, colore obscure rubro, in igne permanente. *Wall. min.* 117.

Stannum crystallis tessellatis rubicundis. *Syst. nat.* 181. *n.* 3.

Stannum polyedrum regulare subrubrum. *Wolt. min.* 32.

Stannum polyedrum regulare purpurascens. *Gron. supp.* 10. *n.* 42, 43.

α. 10-e-

Basalten & Granatum esse decomposita & ad Metallicas mineras pertinere nulli non constat; sed quodnam Vitriolum ea formavit, non dum evidens est, cum neque ♂, ZZ aut ♃ sufficiat.

α. 10-edros e Trigonis 6, Tetragonis 2. (FIG. 36).
β. —— e Trigonis 4, Hexaedris 6, linearibus. (FIG. 37).
γ. 12-edros e Pentagonis 12. *Amœn. acad.* 1. *p.* 482. *t.* 16. *f.* 25. (FIG. 11).
δ. —— e Rhombis 6, Rhombis 6. *Amœn. acad.* 1. *p.* 482. *t.* 16. *f.* 26. (FIG. 26).
ε. —— e Tetragonis 2, Rhombis 2, Hexagonis 4, Rectangulis 2, Trapetziis 2 (FIG. 38).
ζ. 18-edros ex Hexagonis 6, Rhombis 12. (FIG. 32).
η. —— ex ~~Rhombis~~ 6, Trigonis 12. *Figura Nitri mont. subacaulis.* (FIG. 2). Recto
θ. 24-edros e Rhombis 24, *Amœn. acad.* 1. *p.* 482.
ι. 36-edros e Rhombis 12, Hexagonis 24. (FIG. 28).

Habitat in Petris & Fodinis Sveciæ *frequens, semper sporadicus s. immersus, nec adnatus lateribus.*
Color *purpureus, ruber, incarnatus, ater; raro flavus, virescens, viridis; pretiosus dicitur* Granatus orientalis. Differt *a Basalte quod scintillet.*

Margodes. 6. BORAX tessellatus argillaceus opacus.
Habitat in Swappavari *Lapponiæ, e Museolapideo Upsaliensi.*
Hic *simillimus præcedenti quoad formam, sed ex argilla indurata, cinerea, opaca.*

16. MURIA. *Sal* Marinum, medium.
⊖ *Cryſtallus* hexaëdra ſ. cubica. *Fig.* 19.
Sapor acutus.
Igne crepitans.

* *Nudæ.*

marina. *Kjökssalt.* 1. MURIA nuda marina. *Syſt. nat.* 164. *n.* 1. *Wall. min.* 169.
Muria marina. *Wall. min.* 179.
Sal marinum. *Anon. min.* 130.
Sal commune nudum aquæ marinæ. *Wolt. min.* 23.
β. Muria lacuſtris. *Carth. min.* 37.
Habitat in Oceano *omni, copioſius quo profundius in calidis regionibus; cryſtalliſatur igne, ſole, gelu.*
Uſus *culinaris.*

fontana. *Lüneburgersalt.* 2. MURIA nuda fontana. *Syſt. nat.* 164. *n.* 2. *Wall. min.* 171. *Schreb. lith.* 42.
Sal fontanum. *Anon. min.* 131.
Sal commune nudum aquæ fontanæ. *Wolt. min.* 23.
Muria fontana. *Wall. min.* 180.
Habitat Halæ, Luneburgi. &c. *in* Wermelandia, Lidcopiæ, Gothoburgi, *it. wgoth.* 157. *parce in Svecia.*
Uſus *præcedentis.*

montana. *Bergsalt.* 3. MURIA nuda foſſilis. *Syſt. nat.* 164.
Muria foſſilis pura. *Wall. min.* 168.
Muria foſſilis lapide mineraliſata. *Wall. min.* 169.
Sal montanum. *Anon. min.* 129.
Sal commune nudum ſolidum foſſile. *Wolt min* 23.
Sal gemmæ. *Dal. pharm.* 30. *Geſn. figur.* 34. *b.*
β. Muria nuda ſtalactilicoſa perforata. *Muſ. Teſſ.* 36. *n.* 4.
Habitat in Polonia minore, Hungaria.
Hoc *ſolidum & cryſtalliſatum eruitur.*
Uſus *œconomicus, præprimis pro pecoribus.*

thermalis. 4. MURIA nuda thermalis.
Habitat in Thermis Aponi &c. *D. Vandelli.*

* * La-

* * *Lapidosæ.*

testarum. 5. MURIA lapidosa spatosa aggregata sparsa effervescens.
Habitat in Mari intra Conchas lapidescentes.
Crystalli *vel cubicæ vel parum rhombeæ, flavescentes.*

phospho-rea. 6. MURIA lapidosa spatosa aggregata lenticularis centricolo-fissilis subeffervescens.
Stannum spati. *Syst. nat.* 182. *n.* 4. *Mus. Tess.* 66. *n.* 4.
Marmor metallicum. *Act. Stockh.* 1753. *Anon. min.* 18. *n.* 2. & 19. *n.* 2.
Gypsum irregulare lamellosum, calcinatum in tenebris lucens. *Wall. min.* 50.
Lapis bononiensis. *Dal. pharm.* 48. *Worm. mus.* 46. *Vogel. min.* 161.
Lapis illuminabilis. *Aldr. mus.* 688.
Calcareus subdiaphanus, fragmentis tunicatis. *Carth. min.* 23.
Phosphorus s. Petra lucida bononiensis. *Bocc. nat.* 224.
Lithosphorum s. Phosphorus nativus. *Baum. min.* 1. *p.* 204.
Habitat in China, Boloniæ, Paderno, Rocharia, *præprimis cum Gypso.*
Hæc *subrotunda s. lenticularis, magnitudine pomi, ponderosissima* (4500), *subdiaphana, cærulescenti-alba, horizontaliter fissilis fibris e centro exeuntibus, non scintillans, subeffervescens at non solubilis, extus tecta crystallis cubicis. Ob figuram totius & pondus distincta species a sequenti.*
Usus *Phosphorus bononiensis inde præpratur methodo proposita in Act. Bonon.* 1. *p.* 186. *Worm. mus* 46. *Vogel.* 163. *Vasorum Porcellaneorum chinensium ingredi compositionem fertur.*

Chryso-lampis. *Lys-spat.* 7. MURIA lapidosa subquartzosa aggregata sparsa fixa.
Muria lapidea phosphorans. *Syst. nat.* 164. *n.* 5. *Mus. Tess.* 30. *n.* 6.
Spatum lucens Rinm. *Act. Stockh.* 1747. *n.* 168.
Spatum solidum, plus minus pellucidum, particulis non distinguibilibus. *Wall. min.* 60.
Fluor spatosus. *Anon. min.* 99. *Baum. min.* 1. *p.* 244, 262.

G 2 Fluor

Muria sæpe phosphorea, ut ejus præparata & Chrystalli lapideæ.

Fluor cryſtallinus. *Anon. min.* 100, 98.
α. purpurea. Amœn. acad. 1. *p.* 480. *n.* 25.
β. viridis. Amœn. acad. 1. *p.* 480. *n.* 26.
Habitat in Germania: Hungaria; *in* Svecia: Garpenberg, Norberg.
Hæc *quocunque colore calefacta phoſphorat; ubi vero cryſtallus repleverit cavitates, obliterat figuras, ut difficile dignoſcatur. Similis Quartzo, ſed neque ſerveſcit, neque ſcintillat; color ſæpius vireſcens. Caret particulis ſpati ſ. rhombeis, licet ſæpius fiſſilis particulis planis nitidis, textura Quartzi.*

lucida. 8. MURIA lapidoſa ſpatoſa aggregata ſparſa fixa.
α. hyalina.
β. alba. Amœn. acad. 1. *p.* 480. *n.* 23.
γ. flava Amœn. acad. 1. *p.* 480. *n.* 24. *t.* 16. *f.* 22.
Habitat in fodinis Germaniæ.
Hæc *differt a M. Chryſolampade ſolum particulis ſpatoſis.*

rhombea. 9. MURIA lapidoſa ſpatoſa ſolitario-rhombea fixa. *Syſt. nat.* 164. *n.* 4. *t.* 8. *f.* 13. *Amœn. acad.* 1. *p.* 481. *t.* 16. *f.* 21. *Schreb. lith.* 44. *Muſ. Teſſ.* 36. *n.* 7. (FIG. 22).
Spatum cryſtalliſatum cryſtallis rhomboidalibus. *Carth. min.* 13.
Habitat in Germania.

17. ALU-

17. ALUMEN. *Sal* Humoſum, acidum (absque metallo.)
○ *Cryſtallus* teſſera octaëdra e planis trigonis. *Fig.* 23.
Sapor auſterus.
Igne ſpumans.

* *Nuda.*

nativum. *Alun.* 1. ALUMEN nudum. *Syſt. nat.* 165. *n.* 1.
Alumen nativum. *Wall. min.* 171.
Alumen nativum plumoſum. *Wolt. min.* 21. *Wall. min.* 162.
Alumen nudum purum. *Carth. min.* 41.
Acidum vitrioli argilla ſaturatum. *Anon. min.* 124. *n.* 2.
α. *plumoſum.*
β. *cryſtallinum.*
γ. *ſolidum.*
Habitat in Lapponiæ Lulenſis Sagatojervi, *e rupe Schiſti cinerei efflorescens, in Schiſto Hunnebergenſi. It. wgoth.* 212.

* * *Solubilia.*

commune. *Alun-ſkiffer.* 2. ALUMEN Schiſti. *Syſt. nat.* 165. *n.* 2.
Alumen fiſſile inhærens. *Carth. min.* 41.
Alumen bituminoſum lapideum. *Wolt. min.* 21.
Alumen lapide fiſſili mineraliſatum. *Wall. min.* 173.
Argilla martialis & phlogiſtica acido vitrioli imbuta. *Anon. min.* 124. *n. C.*
Schiſtus aluminoſus. *Wolt. min.* 152.
Habitat paſſim in Schiſto communi. *It. œl.* 78. *ſcan.* 120, 128.
Natum *ex Terra humoſa; Schiſtus enim oritur ex Humo paludoſa, quæ acido martiali & phlogiſtico plerumque ſcatet (ſæpe non ſine Argilla immixta); conſtat hoc quum detur in Haſſia, Bohemia, Anglia Lignum foſſile, ex quo Alumen copioſe extrahitur.*
Uſus. *Alumen ex eo coquitur. It. wgoth.* 68.

Cryſtalli Aluminis octaëdri, apicibus omnibus ſæpe truncatis. *It. wgoth.* 68.
Genere differt Alumen a Vitriolo uti Marmor à Gypſo, ſolò defectu Metallici, alias nimis affine; hinc coquatur Alumen in aheno plumbeo, nec ferri; ne ſolvat ferrum & evadat vitriolum. Extrahitur etiam e Pyrita cryſtallino, poſtquam Sulphure & Vitriolo caſtratus fuit.

romanum. 3. ALUMEN Marmoris. *Syst. nat.* 165. *n.* 3.
Romersk Alun. Alumen lapide calcario mineralisatum. *Wall. min.* 174.
Argilla pura acido vitrioli imbuta s. Minera aluminis alba. *Anon. min.* 124. *B.*
Habitat Lumini prope Civittam Vecchiam Italiæ *in Marmore.*
Usus. *Alumen rufescens inde extrahitur; minera non ustulata, sed sole & aqua soluta; caret ferro, terra tamen rubra.*

*** *Lapidosa.*

quartzosum. 4. ALUMEN lapidosum quartzosum extus nigrum.
Habitat in Fodinis; *e museo D. Tidström.*
Crystallus *hæc interdum angulis lateralibus planis.*

spatosum. 5. ALUMEN lapidosum calcario-spatosum diaphanum rasile. *Syst. nat.* 165. *n.* 5.
Pseudo-Amethystus, Pseudo-Smaragdus. *Vog. min.* 164.
Crystallus aluminiformis spatosa imbricata obtusa. *Aman. acad.* 1. *p.* 481.
Habitat in Germania.
Hoc *Crystallis vario colore, subdiaphanis, effervescentibus, consertim imbricatis s. superimpositis, ut in Crystallis Aluminis præparatis, obtusius angulatis, magnitudine Pisi.*
Variat *colore viridi, cæruleo, flavo.*

Gemma pretiosa. 6. ALUMEN lapidosum pellucidissimum solidissimum. *Syst. nat.* 165. *n.* 6. *Mus. Tess.* 38. *n.* 3.
Ädelsten.
Adamas. α. *hyalinum.*
Adamas gemma. *Anon. min.* 42. *Just. min.* 376. *Baum. min. p.* 225. Demant.
Adamas. *Vog. min.* 137.
Gemma pellucidissima, duritie summa, colore aqueo, igne persistens, octaëdra turbinata. *Wall. min.* 110.
Rubinus. β. *rubrum, majus* Carbunculus *sæpe dicitur.*
Adamas ruber. *Anon. min* 43.
Gemma pellucidissima, duritie secunda, colore rubro in igne permanente. *Wall. min.* 111.
Rubinus. *Just. min.* 377. *Vog. min.* 143. *Baum. min.* 1. *p.* 229.

γ. *ca-*

Sapphirus. γ. *cæruleum.*
Saphirus gemma. *Anon. min.* 44. *Just. min.* 378. *Baum. min.* 1. *p.* 230.
Sapphirus. *Vog. min.* 146.
Gemma pellucidissima, duritie tertia, colore cyaneo igne fugaci. *Wall. min.* 112.

Habitat in utraque India, *in Argillæ stratis, inter rimas rupium, sporadicum, nec adnatum.*

Hoc α *in igne refractorium, a frictione electrisans, limam respuens, Figura aluminari octaëdra, cortice spataceo colore & consistentia, cujus centena, vidi apud Joh. Clifford, rudia nec polita.*
β *in igne refractorium & colorem retinens, limam respuens; figura itidem aluminari, sed etiam superficie pellucidissimum.*
γ *in igne amittit colorem; limam respuit; figuram crudi non vidi.*

Usus. *Gemmæ pretiosissimæ, ævi sumptuosæ luxuriæ ex duritie, pelluciditate, colore, magnitudine, pondere æstimandæ; quibus in arctum coacta rerum majestas secundum Plinium; sic in his relucet naturæ perfectio, ut morum adulatio in homine, qui itaque vult decipi, decipiatur. Stultitiam patiuntur opes.*

Gemmæ pretiosæ 1. *Adamas!* 2. *Rubinus,* 3. *Sapphirus.*
Gemmæ nobiles 4. *Topazius,* 5. Smaragdus, 6. Amethystus,
7. *Granatus,* 8. *Hyacinthus,* 9 *Beryllus,*
10. *Chrysolitus.*
Numerati secundum duritiem, at 1, 2, 3 limam respuunt.
Gemmæ speciosæ 11. *Opatus!* 12 *Sardus,* 13 *Onyx,*
14. *Calcedonius,* 15. *Carneolus.* 16. *Achates,*
17. *Turcois,* 18. *Malachites,* 19. *Armenius.*
20 Lazulus?

Colores, cum pellucidæ e sedimento aqueo crystallisatæ, a metallo vero tinctæ,

Rubinus	*ruber*	♂	Beryllus	*cyaneus*	♂ ♀
Amethystus	*violaceus*	♂.	Topazius	*flavus*	♂ ♄.
Sapphirus	*cæruleus*	♀.	*Hyacinthus*	fulvus	♂ ♄.
Smaragdus	*viridis*	♀.	Granatus	*purpureus*	♂ ♃.

Figura a sale in generatione formante; unde Genera constent; sed cum rarius occurrant gemmæ nativæ & rudes, plures harum ad genera certiora referre non licuit; vide Boracem.

18. VITRIOLUM. *Sal* Metallicum, acidum humosum.
⊕ *Cryſtallus* teſſera polyedro-rhombea: varia.
Sapor ſtipticus.
Igne calcinabile.

* *Simplicia.*

martis. *Koppar-rok.* 1. VITRIOLUM ferri viride hexaëdrum. *Syſt. nat.* 166. *n.* 1.
Vitriolum martis ſimplex. *Anon. min.* 122. *n.* 1.
Vitriolum nativum viride martiale. *Wolt. min.* 21.
Vitriolum ferri viride nativum. *Wall. min.* 166.
Habitat paſſim in ferri pyritico ſi Fodinis & Acidulis; *in* Argilla *ſubpaludoſa. Extrahitur e Pyrita.*
Cryſtallus *cubico-rhombea.*
Solutioni *affuſo auſtero nigrum, alcali vireſcens evadit.* C.
Uſus. *Stipticum Medicis: cum ſtipticis colorem nigrum induit, hinc tinctoribus inde atramentum.*

cyprinum. *Blåſten.* 2. VITRIOLUM cupri cæruleum dodecaëdron. *Syſt. nat.* 166. *n.* 2. (FIG. 38.)
Vitriolum nativum viride cupro imprægnatum. *Wolt. min.* 21.
Vitriolum veneris ſ. cyprinum. *Amœn. acad.* 1. *t.* 12. *f.* 24. *Anon. min.* 122. *n.* 2.
Vitriolum cupri cæruleum nativum. *Wall. min.* 165.
Habitat in Irlandia, Cypro.
Cryſtallus *rhombea, compreſſa, dodecaëdra.*
- - goſſarienſis vitrioli *figura rhombea ſpati, hexaëdra.*
Solutioni *affuſo auſtero luteſcens, alcali cæruleum evadit.* C.
Uſus. *Corroſivus, Chirurgis cauſticus.*

album. *Hwit-vitriol.* 3. VITRIOLUM Zinci album dodecaëdrum priſmaticum. *Syſt. nat.* 166. *n.* 4. (FIG. 9).
Vitriolum Zinci. *Brandt. act. Upſ.* 1735. *Wall. min.* 167. *Anon. min.* 122. *n.* 3.
Vitriolum nativum album Zinco impr'ægnatum. *Wolt. min.* 21.

β. Vi-

β. Vitriolum idrense. *Scop. hydr.* 68. *ex figura crystallina.*
Habitat in Rammelsberg *e Zinco sterilo; in pariete domus, ubi argentum depuratur* Sahlbergæ; β. *in* Hydrargyri *fodinis.*
Crystallus 12-*edra, columnaris: Prisma oblongum e Planis* 4, *quadrangulis: alternis angustis. Pyramis utraque contraria e Planis* 4 *triangulis: alternis apice truncatis.*
Solutioni *affuso austero nigricans, Alcali lacteum evadit.*
Usus *Medicus ophthalmicus; &c. Cicutæ virus nihil certius exturbat e ventriculo, quam dosis hujus, mellito & copioso potui juncta. Scopol. Hydr.* 108.

** * Composita.*

hermaphroditum. 4. VITRIOLUM ferreo-cupreum cyaneum.
Vitriolum mixtum cupreo-ferreum. *Wall. min.* 168. *n.* 1.
Vitriolum & ferrum & cuprum continens. *Anon. min.* 123. *n.* 1.
Habitat Sahlsburgi.
Color *cæruleo-virens.*

triplum. 5. VITRIOLUM ferreo-Zinceo-cupreum cyaneum.
Vitriolum mixtum cupreo-ferreo-zinceum. *Wall. min.* 168. *n.* 2.
Vitriolum & ferrum & zincum & cuprum continens. *Anon. min.* 123. *n.* 2.
Habitat Fahlunæ.
Color *præcedentis, sed saturatior figura cubica.*

Ferratum. 6. VITRIOLUM Zinceo-ferreum viride. *Anon. min.* 123. *n.* 3.
Habitat Gosslariæ.
Color *viridis.*

Cupratum. 7. VITRIOLUM Zinceo-cupreum cæruleum. *Anon. min.* 123. *n.* 4.
Habitat Gosslariæ.
Color *cæruleus.*

Vitriola lapidosa sunt rarissima, cum pleraque evadant Pyriticosa aut Arsenicalia.

atramentarium. *Atramentsten.* 8. VITRIOLUM mineralisatum lapide friabili.
Vitriolum lapide immixtum. *Carth. min.* 45.
Vitriolum rude minerali alio mixtum. *Volt. min.* 49.
Lapis atramentarius. *Wall. min.* 170. *Baum. min.* 2. *p.* 85.

α. *Chacitis* rubrum.
β. *Sory* cinereum.
γ. *Melanteria* nigrum.
δ. *Misy* flavum.

Habitat in Rammelsberg *cum Vitriolo albo.*
Hoc *mixtum variis, imprimis Zinco.*
Natum *e Vitriolo nativo s. Pyrita eroso. Wolt. min.* 49. *n.* 24.

* * * *Lapidosa.*

tetraëdrum. 9. VITRIOLUM lapidosum zinci hyalinum spatosum.
Habitat in Germania.
Crystalli *palmares, hyalinæ, spatosæ, parallelæ, approximatæ, crassitie digiti, tetraëdræ, extus oblique transuersim exaratæ. Figura (non articulis) referunt figuram da Costæ foss.* 260, *quamvis diversissimæ.*

II. SUL-

II. SULPHURA.

19. AMBRA. *Sulphur* iners.
Fumus odore ambrosiaco.
colore cinereo.

ambrosio-ca. 1. AMBRA grisea. *Rumph. mus.* 262. *t.* 53, 54.

grisea. α. Electrum opacum tenax. *Syst. nat.* 167. *n.* 1.
Ambra colore griseo, optima. *Wolt. min.* 25.
Ambra grisea. *Anon. min.* 145. *Pharm. wurt.* 13.
Ambra variegata. *Wall. min.* 204.
Bitumen solidum molle opacum suaveolens. *Carth. min.* 49.
Habitat in Mari, præsertim Madagascariensi & Indiæ orientalis, Æthiopici.
Hæc *ex massa cerea s. tenaciuscula, opaca, natante, fumo ambrosiaco, condefactæ aciculæ non adhærens.*
Natam *alii judicant ex Animali regno: Cetorum producto; alii e fonte submarino Bitumine s. Naphta fœto, vide Dal. pharm.* 414.
Usus *pretiosissima* ℥ß *venditur* 5 *ducatis. Odoramenta; Analeptica, aphrodisiaca, a Contagiis præservans.*

vulgatior. 2. AMBRA unicolor fusco-nigricans.
Ambra unicolor albescens, citrina, fusca s. nigra. *Wall. min.* 205.
Ambra colore vario. *Wolt. min.* 25.
Habitat etiam in Mari.
Hæc *affinis præcedenti, sed odore longe inferior; utrum vero præcedentis varietas, vel distincta species, quondam dabit ejus genesis.*

20. SUCCINUM. *Sulphur* iners. *Fumus odore* ſuavi. *Colore* fuſco.

electricum. Bernſten. 1. SUCCINUM.
Electrum diaphanum ſolidum. *Syſt. nat.* 167. *n.* 2.
Bitumen ſolidum durum nitidum ſuaveolens. *Carth. min.* 48.
Succinum pellucidum aut opacum. *Wall. min.* 200, 201.
Succinum. *Anon. min.* 146.
α. *diaphanum.* α. *album.*
β. *opacum.* β. *luteum:* flavum aut fulvum.
γ. Inſectiferum incluſo inſecto; naturaliter.
Habitat in Mari præſertim Balthico, unde rejectum ad littora in Boruſſia, *ubi etiam foſſile effoditur; in Scania; imprimis* Scanör, *It. ſcan.* 231. *in* Gallia, Sibiria.
Hoc *in fruſtulis tritu electricis, fragmentis concavis convexisque.*
Natum *e Pice (forte etiam e Bitumine) diu in ſalſo mari indurata; hinc interdum inſectis ſcatet, It. ſcan.* 126.
Uſus *pro Odoramentis, arte factis, Medicis. Electrica vis primum ex eo innotuit.*

21. BITUMEN. *Sulphur* iners.
Fumus Odore trifti.
Colore nigro.

Naphta. 1. BITUMEN fluidum albicans. *Syft. nat.* 168. *n.* 1.
Bitumen fluidum leviffimum. *Wall. min.* 192. *Carth. min.* 47.
Oleum montanum ignem attrahens. *Wolt. min.* 24.
Naphta albicans. *Kæmpf. amœn.* 273.
Naphta. *Pfiland. Act. parif.* 1736. *Anon. min.* 147. *n.* 1.
β. hyalinum.
Habitat in Perfiæ *puteis* & Mediæ *peninfula Okera:* β. *in* Italiæ *Zibio monte. D. Vandelli.*
Hæc *fragrans, ignem attrahens, fuper aquam fe diffundens.*
altera β. *hyalina, fluida ut aqua, inodora, nec ignem facile concipiens.*
Ariofti Franc. Oleum montis Zibini. *Mutin.* 1698. *duod.*
Bovillet N. Memoir fur l'hivile de Petrole Gabian. *Belieers* 1752. 4:*to.*
Hœffels J. T. Hiftoria Balfami min. Alfatici. *Argentor.* 1734. 4:*to.*

Petroleum. *Bergolja.* 2. BITUMEN liquidiufculum fufco-rufefcens. *Syft. nat.* 168. *n.* 2.
Bitumen fluidum craffius obfcurum brunneum. *Wall. min.* 194.
Bitumen fluidum fpiffiufculum. *Carth. min.* 47.
Oleum montanum luteum f. badium. *Wolt. min.* 24.
Petroleum. *Anon. min.* 148.
Habitat in Italia, Dalekarliæ *Granåen e Marmore rudi cinereo rufoque variegato, quod fractum exfudat oleum rufefcens, mox nigricans; vel ex Ætite marmoreo in Ofmundsberget, vel e Schifto montis Möffeberg. It. wgoth.* 88. *vel ad mineras ferri paffim.*
Hoc *exfudans liquidum, purpurafcens, mox lentefcens picis liquidæ inftar* & *nigrum evadens.*

3 BI-

Vulcani f. Montes ignivomi in Schifto accenfo confiftunt, qui fæpe Bitumine, Ferro, & Pyrita gravidi accenduntur ab affluente aqua.

Maltha. *Juden-Beck.* 3. BITUMEN tenax nigrum. *Syst. nat.* 168. *n.* 3.
Bitumen segne crassum nigrum. *Wall. min.* 195.
Petroleum tenax. *Anon. min.* 149.
Oleum montanum liquido-tenax. *Wolt. min.* 24.
Habitat ad Mare mortuum, *exstillans e Bitumine suillo. Lacus magnus* Chinæ. *Fodina* Dannemorensis *juxta Natrum hyodon.*

Mumia. 4. BITUMEN subfriabile piceum.
Mumia mineralis. *Hass. it.* 537.
Mumia nativa persica. *Kæmpf. amœn.* 516. *Pharm. wurt.* 119.
Sevum minerale. *Act. stockh. v.* 5. *art.* 1, 2. *Vogel. min.* 343.
Habitat in Persiæ *caverna Caucasi montis, ex fodina* 2 *orgias profunda, ab imperantibus clausa & mirifice custodita: vide Kæmpf. Hasselq.*
Hoc *simile Bit. Asphalto, pretiosissimum, colore picis sutoriæ seu ex rufescenti-atrum s. piceum, in igne fumans, odore non singulari, saporis fatuo-dulcescentis, fragmentis quadratis.*
Natum *creditur e Naphta indurata.*
Usus *summe vulnerarius. Eo Reges ægypti Balsamo conditi.*

Asphaltum. *Berg-Bek.* 5. BITUMEN friabile atrum. *Syst. nat.* 168. *n.* 4. *A.*
Bitumen solidum fragile glabrum nitidum nigrum. *Carth. min.* 48.
Bitumen solidum coagulatum. *Wall. min.* 195.
Pix montana dura fragilis nitida. *Wolt. min.* 25.
Petroleum induratum. *Anon. min.* 150.
Habitat in Friberget *parœciæ Gryta; in* Oclandia *inter Schisti lamellas, divisum in favos a selenita; in Fodina* Dannemorensi, Norbergensi *&c. plerumque cum Amianto Subere & Natro suillo.*
Hoc *fere idem cum B. Petroleo, mora solidum factum.*

Ampelites. 6. BITUMEN Humi Turfæ. *Syst. nat.* 168. *n.* 5. *Mus. Tess.* 40. *n.* 1. *Schreb. lith.* 49.
Bitumen terra mineralisatum. *Wall. min.* 197.
Bitumen solidum terrestre friabile. *Carth. min.* 48.
Pix montana rudis cespitibus intertextis. *Wolt. min.* 25.

Habi-

Habitat in Helvetia, *passimque per* Europam.
Hoc *differt tantum gradu ab Humo Turfa, quod compactius, solidius magisque resinosum, ceterum idem.*
Usus *pro Lithantrace, Turfa, s. cæspitibus.*

Lithantrax. *Stenkol.* 7. BITUMEN Schistosum. *Syst. nat.* 168. *n.* 6. *Mus. Tess.* 42. *n.* 3.
Bitumen lapide fissili mineralisatum. *Wall. min.* 198.
Pix montana dura rudis fragilis. *Wolt. min.* 25.
Phlogiston argilla mixtum. *Anon. min.* 158.
Lithantrax. *Triew. act. stockh.* 1740. &c,
Habitat in Gallia, Anglia, Germania, Scania, China, *e stratis montium Schisti communis*
Usus *pro foco, optimum quod non fœtet.*
Brenling S. P. Sylva subterranea. *Hall.* 1693. *duod.*
Tilly Exploration du Carbon. *Paris* 1758.

Gagas. 8. BITUMEN solidum purum natans.
Bitumen durissimum lapideum purum. *Wall. min.* 199.
Pix montana dura compacta polituram admittens. *Wolt. min.* 25.
Gagas. *Vog. min.* 327. *Baum. min.* I. *p.* 34.
Habitat in Anglia, Gallia. Wurtembergæ.
Hoc *vix differt a præcedenti, nisi quod levissimum natet in aqua, quodque compactum absque rimis tornari queat in vascula polita.*
Usus *pro globulis vestis, mobilibus, capsulis.*

Suillum. *Orsten.* 9. BITUMEN marmoreum fœtidum. *Syst. nat.* 168. *n.* 7. *Mus. Tess.* 42. *n.* 4.
Schistus fusco-cinereus Lapis Suillus dictus. *Cost. foss.* 172.
Schistus fuscus fragilis, Lapis felinus qui ferro attritus urinam felium redolet. *Gron. supp.* 10. *n.* 7, 8.
Terra calcaria phlogisto simplice mixta. *Anon. min.* 23.
Lapis suillus. *Vog. min.* 107.
Spatum opacum trictione fœtidum. *Wall. min.* 63.
α. *compactum.*
β. *granulatum.*
γ. *squamosum.*
δ. *spatiforme.*
ε. *crystallinum. It. wgoth.* 21.

Habi-

Habitat in Kinnekulle Wgothiæ, Næs Jemtiæ, Wredstorp Nericiæ, Rættwik Dalekarliæ &c.

Hoc *fœtet rasum s. contusum; Album non fœtet, crystallisatum semper particulis spatosis.*

Usus *pro calce coquenda.*

hepaticum. 10. BITUMEN gypseum fœtidum amorphum.

Leswersten. Terra calcarea phlogisto & acido vitrioli mixta. *Anon. min.* 24.

Habitat in Kungsberg.

Hoc *differt a præcedenti, quod aqua forti non effervescat, nec pro Calce inservat.*

22. PY-

22. PYRITES. *Sulphur* vitriolo infectum.
♀. *Fumus* *Odore* acuto acido.
Sapore salso.
Colore luteo. *Flamma* cærulea.
Solubile in oleo.

nativus. *Svafvel.* 1. PYRITES nudus diaphanus. *Syst. nat.* 169. *n.* 1.
Sulphur nativum. *Anon. min.* 151.
Sulphur nativum pyrum flavum. *Wall. min.* 205.
Sulphur nativum & vivum. *Dal. pharm.* 25.
α. *clarus* in Gypso, Spato albo.
β. *pulvereus.* Sulphur thermarum crystallinum. *Vandel. therm.* 97.
γ. *impurus.* Sulphur nudum luteum ignivomorum montium. *Wolt. min.* 25. *Mus. Tess.* 42. *n.* 3.
δ. *crystallinus* octaëdrus *aluminiformis pyramidibus transverse abbreviatis.*
Habitat α *in* Sibiria, Helvetia. β *in* Italia. γ *in* *Italiæ* Solfatara, Islandia.

Auripigmentum. *Operiment.* 2. PYRITES nudus flavus micis auratis. ♀ ∞. *Syst. nat.* 169. *n.* 2.
Arsenicum Sulphure, lapide spatoso & micaceo mineralisatum, minera flavescente. *Wall. min.* 226.
Arsenicum luteum lamellatum micaceum. *Wolt. min.* 28.
Calx arsenici sulphure mixta, flava. *Anon. min.* 241. α.
Habitat in Hungaria, Oriente.
Hic *medius inter Pyritam & Arsenicum, ex utrisque mixtus.*
Usus: *Pictoribus. Rusma Orientalium. Liquor vini probatorius. Atramentum Sympatheticum.*

crystallinus. *Kies-crystall.* 3. PYRITES mineralisatus crystallisatus. *Syst. nat.* 169. *n.* 3.
Sulphur ferro mineralisatum forma crystallina. *Wall. min.* 211.

H Sul-

Pyrites mihi idem cum Sulphure Authorum vulgo audit, cum Sulphuris vocabulo utar pro nomenclatura Ordinis, adeoque loco nominis generic assumsi nomen Pyritæ, sive ferro scateat, sive eo destituatur.

Sulphur ferro ſaturatum cryſtalliſatum. *Anon. min.* 154. *n.* 4.
Sulphur ferro mixtum cryſtallinum ponderoſum dilute flavum. *Carth. min.* 51.

α. *Tetraëdrus* ex Triangulis ſolis.
idem angulis omnibus planis hexagonis. (FIG. 37.)

β. *Hexaëdrus*; ex Quadrangulis cubicus *ſæpe in Calce.* - - - (FIG. 19.)
Geſn. figur. 13. *f.* 2. *Muſ. Teſſ.* 42. *n.* 4.

δ. *Octaëdrus* ex Trigonis *in Talco, non in Calce.* - - - (FIG. 23.)

ε. *Decaëdrus* ex Tetragonis 2, Linearibus 8.
Muſ. Teſſ. 44. *n.* 6. *t.* 2. *f.* 2.

ζ. ——— ex Trigonis 4, Linearibus 6. (FIG. 37.)
Muſ. Teſſ. 44. *n.* 7.

η. *Dodecaëdrus* ex Pentagonis 2, Trapetziis 10. (FIG. 29.)
Muſ. Teſſ. t. 2. *f.* 3.

ϑ. ——— ex Quinquangulis 12 æqualib. (FIG. 30.)

ι. *Teſſeradecaëdr.* ex Tetragonis 6, Trigonis 8. (FIG. 21.)

κ. *Octdecaëdrus* ex Tetragonis 6, Hexagonis 12 linearibus. - - - (FIG. 18.)

λ. ——— ex Tetragonis 6, Hexagonis 12 *ſimilis* Cobolti. - - (FIG. 35.)

Habitat paſſim in Fodinis, *ubi* β *vulgatiſſimus, qui Sahlbergæ etiam in* Marmore *frequens.*

Mineraliſatus *omnis Pyrites in prima generatione cryſtallinus fuit, licet repleta cavitate cryſtallos obliteravit, ut amplius non adpareant, & diſtincte ideo tradatur.*

figuratus. 4. PYRITES mineraliſatus aggregatus figuratus.
Sulphur mineraliſatum minera globoſa. *Wall. min.* 208.

α. *Globoſus* ex ♀, ⚯.

β. *Hemiſphæricus* ex ♂, ♀, ⚯ e particulis cubicis ſ. 12-edris. *Muſ. Teſſ.* 46. *n.* 11.

δ. *Fiſtuloſus* uti oſteocolla.
Juſt. min. 237.

δ. *Laminoſus* ſ. Celluloſus e laminis erectis intertextis.
Muſ. Teſſ. 237

Habitat in Germaniæ *fodinis frequentius.*
Cryſtallus *ſæpe extus noduloſus e fibris concentratis.*

5. PY-

Ferri. 5. PYRITES mineralisatus amorphus scintillans. *Syst. nat.* 169. *n.* 4.

Pyrites ferro mixtum informe ponderosum dilute flavum superficie planiuscula. *Carth. min* 51.

Sulphur ferro mineralisatum minera difformi pallide flava nitente. *Wall. min.* 207.

Sulphur marte saturatum. *Anon. min.* 152.

Ferrum pallide luteum splendens polymorphum. *Wolt. min.* 31.

α. Textura æquali.

β Textura chalybea.

γ. Textura granulata.

Habitat passim in Fodinis, *frequens.*

Hic *colore pallide flavo & quod ad chalybem scintillet a metallicolis distinguitur a sequenti, licet hæc nota aliquando exceptionem admittat.*

Usus. *Sulphur officin: ex hoc frequentius extrahlitur.*

Cupri. 6. PYRITES mineralisatus amorphus non scintillans. ♂, ♀.

Pyrites ferreo-cupreus. *Syst. nat.* 169. *n.* 5, 6, 7.

α.	*Micaceus.*		
β.	*Talcosus.*	Skinnslag.	
γ.	*acerosus.*	Sädslag.	
δ	*fulvus.*	gult.	
ε.	*flavus.*	blekt.	*Sw.* 198 δ.
ζ.	*virescens.*	grönt.	
η.	*hepaticus.*	Lefwerslag.	*Sw* 198. ε. e zinco cum ♀.
ϑ.	*foraminosus.*	maskitunget	poris ochraceis, dives ♀.
ι.	*compactus.*	Stahlmalm.	
κ.	*granulatus.*	Fuss.	
λ.	*Spatiformis.*	- - -	particulis rhombicis.
μ.	*Quartzosus.*	Härdmalm.	
ν.	*Cotaceus.*		

Habitat in Fodinis cupreis Sveciæ: *Fahlunæ passimque.*

Hic *Matrice apyra s. argillacea* Segmalm.
Matrice vitrescente s. arenata Hardmalm.
Matrice non manifesta Blötmalm.
Chalybe vix scintillat, nisi matrice arenata, tumque ex Matrice, nec per se scintillat.

Mineralisatus Pyrites scatet maxima copia Ferri.

Uſus pro Cupro extrahendo, ubi tanta copia Sulphuris, ut ferrum comburat immixtum, quemadmodum Fahluna.

aquoſus. 7. PYRITES mineraliſatus lividus.

Pyrites colore rubeſcente. *Anon. min.* 152.

Sulphur ferro mineraliſatum, minera fuſca ſ. hepatica. *Wall. min.* 210.

Habitat in Fodinis, *præcedentibus minus communis.*

Hic *differt a reliquis quod non niteat, metallicolor, ſed opacus ruſo-lividus.*

23. AR-

23. ARSENICUM. *Sulphur* metallicum.
oo. *Fumus Odore* alliaceo.
Sapore dulci.
Colore albo.
Solubile in aqua calida & aliis liquoribus.

nudum. ARSENICUM nudum cryſtallinum purum. *Carth. min.* 57. †.
Habitat in Joachimsdahl *Bohemiæ*.
Cryſtalli *oblongæ, polyëdræ, irregulares, utrinque truncatæ, e centro divergentes.*

o

teſtaceum. 1. ARSENICUM nudum, fragmentis convexis concavisque albidis. *Syſt. nat.* 170. *n.* 5.
Scherben Cobolt.
Arſenicum nativum, particulis impalpabilibus, teſtaceum. *Anon. min.* 239. *a.*
Arſenicum ferro mineraliſatum teſtaceum. *Wall. min.* 217.
Coboltum teſtaceum. *Vog. min.* 294. *Geſn. cadm.* 19. *n.* 29.
Scherbencobald. *Juſt. min.* 180.
Habitat in fodinis Hungariæ, Harcyniæ, Saxoniæ.
Hoc *frangitur laminis ſubrotundis convexis extus, concavis intus more radicis Cepæ.*

ſquamoſum. 2. ARSENICUM nudum, fragmentis micaceis. *Anon. min.* 239. *B.*
Habitat in Kungsberg.

poroſum. 3. ARSENICUM nudum, fragmentis poroſis nitentibus. *Anon. min.* 239. *C.*
Habitat in Bohemia.

Sandaraca. 4. ARSENICUM nudum rubrum. ♀. *Syſt. nat.* 170. *n.* 2.
Rauſchgelb.
Arſenicum nativum purum ſulphure mixtum rubrum. *Wall. min.* 224.

Arſenicum cum Aqua ſolvatur Salibus, cum det Regulum Metallis a quibusdam annumeratur.
Ego Arſenicum, quod ardeat, fumet, odorem ſpargat, metalla mineraliſet, & quod Pyritæ ſit oppoſitum, Sulphuribus inſero.
Regulus an genuinus aut ſpurius?
Venenum exitioſum.

Arſenicum rubrum. *Wolt. min.* 28.
Calx arſenici ſulphure mixta rubra. *Anon. min.* 241. *β.*
Habitat in Rotendahl *Elfdaliæ*, Hungaria, Saxonia, Turcia.
Hoc *admodum affine Pyritæ Auripigmento, adeoque æquali jure militet ſub Pyritæ aut Arſenici genere.*

ſulphuratum. *Wattenkis.* 5. ARSENICUM mineraliſatum cinereo-cæruleſcens micans. ♀, ♂. *Syſt. nat* 170. *n.* 7.
Arſenicum ferro ſulphurato mineraliſatum. *Anon. min.* 243. *A.*
Arſenicum mineraliſatum informe, particulis planis albis nitidis. *Carth. min* 58.
Habitat ad Löfäſen *Dalekarliæ.*
Hoc *calcinatum eſt vera Sandaraca præcedentis.*

albicans. *Miſſpickel.* 6. ARSENICUM mineraliſatum, fragmentis planis nitidis. ♂. *Syſt. nat.* 174.
Arſenicum ferro mineraliſatum, minera albeſcente teſſulis & planis micante. *Wall. min.* 227.
Arſenicum metalliforme ferro mixtum. *Anon. min.* 243. *n.* 3.
Arſenicum albicans ſplendens. *Wolt. min.* 28.
Miſſpickel. *Juſt min.* 181.
Habitat Sahlæ, Weſtra Silfberget.

cryſtallinum. 7. ARSENICUM mineraliſatum cryſtalliſatum octaëdrum nigricans. ♂. *Syſt. nat.* 170. *n.* 3.
Arſenicum ferro mineraliſatum, minera teſſulari livido-nigra. *Wall. min.* 218.
Habitat in Germaniæ *fodinis rarius.*
Cryſtalli *octaëdræ, colore fuſcæ aut albæ aut pallidæ.*

cubicum. 8. ARSENICUM mineraliſatum cryſtalliſatum cubicum.
Habitat in Saxoniæ *fodinis.*
Hoc *cubicum, figura Galenæ, album, argenticolorum, extus colore fere plumbi.*

III. ME-

III. METALLA.

24. HYDRARGYRUM. ☿. *Metallum* fluidum ſiccum, album.
Igne ante candeſcentiam avolans.
Solutione ▽ albicans.

virgineum. *Qvickſilfver.* 1. HYDRARGYRUM nudum fluidum. *Syſt. nat.* 171. *n.* 1.
Hydrargyrum nudum nativum. *Wolt. min.* 26.
Hydrargyrum nativum. *Wall. min.* 218.
Argentum vivum in galena. *Act. upſ.* 1720. *p.* 3. *p.* 55. Nya Ac. m. Tidn. 1773. 2: sid. 115.
Mercurius nativus virgineus. *Anon. min.* 217.
Habitat in Hydria, Auſtria, Sahlbergæ.
Uſus *Thermometris*, *Barometris*, *Speculis*, *Auratione.*

Cryſtallinum. 2. HYDRARGYRUM cryſtalliſatum cubicum.
Habitat in Zweybrüchen.
Rarius, diaphanum, purpureum; fere varietas ſequentis.

Cinnabaris. *Cinnober.* 3. HYDRARGYRUM mineraliſatum pyriticoſum fibroſum. ♆. *Syſt. nat.* 171. *n.* 3.
Hydrargyrum ſulphure mineraliſatum. *Wall. min.* 219.
Hydrargyrum rubrum purpureum tinctorium. *Wolt. min.* 26.
Mercurius mineraliſatus ſtriatus ruber ſtriis longitudinalibus ſplendentibus. *Carth. min.* 62.
Cinnabaris nativa. *Dal. pharm.* 35. *Pharm. wurt.* 10.
α. *lamellatum.* *Scop. hydr.* 26.
β. *granulatum.* *Scop. hydr.* 27.
γ. *cryſtalliſatum.* *Scop. hydr.* 28.
Habitat in Hydria, Hungaria, Zweibrücken, America, Sina, Japonia.
Hoc *deſtituitur ferro, quamvis pyrita ſ. Sulphure mixtum.*

Amalgama Hydrargyrum ſolvit omnia Metalla exceptis Platino, Cobolto, Molybdæno.
Medicis iners, ſalivans, anthelminticum.

Usus *tinctorius Medicus. Ex hoc Hydrargyri maxima copia extrahitur.*

Scopoli Jo. Ant. de Hydrargyro idrensi. *Venet.* 1761. *octav.*

glanduloſum. 4. HYDRARGYRUM mineralitatum arsenicale solidum. ○-○.

Niur-Cinnober. Hydrargyrum rubrum arsenicale. *Syst. nat.* 171.

Mercurius mineralisatus continuus ruber splendens. *Carth. min.* 63.

Habitat in Japonia.

Varietas facile præcedentis.

crepitans. 5. HYDRARGYRUM petrosum. ♆, ♀. *Syst. nat.* 171. *Mus. Tess.* 50.

Mercurius cupro sulphurato mineralisatus. *Anon. min.* 219.

Habitat Zweybrüicken *in Schisto, Talco, Quartzo, Plumbo; igne multum crepitat.*

25. MOLYBDÆNUM. *Metallum* non fusile? cinereum, inquinans (minera)
Igne non fusile.
Solutione. . . .
Vitro subferrugineum (2).

Plumbago. *Blyertz.* 1. MOLYBDÆNUM tritura cærulescente. ♂, ♃.
Molybdæna. *Act. stockh.* 1754. *p.* 189.
Zincum fusco inquinans. *Mus. Tess.* 54.
Ferrum nigricans splendens unctuosum inquinans. *Wolt. min.* 31.
Sulphur ferro & stanno saturatum. *Anon. min.* 154.
Mica pictoria nigra manus inquinans. *Wall. min.* 226.
α *impalpabile.*
β. *subsquamosum.*
γ. *sublamellosum.*
Habitat in Anglia, Germania, Svecia: Medelpadia, Smolandia, Norberga, *passimque in Talco Smecti, Ferro, aliisque plurimis diversissimis.*
Variat *compacta, squamosa, granulata, membranacea & reniformis lamellis concentricis.*
Hoc *sæpe continet Stannum, sæpius Ferrum, neutrius propriam mineram crederem; Micæ speciem statuit Justi.*
Usus; *Pennæ scriptoriæ, Crucibula præstantiora, Figulis, Pilei confectoribus.*

Magnesia. *Brunsten.* 2. MOLYBDÆNUM tritura atra. ♂.
Magnesia parum martialis. *Anon. min.* 116.
Magnesia vitriariorum. *Baum. min.* 1. *p.* 269.
Ferrum intractabile fuscum inquinans, particulis micaceis striatis. *Syst. nat.* 176. *n.* 8.
Ferrum nigricans splendens e centro radiatum. *Wolt. min.* 31.
Ferrum mineralisatum, minera fuliginosa inquinante, striis sparsis convergentibus. *Wall. min.* 269. *p.* 328.

Molybdænum mineram esse omnia attributa evincunt: Metallum proprium inde educere nullâ ars chemica etiamnum didicit. An Metallum oppositum Hydrargyro, quod numquam fusile, ut illud semper? Non introduco ideam novi Metalli, sed colloco obscuras species metallicas in loco gratis expetito, usquedum Regulus coronetur.

. Ferrum mineralisatum nigricans obsolete splendens fibrosum. *Carth. min.* 72.

α. *compactum.*

β. *intricatum.*

γ. *radiatum.*

δ. *reniforme.*

Habitat in Germania, Svecia: *Lexan, Skidberget.*

Hoc *fuliginosum, acerosum.*

Tingit & *solutione humida & ignea: rubro-purpurascente s. violaceo vitro.*

Usus. *Vitriariis, Figulis pro colore vitri.*

Spuma lupi. *Wolfram.*

3. MOLYBDÆNUM tritura rubra. ♂, ♃.

Magnesia parva proportione martis & jovis mixta. *Anon. min.* 117.

Ferrum intractabile, fibris planiusculis centralibus nitentibus. *Syst. nat.* 175. *n.* 4.

Ferrum nigrum radiatum jovem adulterans. *Wolt. min.* 31.

Ferrum mineralisatum griseo-nigrum splendens, lateribus planis striatis. *Carth. min.* 72.

Ferrum arsenico mineralisatum, minera nigra s. fusca attritu rubente, crystallisata planis nitidis splendente. *Wall. min.* 268.

Spuma lupi. *Vog. min.* 178.

Habitat in Germania.

Hoc *laminulis plumbicoloribus centralibus.*

Usus. *Stannum suo ferro vitiat duriusque reddit.*

26. STI-

26. STIBIUM. *Metallum* friabile, album, fibroſum.
♁. *Igne* poſt candeſcentiam evolans.
Solutione 🜆 album.
Vitro flavo rufum.

nativum. 1. STIBIUM nudum argenticolorum.
Antimonium nativum ſ. Regulus Antimonii nativus. *Anon. min.* 233. *Act. ſtock.* 1748. *p.* 99.
Antimonium nudum regulinum. *Carth. min.* 59.
Habitat Sahlbergæ *in Carlsort.*
Hoc *colore argenti: Planis nitidis, majuſculis.*

cryſtallinum. 2. STIBIUM cryſtalliſatum 🜍. *Syſt. nat.* 172. *n.* 3.
Antimonium mineraliſatum cryſtalliſatum. *Anon. min.* 234. *d.*
Antimonium ſulphure mineraliſatum cryſtalliſatum. *Wall. min.* 239
Habitat in Germania.

ſtriatum. *Antimonium.* 3. STIBIUM mineraliſatum fibroſum plumbicolorum. 🜍, ♁
Stibium ſtriatum. *Syſt. nat.* 172. *n.* 2.
Antimonium albo griſeum ſplendens ſtriatum. *Wolt. min.* 27.
Antimonium ſulphure mineraliſatum. *Wall. min.* 238. *Anon. min.* 234.
Antimonium. *Dal. pharm.* 38.
β. Stibium fibris intercuſſantibus ſpatum. *Syſt. nat.* 172. *n.* 4. *Muſ. Teſſ.* 50.
γ. Stibium fibris concentricis radiantibus. *Muſ. Teſſ.* 52. *n.* 6.
Habitat in Saxonia, Hungaria, Gallia.
Variat *Fibris parallelis, diſtantibus, ſparſis, decuſſantibus, e centro radiatis, connatis.*
Uſus *Argentariis, Stannariis, Typifuſoribus &c. præcipue chemicis.*

4. STI-

Stibium rapit in igne Metalla: excepto Auro, Platino; Fragile redditur a Stanno; in Ferro vim Magnetis tollit; Medicis Emeticum.

rubrum. 4. STIBIUM mineralisatum fibrosum rubrum. ♆; ☍. *Syst. nat.* 172. *n.* 5. *Mus. Tess.* 50.

Antimonium sulphure & arsenico mineralisatum. *Wall. min.* 239.

Antimonium auripigmento mineralisatum. *Anon. min.* 235.

Minera Antimonii rubra. *Vog. min.* 496.

Habitat in Hungaria, Saxonia *rarius.*

27. ZINCUM. *Metallum* malleabili rimosum, cærulescenti album, subsonorum.
ZZ. *Igne* ante candescentiam liquabile, combustibile flamma luteo-viridi in favillam albam floccosam.
Solutione ▽ album.

crystallinum. 1. ZINCUM crystallisatum. *Mus. Tess.* 52. *n.* 1.
Minera Zinci calciformis pura indurata drusica. *Anon. min.* 228. *n.* 1
Habitat in Germania.
Hoc *Crystallis chalybeiformibus, compresso-planis, linearibus, truncatis margine altero angustato.*
Artificiale *supra cupri scorificationes Fahlunæ fusum exsurgit Pseudo Crystallis oblongis, quadrangulis, erectis, laminosis, truncatis, exaratis striis quadrangulis concentricis plurimis.*

mineralisatum. *Spiautermalm.* 2. ZINCUM mineralisatum compactum subsquamosum. ♀, ♄, ♂.
Zincum canum galena intertextum. *Syst. nat.* 174. *n.* 1.
Zincum sulphure plumbo s. ferro mineralisatum obscurum, particulis micantibus. *Wall. min.* 247.
β. Zincum lamelloso-imbricatum metallicum. *Mus. Tess.* 54. *n.* 3.
Habitat Rættwik Dalekarliæ, Norvegia, China.
Hoc *refert Argentum album, canescens, cum Galena & ochra flava; at* β *simile fracto metallo cupri lamellis parallelis coadunatis.*
Electricum Zincum, e *Missnia, huic proximum, misit D. Schreber.*

Swabii. 3. ZINCUM mineralisatum compactum; atomis albidis nitidulis. ♀, ♂.
Zincum ferro sulphurato mineralisatum. *Anon min.* 229. *n.* 2.

Habi-

Zincum Metallis miscetur, excepto Vismuto, Molybdæno.
Metallurgis pro Orichalco e Cupro conficiendo.
Medicus: Flos Zinci s. Nihilum album est exsiccans summum.

Habitat in Tuna *Skinsbytta*, *Bowallen*.

Hoc *quasi medium se repræsentat inter* **Plumbum** *particulis impalpabilibus*, *Ferrum* & *Arsenicum commune*; *ponderosum*, *canescens atomis nitentibus*.

Usus *pro Calaminari*.

Stibiatum. 4. ZINCUM mineralisatum fibrosum.

α. Zincum stibiatum. *Mus. Tess.* 54. *n.* 4.

β. Zincum lamellis decussatis, interstitiis ferreo-ochreis. *Mus. Tess.* 54. *n.* 2.

Habitat in Germaniæ *fodinis*.

Hoc α galeniforme *striis solidis*, *sparsis*, *inquinantibus*.
β plumbicolorum *squamis erectis*, *decussatis*.

Calaminaris. *Galmeja*. 5. ZINCUM subterreum lapidescens. ♂, ⊕.

Zincum terrestre. *Syst. nat.* 174. *n.* 4.

Zinci minera terrea, colore flavescente s. fusco. *Wall. min.* 247.

Zincum argillosum ponderosum, colore vario. *Wolt. min.* 27.

Ochra s. Calx zinci martialis. *Anon. min.* 228. *n.* 2.

α. *flava* plerumque fixa.

β. *ferruginea* plerumque effervescens.

Habitat α *in* Anglia, Silesia, Achen, Ungaria.
β *in* Polonia, Nemausi.

Hoc *ustulatum vidi*; *crudum vero non adfertur*.

Sterilum. *Blande*. 6. ZINCUM semitessellatum atrum. ♀, ♂.

Zincum micaceum subtessellatum nigrum. *Syst. nat.* 174. *n.* 2.

Zincum calciforme cum ferro sulphuratum. *Anon. min.* 230. *n.* 1. 7.

Zincum sulphure arsenico & ferro mineralisatum. *Wall. min.* 248.

Zincum mineralisatum squamosum nigricans nitens. *Carth. min.* 61.

Sterile nigrum. *Funk. act. stock.* 1744. *p.* 58.

Pseudo-Galena. *Vog. min.* 167. *Baum. min.* 1. *p.* 271. *Pott. observ.* 2. *p.* 105.

Habitat passim in Sveciæ *fodinis frequens*.

Hoc *tritura cinerea*, *figura particularum fere Galenæ*, *sed atrum*: *particulis spatiformibus*, *nitentibus*, *similiter atris*.

7. ZIN-

crystallinum. 7. ZINCUM sterilum octaëdro crystallisatum conglomeratum.

Habitat in Germania.

Hoc *extus nigrum, intus fere galenæ coloris, conglomeratum e crystallis aluminari-octaëdris, parum squamosis, connatis in glomeres convexos, more Argenti rubri; huic sæpe inspersæ crystalli montanæ & Arsenicum cubicum.*

rapax. *Rœdslag.* 8. ZINCUM micaceum rubicundum tritura rufa. ♀, ♂. *Syst. nat.* 174. *n.* 3.

Zincum sulphure, arsenico & ferro mineralisatum. *Wall. min.* 250.

Zincum calciforme cum ferro sulphuratum. *Anon. min.* 230. 2. γ.

Zincum mineralisatum squamosum rubescens nitens. *Carth. min.* 61.

Habitat Dannemoræ *& alibi passim in fodinis.*

Hoc *hepatici coloris, tritura sicca rufescens; interdum Galenæ instar subtessellatum; Dannemorense effervescit.*

28. VISMUTUM. *Metallum* malleabili-fragile, laminoſum, flaveſcenti-album.
W. *Igne* ſub candeſcentia fuſile.
Solutione ▽ hyalinum, ℞ luteum.
Vitro teſtaceum.

nativum. 1. VISMUTUM nudum. *Syſt. nat.* 173. *n.* 1. *Muſ. Teſſ.* 52. *n.* 1. *Carth. min.* 54.
Viſmutum nativum. *Anon. min.* 222. *Juſt. min.* 158.
Viſmutum nativum, tenuibus lamellis adhærens. *Wall. min* 242.
Biſmutum nudum nativum. *Wolt. min.* 28.
Habitat in Nyberg *Skedvicenſe*, Schneeberg.

commune. *Viſmut.* 2. VISMUTUM mineraliſatum albo-flaveſcens micans. ○○, ♀. *Syſt. nat.* 172. *n.* 2.
Viſmutum ſulphure mineraliſatum. *Anon. min.* 224. *b.*
Viſmutum arſenico, ſulphure, cobalto mineraliſatum. *Wall. min.* 234.
Habitat Los *Helſingiæ*, Riddarhyttan, Gosſlariæ.
Hoc *dat vitrum ruſeſcens, nec cæruleum.*

martiale. 3. VISMUTUM mineraliſatum, lamellis cuneatis. ♀, ♂, †.
Viſmutum ferro ſulphurato mineraliſatum. *Anon. min.* 225. *a.*
Habitat in Kongsberg.

iners. 4. VISMUTUM mineraliſatum nitens ſublaminoſum. ♀
Viſmutum mineraliſatum ſulphure. *Anon. min.* 224. *n.* 1. *a.*
Habitat Baſtnæs ad Riddarhyttan *in* Amianto & Quartzo. *D. Tidſtrœm.*
Hoc *deſtitutum arſenico & ferro, ſimile Galenæ, ſed minus regulariter cubicum, potius lamelloſum, magis vero ſplendens & fere ſtriatum.*

29. CO-

Mineræ Arſenici, Viſmuti, Cobolti ita affines ſunt, ut quivis varias harum difficulter extra docimaſticum furnum diſtinguat. Chemicis recentioribus debetur ſemimetallum *Arſenici* & *Cobolti.*

Minera Viſmuti ditior & genuina ſæpe dat cobaltum ſ. ejus vitrum cæruleum. Vide de hocce *Pott obſerv. Berol.* 1739. 4:*to p.* 134. *graphice.*

29. COBALTUM. *Metallum* fragile, albido-canescens.
Igne non fuſile.
Solutione 🜅 & 🜆 rubrum.
Vitro cæruleum.

cryſtallinum. 1. COBALTUM cryſtalliſatum. o-o, 🜍, ♂. (FIG. 35.)
Cobaltum mineraliſatum cryſtallinum, cryſtallis polyëdris nitidiſſimis albis *Carth. min.* 55.
Cobaltum cum ferro ſulphurato & arſenico mineraliſatum. *Anon. min.* 250.
Habitat in Tunaberg *a D. Bergman & D. Tidſtröm.*
Cryſtallus *teſſera* 18-*edra e planis Tetragonis* 6, *Hexagonis* 12; *ubique plana tria proxima eodem modo ſtriata, & ſemper habent plana ejusmodi tria oppoſita; at alterna terna ſemper contrarie ſtriata, ut quocunque vertas erint ſemper latera tria proxima reliquis contrario modo ſtriata; ex his tribus ſemper planum medium erit tetragonum & lateralia hexagona.*

arſenicale. COBALTUM ferro & arſenico metalliformi mineraliſatum. o-o, ♂. *Anon. min.* 249.
Cobalti minera diverſimode figurata. *Wall. min.* 226.
Habitat in Kungsberg, Schneeberg.

pyriticoſum. 2. COBALTUM ferro ſulphurato mineraliſatum. 🜍, ♂.
Swab. Act. Holm. 1746. *Anon. min.* 250.
Habitat ad Riddarhyttan.
Hoc *caret Arſenico.*

ſcoriatum. *Slack-Cobolt.* 4. COBALTUM poroſum glauceſcens fuſcum.
Cobalti minera calciformis indurata. *Anon. min.* 247. *b.*
Cobaltum ſcoriæ ſimile. *Geſn. cadm.* 17. *Vog. min.* 504.
Cobaltum arſenico mineraliſatum, minera glauca. *Wall. min.* 225.
Habitat in Germaniæ *fodinis.*

Geſnerus J. A. Hiſtoria Cadmiæ. *Berol* 1744 & 1747. *quart.*
Lehman J G. Cadmiologia. *Regiom* 1791. *quart.*
Vogel: Cobalti nullà nota characteriſtica conſtans; deeſt aliis vitrum cæruleum, aliis Arſenicum; Regulus igne generatur cum ferro, cupro.
Juſti negat Cobaltum eſſe proprium Metallum, ſed Arſenici ſpeciem; vitrum cæruleum a ferro ortum judicat; Regulum a ♂, ♀, ♄, w, o-o productum credit.
Mandatis Chemicorum Cobolti genus cogor diſtinguere. Cobalti regulum vide. *Brandt. Act. Upſ.* 1733; obiit *Georg Brandt,* ſummus Chemicus Mineralogus, *1768. d. 29. Aprilis, æt.* 74.

30. STANNUM. ♃ *Metallum* molli-malleabile, album, flexione ſtridens, mutum.
Igne ante candeſcentiam fuſile.
Solutione ♒ flavum; (♈ ſolvitur in pulverem album).
Vitro opalinum (ſed vix rite vitreſcens).

cryſtallinum. *Zinngraupe.* 1. STANNUM teſſeris cryſtallinis. o-o, ♂.
Stannum cryſtallis pyramidatis irregularibus nigris. *Syſt. nat.* 181. *n.* 1.
Stannum polyëdrum irregulare nigrum. *Gron. ſupp.* 10. *n.* 31-41. *Wolt. min.* 32.
Stannum ferro & arſenico mineraliſatum, minera cryſtalliſatione polyëdra. *Wall. min.* 302.
Minera ſtanni vitrea arſenicalis cryſtalliſata. *Anon. min.* 181. *b.*
Ingemmatio ſtanni. *Imper. nat.* 519.
Habitat in Angliæ *Cornwall*; Germaniæ *Saxonia, Bohemia.*
Cryſtallus *eſt, ſed raro perfecta & integra eruitur; mihi videtur, niſi valde fallor, figuram omnino convenire cum Cryſtallo Cobalti. Mirum Metallum albiſſimum leviſſimumque e Minera aterrima ponderoſiſſimaque provenire.*

granulatum. *Zwitter.* 2. STANNUM granis cryſtallinis aggregatis. o-o, ♂.
Stannum ferro & arſenico mineraliſatum, cryſtallis ſtanni minimis. *Wall. min.* 282.
Minera cryſtallorum ſtanni. *Vog. min.* 461.
Habitat cum præcedente.
Hoc *mera varietas præcedentis, nec poteſt aliter diſtingui, quam ut arena a Sabulo, ſed aliquid forte dandum conſuetudini.*

amorphum. *Tennberg.* 3. STANNUM amorphum rufo-nigricans. o-o, ♂.
Syſt. nat. 182. *n.* 4.
Stannum ferro & arſenico mineraliſatum, lapidibus ſimplicioribus ſimile. *Wall. min.* 283.

Stan-

Stanni cryſtallini veram & diſtinctam figuram qui eruere poterit, eandem publico non invideat.
Stannum plerisque Metallis malleabilitatem & ductilitatem aufert.

Stannum amorphum petra varia veſtitum. *Wolt. min.* 32.
Minera ſtanni vitrea arſenicalis amorpha. *Anon. min.* 81. *a.*
Habitat cum præcedentibus; *ex inſula* Banca *cum ochra ferri ditiſſimum attulit Capit. Ekeberg.*
Hoc *ſimile mineræ antecedentium non cryſtalliſatæ, ponderoſum etiam*, & *excepta figura idem*; *uſtulatum ſæpius rubeſcit.*

ſpatoſum. 4. STANNUM ſpatoſum ſubdiaphanum album. *Syſt. nat.* 182. *n.* 6.
Stannum ſpati. *Vog. min.* 166, 461. *Juſt min.* 120.
Lapides ſtanniferi ſpathacei. *Wall. min.* 303.
Habitat in Bohemia.
Hoc *ſimile Lap. bononienſi*, *ponderoſum*, *conſtans Spato albo*; *creditur continere ſtannum?*

nativum. 1. STANNUM nudum.
Stannum nativum. Act. Angl. vol. 56. ann. 1766. p. 35 & 305.
Habitat in Cornubia.
Hoc nativum stannum dari, antea paradoxum visum, nunc vero detectum.

31. PLUMBUM. ♄ *Metallum* molli-malleabile, cærulescenti-album, mutum.
Igne ante candescentiam fusile.
Solutione ▽ hyalinum; *Præcipitatione* album.
Vitro flavum.

nativum. 1. PLUMBUM nudum. *Syst. nat.* 180. *n.* 1. *Mus. Tess.* 62. *n.* 1.
Plumbum nudum granulatum. *Carth. min.* 65.
Plumbum nativum. *Wall. min.* 272.
α. *granis* subrotundis in Pyrita.
β. *oblongum* papillis horizontalibus obtusis trifariam s. quadrifariam prominentibus.
Habitat in Germania.
Hoc *pro Plumbo nativo habui, dum Museum Tessinianum exararem, at in aula docimasticen exercere non decuit.*

crystallinum. *Bly-crystall.* 2. PLUMBUM tessellato-crystallisatum.
α. hexaëdrum. *Mus. Tess.* 64. *n.* 5. cubicum (FIG. 19).
β. octaëdrum. *Mus. Tess.* 64. *n.* 3 in utraque pyramide latera duo opposita latiora. (FIG. 23).
γ. 14-edrum. *Mus. Tess.* 62. *t.* 2 *f* 6. Figura aluminis, apicibus omnibus truncatis, hinc Plana hexagona 8, tetragona 6 minora. (FIG. 24).
δ. ——— Tessera cubica, angulis omnibus truncatis. FIG. 20).
ε. 26-edrum. Tessera octaëdra aluminaris, cujus & anguli & apices omnes truncati, unde Plana hexagona 8 majora, primaria. Plana octagona 6 minora, verticalia. Plana tetragona 12 linearia, angularia. (FIG. 25).
Habitat in Germaniæ *Fodinis variis.*

3. PLUM-

Plumbi mineræ pleræque parva portione Argenti scatent, adeoque pro Argento extrahendo funduntur & Argenti mineræ vulgo salutantur.
Medicis dulcificans.

Galena. *Blyglants.* 3. PLUMBUM mineralisatum, particulis cubicis. ♀, ☽. *Syst. nat.* 120. *n.* 4. (FIG. 19).

Plumbum argento sulphurato mineralisatum. *Anon. min.* 188.

Plumbum sulphure & argento mineralisatum. *Wall. min.* 242.

Plumbum cæsio-griseum splendens tessulatum. *Wolt. min.* 188.

α *cubicis* particulis.

β. *granulatis* particulis.

γ. *micantibus* particulis diverso situ.

Habitat passim per Europam *in argenti fodinis, sæpius in Calce.*

Hoc 1. *Sulphure solo mineralisatum. Sw.* 187.

2. *Sulphure Argentoque, mineralisatum. Sw.* 188.

3. *Sulphure, argento, Ferro mineralisatum vitro nigro. Sw.* 189.

Micans *constat cubis in phalanges longitudinales, sed transversim ad angulum obtusum distinctis, qui inæqualiter inciaunt in lineas longitudinales, unde in fracto, aliter quam secundum fracturas, fissa minera, micant particulæ cubicæ divergentes.*

Usus. *Metallicolis pro Argento extrahendo.*

compactū. *Blyschweif.* PLUMBUM mineralisatum continuum albo-cærulescens nitens. *Carth. min.* 66.

Habitat in Germaniæ *fodinis.*

paupcrum. 4. PLUMBUM mineralisatum punctis subocculatis. ♀ ☽. *Syst. nat.* 180. *n.* 5.

Plumbum minera galenica mineralisata lapidi insensibiliter immixta. *Wall. min.* 297.

Plumbum ferro argento sulphure mineralisatum. *Anon. min.* 189 *a.*

Plumbum cæsio griseum splendens punctatum. *Wolt. min.* 32.

Habitat passim cum præcedente.

Hoc *punctis vix manifestis minimis nitentibus. Varietas potius præcedentis, quam distincta species.*

Stibiatum. *Stripmalm* 5. PLUMBUM mineralisatum fibroso-striatum. ♀, ♁, ☽.

Plumbum antimonio & argento sulphurato mineralisatum. *Anon. min.* 190.

Plumbum cæſio-griſeum ſplendens radiatum. *Wolt. min.* 32.

Habitat Sahlbergæ *&* *alibi cum* præcedentibus.

basalticum. 6. PLUMBUM mineraliſatum, faſciculis decuſſatis ſtriatum.

Galena ſtriata. *Wall. min.* 294.

Habitat Skinshyttan Dalekarliæ *in Amianto implexo.*

Hoc *fibris faſciculatis*, *ſubnitidis*, *decuſſato-ſparſis.*

virens. 7. PLUMBUM cryſtallis hexaëdro-priſmaticis utrinque truncatis. o-o.

Plumbum nitri ſpatoſi utrinque truncati. *Syſt. nat.* 180. *n.* 3.

Plumbum arſenico mineraliſatum, minera ſolida cryſtalliſata viridi. *Wall. min.* 296.

Plumbum ſpatoſum viride priſmaticum. *Wolt. min.* 32.

Minera plumbi calciformis pura priſmatica. *Anon. min.* 185.

Habitat in Saxonia, Bohemia, Sveciæ *Norgrufva Högſors.*

Hoc *figura omnino priſmatica Nitri truncati*, *communiter vireſcens*, *ſæpe ſubdiaphanum. Caret argento.*

rhombeum. 8. PLUMBUM hexaëdrum rhombeum fulvum.

Habitat in Sibiria: 5 *leucas ab urbe Catharineburgo.*

Cryſtalli *ſpatoſæ*, *diffractæ Cinnabarin glanduloſam mentiuntur.*

Lehman J. G. nova minera plumbi. *Petrop.* 1766. *quart.*

9. PLUM-

Cineritium a *Plumbo* citrinum, a *Cupro* vireſcens, a *Ferro* rubrum, a *Cobalto* cæruleſcens, a *Stibio* perfoſſum. *Lehm.*

Demta parte metallica, & addita terra vitreſcibili ſ. inflammabili mutatur Plumbum in Argentum, *Kenckel*, *Wallerius.*

ſpatoſum. 9. PLUMBUM fragmentis ſpatoſis. o-o.
Blyſpat. Plumbum ſpatoſum album. *Wolt. min.* 32.
Plumbum arſenicale mineraliſatum, minera ſpatiformi alba ſ. griſea. *Wall. min.* 275.
Minera plumbi calciformis mixta. *Anon. min.* 186.
Spatum plumbiferum. *Vog. min.* 166.
β. Plumbum ſpati cubici. *Muſ. Teſſ.* 64. *n.* 5.
Habitat in Germania.
Hoc *fixum*, *nec efferveſcens.*

pellucidum. 10. PLUMBUM pellucidum hyalinum raſile efferveſcens.
Habitat in Auſtria.
Hoc *facie Quartzi eſt.*

32. FERRUM. *Metallum* duriſſimo - malleabile, ♂ obſcure cæruleſcenti - cinereum, ſonorum.
Igne poſt candeſcentiam liquabile; fortiori igne ſcintillas emittens.
Solutione 🜄 fuſcum.
Vitro vireſcenti-fuſcum.

* *Nuda.*

nativum. 1. FERRUM nudum intractabile. *Muſ. Teſſ.* 56. *n.* 1.
Ferrum nativum in granulis. *Wall. min.* 242.
Ferrum nudum malleabile. *Carth. min.* 71.
Habitat in Stiria
Hoc, *quod deſcripſi in Muſeo Teſſiniano, erat gutta ferrea, magnitudine piſi, ferrugineum, quaſi aqua humida illinitum, malleabile, mineræ ferri inhærens. Ferrum nativum exiſtere negatur a plurimis, nec licuit unicum ſpecimen reſolvere via humida aut ſicca.*

* * *Cryſtallina.*

teſſellare. 2. FERRUM cryſtalliſatum retractorium ſolitarium. (FIG. 23).
Ferrum mineraliſatum cryſtalliſatum. *Wall. min.* 242.
Minera ferri calciformis indurata octaëdra. *Amen. min.* 203. *e.*
α. *decorticatum nudum.*
β. Alumen talcoſum opacum. *Syſt. nat.* 165. *n.* 4.
Alumen ſolitarium cinereo - fuſcum ollaris. *Amœn. acad.* 1. *p.* 481.
Talcum cubicum octaëdrum. *Wall. min.* 130.
Habitat ſolitarium β *In fodina* Fahlunenſi, α *in Minera* Cobolti.
Hoc *magnitudine ſæpius nucis Coryli, octaëdrum aluminis figura ex triangulis planis octo, ſolitarium;* β *cortice talcoſo veſtitum;* α *ſuperficie nuda, nitida, nigra. Integra cryſtallus eſt, nec adhærendo mutilata. Tritura nigra; non ſcintillans.*

3. FER-

Tingit atro. *Terra* lutea; uſtulata rubra evadit.
Medicis ſtipticum, corroborans, antacidum.
Miſcetur reliquis metallis fuſum.

crystallinum. 3. FERRUM crystallisatum retractorium confertum adhærens.
Ferrum crystallisatum. *Syst. nat.* 175. *n.* 1.
Minera stanni. *It. wgoth.* 258.
Habitat Nordbergæ, Persbergæ *supra mineram ferri.*
Hoc *constat crystallis minutis, octaëdris, sparsis, adhærentibus, nitidis, retractoriis, non scintillantibus, tritura fusca.*

* * * *retractoria.*

chalybeatum. 4. FERRUM retractorium nigrans subscintillans compactissimum.
Minera ferri retractoria. *Anon. min.* 212. *n.* 1.
Habitat in Fodinis Wessmanniæ, Dalekarliæ, *Edelfors* Smolandiæ.
Hoc *compactissimum absque particulis, chalybem colore & consistentia referens, parum & vix silice scintillans; tritura nigra; ignitum malleabile evadit.*

sidereum. *7-stierne-malm.* 5. FERRUM retractorium nigrans, maculis rhombicis mineræ ferri insparsis.
Eisenglanz. *Just. min.* 591. *n.* 110.
Habitat in fodinis ferri Nordberg, Grengie.
Hoc *varietas mineræ Ferri communis, cui insparsæ sunt maculæ alienæ ferreæ rhombeæ s. cubicæ instar Galenæ, sed nigræ nitidæ, tritura nigra. Sic stella retractoria nigrans, at cœlum intractabile rubricosum micaceum.*

rhombeum. 6. FERRUM retractorium nigrans, particulis rhombeis.
Habitat in fodina Wik *juxta Garpenbergam.* D. *Tidstrœm.*
Hoc *solidum finditur more Spati in rhombos, nitens.*

hepaticum. 7. FERRUM retractorium nigrans subscintillans, fragmentis subcubicis.
Habitat in Alpibus Lapponicis: Jellivari.
Hoc *hepatico colore, fragmentis subcubicis, nitidis, absque particulis manifestis.*

selectum. 8. FERRUM retractorium nigrans, particulis subimpalpabilibus solidescens.
Ferrum retractorium solidum. *Syst. nat.* 176. *n.* 13.
Minera ferri retractoria. *Anon. min.* 212. *n.* 2.

Habitat Dannemoræ, Nordbergæ &c.
Hoc *solidum particulis minutissimis, æqualibus, nigricans, hinc inde quasi adspersum aquæ macula; sæpe scintillans.*
Usus. *Ferrum omnium in orbe præstantissimum ex hac minera funditur.*

granosum. 9. FERRUM retractorium nigrans, particulis arenaceis. *Syst. nat.* 177. *n.* 15.
Habitat Bitsbergæ *& in adjacentibus fodinis.*
Hoc *ponderosum, quasi ex Arena ferrea subnitida coagulatum.*

commune. 10. FERRUM retractorium nigrans, particulis subgranulatis inæqualibus. *Syst. nat.* 177. *n.* 16.
Habitat Norberg, Efbo, Sandbacka, Småstad, Jonesvando &c.
Hoc *fracturis truncatis, extus acie laterali acuta.*

molle. *Rödbräckt.* 11. FERRUM retractorium nigrans pyriticosum. *Syst. nat.* 177. *n.* 21.
Habitat passim in fodinis.
Hoc *dignoscitur sub ustulatione a fumo pyriticoso vel etiam a Pyritis Mineræ inspersis.*
Usus. *Ferrum inde valde flexile funditur, at vero ignitum sub malleo facile dispergitur & multum exsilit.*

talcosum. 12. FERRUM retractorium nigrans talco inspersum. *Syst. nat.* 177. *n.* 19.
Habitat in Talco Smecti Wessmanniæ, Dalekarliæ.
Hoc *quasi ex pulvere ferreo insperso matrici Smecti albæ, subfibrosæ, inquinanti.*
Usus *Facillime funditur hujus ferrum, matrice licet apyra. D. Tidström.*

calcarium. 13. FERRUM retractorium nigrans, marmoris. *Syst. nat.* 177. *n.* 20.
Habitat Dannæmoræ *juxta Natrum suillum, in matrice calcaria.*
Hoc *constat punctis minutissimis.*

14. FER-

* Ferrum *retractorium* in Germania & australioribus Regnis rarissimum est.

decussatum. 14. FERRUM retractorium rubricosum rhombeo-striatum.

Habitat Bitsbergæ.

Hoc *simile F. striato, sed striæ transversales non ad angulos rectos excurrunt, verum ad acutos, unde interstitia rhombea formantur.*

virens. 15. FERRUM subretractorium rubricosum, particulis impalpabilibus nitidis. *Syst. nat.* 177 *n.* 14.

Habitat in Matrice virescente fixa Norbergæ, Persbergæ, Grengie, Kengis.

Hoc *constat particulis ferreis: aliis retractoriis, aliis intractabilibus mixtis; ponderosum.*

squamosum. 16. FERRUM subretractorium rubricosum, particulis squamosis. *Syst. nat.* 177. *n.* 17.

Habitat Persbergæ, Grængie *in Matrice cotaceo-quartzosa fissili.*

Hoc *præcedenti affine, squamis nigricantibus nitidis minutis, pulvere albicante quasi mixtis: partim retractoriis, partim intractabilibus.*

Smiris. *Smergel.* 17. FERRUM retractorium rubricosum vitrum arans.

Ferrum intractabile squamoso-striatum. *Syst. nat.* 176. *n.* 11.

Ferrum mineralisatum, minera durissima rapaci solida magneti refractoria. *Wall. min.* 267.

Ferrum amorphum petræ vitrescentis. *Wolt. min.* 31.

Ferrum retractorium tritura rubra. *Anon. min.* 213. *n.* 2.

Ferrum mineralisatum durissimum fuscum. *Carth. min.* 72.

Habitat in Oriente, Peru *ex Saxo grandævo.*

Hoc *plerumque acerosum, sed omne ferrum exarans vitrum, nec specie proprium, dabit Smiridem, qui constabit particulis acerosis minutis sparsis intricatis rigidis.*

Usus *pro politura metallorum, lapidum, Vitri.*

* * * * *Intractabilia.*

micaceum. *Eysenman.* 18. FERRUM intractabile rubricans micaceum nitens. *Syst. nat.* 176. *n.* 7.

Ferrum arsenico mineralisatum, minera micacea rubra s. attritu rubente. *Wall. min.* 169.

Fer-

Ferrum mineralisatum squamosum griseum splendens friabile. *Carth. min* 72.
Minera ferri atra attractoria squamosa. *Anon. min.* 211 *d.* & 203. 1. *d.*
Mica ferrea livida. *Wall. min.* 270.
Habitat in Germania, Norvegia, Svecia.
Hoc *simile Micæ laxæ, nitidæ, fragilissimæ; meum intractabile, aliis retractorium occurrere fertur; Mica variat magnitudine sæpe pulveris minutissimi instar, sæpe magnitudine squamæ piscium.*

cærulescens. 19. FERRUM intractabile rubricans, squamis sublaminosis cærulescentibus.
Ferrum retractorium, particulis sublaminosis solidescentibus *Syst. nat.* 177. *n.* 18.
Minera ferri cærulescens laminosa. *Wall. min.* 257.
Habitat in Grengie, *ordinaria minera, in Fodina supra terram perpendiculariter fissili.*
Hoc *ponderosum, compactum squamis submembranaceis, cæruleo colore nitentibus, unde facile dignoscitur.*

striatum. 20 FERRUM intractabile rubricans scintillans solidum rhombeo striatum. *Syst. nat.* 175. *n.* 3.
Habitat Bitsbergæ.
Hoc *solidum, ponderosum, decussato-striatum, striis transversis ad angulos rectos excurrentibus; frangitur secundum strias in cubos.*

cellulosum. 21. FERRUM intractabile rubricans, lamellis erectis interstinctis.
Kisimalm. *Habitat* Bitsbergæ & Frankenberg *ad grund.*
Hoc *laminis erectis, chalybiformibus, nitidis, striis rhombeo decussatis, ut in F. decussato; sed laminæ erectæ, non parallelæ, summitate, modo alterius brachii forficis, oblique marginatæ in aciem.*

Hæmatites. 22. FERRUM intractabile rubricans glandulosum, fragmentis concentratis. *Syst nat.* 175. *n.* 5.
Blodsten. Ferrum mineralisatum, minera figurata rubra s. tritura rubente. *Wall. min.* 249.
Ferrum rubrum ex centro radiatum. *Wolt. min.* 31.
Ferrum idem globosum extus punctatum. *Wolt.* 31.
Minera ferri calciformis pura indurata cærulescens. *Anon. min.* 203. *n.* 1. *a.*

Glaskopf Germanis.

Hæma-

Hæmatites. *Aldr. muſ.* 646. *Worm. muſ.* 64.

α *rubrum.* - *globularis.*
β *nigrum.* - *botryſitis.*
γ. *cæruleſcens.* - *turritus.*
δ. *flavum.* - *hæmiſphæricus.*

Habitat in Germania *præprimis.*

Hoc *rubrum*, *rubra ſcriptura*; *laminæ oblongæ*, *dum frangitur*, *ad centrum omnes tendunt. Extus reniformis*, *puculatum.*

Natum *videtur ex Ochra ferrugine regenerata.*

Uſus *pro politura argenti.*

rubricoſum. 23. FERRUM intractabile rubricans rubrumque, punctis impalpabilibus nitidis. *Syſt. nat.* 176.

Eiſenram. Hæmatites ruber. *Anon. min.* 205. *a.*

Mica ferrea rubra. *Wall. min.* 27.

Habitat in Cambria, Norbercke Wäſtra-Silfberg, Nora.

Hoc *Rubricæ inſtar rubrum*, *inquinans*, *atomis nitidis micantibus*, *ponderoſum*, *cultro ſæpe ſectile.*

arenoſum. 24. FERRUM intractabile nigrans, particulis granulatis opacis.

Habitat in monte Taberg, *ſummo capite Regni Gothici*, *ubi fodina eſt mons conicus ſupra campum arenoſum ſ. ſupra terram* (*ut Grengie*), *minus cohærens fruſtis majoribus.*

Hoc ex particulis arenoſis, *non nitentibus*, *fuſcis ſ. nigricantibus.*

Natum *ex Ferro coagulante Arenam*, *eodem modo quo Tophus marinus.*

glomeratum. 25. FERRUM intractabile rubricans octaëdro-granulatum.

Habitat in Grengie, Jellivari

Hoc *conſtat ex granis magnitudine muriæ coagulatis*, *cujus latera plana trigona indicant particulas eſſe octaëdras*, *ubi non cohærerent.*

ſpatoſum. 26. FERRUM intractabile albicans ſpatoſum. *Syſt. nat.* 175. *n.* 10.

Ferrum ſpatoſum, colore gilvo ſ. badio. *Wolt. min.* 31.

Mine-

Fragmentis rhombeis ſ. cubicis ſtriatum eſt *celluloſum* 21, *ſtriatum* 20, *decuſſatum* 14, *rhombeum* 6, *hepaticum* 7, *ſidereum* 5, *ſpatoſum* 26.

Minera ferri alba spatiformis. *Wall. min.* 244. *n.* 3.
Minera martis spatosa. *Vog. min.* 167.
Terra calcarea marte intime mixta indurata. *Anon. min* 29. Germ. Stahlstein.
Habitat in Germania.
Hoc *ita Spato simile, ut non differat, verum in igne nigricat.*

* * * * * *Attractoria.*

Magnes. 27. FERRUM attractorium. *Syst. nat.* 176. *n.* 12.
Magnet. Ferrum amorphum, ferrum attrahens. *Wolt. min.* 31.
Habitat in Sibria & *passim in ferri fodinis* Sveciæ: Gagne, Lapponia &c.
Hoc *nihil differt a reliquis speciebus ferri, nisi qualitate sola ferrum attrahente polosque mundi respiciente.*

33. CUPRUM. ♀ *Metallum* duro-malleabile, rubrum, ſonorum.
Igne poſt candeſcentiam liquabile flamma viridi.
Solutione ∇ cæruleum; ∇ ſ. + viride.
Vitro ferrugineum per ſe (alias cyaneum).

præcipitatum. *Cement-Koppar.* 1. CUPRUM præcipitatum ſupra ferrum arenoſo-coaleſcens.
Cuprum præcipitatum. *Syſt. nat.* 178. *n.* 3. *Gron. ſuppl.* 12.
Cuprum purum ex ſolutione vitrioli præcipitatum. *Wall. min.* 277.
Habitat paſſim ad Fodinas Cupreas *in aqua educta occurrente ferrum; præcipitatur* Fahlunæ &c.
Natum *ex Aqua vitriolica Cupri, quæ ubi Ferrum attingit, adgreditur ferrum & relinquit Cuprum, quod remanet inſtar arenæ coagmentatum ſ. præcipitatum.*

nativum. 2. CUPRUM nudum mineræ inhærens.
Cuprum nudum informe. *Syſt. nat.* 178. *n.* 1.
Cuprum nudum malleabile. *Carth. min.* 69.
Cuprum nativum granulatum. *Wall. min.* 276.
α. *ſuperficiale.*
β. *foliaceum.*
γ. *germinans.*
Habitat ad Riddarhyttan Weſtmanniæ, *Heſlekulla* Nericiæ, *Sunnerſkog* Smolandiæ, Indiis; *in Marmore, Cupro purpureo, Ferro, Schiſto.*
Natum *præcipitando, uti antecedens, vix ſpecie diverſum, ſed granis plerumque diſtinctis paſſimque inhærentibus occurrens.*

cryſtallinum. 3. CUPRUM cryſtalliſatum octaëdrum. *Syſt. nat.* 178. *n.* 2. *Muſ. Teſſ.* 60. (FIG. 23.)
Habitat in Indiis.
Hoc *fere nudum, octaëdrum: Planis trigonis.*

4. CU-

Medicis corroſivo-venenatum
Acido viride; Alcali cæruleum.
Orichalcum ſi Zinco miſceatur.

fulvum. 4. CUPRUM mineralisatum pyriticosum fulvum. ♀, ♂.
Syst. nat. 179. *n.* 8.
Cuprum sulphure & ferro mineralisatum. *Wall. min.* 284.
Cuprum mineralisatum duriusculum saturate luteum nitens. *Carth. min.* 70.
Minera cupri pyritacea flavo-viridescens. *Anon. min.* 198. *n.* γ.
Habitat in Wermelandia, Germania, India, Japonia.
Hoc *vix differt a Pyrita Cupri, nisi quod Cupro ditius & colore fulvo distinctum; caret arsenico.*

purpureum. *Lazurmalm.* 5. CUPRUM mineralisatum pyriticosum rubro-azureum durum.
Cuprum purpurascens. *Syst. nat.* 178. *n.* 5.
Cuprum violaceum. *Gron. suppl.* 12. *n.* 14-28.
Cuprum nigricans splendens plerumque violaceo. *Wolt. min* 30.
Cuprum mineralisatum, minera fractura nitente fragili. *Wall. min.* 282, 281.
Cuprum arrosum cæruleum durum glabrum nitens. *Carth. min.* 70.
Minera cupri pyritacea lazurea. *Anon. min.* 198. β.
Habitat in Lapponiæ *Swappavari*, *Sunnerskog* Smolandiæ, Norvegia.
Hoc *fractura nitida purpurea, tandem violacea chalybis instar evadit; caret arsenico.*

vitratum. *Koppar glas.* 6. CUPRUM mineralisatum pyriticosum sectile canum. ♀.
Cuprum sulphure mineralisatum. *Anon. min.* 197.
Minera cupri grisea. *Wall. min.* 264.
Habitat in Sunnerskog Alsedensi Smolandiæ.
Variat *textura solida & tessellata.* Sw.
Differt *a priore quod cultro secetur communiter.*

cinereum. *Falertz.* 7. CUPRUM mineralisatum pyriticosum cinereum. ⚩, ♂.
Cuprum cinereum. *Syst. nat.* 178. *n.* 4.
Cuprum argento & arsenico mixtum. *Gron. suppl.* 13. *n.* 38.
Cuprum arsenico ferro & argento mineralisatum, minera albescente. *Wall. min.* 283.
Minera cupri pyritacea grisea. *Anon. min.* 198. α.

Habi-

Habitat in Germania & Europa *australi.*
Hoc *facie chalybis, sub dio fuliginosum, Cupri dimidium pondus sæpe obtinet. Sw. Ubi vero simul argento scatet, Argentum cinereum vulgo salutatur.*

albidum. *Weisertz.* 8. CUPRUM mineralisatum arsenicale album. ⚯, ♀, ♂.
Cuprum ferro & arsenico sulphurato mineralisatum. *Anon. min.* 199.
Habitat in Saxonia, Harcynia.

rubrum. 9. CUPRUM rubrum ochraceo-induratum.
Minera cupri calciformis pura indurata colore rubro. *Anon. min.* 195.
Habitat in Germania, Norvegia, Sibiria, Sveciæ *Norberg cum Cupro nativo.*
Hoc *rubrum aut hepatico colore.*

cotaceum. 10. CUPRUM matrice ochraceo-cotacea.
Cuprum cotaceum granulatum. *Syst. nat.* 179. *n.* 10.
Minera arenacea granulis lapidum & arenarum. *Anon. min.* 278.
Minera cupri ferrea. *Wall. min.* 287.
Habitat in Germania, Svecia *rarius*, Sibiria.
Hoc *in Cote cum Ochra ærugine & ferrugine & marte obruta, tamquam Tophus martis & veneris simul.*

schistosum. 11. CUPRUM matrice schistosa.
Cuprum schisti. *Syst. nat.* 179. *n.* 9. *Schreb. lith.* 63. *Just. min.* 92.
Minera cupri lapidi fissili inhærens. *Wall. min.* 281.
α. *viride.*
β. *cæruleum.*
Habitat in Oelandia *rarius*; in Germaniæ Schistis *frequentius.*
Hoc *in Schisto vario, sæpe Lithantracino, sæpe aliis lapillis mixto prodit se Ochra sua viridi.*

Lazuli. *Lazur.* 12. CUPRUM? cæruleum scintillans. ♂, ☽.
Cuprum cæruleum. *Syst. nat.* 176. *n.* 6.
Zeolites particulis impalpabilibus. *Anon. min.* 109.

K Jaspis

Cuprum miscetur omnibus metallis, sed præcipitatur ferro; vix intime solvitur aqua forti.

Jaspis colore cæruleo & alio mixto, cuprifer. *Wall. min.* 91.
Lapis Lazuli. *Just. min.* 19. *Vog. min.* 102. *Baum. min.* 1. *p.* 257.
Habitat in Calmuckia, Asia, Africa, Italia, America.
Hoc *durum, compactum, cæruleum, fixum, scintillans, vix effervescens.* ▽ *colorem fere extrahit.*
Genus *dubium, Cupro vix scatet, pyrita auricolore interdum adspersum. Petra non dum rite innotuit. Aurum vix continet; sæpe Argentum. An Saxum dicendum, sed color a Metallo.*
Usus. *Ultramarin; Capsulæ.*

Armenus. 14. CUPRUM cæruleum calcarium.
Lapis Armenius. *Vog. min.* 111. *Baum. min.* 1. *p.* 184.
Minera cupri calciformis impura indurata. *Anon. min.* 198. *n.* 3.
Habitat in Europa *australi*, Oriente, Armenia, Hungaria, Sibiria *in matrice calcarea.*
Hoc *lente effervescens cum Aqua forti, colorem in viridem mutans*
Natum *ex Ochra Cuprigine more Malachitis.*

Malachites. 15. CUPRUM viride gypseum.
Cuprum viride. *Syst. nat.* 179. *n.* 7.
Cuprum viride plumosum compactum polituram admittens. *Wolt. min.* 30.
Cuprum arrosum viride durum glabrum nitens. *Carth. min.* 69.
Minera cupri calciformis impura indurata. *Anon. min.* 196. *n. b.*
Malachites. *Vog. min.* 183.
Habitat in Hungaria, Saxonia, Sibiria, Bohemia *in Gypso s. Spato.*
Hoc *structura Hæmatitidis, striis centralibus, reniforme, nodulosum, colore Turcosæ, effervescens.*
Natum *ex Ochra æruginæ connata, compacta & in solidum indurata, postquam præcipitata fuerat a terra gypsea.*

Nickelum. Nickel. 16. CUPRUM mineralisatum arsenicale fulvum. ♀, ○○, ♂.
Cuprum nicolai. *Vog. min.* 409.

Arse-

Arſenicum rubens cupreum. *Syſt. nat.* 170. *n.* 6.
Arſenicum fulvum ſplendens ſ. Pſeudo-Cobaltum. *Wolt. min.* 28.
Arſenicum mineraliſatum informe, particulis rubicundis nitidis. *Carth. min.* 58.
Arſenicum ſulphure & cupro mineraliſatum, minera difformi æris modo rubente. *Wall min.* 228.
Niccolum mineraliſatum ferro & coboIto arſenicatis & ſulphuratis. *Anon. min.* 256.
Niccolum. *Act. ſtockh.* 1751, 1754.
Kupfernickel. *Juſt. min.* 184.
Cobaltum æris modo lucens. *Geſn. cadm.* 20. *n.* 32.
Habitat in Germania, *frequens in fodinis; rarius in* *Svecia: Los* Helſingiæ.
Hoc *ex Cupro, Zinco, Ferro, Pyrita, Arſenico, Cobolto albo cinereo rubroque variegatum.*
Metallum *ſubrufeſcenti-album, compactum, ſubuſtulatum germinans, calcinatum viride, vitro hyacinthino; ſolvitur in Aqua forti, Aqua regia, ſpiritu ſalis, ſolutione abſcure viridi.*
Genus *Niccolum dicendum ex hoc polymorpho, miſcelaque vario introducere conatus eſt Cronſtedtius; judicent Chemici, & diſtinguant, qui velint, aut referant ad Cobaltum ſ. Arſenicum: Eadem ratione poſſet & Orichalcum Metallum proprium conficere, ubi copioſior quantitas Zinci mixta mineræ Cupri.*

34. ARGENTUM. ☽. *Metallum* malleabilissimum, albissimum, sonorum, perpetuum.
Igne post candescentiam liquabile.
Solutione ▽ album.
Vitro opalinum.

nativum. 1. ARGENTUM nudum. *Syst nat.* 183. *n.* 1.
Argentum nativum. *Wolt. min.* 29 *Wall. min.* 307.
Argentum purum nativum. *Anon. min.* 168.
Argentum nudum malleabile. *Carth. min.* 75.
α. *superficiale* in epidermide lapidum.
β. *bracteatum* in membranis.
γ. *granulatum.*
δ. *capillare* in setis.
ε. *dendroides* Musci instar ramulosum.
ζ. *crystallinum* ramis tetragonis more Aluminis.
Habitat in America, *Kongsberg* Norvegiæ, *olim Nordmark* Wermelandiæ *cum Cupro Nickelo.*
Natum *occurrit nativum communiter ubi vena metallica dissecatur a peregrina, sic Nordmarkica vena ferra dissecta ab argillacea dedit copiose argentum nativum, superata vero fissura iterum ferrea erat.*
Usus. *Nervus rerum gerendarum.*

corneum. *Hornertz.* 2. ARGENTUM mineralisatum submalleabile subdiaphanum micans. ♀. oo. *Er. Laxman Nov. Act. Petr.*
Argentum diaphanum lamellosum. *Syst. nat.* 183 *n.* 3.
Argentum mineralisatum fusco-flavum subdiaphanum fragile. *Carth. min.* 75. *Tom. XIX. Petr. 1775 cfr.*
Argentum acido salis solutum & mineralisatum. *Anon. min* 177. *Alm. Bibliotheket. 1776. p. 274.*
Argentum sulphure & arsenico mineralisatum, minera malleabili vitrea, candelæ igne liquabili. *Wall min.* 308. *NB. den förklaras för en Varietet af N. 3.*
Habitat in Saxoniæ *Johan Georgenstedt, rarissimum.*

Vitreum. *Glasertz.* 3. ARGENTUM mineralisatum sectile malleabile plumbicolorum. ♀.

Argen-

Argenti maxima ductilitas.

Argentum malleabile. *Syst. nat.* 183. *n.* 2.
Argentum mineralisatum griseum splendens malleabile. *Carth. min.* 75.
Argentum plumbei coloris splendens malleabile. *Wolt. min.* 29.
Argentum sulphure mineralisatum, minera malleabili vitrea, candelæ igne liquabili. *Wall. min.* 308.
Argentum sulphure mineralisatum. *Anon. min.* 169.

α *superficiale.*
β *subulatum.*
γ. *crystallinum* octaëdrum.

Habitat in Saxonia, Kongsberg.
Hoc *sub dio fuscescit.*

rubrum. *Rotgylden,* 4. ARGENTUM rubescens, tritura rubra. ♆, ∞.
Argentum rubescens polyëdrum glandulosum. *Syst. nat.* 183. *n.* 5.
Argentum rubrum diaphanum & opacum *Volt min.* 29.
Argentum sulphure & arsenico mineralisatum. *Anon. min.* 170
Argentum mineralisatum rubrum splendens. *Carth. min.* 76.
Argentum arsenico, pauco sulphure & ferro mineralisatum, minera rubra ante ignitionem liquabili. *Wall. min.* 315.

β *cinerascens*; communiter rubens.
γ. *superficiale*
δ. *glandulosum*
ε. *crystallinum*, sæpe diaphanum, nitriforme.

Habitat passim in Fodinis argenteis *ditissimis, copiosius in* Harcyniæ *Andersberg.*
Hoc *purpurascens rubini coloris, subdiaphanum pulvere minus nitido; at Cinnabaris sanguinea, opacior, pulvere coloratiore. Quo magis clarum eo minus pyriticosum.*

album. *Weisgylden.* 5. ARGENTUM mineralisatum cupri arsenicalis, tritura albida. ∞, ♀, ♆.
Argentum albidum informe fragile. *Syst. nat.* 183. *n.* 4.
Argentum albo-griseum splendens cupro mixtum. *Wolt min.* 29.
Argentum arsenico & cupro sulphurato mineralisatum. *Anon. min.* 171. *b.*

Argentum sulphure, pauco arsenico & cupro mineralisatum, minera micante alba. *Wall. min.* 315.
Argentum mineralisatum albescens splendens. *Carth. min.* 75.
Habitat in Saxonia, Harcynia, Alsatia. &c.

cinereum. *Fablertz.* 6. ARGENTUM mineralisatum cupri cinerei, tritura rubra. 🜍, ♁, ♀, ♂.
Argentum cupro & antimonio sulphuratis mineralisatum. *Anon. min.* 173. *n.* 6.
Argentum arsenico cupro & ferro mineralisatum, minera grisea. *Wall. min.* 290.
Cuprum pallido-griseum splendens argenti dives. *Volt. min.* 30.
α. *compactum.*
β. *crystallinum.*
Habitat in Daliæ Aningskog.
Hoc *vix differt a Cupro cinereo, nisi quod Argento ditatum; vix ab Argento albo nisi gradu, colore albidiore dignoscendo.*

arsenicale. 7. ARGENTUM mineralisatum arsenicale. o-o, ♂.
Argentum ferro & arsenico sulphurato mineralisatum. *Anon. min.* 172.
Habitat in Saxoniæ *fodinis.*

Zincosum. *Beck-Blænde.* 8. ARGENTUM mineralisatum zinco sterilo. 🜍, ZZ.
Argentum zinco sulphurato mineralisatum. *Anon. min.* 175.
Habitat in Hungaria, Saxonia.
Hoc *in Zinco Sterilo occultatur.*

nigrum. *Swartgylden.* 9. ARGENTUM obscurum fuliginosum. o-o, ♀. *Syst. nat.* 183. *n.* 6
Argentum mineralisatum continuum nigricans. *Carth. min.* 76.
Argentum arsenico & cupro sulphuratis mineralisatum. *Anon. min.* 171. *a.*
Argentum sulphure, arsenico, cupro & ferro mineralisatum, minera nigra s. fuliginea. *Wall. min.* 312.
Habitat in Germaniæ *fodinis.*
Hoc *varietatem Argenti albi facit Swab.*

35. AURUM. *Metallum* malleabiliſſimum, luteum, ☉. mutum, perpetuum.

Igne poſt candeſcentiam cyaneo-liquabile.

Solutione 🜂 luteum.

Vitro purpureum.

nativum. 1. AURUM nudum. *Syſt. nat.* 184. *n.* 1.

Aurum nativum. *Wolt. min.* 29. *Anon. min.* 165.

Aurum nudum genuini coloris. *Carth. min.* 77.

Aurum nativum radicatum. *Wall. min.* 321.

α. *membranaceum.*

β. *ſolidum.*

γ. *cryſtallinum.*

Habitat in Smolandiæ *Edelfors*, Hungaria, Peru, Chilli, China, Africa, Sibiria, *ſæpius in Quartzo, Talco, Cinnabari; rarius in fluviis. Natura numquam obtrectata eſt perfectiorem ſubſtantiam elementarem condere, uti conſtat ex pondere, nitore, perennitate, ductilitate.*

Uſus. *Auro omnia veneunt.*
Auri ſacra fames. Quid non mortalia cogit.

Aurum nativum raro caret Argento; Argentum nativum vero raro ſcatet auro. Henkel.

PLATINUM. *Metallum* album, rigidum, ſubfragile, ponderoſiſſimum 22000

Igne non liquabile; regulo Arſenici non amalgamabile.

PLATINUM

Platina del pinto. *Act Holmenſ* 1752. *p.* 269. *act. Angl.* 1754. *vol.* 48. *Brown jam.* 44 *Anon. min.* 179. *Vog min.* 517.

Aurum album *vulgo.*

Habitat in Rio di Pinto, *innotuit circa ann.* 1736.

Hoc eſſe *reſiduum Auri poſt amalgamationem & continere ſæpe Ferrum & Hydrargyrum judicat Marcgravius. In loco, quibus patet; examinandum, nobis tantum innotuere grana ejus allata.*

Auri ſumma ductilitas.

minerali- fatum. 2. AURUM mineralifatum pyrita. *Amoen. min.* 166.

Aurum nudum mineræ. *Syst. nat.* 184. *n.* 2.

Aurum minera varia veftitum. *Wolt. min.* 29.

Habitat in Pyrita cubico *Smolandiæ.*

in Hydrarg. Cinnab. *Hungariæ.*

in Zinco fterilo. *Chemnitzii Hungariæ.*

Ufus *idem praecedenti.*

CLAS-

Aurum *ubique affrictum lap. Lydio reliquit maculam auratam, aqua forti non eluendam.*

CLASSIS III.

FOSSILIA.

I. PETRIFICATA.

* *Vera.*

36. ZOOLITHUS.	*Petrificatum*	Mammalis.
37. ORNITHOLITHUS.	*Petrificatum*	Avis.
38. AMPHIBIOLITHUS.	*Petrificatum*	Amphibii.
39. ICHTHYOLITHUS.	*Petrificatum*	Piſcis.
40. ENTOMOLITHUS.	*Petrificatum*	Inſecti.
41. HELMINTHOLITHUS.	*Petrificatum*	Vermis.
42. PHYTOLITHUS.	*Petrificatum*	Vegetabilis.

* * *Ficta.*

43. GRAPTOLITHUS.	*Petrificatum*	ſimulans.

II. CONCRETA.

* *Naturalia.*

44. CALCULUS.	*Concretum intra*	Animale.
45. TARTARUS.	*Concretum intra*	Vegetabile.
46. ÆTITES.	*Cancretum intra*	Lapidem.

* * *Elementaria.*

47. PUMEX.	*Concretum in*	Igne.
48. STALACTITES	*Concretum in*	Aëre.
49. TOPHUS.	*Concretum in*	Aqua.

III. TERRÆ.

* *Derivativæ.*

50. OCHRA.	Terra	metallica.

* * *Primitivæ.*

51. ARENA.	Terra	ſcabra.
52. ARGILLA.	Terra	plaſtica.
53. CALX.	Terra	efferveſcens.
54. HUMUS.	Terra	combuſtibilis.

I. PETRIFICATA *Montium calcariorum non filii, sed parentes sunt, cum omnis Calx oriatur ab Animalibus.*

Corpora petrificanda *sunt solida; Testæ, Ossa, Ligna.*

Succulenta *deliquescunt & corrumpuntur antequam indurescant Lapidosa.*

Occurrunt *per totum orbem, modo Calx adsit; in Summis Peruviæ montibus exulant.*

Petrificantia varia:

Calx *vi calcifica mutat corpora aliena in calcariam substantiam e. gr. Schistum in Marmor. It. wgoth. 87.* Silex *ex Calce connatus, fovet itaque Petrificata.*

Vitriola *ferruminando conglutinant & penetrant:* Tophus marinus *aliique continent interdum Conchilia.*

Schistus *ex Humo s. Arena offert sæpe vestigia rerum impressarum ante coalescentiam.*

Succinum *proprie huc non referendum, cum contineat & ab aëris corruptione præservet inclusa olim corpora intra Resinam.*

MODI.

TRANSUBSTANTIATA, *quæ tota materia, præprimis externa immutata, perstitere.*

Redintegrata, *ex iis, quæ ætate evanuerunt relicta cavitate & hac dein referta materia lapidescente in formam impressam: Hysterolites.*

IMPRESSA, *ubi corpus petrificans compressum, retinet figuram impressi: Ichthyolithus, Phytolithus.*

INCRUSTATA, *more Stalactitæ, ab aqua calcaria imprimis thermali; Hæc vix Petrificata subeant cum ejusmodi arte s. injectione corporum efficiantur quotquot volupe erit.*

FOSSILIA, *vulgo dicta, sunt Testæ, s. Ossa solo glutine ab ævo orbata: Testacea, Lithophyta, Lithoxyta.*

Specificum nomen *Animalis aut Plantæ addatur, ubi liquet; noscat itaque Ectypum animale s. vegetabile, qui dignoscat protypum lapideum; distincta observabit, dubia extricabit, relinquendo quisquilias.* Juvat *Deperdita Testacea &* LITOPHYTA *distincte proponere, quæ vel illustrant Naturæ cognitionem, vel Terræ genesin; cæterum coarctet sterilioren scientiam.*

Gesneri Joh. de Petrificatis, *Lugdb. 1758. oct. optime.*

II. CONCRETA: *in his determinetur substantia coagulata: Ochracea, Marmorea, Gypsea, Stiriata, Spatosa, Argillacea* &c.

III. TERRÆ Pulvereæ *sunt Petrarum Matres, pauciores earum filiæ.*

PRIMITIVÆ *s. Primigeniæ, quæ ex Elementis, Animalibus aut Plantis Regno Lapideo illatæ fuere.*

DERIVATIVÆ *quæ a Lapidibus pulverisatis exortæ sunt.*

Petrificata Peruviana 2222 Toises = 14589 Pedum Svec. altitudine supra Mare Societati Reg. Parisina misit Ds Ulloa.

I. PETRIFICATA.

36. ZOOLITHUS. Petrificatum *Mammalis.*

Hominis. 1. ZOOLITHUS Hominis. *Syst. nat.* 201. *n.* 1. *Gesn. petrif.* 73.

Anthropolithus totius corporis. *Carth. min.* 81.

Anthropolithi præcipuum specimen. *J. J. Scheuch. Homo diluvii testis. Tigur* 1726. *quart. c. fig.* Act. Angl. *Act. Vratisl.* &c.

β. Petrificatum Hominis. *Happel Schatkamm.* 579. *Henkel. Saturn.* 532

Habitat α *in Schisto Oeningensi.* β *Aquis Sextiis* 1583 *effossus.*

Hic α *Partes capitis; ossa capitis & vertebrarum; partium an molliorum Cerebri, Musculorum reliquiæ induratæ?*

Cervi. 2. ZOOLITHUS Cervi. *Syst. nat.* 201. *n.* 2. *Gesn. petrif* 70.

Petrificatum Cervi totalis. *Spada. p.* 45.

Cornua Cervi Tarandi. *Act. angl. n.* 227. *p.* 489.

Habitabat in montibus di Valmenara di Grezzana; *in* Hiberniæ *montibus.*

Ebur fossile. 3. ZOOLITHUS Trichechi Rosmari.

Zoolithus Phocæ dentibus caninis exsertis. *Syst. nat.* 201. *n.* 3.

Sceleton Elephantis. *Tenzel. act. angl. n.* 234. *p.* 757?

Ossa fossilia. *Spleissii oedip. osteologic. Scaphus.* 1701. *quart.*

Monumentum diluvii in agro Bononiensi. *Mont. Bonon.* 1719. *quart. cum icone.*

Mammotow kost *Ruthenis.*

Habitat ad Mare album, *frequens effoditur.*

Turcosa. *Turcois.* 4. ZOOLITHUS dentis viridi-cærulei. *Syst. nat.* 201. *n.* 4.

Turcosa gallica. *Reaum. act. Paris.* 1718. *p.* 230.

Petrificata animalia dentium quadrupedum; nitorem & polituram gemmeam admittentia, colore cyaneo. *Wall. min.* 359.

Turcois. *Just. min.* 383.

Habitat in fodinis cupreis.

Hic *vulgo creditur ortus a Dente cupro tincto, non semper Elephantis, sæpe alius Mammalis.*

Usus *adnumeratur Gemmis nobilioribus.*

37. ORNITHOLITHUS. Petrificatum *Avis*.

totalis. 1. ORNITHOLITHUS totalis. *Syst. nat.* 200. *n.* 1.
Habitat rarissime inter Petrificata.
Hic *rarissimus, si occurrat, possibilis tamen; quotquot ego vidi erant tantum incrustationes Stalactiticæ.*

partialis. 2. ORNITHOLITHUS partialis Rostri. *Syst. nat.* 200. *n.* 2.
Xylostea rostrorum avium. *Wall. min.* 360.
Habitabat in Helvetia.

nidi. 3. ORNITHOLITHUS nidorum. *Syst. nat.* 200. *n.* 4. *Gesn. petrif.* 67.
Ornitholithus nidorum avium. *Wall. min.* 360.
Habitat in Antro Baumanni.
Hic *incrustatus, nec petrificatum dicendus, cum ejusmodi ad Thermas possint arte confici.*

38. AM-

Ornitholithi veri inter petrificata sunt rarissima.

38. AMPHIBIOLITHUS Petrificatum *Amphibii.*

Testudinis. 1. AMPHIBIOL. totalis Testudinis. *Gesn. petrif.* 66.
Habitat in Cote Berlingensi.

Ranæ. 2. AMPHIBIOL. totalis Ranæ. *Gesn. petrif.* 66.
Lapis ingentis magnitudinis Bufonem exhibens. *Spener. Misc. Berol.* 102.
Habitat in Schisto Glaronensi. *Gesn.*

Lacertæ. 3. AMPHIBIOL. totalis Lacertæ. *Gesn. petrif.* 65.
Crocodili sceleton e fodinis Thuringicis Kupfersahliensibus ad 50 ulnarum profunditatem. *Act. Berol.* 1710. *p.* 103. *f.* 24.
Sceleton Crocodili in Schisto. *Act. Lips.* 1718. *p.* 188. *t.* 11.
Habitat in Schisto *rarius.*

Serpentis. 4. AMPHIBIOL. totalis Serpentis. *Gesn. petrif.* 65.
Habitat in Ardesia Glaronensi. *Gesn.*

Nantis. 5. AMPHIBIOL. totalis Nantis.
Habitat in Schisto Glaronensi: *Raja*, *Balistes Syngnathus.*

Glossopetra. 6. AMPHIBIOLITHUS dentis Squali. *Syst. nat.* 198. *Schreb. lith.* 108.
Glossopetra. *Olear. mus. t.* 21. *Butn. diluv.* 242. *t.* 24. *B.* 9. *γ. A.* 7. *Lerch. orycht.* 39. *Vog. min.* 211. *Wolf. hass. t.* 21.
α. anceps serrata. *Gesn. fig.* 162. *f. A, B. Worm. mus.* 67. *f.* 4. *Bocc. obs.* 314.
β. anceps incurva integerrima. *Schreb.* α.
γ. anceps recta integerrima. *Schreb.* β.
δ. subanceps basi bifurca. *Schreb.* γ. *Gesn. fig.* 162. *f.* 1. *Worm. mus.* 67. *f.* 1.
ε. teres recta striata trifida. *Schreb.* δ.
ζ. subulata striata. *Schreb.* η.
Habitat in Archipelago *frequens*, *copiose in* Melita.
Reischius Joh. Comment. de Glossopetris Luneburgensibus. *quart.*

39. ICH-

39. ICHTHYOLITHUS. Petrificatum *Piscis*.

schisti. *Fiskskiffer.* 1. ICHTHYOLIT. totalis Schisti. *Syst. nat.* 198. *n.* 1. *Schreb. lithog.* 106.
Ichthyolithus piscis integri. *Gesn. Petrif.* 60. *Wolf. hass. t.* 13-20. *Davil. curios.* 3. *t.* 4.
Pisces petrificati. *Myl. saxon.* 1. *p.* 4. *f.* 1, 2, 3. & *p.* 47. *f.* 12. *Braun. min.* 2. *t.* 7, 8.
Lapis islebianus. *Gesn. fig.* 161.
Habitat in Schisto *nigro* Islebiensi, Glaronensi, Manbacensi.
Hic *Sceleto & pinnis: Pleuronectes, Muræna, Xiphias.*
Scheuchzer J. J. Querulæ & Vindiciæ Piscidum. *Tigur.* 1708. *quart. p.* 15. *t.* 5.

marmoris. 2. ICHTHYOLIT. totalis Marmoris. *Syst. nat* 198. *n.* 2. *Mus. Tess.* 100. *Schreb. lith.* 107. *Rumph. mus. t.* 59. *f. H.*
Marmor s. Lapis fissilis marmoreus candidus s. subflavus eichstadiensis s. pappenheimensis cum dendritis pisciumque impressionibus. *Scheuch. mus.* 97, 104. *querul.* 17. *herbar.* 40, 115.
Piscis in lapide. *Kryger* geschichte der erde. *Hall.* 1746. *oct.*
Habitat in Marmore *fissili albido* Libani, Pappenheimensi, Bavariensi, Oeningensi: *Muræna, Esox, Perca, Cyprinus.*
Pappenheimensi: *Muræna, Esox, Perca*
Veronensi: *Muræna, Scorpæna, Scarus, Pleuronectes, Scomber, Trigla.*

Bufonites. 3. ICHTHYOLITHUS dentis molaris Anarrhichæ.
Ichthyolithus dentis hemisphærici. *Syst. nat.* 198. *n.* 4. *Mus. Tess.* 100. *n.* 4. *Schreb. lith.* 109
Bufonites majusculus atro-rubens instar capsulæ glandis quercinæ. *Act. angl.* 200. *p.* 750. *Lugd. lituph.* 70. *Mort. north.* 244.
Lapidis bufonitis varietas prima. *Boet. lap.* 301.
Bufonius. *Merett. pin.* 210.
Batrachita s. Crapodina. *Gesn. lap.* 161.
Habitat piscis in Mari Angliam imprimis alluente.
Hic *dens molaris, hemisphæricus, lævis, glaucescens.*

40. EN-

40. ENTOMOLITHUS. Petrificatum *Insecti.*

Cancri. 1. ENTOMOLITHUS Cancri. *Syst. nat.* 197. *n.* 1. *Mus. Tess.* 98.
Astacolithus s. Gammarolithus. *Vog. min.* 208.
Cancer lapideus. *Zannich. mus.* 54, 29, 32. *Scheuch. querul.* 29. *t.* 4.
Astacolithus. *Gesn. petrif.* 59.
α. *Cancer* lapidefactus. *Bourget. petrif.* 113. *Tess. l. c. Rumph. mus. t.* 6. *f.* 1, 2, 3.
Pagurus lapideus. *Gesn. figur.* 167. *Davil. catal.* 3. *t.* 3. *f. G.*
β. *Astacus* petrificatus. *Scheuch. sacr.* 64. *t.* 56. *Davil. catal.* 3. *t.* 3. *f. J.*
γ. *Pulex* petrificatus. *Klein. dub.* 36. *f.* ε, *Z.*
Habitat in Marmore fissili albo Pappenheimensi *Knorr. t.* 7, 8; *in Topho Ludo margaceo*; α. Veronæ, Coromandeliæ. *Tess. l. c.*;

paradoxus. 2. ENTOMOLITHUS Monoculi? deperditi. *Mus. Tess.* 98. *t.* 3. *f.* 1, 2. *Act. Stockh.* 1759. *p.* 19. *t.* 1. *f.* 1, 2, 3, 4.
Oniscus petrificatus. *Act. petrop.* 1766.
Petrificatum valvulam echini referens. *It. œl.* 147. *f.* 147.
Conchites anomius valvulis trilobis. *Schreb. lith. p.* 48.
Petrificatum ignotum. *It. Wgoth.* 87. *f.* 88.
Conchites tribus lobis scarabæum referens. *Wolt. min.* 42. *Lehm. flözb.* 72. *t. l. A. B.*
β. Petrificatum insecti coleoptrati. *It. wgoth.* 24. *it. scan.* 121.
Lapis fissilis niger aluminaris insectorum vestigia exhibens. *Bromel. act. Ups.* 1729. *p.* 494. *t.* 496, 497. *lithol.* 2. *p.* 494, 525, 526, 528.
γ. Petrificatum alterum pisiforme. *It. scan.* 122.
Petrificatum. *Bromel. act. Ups.* 1729. *p.* 527.
Habitat β. γ. in *Bitumine suillo* Andrarumensi *Scaniæ.* α. *in Marmore stratario* Kinnekulle & Oelandiæ; *in Schisto communi*, *Tessiniano nullus præstantior. Deperditus.*

Varie-

Varietas α. *expansa* pedata, sæpe magna.
β. *Cantharidum* figura & magnitudine.
γ. *Pisiformis* cum suo corculo.
eosdem tamen esse per gradus eundo observavi.

Natum *esse ex* Monoculi affinis *specie non dum nota statui in act. Stockh., nec Onisci speciem crederem.*

succineus. 3. ENTOMOLITHUS Succini. *Gesn. petrif.* 58.
Insecta succino inclusa. *Sendel p.* 327. *c. figur. copios.*

Habitat intra Succinum.

Hic *inclusis insectis, dum Succinum etiamnum Pix aut Resina erat: Proprie Petrificatum non est. Rarius coleoptera continet, sæpe gymnaptera.*

41. HELMINTHOLITHUS Petrificatum *Vermis.*

Hammonites. 1. HELMINTHOL. Nautili testa spirali, apertura cordata, anfractibus contiguis rugoso-inæqualibus.
Cornu Ammonis lapideum. *Vog. min.* 220. *Wolf. hass.* *t.* 7. *f.* 1, 2, 3. & *t.* 8. *f.* 6.
Cochlites polythalamius, spira utrinque apparente, siphunculo ad marginem exteriorem. *Wolt. min.* 40.
Helmintholithus testacei Nautili. *Mus. Tess.* 86. *t.* 4.
Ammonites. *Ges. petrif.* 47. *Gesn. figur.* 164. *f.* 4.
α. ambit. acuto integro, disco compresso, suturis flexuosis. *Tess. f.* 11.
β. —— carinato integro, — compresso sulcis bifidis. *Tess. f.* 10.
γ. —— carinato crenato, — sulcis elevatis remotis. *Tess. f.* 9. *Worm. mus.* 91.
δ. —— obtuso, — compressiusculo striato. *Tess. f.* 7. *Worm. mus.* 86.
ε. —— obtuso, — depresso sulcis dorsi bifidis. *Tess. f.* 2.
ζ. —— depresso — lateribus nodosis. *Tess. f.* 8.
η. —— depresso — striis acutis. *Tess. f.* 3.
θ. —— subquadrato carinato, sulc. acutis remotis. *Tess. n.* δ.
ι. —— rotundato nodoso, sulc. transuersis flexuosis. *Tess. f.* 1.
Habitant hæ (α - ι), totidem distinctæ species, procul dubio in abysso Pelagi, *inter deperdita numeratæ, nec testæ in ullo Museo visæ; omnes differunt specie a Nautilis minutis m. Mediterranei.*

Orthocerotes. *Dartar.* 2. HELMIMTHOL. Nautili Orthoceræ. *Syst. nat.* 1. *p.* 1164. *n.* 289.
Helmintholithus Nautili recti. *Mus. Tess.* 86. *Schreb. lith.* 102. *n.* 13.
Orthocerotes. *Breyn. polythal.* 28. *Vog. min.* 216.
Alveolus. *Scheuch. helv.* 7. *f.* 8. *diluv.* 938.

Ra-

Ubi Testacea & Lithophyta fossilia existunt in magna copia, ibi quondam fuere maris littora aut abyssus, cum sint mera vestigia maris, omni historia antiquiora; Diluvium vero non demonstrant, sed tantum longioris ævi rudera.

Radius articulatus. *Gmelin. act. petrop.* 3. *p.* 246.
Tubulites polythalamius coniformis siphunculis & thalamis &c *Wolt. min.* 38.
Tubulus concameratus. *Kleyn. tubul.* 7. *t.* 2 - 8.
α. lævis.
β. annulis carinatis.

Habitat sine dubio in abysso Maris Balthici; *deperditus; petrificatus nobis frequentissimus in Marmore stratario (rarius in Schisto, Cote)* Oelandiæ, *it. œl.* 141. Ostrogothiæ, Westrogothiæ: *Kinnekulle. It. wgoth.* 41.

Hic *rectus, a crassitie pennæ ad brachii accedit, sæpe pedalis s. bipedalis, superficie in aliis lævi, in aliis articulis carinatis; Sipho juxta alterum latus procedit in plerisque.*

Conchidium. 3. HELMINTHOL. Patellæ? bilocularis.
Conchidium. *Mus. Tess.* 90. *t.* 5. *f.* 8.

Habitat in Mari Balthico; *certe petrificatum in* Oelandia, Gothlandia *frequens; deperditus.*

Testa *antiquata fere Cardii edulis, solitaria, repleta calce solida; facillime finditur longitudinaliter in partes duas æquales; at vero, ubi non farcta calce a parte inferiore s. interiore, sepimento longitudinali divitur in duo loculamenta.*

Anomites. 4. HELMINTHOL. Anomiæ deperditæ. *Syst. nat.* 1 *p.* 1150. *Mus. Tess.* 88.
α. pectinata. *S. N.* 217.
β. Pecten. *S. N.* 227.
γ. striatula. *S. N.* 228.
δ. reticularis. *S. N.* 230. *Tess. t.* 5. *f.* 5.
ε. Plicatella. *S. N.* 231.
ζ. crispa. *S. N.* 232. *Tess. t.* 5. *f.* 7.
η. lacunosa. *S. N.* 233. *Tess. t.* 5. *f.* 6.
θ. farcta. *S. N.* 235.
ι. angulata. *S. N.* 238. *Tess. t.* 5. *f.* 4.
κ. biloba. *S. N.* 240.
λ. spinosa. *S. N.* 242.
μ. novemstriata; *rarior nec descripta antea.*

Habitant in Oceano, *etiamnum hæ non detectæ Testæ, frequentes passim inter Marmora, at novemstriata in Osmundsberget.*

Harum novemstriata (*d*) *latior quam longa, lævis, gibba, longitudinaliter striata striis oculo nudo non conspicuis, longitudinalibus, confertissimis, sed Striæ elevatæ, fere carinatæ, longitudinales, novem distinctæ, hanc Anomiam ab omnibus aliis distinguunt.*

Hysterolithus. 5. HELMINTHOL. Anomiæ Hysteritæ. *Syst. nat.* 1. *p.* 1154. *n.* 239.

Hysterolithus. *Mus. Tess.* 90. *t.* 5. *f.* 2. *Worm. mus.* 83. *t.* 83. *Wolff. hass.* 29. *t.* 3. *f.* 3, 4, 5. *Braun. min.* 1. *t.* 28.

Cochlites rotundus altera parte vulvam præ se ferens, *Wolt. min.* 42.

Lapis hystericus & Anomia gleich Geburtsgliedern. *Vog. min.* 226.

Habitat in Gotlandia &c. *in montibus Calcariis.*

Hic *videtur mere Nucleus Anomiæ cujusdam, affinis Anomiæ Caput Serpentis, sed magis dilatatus, est enim discus plano-convexus, cui convexitas obovata, longitudinaliter bipartita, basi angustiore cohærens & compressa; lateribus vero antrorsum marginem versus striata; juxta basin utrinque fossula laterali exsculpta.*

Craniolaris. 6. HELMINTHOL. Anomiæ craniolaris. *Syst. nat.* 1. *p.* 1150. *n.* 216. *Faun. svec.* 2150 *f.* 2159

Nummus brattensburgensis. *Act. Upsal.* 2. *p.* 560. *t.* 52. *Stobæi Numograph.* 1732. *f.* 1, 2.

Habitat rejecta ad littora Ivœ f. Bæckaskog, Egeneberga & *fossilis in Balsberget Scaniæ. it. scan.* 83; *deperditus.*

Hic *meretur distinctus tradi ob figuram orbicularem; testa altera intus tribus foraminibus, extus tribus poris; altera vero subconica est.*

Gryphites. 7. HELMINTHOL. Anomiæ Gryphi. *Syst. nat.* 1. *p.* 1151. *n.* 226.

Concha lapidea gibbosa. *Columna aquat.* 54. *t.* 52. *Bocc. obs.* 304. *f.* 1.

Con-

---

* Conchilia littorea sunt vulgatissima. Pelagica, utpote rariora & minus cognita, sunt observanda.

Conchites oblongus rugosus, rostro valde adunco. *Wolt. min.* 42.

Conchites anomius rugosus, rostro subtereti insigniter adunco. *List. angl.* 238. *t.* 4. *f.* 45. *Worm. mus.* 80. *f.* 1.

Gryphites. *Mus. Tess.* 92. *t.* 5. *f.* 9. *Scheuch. diluv.* 743. *Anon. basil.* 1748. *part* 3. *t.* 3. *f.* 5. *Vog. min.* 225. *Rumph. mus. t.* 59. *f.* B.

Habitat in Italiæ, Angliæ *montibus calcariis; deperdita.*

diluvianus. 8. HELMINTHOL. Ostreæ diluvianæ.

Ostrea indica Feuille. *Davil. curios* 1. *t.* 19. *f.* X.

Habitat in Balsberget Scaniæ *& alibi, in* Germania; *Fossilis, deperditus.*

Hic *generis obscuri; cardo videtur Ostreæ. Valvulæ cymbiformes Cardii cardissæ, latere altero angustiore, minus dentato, pectinato-plicato: plicis retrorsum imbricatis, profunde dentatis.*

Androdamas. HELMINTHOL. Mytili margaritiferi cardinis, viridis.

Penna pavonis viridi-cærulescens. *Mus. Tess.* 24. *n.* 2.

Habitat in Mari indico e tendine cardinis. *Act. stockh.* 1759. *p.* 24. *t.* 1. *f.* 5, 6, 7, 8.

Hic *Gemma e viridi & cæruleo nitidissimo pro situ & flexione versus lucem varians.* Mytili margaritiferi *tendo cardinis induratus & politus hanc gemmam præbet, ab artificibus elaborandam.*

judaicus. 9. HELMINTHOL. obovatus crenulato-striatus subpetiolatus.

Helmintholithus judaicus lapis dictus. *Mus. Tess.* 94.

Lapis judaicus. *Imperat. nat.* 743. *f.* 1-4. *Volkam. siles.* 1. *t.* 27. *f.* 32. *Aldr. mus.* 711. *Calceol. mus.* 298. *Worm. mus.* 69. *Wagner judaic. Hal.* 1724. *quart.*

α. *obovatus* striis punctatis. Subacaulis magnitudine olivæ. *Wagn. f.* 11 - 14.

β. *clavatus* striis punctatis excepto apice, manubrio ⅓ totius. *Wagn. f.* 41, 42.

γ. *gigartinus*, obovato-clavatus, totus punctatus absque manubrio, albissimus, magnitudine seminis Vitis. *Wagn. f.* 31, 34.

δ. *subglobosus*, supra & infra truncatus, poro perforatus; *modo hujus generis.*

Habitat in Oceano, *unde ejicitur.*
Natum *plurimi existimant ex Echini spinis, & certe basis summam habet similitudinem; at vero ego non noveram speciem Echini cum ejusmodi spinis; totus lapillus constat spato durissimo, qui solet indicare cavitatem in qua nascitur.*

Echinites. 10. HELMINTHOL. Echini. *Mus. Tess.* 94. *Schreb. lith.* 103. *a.*
Echinites. *Olear. mus.* 22, 21. *Wolt. min.* 36. *Gesn. petr.* 34. *n.* 1 - 12. *Gesn. figur.* 168. *b.* 1, 2. & 156. *b.* 1, 2. *Rumph. mus. t.* 50. *f.* 7, 9. & *t.* 59. *f.* C. E F.
Habitat in Marmore, Creta, Silice, *passimque in maritimis.*
Hic *sæpe intra Silicem; repletus Silice aut Creta, aut utroque, remanente testa; vel renovata e spato est.*
Species *Echini qui noverit, facile dignoscat species Echinitæ, ejusque aculeos a L. judaico diversos; vide D. Schreberum. l. c.*

alveatus. HELMINTHOL. cylindricus aggregatus confertim oblique annulatus.
Habitat in rupibus calcariis.
Hic *constat multis cylindris, Lumbricos referentibus, crassitie pennæ cygni, palmaribus, farctis, confertim uti Lumbricus annulatis, annulis obliquis; cæterum apice obtusus, culmo flexuosus, simplex & confertus e plurimis, videtur proxime accedere ad Sabellam alveolatam.*

Astrion. 11. HELMINTHOL. Asteriæ minutæ? *Syst. nat.* 1099. *n.* 4.
Habitat in Cretaceis Angliæ.
Hic *minutus magnitudine & figura squamæ fructus Betulæ albæ, cruciatus radiis sæpius* 4, *rarius* 5, *rarissime pluribus, albus, in medio convexus, vix manifeste elevato-punctatus.*

orbium. 12. HELMINTHOL. Asteriæ orbicularis sublentiformis.
Habitat cum præcedenti.
Hic *magnitudine & figura seminis Lentis, sed magis planus, albus.*

13. HEL-

Tubiporus. 13. HELMINTHOL. Tubiporæ (deperditæ.) *Syst. nat.* 1. *p.* 1270.

α. Catenularia. *S. N.* 2.
β. repens. *S. N.* 3.
γ. fascicularis. *S. N.* 4.

Habitant in Mari Balthico, *cum ad ejus littora dejiciuntur; deperditi.*

Madreporus. 14. HELMINTHOL. Madreporæ (deperditæ.) *Syst. nat.* 1. *p.* 272.

α. turbinata. *S. N.* 6.
β. Porpita. *S. N.* 7. *M. Tess.* 96. *n.* 14. *an. Medusa Porpita?*
γ. Ananas. *S. N.* 15.
δ. truncata. *S. N.* 24.
ε. stellaris. *S. N.* 25.
ζ. organum. *S. N.* 26.
η. flexuosa. *S. N.* 29.

Habitant in Mari Baltico, *cum quotanuis ad Gotlandiam rejiciuntur; deperditi.*

Milleporæ. 15. HENMINTHOL. Milleporæ orbicularis punctatus.
Habitat in Italia *D. Vandelli.*
Hic *latitudine majoris oculi cancri, supra convexus, subtus concavus, uti Pileus Agarici, margine obtusiusculo.* Subtus *a centro ad peripheriam striatus.* Supra *a centro ad peripheriam itidem striatus serie punctorum minutissimorum; singulas strias interjacet ordo Punctorum majorum itidem excavatorum, ita tamen ne puncta majora inter se transversim respondeant, & minora cum majoribus alternent.* Protypus (*sine dubio Millepora*) *mihi ignotus.*

Spongites. HELMINTHOL. ramosus angulatus imbricatus porosus.
Corallinum ramosum ramis angulatis imbricatis passim coadunatis. *Mus. Tess.* 126. *n.* 3. *t.* 61. *f.* 2. *
Habitat . . . .

suturatus. 16. HELMINTHOL. Isidis geniculis repandis.
Entrochus. *Wolf. Kass. t.* 4. *f.* 1, 6. *Breyn. fig.* 89. *b.*
Habitat in Hassia inferiore.

Hic *cylindricus*, *rectus*, *articulatus*, *geniculis serpentino-repandatis* (*Ziczac*). *Articulus quivis margine crenatus*, *disco planus*, *centro eminens puncto.*

Entrochus. 17. HELMINTHOL. Isidis Entrochæ. *Syst. nat.* 1. *p.* 1288. *n.* 4.

Petrificata animalia articulorum compositorum. *Schreb. lith. p.* 51.

Asteria columnaris articulis crenatis. *Harenb. encrin. t.* 1. *f.* 8, 9, 10.

Caput Medusæ articulis utrinque figura solari, radiis densioribus excurrentibus. *Wolt. min.* 37.

Entrochus. *Volkam. siles.* 1. *t.* 27. *f.* 19, 9, 10.

Helmintholithus reptilis. *Mus. Tess.* 96. *n.* 15.

α *punctatus. Gottlandiæ.*

β. *verrucosus. Gottlandiæ. e Caule.*

γ. *aculeatus. Helvetiæ.*

δ *stratus transversim.*

ε. *articulis* elevatis lævibus.

ζ. *lævis.*

η. *Corallites* absque geniculis factus e ramis dichotomis.

Habitant inter petrificata reliqua Europæ.

Hic *cylindricus*, *longitudinaliter perforatus*, *articulatus*, *articulis orbiculatis*, *perforatis*, *elevato-marginatis*; *disco utroque striatis. Caulis cavitas medullaris obsolete quinqueloba.*

Asteria columnaris. 18. HELMINTHOL. Isidis Asteriæ. *Syst. nat.* 1. *p.* 1288. *n* 5

Caput medusæ articulis utrinque stella pentaphyllea. *Wolt. min.* 37.

Modiolus stellatus. *Scheuch. helv.* 10. *f.* 3. *Lang. fig.* 67. *t.* 19. *f.* 2.

Asteria pentagona pentaphyllea. *Rosin. stell.* 35. *t.* 5.

Asteria columna anguiis acutis f. obtusis. *Ritter. calenb. f.* 4. *a*; *f.* 4. *c*; *Anon. basil.* 2. *t.* 2. *f.* e. *Scheuch. helv.* 6. *p.* 323. *f.* 152. *Gesn. figur.* 37.

Stella marina. *Volkam. siles.* 1. *t.* 27. *f.* 22. *Baub. bollens. t.* 31.

Lapis judaicus pentagonus angulis obtusis. *Wagn. judaic.* 11. *f.* 26.

Habitat sæpe in sabulo littorum maris.

Hic

Hic *filiformis, exquisite quinquangulatus, confertim articulatus, articulis utrinque interne tectis stella composita ex 5 ellipticis, ex crenis factis; substantia spatosa est. Origo hujus plerisque dubius. Schreb. lith. p. 46.*

stella columnaris. 19. HELMINTHOL. Isidis stellularis.
Lapis judaicus pentagonus angulis acutis. *Wagner. judaic.* 11. *f.* 27.
Habitat cum praecedenti.
Differt *tantum ab antecedente, quod stella articulorum sit simplex, quasi ex cruce insculpta, sed 5 radiis linearibus.*

portentosus. 20. HELMINTHOL. Isidis filiformis ramosae apicibus fasciculatis.
Zoophytolithus stellae compositae radiis secundariis ex eodem trunco numerosis. *Gesn. petrif.* 32, *n.* 5.
Caput Medusae. *Hiemer. Stutg.* 1724. *quart. t.* 1. *Act. lips.* 1725. *p.* 376. *c. fig.*
Habitat in Lapide Ombdensi Wittenbergici; *rarissimus.*

Encrinus. 21. HELMINTHOL. Isidis fasciculo conferto.
Helmintholithus Medusae ramosissimus, ramis parallelis angulatis, articulis multifidis. *Gron. supp.* 18. *n.* 10.
Encrinites. *Davil. curios.* 3. *t.* 1.
Encrinus f. Lilium lapideum. *Harenb. encrin,* 1229. *t.* 1. *f.* 1, 3, 4, 7. *Ritter. gosslar. t.* 1. *f.* 1,
Zoophytolithus stellae compositae, radiis secundariis decem. *Gesn. petrif.* 31. *n.* 4.
Encrinus. *Wolt. min.* 37.
Asteria columnaris Entrocho similis arcuata. *Scheuch. lith.* 1. *f.* 4.
Habitat rarius inter alia Petrificata.

Caryophyllites. 22. HELMINTHOL. Isidis? turbinatus limbo pentagona quinquedentato.
Carpolithus caryophylloides. *Mus. Tess.* 96. *t.* 4. *f.* 2.
Caryophyllus lapideus. *Vog. min.* 234.
Habitat in Europa *australi.*
Hic *statura Caryophylli officinarum, albus, subturbinatus, basi truncatus, margine superne dilatato, intra quem limbus ex stella quinquefida, radiis medio longitudinali sulco exaratis; e margine exsurgunt quinque dentes, qui connectuntur apice limbi; inter singulos dentes pori duo sub limbi laciniis.*

Belemnites. 23. HELMINTHOL. Alcyonii Lyncurii. *Syst. nat.* 1. *p.* 1295. *n.* 7.

Helmintholithus Nautili conici. *Muss Tess.* 88. *Gron. lap.* 71.

Petrificata vermium Holothuriorum. *Scheb lith. p.* 47.

Tubulites polythalamius coniformis, cavitate coniformi baseos. *Volt. min.* 38.

Tubulus marinus. *Klein. gedan.* 1731. *quart. t.* 7, 8, 9.

Lapis lyncis. *Gesn. lap.* 92. *Dal. pharm* 50. *Rumph. mus. t.* 50. *f.* 1-5. *Bauh. bolleus. f.* 32.

Belemnita prussicus. *Breyn. polythal.* 41. *f.* 1, 7.

Belemnites. *Aldr. mus.* 618. *Worm. mus.* 7. *Gesn. petr.* 40. *Gesn. figur.* 91.

β. Belemnites suevicus. *Erhart. diss. wien.* 1727. *quart. f.* 2.

Habitat in Scania & Europa *australi, locis apricis campestribus arenosis.*

Hic *cylindricus, versus apicem conicus, teres, lævis, longitudine crassitieque sæpe digiti, basi cavitate conica excavatus, longitudinaliter, si fractus, interne constat fibra majore longitudinali, e qua fibræ lapideæ horizontales undique ductæ constituunt lapidem. Cavitati baseos interdum inhæret nucleus conicus, horizontaliter divisibilis dissepimentis hemisphæricis more Nautili* (*Erhart f.* 2, 4.) *cum siphunculo laterali* (*ibid. f.* 8).

Epitonium. 24. HELMINTHOL. dissepimentis orbiculatis distantibus filo centrali connexis.

Schraubenstein. *Hamburg. magaz.* 9. *p.* 73. & 14. *p.* 94 *Vog. min.* 236. *Baum. min.* 2. *p.* 205.

Habitat in Blankenburg, *intra Marmor ferreum cum aliis petrificatis.*

Hoc *foramine cylindrico, Marmori immerso, distincto dissepimentis orbiculatis, transversis, plurimis; striis a peripheria versus centrum tendentibus. Dissepimenta hæc distantia reliquunt spatia vacua, at in centro connectuntur columna filiformi. Protypus etiamnum ignotus est, cum non pateat aditus ab una camera in alteram.*

42. PHYTOLITHUS. Petrificatum *Vegetabilis.*

Plantæ. 1. PHYTOLITHUS Plantæ. *Syst. nat.* 202. *n.* 1.
Petrificata vegetabilia Plantarum. *Wall. min* 334.
Typolithus vegetabilis. *Carth. min.* 97.
Habitat in Schisto Lithantrace: *uti juncit, Arundines.*
Hic *vere petrificatus erit, exematis incrustationibus, uti nucleorum Juglandis, Charæ. Gron. suppl.* 17. *n.* 1. &c.
Scheuchzeri J. J. Herbarium diluvianum. *Tigur.* 1709. *fol.* & *Lugdb.* 1723. *fol.*
Schultze C. F. Kræuter abdrucke in Steinreiche. *Dresd.* 1755. *4:to.*

Filicis. 2. PHYTOLITHUS Filicis. *Syst. nat.* 202. *n.* 2.
Herbæ capillares petrificatæ. *Juss. act. paris.* 1718.
Filix petr. *Volk siles.* 1. *t.* 1. *f.* 23; *&* *t.* 12. *f.* 1-5; *&* *t.* 13. *f.* 1-16. *Mylii saxon.* 1. *p.* 19. *f.* 1, 2, 6, 10, 11; *&* *p.* 26 *f,* 2-8.
Habitat in Schistis: uti Pteris, Polypodium, Asplenium &c. e Germania.

Rhizolithus. 3. PHYTOLITHUS Radicis. *Syst. nat.* 202. *n.* 3.
Petrificatum Radicis arborum & plantarum. *Wall. min.* 335.
Habitat in Europa *australi inter Marmora.*

Lithoxylon. 4. PHYTOLITHUS Trunci. *Syst. nat.* 202. *n.* 4. *Schreb. lith.* 116. *Carth min.* 93.
α. *calcarium* Lithoxylon. *Mus. Tess* 104. *n.* γ.
β. *achatinum* Lithoxylon. *Mus. Tess.* 102. *n.* α. *t.* 7. *f.* 1.
γ. *Silicinum* Lithoxylon. *Mus. Tess.* 102. *n.* β. *t.* 8. *f.* 1.
δ. *Cotaceum* Lithoxylon. *Mus. Tess.* 104. *n.* δ.
ε. *Schistotus.*
Habitat in Germania.
Hic *Schistosus, sæpe aluminaris; rarior ex aliis lapidibus.*

Lithophyllum. 5. PHYTOLITHUS Folii. *Syst. nat.* 202. *n.* 5. *Gesn. petrif.* 22.
Lithobiblium. *Wolt. min.* 43. *n.* 3.
Habitat in Schisto *&* Marmore *fissili.*

6. PHY-

Antholithus. 6. PHYTOLITHUS Floris. *Syst. nat.* 202. *n.* 6.

Spica frumenti metallaris. *Wolf. hass. t.* 5: *f.* 5.

Minera cupri & argenti. *Gesn. petrif.* 22.

Minera cupri figurata spicam referens. *Wall. min.* 287.

Habitat Francobergæ *in Hassia*; *in Schisto* glaronensi; *sæpe metallicus.*

Hic *refert Spicam Phalaridis.*

Carpolithus. 7. PHYTOLITHUS Fructus. *Syst. nat.* 202. *n.* 7.

Habitat in Lithantraceis *fodinis*; *rarior.*

Hic *plerumque e Fructibus Pini, Coryli, Quercus.*

43. GRAPTOLITHUS. Petrificatum *Simulans* Pictura.

Mappalis. 1. GRAPTOLITHUS lineis Mappam geographicam referens. *Syst. nat.* 203. *n.* 1.
Habitat in Scaniæ *campestris Silice.*
Hic *diversus a Lichene geographico & silicino.*

ruderalis. 2. GRAPTOLITHUS rudera ruraque referens. *Syst. nat.* 203. *n.* 2.
Schistus florentinus variegatus regiones desolatas & ædificiorum rudera affabre præ se ferens. *Cost. foss.* 183.
Marmor florentinum variegatum. *Worm. mus.* 44. *Wall. min.* 43. *Rumph mus t.* 56. *f.* 4.
Habitat in Marmore florentino *frequens.*
Hic *refert Rudera Domorum, incendia, arbusta &c.*

Dendrites. 3. GRAPTOLITHUS nemora, frutices, plantas muscosve referens. *Syst. nat.* 203. *n.* 3. *Schreb. lith.* 119.
Achates figuris dendriticis. *Anon. min.* 60.
Dendrites *Ritter Zoolithodendroides t.* 1. *f.* 3. *Volkam. siles* 1. *t.* 3. *f.* 2, *& t.* 30. *f.* 19 *Mylii saxon.* 1. *p.* 58, 50. *t. Braun. min.* 2. *t.* 5. *Rumph. mus. t.* 55. *f. omnes.*
Schistus subluteus marmoreus elegans dendritibus nigris. *Cost foss.* 177. *synon.*
Marmor florentinum dendriticum. *Worm. mus.* 44. *Calc. mus.* 419 *Aldr. mus.* 96.
Habitat in Marmore fissili Hindelsheimensi; *in Cote* Saxoniensi; *in Silice cretaceo, Achate.*
Natus *ex aqua vitriolica rimas penetrante. Artificiales dendritas in Marmore exhibet cum solutione dilutiore argenti in aqua forti, applicato frustulo ferri, methodo parum diversa a condamini* (*Act. Paris.* 1731. *p.* 466. *t.* 28, 29) *Gesn. petrif.* 13.

fuciformis. 4. GRAPTOLITHUS algas referens. *Syst. nat.* 203. *n.* 4.
Habitat in Gotlandia.

5. GRA-

Petrificatum, proprie dictum, non est Graptolithus, licet petrificatis communiter annumeretur.

Serpuli-tes. 5. GRAPTOLITHUS circulos concentricos exarans.
Syst. nat. 203. *n.* 6.
Habitat in Ostreis *aliisque Conchiliis fossilibus.*
Natus *e Serpula planorbi decidua, relicto vestigio lateris interioris testæ.*

sagittari-us. 6. GRAPTOLITHUS impressionibus sagittatis.
Anonymum. *Volkam. siles.* 3. *p.* 332. *t.* 4. *f.* 6.
Habitat in Cote.
Hoc *impressionibus subimbricatis, sagittatis absque pedicello, regulariter dispositis, apice eandem plagam respicientibus.*

scalaris. 7. GRAPTOLITHUS lineam striasque transversas referens.
Graptolithus. *It. scan.* 147. *f.* 147.
Habitat in Schisto *communi Scaniæ.*

strobiloi-des. 8. GRAPTOLITHUS strobilum Abietis referens.
Fahrenkraut Schisti nigri ilmenaviensis. *Baum. min.* 2. *p.* 208. *t.* 15.
Habitat in Germania, Svecia.
Hic *Lapis ovatus e Schisto fusco compacto fixo, per cujus medullam excurrit linea longitudinalis e squamulis albis nitentibus composita & ab hac utrinque striæ numerosæ laterales, versus alteram extremitatem incurvatæ.*

II. CON-

II. CONCRETA.

44. CALCULUS. Concretum *Animalis* Succi.

urinarius. 1. CALCULUS urinæ. *Syst. nat.* 195. *n.* 1.
Blåsesten. Calculus renum & vesicæ. *Vulgo.*

α. *fixus.*

β. *solubilis.*

Habitat in Vesica s. Renibus *infelicis Hominis & aliorum mammalium: Canis, Suis, Bovis, Equi.*

Hic *varius magnitudine, figura; colore albo, flavo, cinereo; superficie muricata crystallis minutissimis s. scabra s. lævigata; substantia varie corticata; fixa, rarius acido effervescente.*

Natus *ex puncto fixo, sæpius Renis laxioris s. otiosi, accrescit more tophi urinarii crystallisando mediante sale urinæ, licet extus obductus viscositate, eodem modo quo Calculus salivæ; cumque Hominis cibus sæpius sale culinari acido conditus; secernitur etiam hos sal per vias urinarias & infringit calcem alcalinam, ne effervescat cum acido, unde etiam hominis calculus rarius quam reliquorum Mammalium effervescit.* Calculus vesicæ *non differt a* renum, *quum plerumque in rene generatus sit, qui in vesica adolescit mora. Ex Acido Vini frequentius generatur oenopolis, quam cerevisiæ amaricantis potatoribus.* Amara *post partum, continuata, impediunt novam generationem.* Lithontriptica *vera nobis nulla innotuere; alcalina saponacea viscidum tollunt, adeoque augmentum præpediunt.* Tartarus Podagricorum, *e digitis Arthriticorum interdum erumpens, ejusdem indolis est.*

salivalis. 2. CALCULUS Salivæ. *Syst. nat.* 195. *n.* 3.
Tartarus dentium *Vulgo.*

Habitat in Hominis Dentibus *immundis scorbuticis (raro in aquæ potatoris), inque glandulis salivalibus, sublingualibus.*

Natus *ex viscido dentibus præcipue corruptis adnato, quod a calore putrescit, fœtet, deponit terram crystallisando adnascentem dentibus in dictum Tartarum dentium. Quodcumque solvit calculum urinarium, solvat*

Utinam aliquis mortalium posset detegere tale hujus menstruum, quale intra corpus assumeratur absque noxa?

solvat & Tartarum dentium & V. V. quicunque itaque jactat lithontripticum, primum experimentum instituat in Calculum salivalem; mihi solum suffecit Fragorum copiosior esus; an sufficiat in Calculo urinario?

pulmonaris. 3. CALCULUS Tracheæ. *Syst. nat.* 195. *n.* 3.
Habitat in Trachea *ad bronchiorum ramificationes glanduliferas, præsertim Lapicidarum, Statuariorum, Gypsariorum, Vini acidi potatorum, sectorum eotis orsensensium Dalekarliæ, quorum hi raro trigesimum annum attingunt phthisici.*

Bezoar. *Bezoarst.* 4. CALCULUS gastricus solidus tunicatus. *Syst. nat.* 195. *n.* 5.
Calculus animalium Capri generis, crustaceus. *Wall. min.* 417.
α. Bezoar orientalis. *Pharm. wurt.* 112. *Dal. pharm.* 438. *n.* 5.
β. Bezoar occidentalis. *Pharm. wurt.* 112. *Dal. pharm* 439. *n.* 2.
Habitat in Mammalium Pecorum ventriculo abomaso.
α. *in* Capra bezoartica. *Persiæ.*
β. *in* Cervo Mazama. *Hern. mex.* 324. Caguia opara. *Marcgr. bras.* 235. *Americæ meridionalis.*
Hic *rotundatus, corticosus, non bibulus, litura in charta luteo-virescente.*
Usus *Medicis.*

Ægagropila. *Tyre.* 5. CALCULUS gastricus intus filosus. *Syst. nat.* 195. *n.* 6.
Calculus animalium crinibus coagmentatus. *Wall. min.* 420.
α. *trichodes* in variis.
β. *Rhizodes* in capra rupicapra.
Habitat in Mammalium Pecorum ventriculo.
Natus α *ægagropila ex deglutitis crinibus, in globum s. pilam coagmentatis, demum crusta lapidea obducta.*
β *ex* Athamantæ Mei *ramentis subradicalibus indigestis, coagmentatis, crustaque lapidea obductis. Kram. austr.* 321.

6. CAL-

fellis. *Gallsten.* 6. CALCULUS felleus. *Syst. nat.* 195. *n.* 4.
Chocelithus. *Vulgo.*
α *Hominis.*
β. *Bovis.*
γ. *Erinacei.* Lapis malaccensis. *Clus. exot.* 217.
Habitat in Vesicula fellea *Mammalium dictorum.*
Hic *flavus, angulatus, obtusus, lævis, natans, amarissimus, intus felle inspissato repletus.*
Natus *ex coagulata bile, mora induta crusta lapidea; fit sæpius a pinguedine exitum diutius præpediente; a Spiritu vini copiosiori hausto bilem coadunante &c.*
Usus γ *Medicus*; β *imprimis Turcis. Bellon.*

Margarita. *Parla.* 7. CALCULUS Conchilii. *Syst. nat.* 195. *n.* 8.
Calculus animalium Concharum. *Wall. min.* 412.
Margaritæ orientales *vulgo.*
Habitat in Conchis *variis, imprimis Mytili margaritiferi.*

Oculus 59. *Kräftsten.* 8. CALCULUS Cancri. *Syst. nat.* 195. *n.* 7.
Calculus animalium crustaceorum. *Wall. min.* 413.
Oculi Cancrorum. *Vulgo Medicis.*
Habitat in Cancris *variis, imprimis in Astaco, semper geminus, sed naturalis vix hoc loco nominandus, uti Piscium quos ideo sepono.*
Usus: *Calx tenuissima medicis absorbens.*

45. TARTARUS. Concretum *Vegetabilis* fucci.

Fæx. 1. TARTARUS Cerevifiæ.
Giæſt. *Habitat in* Cerevifia, *ad fundum depofitus.*
Hic *ex Cerevifia fermentante enatat & dein fubfidet tamquam terreftre; folubile in aqua, ficcitate indurefcens.*
Ufus. *Vis infinite multiplicativa; immixta aliis liquoribus tepentibus vegetabilibus facit eos fermentefcere.*

Vini. 2. TARTARUS Vini.
Winſten. α. *albus.*
β *ruber.*
Habitat in Vini *doliis, fundo & lateribus adhærens.*
Hic *effentiali-falinus, parum terreftris, cryftallifando accrefcens, acidus, folubilis aqua tepente.*
Ufus *congulat lac, uti Acetum; in Chemicis multiplex.*

46. Æ-

* *Tartarus* cum vix occurrat nifi præparatus, poffet exulare.

46. ÆTITES. Concretum intra *Lapidis* cavitatem.

* *Genuini embryonibus liberis.*

Geodes. *Skallersten.* 1. ÆTITES embryone libero terrestri. *Syst. nat.* 193. *n.* 3. *Mus. Tess.* 78. *n.* 2. *Schreb. lith.* 97.
Ætites geodes. *Imperat. nat.* 738.
Ætites terra inclusa. *Wall. min.* 407.
Habitat in Hunneberg Westrogothiæ; *in* Burgundia.
Hic *vel e Topho ochraceo luteo vel e Schisto.*

aquilinus. *Örnsten.* 2. ÆTITES embryone libero lapilluloso. *Syst. nat.* 193. *Mus. Tess.* 78. *n.* 1. *Gron. supp.* 58. *n.* 1, 3. *Schreb. lith.* 99.
Aquilinus. *Imperat. nat.* 739.
Lithotomi cavitate latente donati. *Wall. min.* 407. *n.* 1.
Habitat in Helvetia.
Hic *Tophus ochraceus pyriformis vel polymorphos, intra quem Lapillus mobilis, motu percipiendus.*

* * *Spurii embryonibus adnatis.*

Hæmachates. *Sten-Melon.* 3. ÆTITES siliceus, embryonibus fixis crystallinis nitri quartzosi. *Syst nat.* 193. *Mus. Tess.* 80. *n.* 5.
Melo montis carmel. *Breyn. monographia. Lips.* 1722. *quart.*
Uterus crystallinus. *Imperat. nat.* 740. *Mylii saxon.* 2. *p.* 5.
Pierre d' Egypte. *Vog. min.* 135.
Habitat in Palæstina, Ægypto.
Hic *Silex Hæmachates, rotundatus, concentrice variegatus, cortice subochraceo, uteri cavitate fœcunda crystallis nitri quartzosi acaulibus, parieti adnatis, hyalinis s. violaceis.*

marmoreus. *crystal-äple.* 4. ÆTITES marmoreus, embryonibus fixis crystallinis Natri hyodontis. *Syst. nat.* 195.
Pomum crystallinum. *It. œl.* 136. *Act. Holmens.* 1740. *t.* 2. *f.* 18. *Mus. Tess.* 80. *n.* 3.
Spatum druficum concretum. *Anon. min.* 11. *b.* 2.
Habitat in Oelandia, Kinnekulle, Helvetia.

Hic *globosus, a calce rudi cinereus, dum frangitur constat totus crystallis Natri hyodontis spatosis, contiguis, in centro concurrentibus, subdiaphanis. Figura non dignoscitur nisi immaturus, ubi crystalli non dum replevere cavitatem.*

cretaceus. 5. ÆTITES margaceus, embryonibus fixis crystallinis muriæ chrysolampis.

Helmintholithus echinitis ætitæ embryonibus crystallinis fixis. *Mus. Tess.* 94. *t.* 2. *f.* 9, 9.

Habitat in Gotlandia; *rarissimus; e mari extractus.*

Hic *Lapis laxior* Calcis Cretæ, *qui diffractus ostendit exactissimam cavitatem impressam Echini; s. fœtus Testa Echini omnino cava, cujus ambulacra enata crystallis majoribus æqualibus subimbricatis, gemina serie tamque regulari ac pori in ambulacris. Echini; Areæ vestitæ crystallis minoribus æqualibus. Crystalli omnes cubicæ, hyalinæ, spatosæ.*

Natæ *sunt crystalli ex aqua marina muriatica, ergo cubicæ.*

47. PUMEX. Concretum *Ignis* ope.

* *Proprii.*

Vulcani. 1. PUMEX Schisti niger. *Syst. nat.* 192. *n.* 1.
Pimpsten. Pumex. *Dal. pharm.* 43. *Anon. min.* 297.
Porus igneus lapidis Asbesti. *Wall. min.* 328.
Habitat & eructatur e montibus ignivomis Ætnæ, Vesuvii *& aliorum Vulcanorum, inque variis terris ubi olim Vulcani exstitere, ut in insula* Adscensionis *&c.*
Hoc *constat fibris setaceis, parallelis, nigris, sed ætate sub dio cinereus evadit. Anon. min.* 297.
Natus *e Schisto Lithantrace Pyritaque ab igne calore intestino aut extraneo accenso, unde Vulcani existunt longævi, exemplo it œl.* 80.

Ferri. 2. PUMEX Ferri exalbidus. *Syst. nat.* 192. *n.* 2.
Habitat ad ustrinas *ferreas, supra ferrum coctum.*
Natus *e spuma Ferri supernatante, dum ferrum effunditur obrigescente.*

Cupri. 3. PUMEX Cupri ruber. *Syst. nat.* 192. *n.* 3.
Habitat in Insula adscensionis *quondam Vulcani officina; in fodina Pyriticoso-cuprea* Garbergensi *Hedargrufva, fodinæ parietibus agarici instar adnatus.*
Hic *ruber, non splendens; levissimus, maxime friabilis.*

* * *Improprii.*

Fuligo. 4. PUMEX vegetabilium ater salinus. *Syst. nat.* 192. *n.* 4.
Sot.
Habitat in omnibus Caminis.

cinerarius. 5. PUMEX pulvereus arenaceus.
Scoriæ pulverulentæ s. Cineres vulcanorum. *Anon. min.* 299.
Habitat in Montibus ignivomis, *unde a Vulcanis undique rejicitur, quo Heraclea inundata.*

Ubicunque pumices copiosiores, ibi quondam vivi Vulcani exstitere, licet dudum emortui & oblivioni traditi; ut in Insula Adscensionis. *Theophan. chronic.* refert *de Hiera insula anno* [illegible] *orta, quod sub ejus ortu Pumices per totam Asiam minorem, Lesbum & Abydum atque maritimas Macedoniæ regiones disjecti sint, ex Baumio.*

molaris. Qvarn-sten. 6. PUMEX saxiformis cinereus.
Lapis molaris rhenanus. *Anon. min.* 295.
Habitat in Europa *australi.*
Hic *creditur a Vulcanis productus. Anon.*

Vitreus. 7. PUMEX vitreus solidus.
Achates islandicus niger. *Anon. min.* 295.
Vitrum fossile. *Vand. therm.* 5.
α *niger* diaphanus.
β. *viridis* pellucidus.
Habitat in Islandiæ Hecla. *Kœnig*; *Siciliæ* Ætna, *Neapolis* Vesuvio, *Insula* Ascensionis *Osbeck*; *rejicitur fragmentis ad littora Algiriæ.*
Hoc *atrum*, *frangitur more silicis fragmentis convexis & concavis*; *majus quam quod arte pariri potest.*
Viride *vitrum rejicitur ad Littora Algiriæ*, *sed laminosum*, *vitro fenestrali crassius*; *an ex Vulcanis?*
Usus. *Elaboratur pro globulis vestimentorum.*

scoriaceus. 8. PUMEX vitreus granulatus.
Scoriæ constantes globulis vitreis conglomeratis. *Anon. min.* 298.
Habitat in Ins. Ascensionis.

48. STA-

48. STALACTITES. Concretum *Aëris* ope.

Incrustatum. *Traffel.* 1. STALACTITES vegetabilia incrustans.
Stalactites cretaceus incrustans. *Syst. nat.* 191. *n.* 1. *Mus. Tess.* 76. *n.* 1.
Stalactites argillæ calcariæ hypnum involvens. *Gron. supp.* 55 *n.* 6.
Porus aquæ crustaceus circa alia corpora concretus. *Wall. min.* 329.
Calcarius ex aqua generatus. *Carth. min.* 23.
Habitat in Gotlandia *incrustans Muscos. It. gotl.* 297. *in* Ostrogothiæ *Omberg ramulos arborum. It. gotl.* 337. *in* Thermis *quidquid solidi injeceris incrustatur. Vand. therm.* 104.
Hic *crusta alba, friabili, obducente sicca vegetabilia & emortua, ut sic ex his integra musea obtineantur, quasi petrificata, quemadmodum nucleos Juglandis & sexcenta alia: ceterum valde affinis Topho Thermarum.*
Natus *ex aqua calcis s. cremore calcis, qui, ut in aqua calicis vivæ, supernatat & deponitur.*

stillatitius. *Droppsten.* 2. STALACTITES cretaceus tunicato-crustaceus apice perforato natroso. *Syst. nat.* 191. *n.* 2. *Mus. Tess.* 76. *n.* 2.
Stalactites coniformis perforatus. *Anon. min.* 12. *b.*
Porus aquæ stillatitius in aëre sub stillicidio concretus pendulus. *Wall min.* 329.
Habitat passim sub arcium fornicibus *e* muris calcariis, *ubi aqua destillat. It. wgoth.* 159.
Hic *niveus, cylindrico-conicus, pendulus, e tunica extra tunicam conflatus, apice perforatus & stillans guttas salsas.*

solidus. 3. STALACTITES marmoreus solidus. *Syst. nat.* 191. *Mus. Tess.* 76 *n.* 4. *Schreb. lith.* 94.
Stalactites testaceus particulis impalpabilibus figura incerta. *Anon. min.* 12.
Habitat in Saxonia Baumanshöle, Adrianopoli.
Hic *varias figuras assumit; mihi aliquis fœtus Osse humano, extus adspersus cubis Galenæ.*

flos ferri. 4. STALACTITES marmoreus ramulosus. *Syst. nat.* 191. *n.* 3. *Scop. hydr.* 46.

Ferrum mineralisatum ramosum album, ramis erectis acuminatis glabris nitentibus. *Carth. min.* 71.
Minera ferri albi germinans. *Wall. min.* 244. *n.* 1.
Habitat in Stiria superiore, Austriæ *confiniis*, Alsatia, *in ferri fodinis.*
Hic *refert Corallium ramis ramulisque, vix palmaris, erectus, niveus, acuminatus, effervescens, tinniens, ferro destitutus.*

Grignardus. 5. STALACTITES gypseus solidus.
Stalactites gypseus particulis impalpabilibus. *Anon. min.* 20.
Habitat in Gallia, Italia, Westra-silfberget.
Hic *differt a reliquis, quod acido non effervescat.*

ambiguus. 6. STALACTITES gypseo-spatosus solidus.
Stalactites gypseus textura spatosa. *Anon. min.* 20.
Habitat in Sicilia.
Hic *differt a sequenti St. spatoso, quod acido, non ut ille, effervescat.*

spatosus. 7. STALACTITES marmoreo-spatosus solidus. *Syst. nat.* 191. *n.* 5. *Mus. Tess.* 78. *n.* 6.
Stalactites solidus, particulis spatosis. *Anon. min.* 12. *n.* 2.
Spatum molle ex aqua destillante generatum. *Carth. min.* 13.
Habitat in Baumanshöle, Adrianopoli, *ubi format varias statuas & figuras.*
Hic *constat Spato albo diaphano crasso, crusta rudi sæpe obducto. Sæpe ut Stal. stillatius dependens apice perforato, repletur sensim spato. Concrescit crystallisando e sale Selenitico. Sæpe structura gaudet Hæmatitidis, glandulosa s. reniformis striis ad centrum concentratis. Affinis Stal. solido.*

stiriaceus. 8. STALACTITES stiriaceum fibris transversis. *Mus. Tess.* 76. *n.* 5.
β. Tophus alter. *Vand. diss.* 16.
Habitat ad Aluminis *Officinas;* β. *in* Thermis *Aponi.*
Hic *obducebat truncum arboris, albus, fibris transversis albis omnino Stirii marmorei. Idem pulchre cæruleus a Cupro tinctus.*

9. STA-

quartzo-sus. 9. STALACTITES quartzosus granulatus. *Syst. nat.* 191. *n.* 6.
Habitat in fodina Grengie, *super ferri mineram praecipitatus.*
Hic *constat granis albis, pellucidis, minimis, armato oculo crystallinis, aluminoso-octaëdris, quartzosis, in acervum concretis, albis aut ferrugineis.*
Natus *ex aqua, ab alto destillata in subjacentem ferri mineram.*

pyritico-sus. 10. STALACTITES pyriticosus polymorphus.
Habitat in Germaniae *fodinis.*
Hic *cistiformis e variis lamellis erectis, inordinate positis, undique tectis crystallulis minutis, pyriticosis.*

plumbi-ferus. *Blyzinter.* 11. STALACTITES calaminari-plumbeus griseus porosus nodulosus.
Habitat in Italia.
Crusta *crassitie saepe palmari, quasi ex variis lamellis coagmentata interjectis passim poris, solida, ponderosissima, fixa, flavescenti-albida, extus nodulis rotundatis adspersa. Affinis Plumbo virenti cum Zinco Calaminari.*

Zeoli-thus. 12. STALACTITES spatosus rufescens.
Zeolites spatosus. *Anon. min.* 110.
Zeolitus. *Vog. min.* 189. *Act. stockh.* 1756. *p.* 120.
Habitat passim in rupium rimis.
Hujus, *quae ego vidi, specimina natura Stalactica erant. Quod solvantur in Gelatinam singulare est; aptiorem locum istis concedant, qui genesin eorum intrare valent.*

49. TOPHUS. Concretum *Aquæ* ope, ſub aqua.

* *Metallici.*

Ludus. *Marlek.* 1. TOPHUS glareoſo-argillaceus polymorphus. *Syſt. nat.* 189. *n.* 5.
Porus aqueus ſolidus ſub aqua minus ſ. non fluente depoſita materia concretus. *Wall. min.* 331.
Marga indurata amorpha. *Anon. min.* 28.
Habitat in littoribus fluviorum glareoſo-argillaceis Lapponiæ, Dalekarliæ, *aliisque.*
Hic *polymorphus*, *ſolidus*, *extus terreus.*
Natus *Glareæ ſ. Argillæ calcariæ, coagulatus ab aqua martiali, unde etiam uſtulatus tranſit more Ochræ ferreæ in terram ruberrimam; formatur autem ab affluente fluvio.*

pertuſus. 2. TOPHUS argillaceo-ochraceus perforatus tunicatus. *Syſt. nat.* 189. *n.* 6.
Terrificatum vegetabile radicis *Wall. min.* 339.
Habitat Upſaliæ *ſub prato regio, & paſſim.*
Hic *ſubtus cylindricus, ſæpè figura Lyncurii, foramine longitudinali perforatus, truncatus, glaber, rubiginoſus totus.*
Natus *ex Argilla, perforata radice aliqua emortua aut Lumbrico, quo aqua martialis per foramen tranans coagulavit argillam proximam, ſenſimque remotiorem.*

marinus. 3. TOPHUS arenaceo-ochraceus teſtis adſperſus. *Syſt. nat.* 190. *n.* 7. *Muſ. Teſſ.* 74. *n.* 9.
Tophus connatus ex arena conchis &c. vitriolo ferri coalitis *Gron. ſupp.* 55.
Habitavit meus in maris fundo verſus Oſtfriſiæ littora, *recedente ſub æſtu maris aqua.*
Hic *coagulatus circum clavem ferreum æſtimatum circiter Unc.* vjjj, *in molem lapidis libr.* 52. *ponderis, cum aliquot teſtis conchyliorum adnatis.*
Natus *ex Arena mobili (communis fundi maris) coagulata a ferro clavis, aqua marina ſalſa ſoluta.*
Uſus. *Hinc conſtat Ferrum multiplicari, dum Ferrum clavis unc.* 8. *reſolutum, coagulatum cum arena, regeneratum in tophum, & inde eductum fuſione docimaſtica dederat Ferri libr* 3.

4. TO-

arenarius. 4. TOPHUS arenaceo-ochraceus granulatus.
Habitat passim ad acidulas *frequens.*
Hic *congestus ex granis arenosis leviter cohaerentibus, ochra ferruginea mixtus & tinctus.*
Natus *ex Arena rustica aliaque vulgari, combinatur aqua martiali ochracea.*

Tubalcaini. 5. TOPHUS humoso-ochraceus. *Syst. nat.* 190.
Minera ferri calciformis. *Anon. min.* 202. *n.* 2.
Mom. α. *pisiformis* Siömalm.
β. *nummiformis* Penningmalm.
γ. *placentiformis* Skraggmalm.
δ. *polymorphus* Yrke.
ε. *globiformis* Lasenstein.
ζ. *gradiniformis.* *Mus. Tess.* 74. *n.* 8.
Habitat sub aqua, in Sueciae Smolandia, Dalekarlia, Norlandia; Alfatia, Brigae.
α. *in Lacubus extra Scirpos lacustres. It. scan.* 45.
γ, δ. *sub Paludibus caespitosis, subalpinis.*
ζ. *ad Thermas.*
ε. *in Helvetia.*
Hic α *globulosus aetiticus, extus durior, intus humoso-ochraceus.*
β *forma & magnitudine seminis Strychos Vomicae.*
γ *facie stercoris Vaccini aestivi.*
ε *globi sclopetarii facie, solidus, ruber.*
ζ *facie gradinis oolithici adnati.*
Natus *ex humo ochracea coagulata ferro, unde etiam infusum Theae ex hac aqua fuscum evadit (It. scan.* 50), *manifesto indicio aquae martialis.*
Usus. *Ferrum inde coquitur in furnis ferrariis plerisque Smolandiae; at in Dalekarlia subalpina rustici etiamnum absque apparatu magno, sola ustrina extemporanea, saepius solitarii in sylva, ex hac minera ferrum educunt, adeoque primis mortalibus ferrum praebuit haec Terra. Jobi XXVIII:* 2.

Sideroxylon. 6. TOPHUS ferreus ochraceus longitudinaliter enatus.
α. *ochraceus farinosus.*
β *ferreo-oolithicus.*
Habitat in Germania.

Hic

Hic *adeo exacte refert Lignum putrescens, ut primo intuitu dignoscatur, cujus materies esset mutata in mineram ferri hæmatiticam, interstitia vero cariosa in ochram ferri luteam, aut adspersa oolithis ferreis.*

globus. 7. TOPHUS arenoso-ferreus subrotundus.
Habitat passim in Terra.
Hic *magnitudine Pruni s. Mali, subrotundus, instar mineræ ferri durus & ponderosus, arenaceo-scabraceus, sæpe tunicatus.*
Natus *e ferro in arena, a centro multiplicatus versus peripheriam.*

vitriolicus. 8. TOPHUS ochraceo-vitriolicus.
Habitat Fahlunæ *in ahenis, quibus coquitur vitriolum.*

sulphureus. 9. TOPHUS sulphureus amorphus sinuosus extus farinosus.
Habitat in Thermis Aponensibus. *D. Vandelli.*
Hic *amorphus, varie sinuosus, solidus, pulvere griseo sulphuris vestitus, cinereus; accensus ardet ut Pyrites.*

* * *Simplices.*

aluminaris. 10. TOPHUS aluminaris superstratus compactus griseus
Tophus aluminaris griseus. *It. scan.* 122.
Tophus aluminaris coctus. *It. scan.* 122.
Habitat ad aluminis *officinas; generatur in canalibus per quos lixivium aluminare fluit.*
Hic *griseus, compactus, quasi ex stratis diversis connatus, sapore salsus, non effervescens.*

urinarius. 11. TOPHUS urinæ matularum.
Habitat in matula, urina *stagnante, crystallisatus sale & terra.*

lebetinus. 12. TOPHUS calcarius lebetum. *Syst. nat.* 32. *n.* 1. *Schreb. lith.* 86.
Porus aqueus aqua simplici generatus. *Wall. min.* 297.
Habitat in Ahenis Theæ, *ab aqua fontana copiosior, quam a fluviatili.*

13. TO-

thermalis. 13. TOPHUS calcarius granulatus.
Lapis in canalibus. *Vand. diss.* 18.
Habitat in Thermis, *ut sæpe repleat canales.*
Hic *quasi ex Arena calcaria congestus, friabilis, flavescens, extus submuricatus e crystallis inconspicuus.*
Natus e *Cremore calcis, salis selenitici cuticulæ instar thermis supernatans, dum aquæ minus calent, depositus ad canales tanta copia, ut oporteat illum ferris exscalpere. Vand. therm.* 106.

oolithus. 14. TOPHUS calcarius globulis pisiformibus crustatis congestus.
Tophus calcarius glomeratus ex granis globosis crustatis. *Mus. Tess.* 74. *n.* 3.
Tophus calcarius thermarum. *Syst. nat.* 189. *n.* 2.
Stalactites testaceus globulosus. *Anon. min.* 12. 1. *a.*
Pisa carolina. *Worm. mus.* 52.
Habitat in Thermis.
Hic *constat granis rotundis, corticatis, glabris, albis, connexis, terra calcaria flavescente præcedentis aut alba.*
Natus *e cremore calcis præcedentis, sed a motu volutatus in globulos, induta tunica calcaria, unica extra alteram. Hollman in Syllog. comment. Reg. scient.* 192.
Differt *a Marmore Hammite, quod hic friabilis niveus e Thermis generatus; illud durum stratosum, cinereum, compactum, a maris littore quondam granulatum.*

testaceus. 15. TOPHUS calcarius glomeratus e Testarum fragmentis.
Habitat passim, ubi Calx occurrit; præsertim in Gallia, Hispania, Anglia.
Hic *accedit proxime Marmori testaceo, sed petrosam consistentiam non acquirens. Singularis ille Mus. Tess.* 74. *e cochleis marinis minutissimis vix nudis oculis manifestis.*
Usus. *Gades Domus ex eo struuntur.*

Osteocolla. *Stenbrottsten.* 16. TOPHUS calcarius subcylindricus perforatus. *Syst. nat.* 189. *Mus. Tess.* 72. *n.* 2.
Tophus margaceus cylindricus perforatus. *Vog. min.* 258.

Tophus argillæ ramosus & fistulosus. *Gron. supp.* 16 *n.* 8.

Stelechites radix petrificata, cortice arenaceo lapidescente. *Wolt. min.* 43. *Baum. min.* 1. *p.* 194.

Petrificatum vegetabile radicis arborum. *Wall. min.* 335.

Osteocolla. *Act. angl.* 1745. *p.* 378. *Anon. min.* 283. *b. Dal. pharm.* 43. *Act. berol.*

Habitat in Silesia Massiliensi, Marchia brandeburgica *prope Sonnenburg.*

Hic *longus, teretiusculus, congestus e terra calcaria, spongiosa, inæquali, albida, effervescente, perforata s. fistulosa foramine lævi.*

Natus *e materia calcaria, tenuissima, sabulo mixta, & variarum arborum Pini, Quercus, Fraxini altius sepultis radicibus circumnata; radices hæ, tractu temporis, humidi affluxu cariosæ, putrifactæ, colliquescentes, excavatæ largiuntur locum Osteocollæ, dum cavitates replentur terra calcaria aquis soluta & allata, ut omne cavum prorsus repleat; docent hoc ligni, corticis nervorumque contextus cellulosi, qui amplectuntur fossilis ramenta arctius. D. Gleditsch. epist.* 1747.

Usus *Chirurgis.*

argillaceus. 17. TOPHUS calcario-argillaceus amorphus.

Habitat in Westmannia.

Hic *refert Argillam incarnatam, ut demta duritie lapidea non distinguatur; effervescit cum acido.*

turbinatus. 18. TOPHUS calcarius turbinatus multicorticatus interne imbricatus.

Stalactites conis concretis excavatis. *Anon. min* 12. *d.*

Habitat Hellingburgi *inter Gorarps möllam & Landscronam in strato s. rima terrestri. D: A. Tidström Chemiæ Adjunct. Ups.*

Hic *admodum rarus & singularis. Stratum constat conis numerosis, juxta se invicem positis, adjacenti lapidi immersis; quivis conus resupinatus s. turbinatus constat ex turbine rudi, cinereo, multoties corticato, quovis tamen cortice breviore versus centrum, ita ut turbinis discus adscendat quasi scala versus extimos margines. Aliis cortices adeo fragiles ut fere digitis friabiles, aliis vero indurati in substantiam Marmoream.*

19. TO-

ſpatoſus. 19. TOPHUS ſpatoſus ſubrotundus tunicatus marginibus ſerratis.
Spatum orbiculatum tunicatum marginibus ſerratis. *Muſ. Teſſ.* 14. *n.* 1.
Habitat in Aſia.
Hic *ſubrotundus*, *bulbi Cepæ inſtar tunicatus*, *niger*, *tunicarum marginibus ſerratis.*

cotaceus. 20 TOPHUS cotaceus ſubrotundus tunicatus.
Cos ſolidiuſcula, particulis arenaceis æqualibus, tunicato-lamelloſa. *Muſ. Teſſ.* 4. *n.* 11.
Habitat in Weſtrogothia: *Mœſſeberg.*
Hic *rotundus*, *bulbi inſtar corticoſus cruſtis cinereo-flaveſcentibus*, *aqua martiali coagulatus.*

lenticularis. *Swart-båll.* 21. TOPHUS ſchiſtoſus ſolidus lenticularis ater. ♀, ⚯, ♂.
Schiſtus rudis reniformis. *Vog. min.* 155.
Arſenicum ſchiſti lenticularis atri. *Syſt. nat.* 170. *n.* 8.
Swartbållar. *It. œl.* 78.
Kiortelſtenar. *It. wgoth.* 212.
Kuleſtenar. *It. Scan.* 120.
Terra calcarea phlogiſto & acido vitrioli mixta. *Anon. min.* 24.
Habitat in fodinis ſchiſti Aluminaris.
Hic *a magnitudine glandis ad plurium orgiorum*, *lenticularis*, *aterrimus*, *duriſſimus*, *quaſi tornatus*, *conſtructus ex cruſtis variis extra alias*; *in centro ſæpe Pyrites*; *in Igne ſolvitur violento ſono*; *ſub dio ſolvitur in Humum lenticularem. Non efferveſcit*, *nec alumen præbet. Variat Pyriticoſus*, *Arſenicalis*, *corticoſus*, *centralis. Variat cum & ſine odore Bituminis ſuilli.*

ſchiſtoſus. 22. TOPHUS ſchiſtoſus fruſtulis coagulatus. *Muſ. Teſſ.* 74. *n.* 5.
Habitat in Kinnekulle: *Hellikis.*

III. TER-

III. TERRÆ.

50. OCHRA. *Terra* Metalli resoluti, præcipitata, s. resuscitata.
Particulæ coloratæ, minutæ.

* *Pulvereæ.*

Ferri. *Kyller-järg.* 1. OCHRA Ferri pulverea lutea. *Syst. nat.* 205. *n.* 1. *Mus. Tess.* 106.
Ferrum terreum luteum friabile. *Wolt. min.* 31.
Ferri terra præcipitata non mineralisata. *Wall. min.* 205.
Minera ferri calciformis friabilis pulverulenta lutea. *Anon. min.* 202. *n.* 1.
Ochra flava. *It. scan.* 123.
Habitat in Aquis martialibus, *acidularibus*, *copiosa in* Scania.
Nata *Ferri aqua soluti*, *subsidens.*
Varietas Ochra ferri pulverea flava. *Fahlunæ in fodina.*

Martis. *Rost.* 2. OCHRA Ferri pulverea rufa.
Habitat in Paludibus *ferro impraegnatis demumque exsiccatis.*
Varietas *potius præcedentis*, *quam distincta species*; *ustulata magis coccinea evadit*, *quam præcedens.*

Æris. *Erg,* 3. OCHRA Cupri pulverea viridis. *Syst. nat.* 205.
Ochra viridis Chrysocolla s. viride montanum. *Cost. foss.* 100.
Cuprum solutum & corrosum præcipitatum viride. *Wall. min.* 278. *n.* 3.
Cuprum arrosum viride terrestre. *Carth. min.* 70.
Minera cupri calciformis pura pulverulenta. *Anon. min.* 255.
Habitat in Cuprifodinis *frequens.*
Nata *Cupri ex acido soluti.*
Usus: *Pictoribus.*

Cupri. 4. OCHRA Cupri pulverea cærulea. *Syst. nat.* 205.
Cuprum arrosum cæruleum terrestre. *Carth. min.* 70.
Cuprum solutum præcipitatum cæruleum. *Wall. min.* 280. *n.* 1.

Terra calcarea calce veneris mixta pulverulenta. *Anon. min.* 34.
Habitat in Mineris Cupri, *mixtis Marmore aut Ferri ochra.*
Nata *Cupri ex alcali soluti, effervescens.*

Nickeli. 5. OCHRA Cupri Nikeli pulverea viridi-flavescens.
Nicolum calciforme martiale. *Anon. min.* 255.
Habitat in Nordmark *Wermelandiæ.*
Hujus *Solutio in Aqua forti viridis est.*
Nata *Cupri Nikeli mineræ.*

Cyprii. 6. OCHRA Cupri vitrati pulverea obscure ferruginea.
Minera Cupri calciformis pura. *Anon. min.* 194. *γ.*
Habitat in Dahlia.
Nata *e Cupro vitrato; similis Ochræ martis, sed obscurior, qualis enascitur dum Cuprum vitratum solvitur aqua forti.*

Plumbi. *Blyvitt.* 7. OCHRA Plumbi pulverea albida. *Syst. nat.* 205. *n.* 5.
α. Plumbum terrestre ochraceum. *Carth. min.* 66.
Cerussa nativa. *Anon. min.* 185, *a.* & 37, *a.*
β. Minera plumbi calciformis pura pulverulenta. *Anon. min.* 166, 31.
Habitat supra Plumbi Galenam *ad Christiersberg.*
Nata *Plumbi acido soluti.*

Zinci. OCHRA Zinci albida.
Habitat supra Zincum rapax Westra-Silfberget.

Wismuti. 7. OCHRA Wismuti pulverea flavescens.
Wismutum calciforme pulverulentum. *Anon. min.* 223.
Flos Wismuti. *Just. min.* 165.
Habitat Los Helsingiæ.

Cobalti. 8. OCHRA Cobalti pulverea fulva.
Ochra Wismuti rubra. *Syst. nat.* 10. *p.* 47. *Schreb. lith.* 128.
Cobalti minera colore rubro s. flavo. *Wall. min.* 234.
Coboltum ochraceum rubrum. *Carth. min.* 56. *n.* 2.

Minera Cobalti calciformis calce arsenici mixta. *Anon. min.* 248.
Habitat in Helsingiæ, Germaniæ *Cobalto vitro cæruleo.*

Magnesiæ. 9. OCHRA Magnesiæ pulverea nigra. †.
Magnesia friabilis terriformis. *Anon. min.* 114.
Habitat in Anglia.

* * *Germinantes pilis confertis.*

Ferrugo. *Rost.* 10. OCHRA Ferri germinans rufa.
Habitat in Ferro *corrupto aëre, aquis, salibus.*
Renata *O. Ferri crystallisando.* 2.

Ærugo. *Erg.* 11. OCHRA Cupri germinans viridis. *Syst. nat.* 205. *n.* 4.
Cuprum arrosum viride striatum. *Carth min.* 30.
Cuprum viride plumosum. *Wolt. min.* 30.
Ærugo nativa striata. *Wall. min.* 260. *n.* 2.
Habitat in Cupro, *exposito Aëri humido.*
Renata O. *Cupri acido soluti.* 3.

Cuprigo. 12. OCHRA Cupri germinans cærulea. *Mus. Tess.* 108.
Ochra ponderosa elegantissime cærulea. *Cost. foss.* 105.
Ochra veneris terra calcarea mixta. *Anon. min.* 196. *n.* 1.
Cuprum cæruleum plumosum. *Wolt. min.* 30.
Habitat in Cupri mineris.
Renata O. *Cupri calcarii s. Ochræ Cupri.* 4.

Stibigo. 13. OCHRA Stibii germinans rubra.
Antimonium fibris capillaribus sparsis. *Syst. nat.* 172.
Antimonium rubrum plumosum. *Wolt. min.* 27.
Antimonium magna copia sulphuris mineralisatum, lanæ instar fibris capillaribus separatis. *Wall. min.* 238.
Flores Antimonii. *Vog. min.* 496.
Habitat in Gallia, *sæpe Ferro dives.*

Argentigo. 14. OCHRA Argenti germinans nigricans. ♂, ☽, o-o, ♀.
Argentum fibris rectis tenuissimis friabilibus nigricantibus. *Carth. min.* 76.
Argentum Antimonio sulphurato mineralisatum capillare. *Anon. min.* 173. *n.* 1.

Argen-

Argentum ſulphure, arſenico & antimonio mineraliſatum. *Wall. min.* 291.

Habitat in Argentifodinis Saxoniæ.

Cobaltigo. 15. OCHRA Coboiti germinans purpurea.

Cobaltum ochraceum rubrum. *Carth. min.* 56. *n. a.*

Coboldblüte. Flos Cobalti. *Geſn. Henkel. min.* 107. *cadm.* 21. *n.* 37.

Habitat in Germania.

Hoc Cobolto caret. Henk.

51. ARENA. *Terra* Aquæ.

Particulæ distinctæ, granulatæ, siccæ, duræ, scabræ; *Humido* non penetrandæ conglutinandæve. (*Acido non dissolubiles*).

mobilis. 1. ARENA quartzosa rotundata diaphana hyalina.
Flygsand. Glarea mobilissima impalpabilis fluida albicans. *Wall. min.* 30.

α Arena quartzosa vento volatilis. *Syst. nat.* 208. *n.* 3. Arena subtilis mobilis levis. *Carth. min* 10.

β. Arena quartzosa rotundata æqualis. *Syst. nat.* 208. *n.* 4.

γ. Arena quartzosa impalpabilis. *Syst. nat.* 208. *n.* 2. *Mus. Tess.* 110.

Habitat α, β. *in* Mari & maritimis; γ *in Scaturiginibus.*

Hæc *rotundata*, *æqualis*, *minutissima ut ventis fortioribus volatilis* α, β.

Nata *Aquæ Marinæ*, *ex imbribus deciduis crystallisata*, *tandem rejecta in Continentem siccataque pellitur a Ventis in acervos more nivis* (*It. Scan.* 76. 335.) *locaque mutando migrat*, *eoque suffocat campos*, *agros*, *vicos*; *coërcetur Arundine arenaria Elymove arenario* (*It. Scan.* 336.) *aliisque plantis* (*ibid.* 77.); *transformatur in Sabulum vel compressa mutatur in Cotem* (*it. Scan.* 140.), *stratis quasi sectam horizontalibus & oblique perpendicularibus.*

Usus *pro Clepsydris*, *vasorum stanneorum &c. politura.*

colorata. 2. ARENA quartzosa rotundata subdiaphana colorata.

α *flava.*

β. *testacea.*

γ. *lutea.*

δ. *rubra.*

ε. *violacea.*

Habitat α. Surinami; β, γ. *passim in* Europa; δ *in* Mari rubro; ε. *in* Mari Balthico *versus Germaniam.*

Hæc *fere sola varietas præcedentis*, *sed tincta minusque diaphana.*

Usus *pro ambulacris pulchrioribus Hortorum.*

4. ARE-

lacuſtris. *Strand-ſand.* 3 ARENA quartzoſa angulato-rotundata diaphana hyalina.

Habitat ad Lacuum *littora.*

Hæc *Arena mobili multo groſſior, inæqualis, flaveſcens, diaphana, hyalina, quaſi humectata, rotundata, ſed non rotunda.*

Uſus. *Litteræ ſcriptæ ea adſperguntur.*

campeſtris. *golfſand.* 4. ARENA quartzoſa rotunda diaphana pallida.

Arena groſſiuſcula quartzoſa particulis rotundis. *Carth. min.* 10.

Habitat in Campis ſylvaticis, *quos undique veſtit, uti circum Taberg & paſſim ubi Pineta.*

Hæc *ſimilis Arenæ mobili, rotundata, magnitudine parum inæqualis, griſeo-pallida.*

margaria. 5. ARENA quartzoſa rotundata alba ſuperficie ſubverrucoſa.

Habitat in Nericia & Ulfâſa.

Hæc *alba, groſſior, rotundata, hyalina, extus opacior aut albida, ſuperficie inæquali.*

Glarea. *Mo.* 6. ARENA ſubfarinacea pulverulenta impalpabilis apyra. *Syſt. nat.* 208. *n.* 1. *Muſ. Teſſ.* 110.

Glarea vulgaris mobilis pulverulenta. *Wall. min.* 32.

Habitat in Campis ſylvaticis *ſteriliſſimis, fovens Pineta, Ericeta*

Nata *Arenæ mobilis, ſenio corrupta. It. ſcan.* 425.

Hæc *Particulis fere impalpabilibus, amorphis, ſubcinereis, molliuſculis, humido ſubplaſticis, ſicco ſubvolatilibus ſ. farinaceis cum immixta minima arena.*

Uſus *pro fuſionibus Metallorum recipiendo, præprimis ea, quæ aceto in paſtam mixta dimittit manum prementem.*

ochracea. 7. ARENA ſubfarinacea ochraceo-rufa.

Habitat Pietteryd Smolandiæ, *Moræ* Dalekarliæ, *Norbro* Helſingiæ &c.

Hæc *Arena Glarea tincta ochra ferri.*

ruſtica. *Grâſand.* 8. ARENA heterogenea inæqualis ſubrotundata.

Arena quartzoſa tenuior, particulis æqualibus rotundatis. *Wall. min.* 33.

Arena groſſiuſcula quartzoſa, particulis anguloſis. *Carth. min.* 10.

Habitat passim per Europam, *imprimis ad littora ævi.*

Hæc *mixta e Particulis hyalinis Quartzi, rufis Spati, fuscis Saxi, angulatis quidem, sed dein nonnihil rotundatis, magnitudine parum inæqualibus.*

Usus. *Pavimenta ea adsperguntur.*

Sabulum. *Grus.* 9. ARENA heterogenea difformis angulata.

Arena heterogenea saxosa e Mica Quartzo Spato. *Syst. nat.* 207. *n.* 7. *Muss. Tess.* 112.

Arena particulis grossioribus inæqualibus. *Wall. min.* 34.

Arena particulis dissimilaribus. *Carth. min.* 10.

Habitat ubique in sterilibus *montosis, rupestribus.*

Hæc *mixta ex Arena rustica pulvereque grossiore Saxorum, e Spato Quartzo, Mica, Saxo; magnitudine figura & colore difformis, semper magis angulata & inæqualis.*

Usus. *Viæ publicæ ea sternuntur, & Calx pro muris inædificandis ea miscetur.*

Casserita. 10. ARENA quartzosa rotundata subdiaphana mixta particulis micaceis.

Habitat ad Insulam Casseritam.

Hæc *simillima* Arenæ mobili, *sed lactea & mixta,* Micis *tenuissimis nitidis argenticoloribus.*

Micacea. *Glitter-sand.* 11. ARENA micacea squamosa nitens. *Syst. nat.* 208. *n.* 6. *Mus. Tess.* 112. *Gronov. supp.* 14. *n.* 2, 3.

Arena micans. *Wall. min.* 37.

Arena nitida. *Carth. min.* 10.

α. *auricolor* e Mica aurata.

β. *argenticolor* e Mica argentata.

Habitat ad Diö *Smolandiæ* (*it. Gotl.* 319); Fryken *Wermelandiæ* (*it. wgoth.* 239).

Hæc *squamulis nitenti-aureis, mixtis cum Arena rustica.*

Nata *Saxi fatiscentis, ab elementorum varietate aut igne soluti*

Usus. *Scriptæ literæ ea ornatus caussa adsperguntur.*

Aurea. *Guld-sand.* 12. ARENA Auri difformis. *Syst. nat.* 208. *n.* 9.

Aurum nativum terræ & Arenæ inhærens solutum. *Wall. min.* 208.

Ha-

Habitat in Guineæ, Ganges, Arabiæ *fluviis.*
Hæc *particulis raris, inæqualibus, aliis arenis rarissime immixta.*

Ferrea. *jernsand.* 13. ARENA Ferri atra. *Syst. nat.* 208. *n.* 8. *Mus. Tess.* 112.
Ferrum arenæ mineralisatum. *Wall. min.* 251.
Ferrum glareosum atrum magnetem sequens. *Wolt. min.* 31.
Arena ferrea. *Vog. min.* 80.
Arena metallica. *Carth. min.* 10.
Habitat ad Lapponiæ fluviorum *ripas; congesta ad ostia eorum sinus* Bothnici.
Hæc *Particulis atris, magnitudine Arenæ volatilis, passim subnitentibus, obtuse angulatis, ferro ditissimis, retractoriis.*
Nata *Minerarum Ferri alpinarum, a voraginosis cataractis comminutarum & detritarum, delata torrente fluviorum ad ostia maris, ubi impetu cessante deponitur.*
Usus *pro Ferro inde coquendo.*

Silicea. 14. ARENA Silicea. *Kalm. it.* 1. *p.* 359. *Carth. min.* 10.
Habitat in Anglia: *Buckinhamshire.*

52. ARGILLA. *Terra* Maris sedimenti viscidi.
Particulæ amorphæ, impalpabiles, molles, tenaces. lubricæ.
Humido emollienda, unctuosa, plastica.
Igne induranda.

* *Simplices.*

apyra. *Eldfast Lera.* 1. ARGILLA apyra arida.
Argilla apyra. *Wall. min.* 19.
Argilla rudis pura igne indurescens. *Carth. min.* 5.
Terra porcellana pura. *Anon. min.* 78. *n.* 1.
Habitat Boserup Scaniæ, Gallia, Hassia.
Usus. *Apyra omnis Argilla ustione alba evadit; pro Crucibulis, Retortis, Furnis chemicis & metallurgis seligitur.*

leucargilla. *Pip-Lera.* 2. ARGILLA apyra lubrica.
Argilla nivea hinc inde incarnata. *Syst. nat.* 207. *n.* 5.
Argilla subtilis igne indurescens & pallescens. *Carth. min.* 6.
Terra porcellana phlogisto aliisque heterogeneis minima portione mixta. *Anon. min.* 78. *n.* 2.
Leucargilla plinii s. Argilla fistularis. *Vog. min.* 32.
Marga argillacea pinguedinem imbibens calore indurabilis. *Wall. min.* 24.
α. *alba.* Colonia, Mastricht.
β. *cinerea.* Gallia, Hassia, Boserup Scaniæ.
γ. *violacea.* Montmartre Galliæ.
δ. *nigra.* Montmartre.
Habitat copiosius in Europa *australiore.*
Hæc *compacta, imbibens, pinguis tactu & nitida; ustulata primum nigricans.*
Usus *pro Fistulis Tabaci.*

porcellana. 3. ARGILLA albida arida subfarinacea, atomis nitidis.
Argilla porcellana. *Vog. min.* 33.
Marga porcellana. *Wall. min.* 23.
Habitat in China.

Hæc

Argilla omnis pura & simplicissima per se apyra est, nec in igne (quod a ferro) rubescens.

Hæc *alba aut albicans, fere subfarinacea, minime tactu pinguis sed arida, adsperſa atomis micantibus instar Micæ minutiſſimæ.*
Uſus. *Vaſa Porcellana ſemivitrificata.*

chinenſis. 4. ARGILLA flaveſcens; punctis maculisque ferreo-ochraceis.
Terra porcellana marte mixta. *Anon. min.* 77. *A.*
Habitat in Chinæ *collibus.*
Hæc *ruſa ſ. rubra, maculis pallidis ſ. flavicantibus varie mixta, arida.*
Uſus. *Seritur in ea Oryza, Goſſypium, Indigo; Lateres inde ſub aqua exſtruendi.*

lithomarga. *Sjöſkum.* 5. ARGILLA flavicans ſolideſcens impalpabilis.
Lithomarga flaveſcens. *Anon. min.* 79.
Habitat in Tataria Crimia.
Hæc *ſiccitate indureſcit.*
Uſus. *Capitula pro Fiſtulis Tabaci majora.*

lemnia. 6. ARGILLA incarnata fracturis glaberrimis.
Lithomarga, Terra lemnia. *Anon. min.* 78. *B.*
Terra lemnia. *Dal. pharm.* 20. *n.* 2.
Terra lemnia rubra. *Coſt. foſſ.* 14.
Habitat in. Lemno, Turcia.
Hæc *pallido-incarnata, rumpitur aqua cum ſtrepitu in moleculas.*
Uſus *Pharmaceuticus.*

fullonica. *Walklera.* 7. ARGILLA fiſſilis friabilis lubrica, in aqua ſpumans. †.
Argilla fiſſilis. *Schreb. lith.* 132.
Argilla ſubtilis pinguis in aqua cito liqueſcens. *Wolt. min.* 11.
Argilla fullonum ſaponacea lamelloſa. *Wall. min.* 26.
Smectis ſubtilis cum acidis non efferveſcens. *Carth. min.* 8.
Lithomarga. *Anon. min.* 78. *A. a.* *Tilas act. Holm.* 1739.
Habitat ad Oſmundsberget.
Hæc *cinerea, ſubtiliſſima, lubrica, laminoſa, tritura pinguiſſima.*
Uſus *pro Fullonibus.*

Tripolitana *Trippel.* 8. ARGILLA scabra nitidula flavescens inquinans.
Argilla subtilis macra. *Wolt. min.* 11.
Terra Tripolitana. *Anon. min.* 89.
Tripela. *Vog. min.* 38. *Carth. min* 8.
Glarea indurata cohærens aspera. *Wall. min.* 33.
Habitat in Regno Tunecano, Neapolitano, &c. Oerebro Årestad ad Snaflunda.
Hæc *vario colore, macra, sub digitis scabra absque arena, aqua non facile solubilis indurata, candefacta albicans: alia effervescit, alia non. Nota essentialis est quod rodat metalla.*
Nata *creditura Jaspidis soluto pulvere. Anon. pag.* 60.
Usus *pro politura Metallorum; terendo lævissime poliat, non vero rodendo arat. Trita ad metallum assumit hoc maculam metallicam.*

communis. *Blålera.* 9. ARGILLA humido cærulescens, ustione rufescens.
Argilla cærulescens. *Syst. nat.* 207. *n.* 4.
Argilla rudis sabulo destituta. *Wolt. min.* 11.
Argilla vitrescens rudis. *Wall. min.* 16.
Argilla communis cærulea. *Anon. min.* 90. *A. δ.*
Argilla vulgaris. *Vog. min.* 28.
Argilla igne vitrescens pura. *Carth. min.* 6.
Limus: Terra lateritia. *Vog. min.* 31.
Habitat passim in Europa *frequens.*
Hæc *recens s. etiamnum humida cærulescens; sicca cinereo-livida; ustulata rubra a ferri vitriolo.*
Nata *Maris, e sedimento ejus viscido; hæc mater congenerum.*
Usus *pro Lateribus conficiendis, sed quo magis rufescit ustulata, eo magis sub dio solvitur.*

figulina *Kruklera.* 10. ARGILLA siccitate rupturis subtessellata. *Syst. nat.* 207. *n.* 3.
Argilla tessulata figulina. *Wall. min.* 17.
Marga. *Lehman. min.* 16.
Habitat passim in Europa.
Hæc *præcedentis fere mera varietas, sed siccata rumpitur in moleculas subtessellatas.*
Usus *a Figulis seligitur pro vasis testaceis.*

incarnata. *Skiutlera.* 11. ARGILLA incarnata. *It. wgoth.* 251, 267.
Argilla communis incarnata. *Anon. min.* 90. *A. β.*
Habitat in Wassmannia, Wermelandia: *Philipstad.*
Hæc *cruda etiamnum humida rufescens, sicca incarnata.*

ARGIL-

talcosa. 12. ARGILLA viridis friabilis, atomis nitentibus.
Arena micans viridis. *Wall. min* 37. *n*. 3.
Habitat in Europa *Australi*, Ægypto, Chio.
Hæc *maxime friabilis; dum sicca est fere farinacea, particulis impalpabilibus, atomis copiosissimis albis nitentibus micaceis.*

Bolus. 13. ARGILLA ore liquescens. *Syst. nat.* 207. *Mus. Tess.* 110. *Schreb. lith.* 136.
Argilla subtilis, aqua in massam unctuosam dissolubilis. *Carth. min.* 6.
Argilla subtilis pinguis. *Wolt. min.* 11.
Argilla pinguis. *Wall. min.* 13. *n*. 6.
Bolus. *Anon. min.* 80. *Vog. min.* 36.
α. *alba* Bolus alba. *Dal. pharm.* 19. *n*. 8.
β. *cinerea* Axungia lunæ.
γ. *flava* Terra strigonensis.
δ. *rubra* Bolus armena. *Dal. pharm.* 19. *n*. 1.
ε. *viridis* Terra verde.
ζ. *cærulea* Terra stolbergensis.
η. *nigra.*
Habitat in Germania, Italia.
Hæc *reliquis subtilior varietatibus infinitis; vide de his Cl. Ludvigium de Terris.*
Usus. *Medicus exoletus.*

* * *Mixtæ.*

sterilis. 14. ARGILLA mixta subfissilis glareosa.
Björklera. Argilla Biorklera. *Anon. min.* 90. ε.
Habitat in Campis sterilissimis, *Betulis favens.*
Hæc *subtilis, arida, quasi nimis affinis Glareæ, in igne parce induranda leviterque rufescens; siccata albida & sublamellosa.*

tumescens. 15. ARGILLA mixta porosa glareosa.
Giæstera. Argilla mixta arenacea. *Syst. nat.* 207. *n*. 8.
Argilla rubens aqua intumescens eandemque diu retineus. *Wall. min.* 18.
Argilla communis intumescens. *Anon. min.* 90, ε, ζ. 1.
Argilla fermentans. *Vog. min.* 30.
Habitat passim in campis sterilibus; *primo vere sub pedibus obambulantium fluctuans tremensque.*

Hæc

Hæc *pallida, grossior, arena s. glarea mixta, siccitate valde porosa; diu aquam retinet tenuissima, pultis instar mollis; superficies exsiccatur cito.*

grandæva. *Pinmo.* 16. ARGILLA mixta glarea arena sabuloque, æstate sublapidescens.

Argilla arenacea sabulosaque. *Syst. nat.* 207. *n.* 9.
Argilla intumescens lapilliosa. *Anon. min.* 90. §. 2.
Glarea argillosa. *Wall. min.* 32.
Habitat passim frequens in Dalekarlia.
Hæc *affinis præcedenti, sed sabulo magis mixta, vere & autumno quidem mollis, sed æstate induratur in saxeam consistentiam vix cuneo malleoque penetranda.*
Nata *ex Argillis apyra, e montibus diluta.*
Usus. *Cribrata pro exstruendis fornacibus pistorum præstantissima.*

Marga. *Margel-Lera.* 17. ARGILLA mixta pallida acido effervescens.

Creta argillacea fissili-friabilis. *Syst. nat.* 206. *n.* 2.
Marga friabilis. *Anon. min.* 26.
Argilla rudis calcaria igne indurescens. *Carth. min.* 6.
Habitat passim in Europa.
Hæc *tenax, siccatione albicans, in aëre fatiscens; cruda in aqua solvitur cum spuma supernatante, ustulata vero non.*
Nata *maris viscidi argillosi cum Testaceis resolutis.*
Usus. *Agris fertilissima cum siccitate non induretur radiculas comprimendo, sed friabilis evadit, cumque autumno stagnantis aquæ acidum vi alcalina absorbeat; per se tamen non nutrit. Vasa pseudoporcellana ex hac conficiuntur. It. scan.* 2.

Umbra. *Umbra.* 18. ARGILLA Humosa fusca inquinans.

Argilla pictoria fusca. *Wolt. min.* 11.
Humus nigro-brunnea. *Wall. min.* 3.
Terra Umbria. *Baum. min.* 1. *p.* 42.
Umbra. *Lehm. min.* 24.
Habitat in Germannia, Italia, Anglia. *Bristol.*
Hæc *purpurascenti-fusca, parco Bituminis & Ferri inquinata, uti patet ex ustulationis fumo Bituminoso & terra rasa.*

18. AR-

Argillæ nonnullæ terra calcaria mixtæ, effervescunt nonnihil, at non dissolvuntur totæ ut Calx, quo a Calce differunt.

nilotica. 19. ARGILLA mixta humo, subfusca effervescens non inquinans.

Argilla subfusca. *Mus. Tess.* 110.

Habitat in Ægypti agris. Hasselquist.

Hæc *subfusca, farinosa, mollis, non lubrica poliendo, ustulata cinea vix mutata nisi duritie; aqua forti effervescit.*

Nata *Nili, post recessum relicta.*

Usus. *Fertilitas ægypti, lætificat plantas præ alia quavis terra.*

muriatica. 20. ARGILLA mixta margacea effervescens fusca muriatico-salsa.

Terra e palæstina. *Anon. min. p.* 125, *qui a me habuit.*

Habitat in Deserto circum Mare rubrum; *in Ægypto, Smyrnæ.*

Hæc *cinerea s. fusca, siccitate pulveracea, sapore salsa, cum aqua forti effervescens.* Natrum antiquorum *forte hoc idem, cum calce effervescat, cum sale Muriatico scateat, cum in locis Natro præscriptis frequens.*

vitriolacea. 21. ARGILLA mixta fusca vitriolico-salsa.

Habitat sub paludibus.

Hæc *cum stiptico tingit aquam affusam nigro colore; se etiam sapore facile prodit.*

53. CALX. *Terra* Animalis.
Particulæ ſiccæ, farinaceæ, friabiles, inquinantes: *acido* (certe uſtulata) efferveſcens diſſolubilis; *aquam* tingens..

* *Solubiles acido.*

Creta. *Krita.* 1. CALX ſolubilis impalpabilis cohærens.
Creta ſubrupeſtris alba. *Syſt. nat.* 206. *Muſ. Teſſ.* 108.
Creta dura. *Carth. min.* 9.
Creta cohærens ſolida. *Wall. min.* 8.
Creta ſolida friabilis. *Anon. min.* 2.
Creta vulgaris. *Coſt. foſſ.* 77.
Habitat in Galliæ, Angliæ, Daniæ *ſubmontanis; vix fruſtulum in* Scania. *It. ſcan.* 147, 205.
Nata *maris e teſtis Teſtaceorum, a fluctibus littoris pulveriſatorum, pulvere loto & depoſito pone littus, uti dudum ſtatui.*
Uſus *pro ſcriptura lignorum, dealbatione, gypſatione.*

Marmorea. *Bleke.* 2. CALX ſolubilis pulverea.
Creta terreſtris alba ſ. purpuraſcens. *Syſt. nat.* 206.
Creta fragilior groſſior & rudis alba. *Wall. min.* 10.
Creta pura pulverulenta. *Anon. min.* 5.
α. *alba.*
β. *rufa.*
γ. *flava*, cujus origo me etiamnum fugit.
Habitat in Oelandiæ, (*it. œl.* 58), Gotlandiæ (*it. gotl.* 193), Weſtrogothiæ (*it. wgot.* 92.) *depreſſis inter montes camposque calcarios.* γ. Timmerdaliæ *Weſtrogothiæ.*
Hæc *præcedenti ſimilis, ſed groſſior, magis pulverea, lapillis ſ. ſabulo mixta.*
Nata *Marmoris ſtratarii, ab elementorum viciſſitudine ſub dio ſoluti, ad depreſſiora loca diluta* (*it. gotl.* 179), *unde a Marmore albo alba, a M. ruſo rufa.* (*It. œl.* 160).

Conchacea. *muſsle-jord.* 3. CALX ſolubilis furfuracea.
Creta terreſtris conchacea. *Syſt. nat.* 206.
Humus conchacea. *Anon. min.* 281. 1. *b.*
Humus animalis non terrifica. *Wall. min.* 7. *u.* 2.

Ha-

Habitat in Helſingiæ & Roſlagiæ *maritimis ſub ſuperficie terræ, a me obſervata* 1732.

Hæc *farinoſo-ſquamoſa Humi inſtar, nec cohærens, ſubviolaceo-incarnata, imprimis humectata, ſed non inquinans.*

Nata *e Mytili edulis teſtis, quæ etiamnum rariſſime, in terra non mota, reperiri queant integræ, ſed farinæ inſtar friabiles.*

Teſtacea. 4. CALX ſolubilis ſquamoſa cinerea.

Habitat ad littora Maris, *copioſe in* Belgii *aliisque.*

Hæc *alba, ſquamuloſa, non dum redacta in Cretam.*

Nata *e teſtis Teſtaceorum, a fluctibus maris comminutis in terram groſſiorem.*

* * *Fixæ, acido non ſolubiles.*

paluſtris. 5. CALX fixa pulverea plaſtica.

Agaricus mineralis. *Anon. min.* 5.

Terra tophacea. *Baum. min.* 1. *p.* 141.

Habitat ſub paludibus turfoſis Smolandiæ (*it. ſcan.* 30), Oelandiæ (*it. œl.* 58), Weſtrogothiæ (*it. wgoth.* 92, 81).

Hæc *ſimillima Calcis marmoreæ, ſed acido vitriolico ſaturata, ut non efferveſcat acido.*

Uſus *pro caminis & parietibus dealbandis, ſed ſemper inquinans.*

Gur. 6. CALX fixa impalpabilis farinoſa.

Gur Himmels Mjöl. Creta friabiliſſima leviſſima non cohærens alba. *Wall. min.* 11.

Marga candida. *Dal. pharm.* 23.

Morochtus levis pulverulentus. *Carth. min.* 8.

Terra gypſea pulverulenta. *Anon. min.* 23.

Lac Lunæ. *Vandel. therm.* 111. *Baum. min.* 1. *p.* 143.

Habitat in profundis fiſſuris fodinarum & *rupium; ad* Thermas *effluit.*

Hæc *ſæpiſſime alba, lacti condenſata ſimilis, cum aqua effluit Gur dicta; at ſiccata leviſſima, farinæ inſtar friabiliſſima Lac Lunæ dicitur.*

Uſus *Pharmaceuticus exoletus.*

* * * *Are-*

* * * *Areniformes granulatæ.*

Alabastrina. 7. CALX fixa pulvereo-granulata subæqualis subdiaphana.
Arena gypsea. *Schreb. lith.* 144.
Hæc *areniformis, subæqualis, friabilis, subdiaphana, alba.*
Nata *Gypsi Alabastri, pluviis diutius expositi & fatiscentis.*

testudinea. 8. CALX solubilis arenaceo-granulata rotundata glaberrima.
Habitat ad Insulæ Adscensionis *littora, in quam Testudo Mydas noctu deponit sua ova.*
Hæc *Arena granis grossioribus (magnitudine Seminis Aquilegiæ), lacteis, opacis, glaberrimis, non inquinantibus, calcariis, effervescentibus.*
Nata *Vermium Testaceorum & Lithophytorum, testis scilicet a fluctibus Maris comminutis, contritis, lævigatis.*

lenticularis. 9. CALX solubilis granulata lentiformis.
Tophus calcarius lenticularis. *Syst. nat.* 189. *n.* 4.
Lentes betlehemiticæ *vulgo.*
Habitat in Palæstinæ *agris.*
Hæc *Granis constat lentiformibus, magnitudine omnino seminis Lentis, margine acuto cinctis, solidis, non inquinantibus, lævibus, albidis, omnino calcariis; intus sunt grana compacta, nec quidquam iis cum Testaceis communia.*
Hæ *duæ, C.* testudinea *&* lenticularis, *possent ad Arenas quodammodo referri, cum constent granis solidis, distantibus, non inquinantibus, aqua non penetrandis; posset &* lenticularis *Tophis associari, cum particulæ grossiores quam ulla alia terra, at cum acidis effervescant Marmoreæ Naturæ, consultius hic collocavimus.*

45. HU-

54. HUMUS. *Terra* Vegetabilis.

Particulæ pulvereæ, ſicco diſſipabiles.

Aqua intumeſcens; *Igne* combuſtibilis in cineres.

dædalea. 1. HUMUS vegetabilis impalpabilis fuſca.

Svart-Mylla. *Habitat paſſim & ubique.*

Hæc *adeo tenuis & impalpabilis, ut aqua diluta filtrum tranet, & ſeparari queat ab Humo groſſiore.*

Nata *Fimi animalium aut Humi ruralis, calore aut ævo digeſta & intime reſoluta.*

Uſus *verum & fere unicum Vegetabilium alimentum. (Kylbel fert. terræ.) Hæc mutatur in Plantas, plantæ in Animalia, animalia in Humum animalem; ſic creatoris opus per circulum.*

ruralis. 2. HUMUS Vegetabilis perfecte pulveriſata atra.

Humus vegetabilis communis. *Syſt. nat.* 209.

Humus nigreſcens hortorum. *Wolt. min.* 11.

Humus communis atra. *Wall. min.* 1.

Humus atra communis. *Coſt. foſſ.* 115.

Humus atra. *Anon. min.* 293. *n.* 3.

Humus pura. *Carth. min.* 53.

Habitat ubique.

Hæc *atra dum humectata, ſicca cineraſcens pulverea pulvere tenui, ſed manifeſtis particulis.*

Uſus. *Vegetabilium communis matrix, ab iis prout in Humum dædaleam tranſeat ingerenda; a Plantis ſucculentis tenuiſſima.*

pauperata. 3. HUMUS vegetabilis ſubſatinoſa.

Ljung-jord. Râckjord. *It. wgoth.* 240.

Habitat in Ericetis.

Hæc *ſiccata mollis inſtar farinæ evadit.*

Uſus: *ſterilis plerumque eſt, cum aquam non diu retineat; inviſa agricolis anno ſicco.*

efferve-scens. *Gjäsjord.* 4. HUMUS vegetabilis acerosa, sicco friabilis.

Humus spongiosa. *It. wgoth*, 240.

Habitat in subhumidis *passim.*

Hæc *Humo rurali grossior magisque bibula, serius exsiccanda.*

Nata *e radicibus minus digestis in pulverem.*

Usus. *Invisa Hortis & agris cum tempore vernali a gelu nocturno, æstuque diurno apud nos attollatur, ejiciat & eradicet pullulantes plantas, ut pereant.*

alpina. *Fjällmylla.* 5. HUMUS vegetabilis grosse pulverisata fusca.

Habitat in Alpibus *vulgatissima.*

Hæc *præcedenti aliquatenus tenuior & colore Argillæ umbræ.*

Usus. *Qualitate cum præcedenti convenit, Plantis alpinis appropriata.*

Turfa. *Torf.* 6. HUMUS vegetabilis intertexto-fibrosa, sicco induranda. *Syst. nat.* 209. *n.* 2.

Humus vegetabilis turfacea fibrosa. *Wall. min.* 14.

Turba solida aëre indurescens. *Anon. min.* 293. *n.* 1.

Humus densa radicibus vix mutatis intertexta. *Carth. min.* 53.

Habitat in paludibus cæspitosis. *it. scan.* 156.

Nata *e radicibus graminum intertextis, Bitumine paludoso saturatis.*

Usus. *Cæspites pro foco inde scinduntur. Degner. Diss. de Turfis. Ultr.* 1729. *Oct.*

Lutum. *Dy.* 7. HUMUS vegetabilis acerosa paludum. *Syst. nat.* 209. *n.* 3.

Humus limosa aquatica. *Carth. min.* 53.

Humus atra palustris. *Wolt. min.* 11.

Humus vegetabilis lutosa. *Wall. min.* 5.

Humus lacustris. *Anon. min.* 293. *B.* 2.

Habitat in omnibus Paludibus, *sub aqua.*

Nata *e plantis paludosis aqua conservatis, nec perfecte corruptis.*

8. HU-

tinctoria. *Svart-jord* 8. HUMUS vegetabilis atro-tinctoria paludum.
Ochra nigra argillacea. *Cost. foss.* 89.
Habitat in Smolandiæ, Scaniæ *paludibus & Alnetis.*
Nata *e Humo Luto, saturata vitriolico ferreo, unde aterrima, tinctoria.*
Usus. *Rusticolis pro vestimentis laneis atro colore imbuendis. It. scan.* 132.

picea. *Bek-jord.* 9. HUMUS vegetabilis atra, exsiccatione consolidescens.
Habitat in Scaniæ *interdum agris. It. Scan.* 194, 256.
Usus. *in Agricultura propriam methodum requirit.*

damascena. 10. HUMUS vegetabilis ochraceo-rufa.
Humus rubra. *Wall. min.* 8.
Habitat in Anglia, Germania, Damasco.

Schistosa. *Skifer-mylla.* 11. HUMUS lapidea Schisti rufa. *Syst. nat.* 209. *n.* 1.
Habitat in Westrogothia (*it. wgoth.* 79.), Scania. (*It. scan.* 306.)
Nata *Schisti ab elementis resoluti; sæpius rubra ab martiali inquinante.*

nigrica. *svart-krita.* 12. HUMUS lapidea Schisti friabilis atra inquinans.
Humus nigra pictoria. *Wall. min.* 4.
Habitat in Hunneberg Westrogothiæ.
Usus. *Cistas sepulchrales Creta hac atra pingunt Rustici.*

lenticularis. 13. HUMUS lapidea Tophi lenticularis atra.
Habitat in Oelandia.
Nata *e Topho lenticulari schisti, sub dio resoluti in Humum. It. œl.* 79.

animalis. *Djurjord.* 14. HUMUS animalis impalpabilis. *Syst. nat.* 209. *n.* 8, 9.

Humus animalis terrificata. *Wall. min.* 7. *n.* 1.

Habitat in Cæmiteriis, *rarius in copia.*

Hæc *particulis impalpabilibus, cum aqua bibulis & se contrahentibus, acido non effervescentibus.*

Nata *ex particulis humosis & calcariis mixtis animalium. Sic redit ad Dominum. Genes. III: 19. Job. X: 9.*

Quid properasse juvat, quid pauca dedisse quieti
Tempora? quid nocti conseruisse diem?
Si semel hic standum est. . . . Ovid.

CRY-

CRYSTALLI
LAPIDOSÆ.

(*in* Tabulis *adjectis* 1, 2, 3.)

		Latera.	*Plana.*		
1.	*Figura*	18-edrum:	Rectangulis 6.	Trigonis 12.	
			longitudinalibus.		
2.	——	18-edrum:	Rectangulis 6.	Trigonis 12.	
			transversis.		
3.	——	12-edrum:	Rectangulis 0.	Trigonis 12.	
			columna 0.		
4.	——	18-edrum:	Rectangulis 6.	Trigonis 12.	
			2 oppositis latis.	*2 oppositis truncatis.*	
5.	——	8-edrum:	Rectangulis 6.	Hexagonis 2.	
			æqualibus.		
6.	——	8-edrum:	Rectangulis 6.	Hexagonis 2.	
			alternis angustis.		
7.	——	8-edrum:	Pentagonis 4.	Rectangulis 4.	
			alternatis.	*alternatis.*	
8.	——	10-edrum:	Pentagonis 4.	Rhomboid. 4.	Trapetziis 2.
9.	——	14-edrum:	Rectangulis 6.	Trigonis 4.	Trapetziis 4.
			2 oppos. angustis.		*priori alternis.*
10.	——	12-edrum:	Pentagonis 6.	Pentagonis 6.	
			alternis angustis.	*æqualibus.*	
11.	——	12-edrum:	Pentagonis 6.	Pentagonis. 6.	
			æqualibus.	*æqualibus.*	
12.	——	14-edrum:	Pentagonis 6.	Trapetziis 6.	Trigonis 2.
13.	——	12-edrum:	Trigonis 6.	Pentagonis 6.	
			alternatis.		
14.	——	12-edrum:	Pentagonis 4.	Trapetziis 8.	
15.	——	10-edrum:	Hexagonis 2.	Trapetziis 4.	Pentagonis 4.
16.	——	14-edrum:	Tetragonis 6.	Trapetziis 8.	
			2 disci.		
17.	——	10-edrum:	Rhombis 2.	Trapetziis 8.	
			magnis.		
18.	——	18-edrum:	Tetragonis 6.	Hexagonis 12.	
19.	——	6-edrum:	Tetragonis 6.		
			æqualibus.		
20.	——	14-edrum:	Hexagonis 6.	Trigonis. 8.	

Crystalli sæpe situ, inclinatione, approximatione, compressione &c. deformantur, hinc ne varietas loco speciei assumatur, cavendum.

21.	——	14-edrum:	Rhombis 4.	Tetragonis 2.	Trigonis 8.
22.	——	6 edrum:	Rhombis 6.		
			æqualibus.		
23.	——	8-edrum:	Trigonis 8.		
24.	——	14-edrum:	Hexagonis 8.	Tetragonis 2.	Rhombis 4.
25.	——	26-edrum:	Hexagonis 8.	Rectangulis 12.	octagonis 6.
26.	——	12 edrum:	Rhombis 6.	Rhombis 6.	
			alternatis.		
27.	——	12-edrum:	Rhomboidibus 6.	Rhombis 6.	
			alternatis.		
28.	——	36-edrum:	Rhombis 12.	Hexagonis 24.	
			alternatis	*linearibus.*	
29.	——	12-edrum:	Pentagonis 2.	Trapetziis. 10.	
30.	——	12-edrum:	Pentagonis 2.	Pentagonis 10.	
31.	——	12-edrum:	Scalenis 12.		
			proximis paribus.		
32.	——	18-edrum:	Hexagonis 6.	Rhombis 12.	
33.	——	22-edrum:	Hexagonis 4.	Trapetziis 4.	Pentagonis 12.
			proximis paribus.		Hexagonis 2.
34.	——	14 edrum:	Rectangulis 2.	Hexagonis 8.	Rhombis 4.
35.	——	18-edrum:	Hexagonis 12.	Tetragonis 6.	
36.	——	10-edrum:	Trigonis 8.	Tetragonis 2.	
			alternis.		
37.	——	10-edrum:	Trigonis 4.	Hexagonis 6.	
				linearibus.	
38.	——	12-edrum:	Tetragonis 2.	Hexagonis 4.	Rhombis 6.
39.	——	12-edrum:	Tetragonis 2.	Hexagonis 4.	Rhombis 6.
40.	——	18-edrum:	Hexagonis 6.	Rhombis 6.	

A *Rhombus.*
B *Rhomboides.*
C *Rectangulus.*
D *Trapetzium.*
E *Scalenum.*

DESCRIPTIONES Cryſtallorum.

1.	*Columna* oblonga hexaëdra æqualis.	*Pyramides* hexaëdræ æquales.
2.	*Columna* abbreviata hexaëdra æqualis.	*Pyram.* hexaëdræ æquales.
3.	*Columna* nulla.	*Pyram.* hexaëdræ æquales.
4.	*Columna* oblonga hexaëdra inæqualis. *planis 2 oppoſitis latioribus.*	*Pyram.* hexaëdræ inæquales. *planis 2 oppoſitis latioribus truncatis.*
5.	*Columna* oblonga hexaëdra æqualis.	*Pyram.* nullæ.
6.	*Columna* oblonga hexaëdra inæqualis. *planis alternis anguſtioribus.*	*Pyram.* nullæ.
7.	*Columna* oblonga tetraëdra inæqualis. *planis alternis anguſtioribus verticalibus.*	*Pyram.* diedræ contrariæ.
8.	*Columna* oblonga hexaëdra inæqualis. *planis 2 oppoſitis latioribus.*	*Pyram.* diëdræ contrariæ. *bis pentagonis, illis rectangulis.*
9.	*Columna* oblonga tetraëdra inæqualis. *planis 2 oppoſitis latioribus.*	*Pyram.* tetraëdræ inæquales. *planis 2 oppoſitis latioribus truncatis.*
10.	*Columna* oblonga hexaëdra inæqualis. *planis alternis anguſtis.*	*Pyram.* triedræ contrariæ æquales.
11.	*Columna* brevis hexaëdra æqualis.	*Pyram.* triedræ contrariæ æquales.
12.	*Columna* oblonga hexaëdra æqualis.	*Pyram.* triedræ contrariæ truncatæ.
13.	*Columna* abbreviata hexaëdra æqualis.	*Pyram.* triedræ contrariæ planiuſculæ.
14.	*Columna* depreſſa hexaëdra inæqualis. *planis 2 oppoſitis latioribus verticus.*	*Pyram.* triedræ, hinc contrariæ.

Numeri iidem, in ſingulis tribus tabulis, eandem deſignant Speciem.

15. *Columna* oblonga hexaëdra inæqualis. *planis 2 oppoſitis latioribus.*	*Pyram.* diedræ conformes.
16. *Teſſera* depreſſa tetragona.	*Margines* duplicati. *Angulique* truncati.
17. *Teſſera* depreſſa rhombea.	*Margines* duplicati.
18. *Teſſera* cubica.	*Margines* truncati.
19. *Teſſera* cubica.	*Margines* integri.
20. *Teſſera* cubica.	*Anguli* parum truncati.
21. *Teſſera* cubica.	*Anguli* totaliter truncati.
22. *Teſſera* cubica in rhombum obliquata.	
23. *Teſſera* octaëdra æqualis.	
24. *Teſſera* octaëdra.	*Anguli* truncati.
25. *Teſſera* octaëdra.	*Margines* truncati. *Anguli* truncati.
26. *Teſſera* dodecaëdra æqualis.	
27. *Teſſera* dodecaëdra elongata.	
28. *Teſſera* dodecaëdra.	*Margines* truncati.
29. *Teſſera* pentagona depreſſa.	
30. *Teſſera* decaëdra æqualis.	
31. *Teſſera* ſ. Columna nulla.	*Pyram.* duplicato-triëdræ contrariæ.
32. *Teſſera* ſubcolumnaris hexaëdra.	*Pyram.* hexaëdræ æquales.
39. *Columna* hexaëdra elongata.	*Pyram.* hexaëdræ æquales.
33. *Columna* hexaëdra inæqualis. *planis 2 oppoſitis latioribus.* *planis 2 oppoſitis duplicatis.*	*Pyram.* hexaëdræ truncatæ.
34. *Columna* hexaëdra inæqualis. *planis 2 oppoſitis alienis*	*Pyram.* tetraëdræ cuneatæ. *planis oppoſitis minoribus.*
35. *Teſſera* cubica. *planis 3 proximis æqualiter ſtriatis.*	*Margines* truncato-plani.
36. *Teſſera* cubica.	*Anguli* 2 proximi toti truncati.
37. *Teſſera* tetraëdra.	*Margines* truncati.
38. *Teſſera* rhombea inæqualis.	*Margines* 2 proximi truncati.
39. *Teſſera* fere præcedentis.	
40. *Columna* hexaëdra æqualis. *differt a 32 uti columna a Teſſera.*	*Pyram.* hexaëdræ æquilateræ.

Hexa-

Hexaëdræ	19, 22.
Octaëdræ	5, 6, 7, 23.
Decaëdræ	8, 15, 17, 36, 37.
12-edræ	3, 10, 11, 13, 14, 26, 27, 29, 30, 31, 38, 39.
14-edræ	12, 16, 20, 21, 24, 34, 9.
18-edræ	1, 2, 4, 18, 32, 35, 40.
24-edræ	34.
26-edræ	25.
36-edræ	28.

AFFINITATES Cryſtallorum.

NITRUM	Priſma *planis rectangulis* (6).	Pyramis *planis trigonis* (6).
1.	*Priſm.* elongatum, æquale.	*Pyram.* planis trigonis.
2.	—— abbreviatum, æquale.	—— planis trigonis.
3.	—— nullum.	—— planis trigonis.
4.	—— planis 2 latioribus.	—— planis 2 truncatis.
	* *	
5.	—— planis æqualibus.	—— nulla.
6.	—— plana alternis anguſtis.	—— nulla.
	* * *	
9.	—— planis 4 tantum.	—— planis 4: latioribus 2.
NATRUM	Priſma *planis 5-gonis*, *verticalibus*.	Pyramis *5-gonis*, *contraria*.
7.	*Priſm.* 4 edrum: alternis anguſtis.	*Pyram.* diedra.
8.	—— idem verticale.	—— diedra.
	* *	
15.	—— ſub-6-edrum: alternis 2 anguſtis.	—— diedra.
	* * *	
16.	—— compreſſum: angulis truncatis.	
17.	—— compreſſum, rhombeum.	
	* * * *	
31.	—— nullum (Sal Bituminis?).	—— hexaëdra.
14.	—— compreſſum: plan. verticalibus.	—— triedra: altero lato.
	* * * * *	
13.	—— ſubacaule, depreſſum.	—— triedra, planiuſcula.
11.	—— elongatum, regulare.	—— triedra.
10.	—— elongatum, plan. altern. anguſtis.	—— triedra.
12.	—— elongatum, regulare.	—— triedra, truncata.

BO-

BORAX Prifma *hexaëdrum ex* 6-*gonis*.) Pyramis *e rhombis*.

32. *Prifm*. æquale f. teffera. *Pyram*; 6-edra e rhombis.

40. ——— æquale, elongatum. ——— 6-edra e rhombis.

33. ——— inæquale: plan. 4 anguftis. ——— 6-edra rhombis truncatis.

34. ——— inæquale: plan. 2 truncatis. ——— 4-edra hexagonis 2.

MURIA Teffera *cubica* (*interdum truncatis angulis f. marginibus*).

19. *Teffera* cubica: æqualis.
20. ——— cubica: angulis truncatis parum.
21. ——— cubica: angulis truncatis totaliter.
18. ——— cubica: marginib. truncatis nonnihil.

* *

35. ——— cubica: marginib. truncatis totaliter utrinque.
32. ——— rhombea, æqualis.

ALUMEN Teffera *octaëdra* (*interdum truncatis angulis f. marginibus*).

23. *Teffera* æqualis.
24. ——— truncatis angulis.
25. ——— truncatis angulis & marginibus.

VITRIOLUM Teffera *difformis e Rhombis & Hexagonis*.

38. *Teffera* dodecaëdra.
39. ——— varietates.

GRA-

GRANATUS Tessera *e Rhombis*.

26. *Tessera* æqualis, integra.
27. —— æqualis, elongata.
28. —— æqualis, truncatis angulis.

PYRITES Tessera *e Pentagonis*.

30. *Tessera* æqualis.
29. —— depressa.

URINÆ Tessera *Tetraëdra e Trigonis*.

37. *Tessera* ordinaria, sed truncatis marginibus.
36. —— contrariata. (*an hujus?*). *D. Tidström*.

EXEMPLA Cryſtallorum.

1.	Nitrum nativum.	
	——— *Fluor.*	
	——— *Cryſtallus mont.* γ.	
2.	——— *Cryſtallus mont.* δ.	Granatus 18-*edros.* η.
3.	——— *Cryſtallus mont.* ε.	
4.	——— *Cryſtallus mont.* β.	
5.	——— *truncatum.* α.	Plumbum *virens.*
6.	——— *truncatum.* β.	
7.	Natrum *appropiatum.*	
8.	——— *verticale.*	
9.	Vitriol. *album.*	
10.	Borax *Tincal.* δ.	
11.	NATR. 12-*edrum.* α.	Granatus 12-*edros.* γ.
12.	Natrum 14-*edrum.*	
13.	Natrum 12-*edrum.* β.	
15.	Borax *Tincal.* β.	
15.	Natrum *flexile.*	
16.	——— *cryſtallum.*	
17.	——— *Selenites.*	
18.	- - - -	Pyrites 18-*edros.* κ.
19.	Muria *nuda.*	——— 6-*edros.* β.
		Plumbum 6-*edrum.*
20.	- - - -	——— 12-*edrum.*
21.	- - - -	Pyrites 14-*edros.* ι.
22.	——— *rhombea.*	Plumbum *rhombeum.*

23. Alumen *nudum.*		Pyrites	*nativus.* δ.
		———	8-*edrus.* δ.
		Plumbum	8-*edrum.*
		Ferrum	*cryſtallinum.*
		Cuprum	*cryſtallinum.*
24.	- - - -	Plumbum	14-*edrum.* γ.
25.	- - - -	———	26-*edrum.* ε.
26.	- - - -	Granatus	12-*edros.* δ.
27.	- - - -	———	12-*edros.* δ.
28.	- - -	———	36-*edros.* ι.
29. Natrum	*pyritiforme.*		
30.	- - - -	Pyrites	12-*edros.* δ.
31. ———	*hyodon.*		
32.	- - -	Granatus	18-*edros.* ζ.
33. Borax	*Topazius.*		
———	*Tincal.* α.		
34. ———	*Tincal.*		
35.	- - - -	Cobaltum	*cryſtallinum.*
		Pyrites	18-*edros.* λ.
36.	- - - -	Granatus	10-*edros.* α.
37. Natrum	*urinoſum.*	———	10-*edros.* β.
		Pyrites	4-*edros.* α.
38. Vitriolum	*cyprinum.*	———	10-*edros.* ζ.
39. ———	*cyprinum.*		
40.	- - - -	Granatus	18-*edros.* ζ.

APPENDIX.
TOMI I.

Corsac. CANIX cauda fulva basi apiceque nigra.
Habitat in campis magni deserti ab Jaco *fluvio versus* Irtim; *sævit in Aves*; *terram excavat*; *superfluum defodit*; *fœtet*, *clamitat*, *latrat*. *Paul. Demidoff*.
Corpus *facie* Vulpis: *pilis mollibus*, *supra hyeme griseis*, *æstate vero dilute fulvis*; *subtus albis*. Cauda *pilosa*, *longitudine corporis*, *dorso concolor*. Pedes *dilute fulvi*. Gula *alba*. Auriculæ *erectæ*, *dorso concolores*. Oculi *luteo-virides*.

CAVIA. Dentes Primores superiores duo, distantes.
inferiores quatuor, approximati.

capensis. CAVIA. *Pall. fasc.* 2. *p.* 22. *t.* 2. †.
Habitat ad Cap. b. spei, *victitans graminibus*, *fodiens*.
Glis *magnitudine Marmotæ*. Labium superius *subbipartitum*. Dentes Laniarii *nulli*. Auriculæ *marginibus nudæ*. Plantæ *subtridactylæ*, *muticæ*: *excepto intimo unguiculato*. Palmæ *tetradactylæ*, *muticæ*: *digitis connatis*. Cauda *nulla*.

æthiopicus. SUS sacculo molli sub oculis †.
Aper æthiopicus. *Pall. spec.* 2. *p.* 1. *t.* 1.
Habitat in Africa *interiore*.
Caput *magnum*, *durum*. Sulcus lacrymalis *ante oculos longitudinalis*. Saeculus *mollis sub oculis*. Dentes primores *utrinque plane nulli*? Cauda *nuda*.

*

lineatus. PSITTACUS macrourus viridis, remigibus subtus fuscis margine interiore pallidis.
Habitat - - -
Corpus *magnitudine Turturis*, *totum viride*, *subtus magis flavo-viride*. Remiges *subtus fuscæ margine interiore pallido*, *unde Alæ subtus lineis pallidis longitudinalibus tenuissimis*. Cauda *cuneata*, *corpore paulo longior*.

ANAS

Casarca. ANAS rufa, remigibus rectricibusque nigris, speculo alari albo.
Habitat in Astracanensi *regno; mansuescit, clamitat sono gratissimo. Paul. Demidoff.*
Corpus *A. Boschatem superat, totum læte rufum, sed* Caput *dilutius fulvum.* Uropygium *fuscum, undulatum lineolis fulvis.* Nigra *sunt Oculi, Rostrum, Pedes, Remiges, Cauda.* Alba *sunt tectrices remigum & alarum facies interior.*

lineata. CORYPHÆNA capite picto lineis transversis coloratis. D. $\frac{4}{21}$. P. 11. V. 6. A. 15. 12.
Habitat in Carolina. *D. Garden.*
Caput *compressum, nudum, declive, pictum lineis transversis.* Opercula *lævia.* Dentes primores 2, *longiores, exserti, distantes, acuti, tam supra, quam infra.* Squamæ *magnæ.* Pinnæ *longitudinales pictæ lineolis.* Cauda *rotundata.*

orichalcus. SCARABÆUS scutellatus muticus æneus glaber, subtus ferrugineo varius.
Habitat in India Orientali. *Sparman.*

Trifolii. CURCULIO longirostris niger, femoribus pallidis, abdomine albo.
Habitat in Trifolii montani *spicis, intra quas declaratur.*
Corpus *magnitudine Pulicis, atrum.* Rostrum *thorace fere longius.* Thorax *excavato-punctatus.* Elytra *striata.* Femora *pallida, edentula.* Abdomen *niveum.*

suaveolens. CERAMBYX thorace spinoso ignito, corpore cæruleo, abdomine femoribusque ferrugineis.
Sloan. jam. 2. *p.* 208. *t.* 237. *f.* 39. *f.* 40. (*excludend. in Ceramb. virescente*).
Habitat in Jamaica, Carolina. *D. Garden.*
Corpus *statura Ceramb. moschati, cyaneum.* Caput & Thorax *cæruleo-ignita s. aureo-splendida.* Elytra *cyanea.* Antennæ *nigræ, longitudine corporis.* Abdomen & Femora *omnia rubra, sed postica femora elongata.* Pedes *nigri.* Tibiæ posticæ *longiores, compressæ, ancipites.*

TENE-

festinans. TENEBRIO alatus niger, thorace tibiis antennisque ferrugineis.
Habitat in Svecia, *celerrime cursitans.*
Corpus *magnitudine Pediculi, atrum, glabrum.* Thorax *Cicindelæ, ferrugineus.* Antennæ *filiformes s. versus apicem crassiores, fusco-ferrugineæ.* Femora *clavata* Tibiis *ferrugineis.*

java. PAPILIO (Dan. cand.) alis albis postice nigris; subtus basi fulvo-maculatis: postice albido punctatis.
Habitat in India Orientali. *Sparman.*

macrops. PHALÆNA (Attacus) seticornis spirilinguis, alis fuscis atro-undulatis: superioribus supra ocello ferrugineo; subtus albo-maculatis.
Habitat in India Orientali. *Sparman.*

allica. PHALÆNA (Noctua) spirilinguis lævis flava, alis superioribus maculis duabus cæruleis connexis margine cæruleo.
Habitat in India Orientali. *Sparman.*

hirtaria. PHALÆNA (Geometra) pectinicornis, alis hirtis canis: strigis duabus nigris: posterioribus approximatis, antennis atris. *Fn. suec.* 1236. *
Clerck. phal. t. 7. *f.* 1. Phalæna hirtaria.
Habitat in Europa.

defoliaria. PHALÆNA (Geometra) pectinicornis, alis griseis medio albis: puncto lituraque postica nigris; femina aptera. *Fn. suec.* 1238. *
Clerck. phal. t. 7. *f.* 4. Phalæna defoliaria.
Reaum. inf. 2. *t.* 30.
Ræs. suppl. 83. *t.* 14. *femina.*
Habitat in Pyro, Malo.

nigrella. PHALÆNA (Tinea) alis atris strigis albis: anteriore simplici; posteriore circumflexa.
Habitat in India Orientali. *Sparman.*

cruciatus. HEMEROBIUS alis antice nigro-maculatis, postice fusco-cruciatis.
Habitat in Svecia; *legi in Pruno virginiana.*

Corpus *magnitudine Pediculi, pallido-fuscoque maculatum.* Thorax *supra cruciatim incisus.* Alæ *deflexæ, ex auro (dum complicatæ) nitentes & postice pictæ cruce communi fusca: Antice singulæ maculis 4 nigris.* Inferiores *hyalinæ, auro nitentes.* Antennæ *longitudine corporis, sed alis breviores.* Pedes *pallidi.*

Cerasi. ICHNEUMON auratus viridis, tibiis pallidis.

Habitat in Cerasi *foliorum gallis conicis, frequens.*

Corpus *minutum, cyaneo viride, auratum.* Antennæ *nigræ, subclavatæ.* Os *nigrum.* Alæ *stigmate nullo.* Abdomen *sessile.* Tibiæ 4 *anteriores & omnes plantæ flavescenti-pallidæ.*

costata. MUSCA antennis setariis glabra nigra, linea ante alas flava, alis costa nigris.

Habitat Upsaliæ.

Corpus *pediculo duplo majus, atrum, nudum.* Caput *pallidum.* Oculi *brunnei.* Thoracis *latera linea alba utrinque ante alas.* Alæ *margine exteriore versus apicem fuscæ.* Pedes *lividi.*

vegetans. ACARUS crustaceus rufus marginatus convexus, subtus planus.

De Geer Act. Stockh. 1768. *c. fig.*

Frisch. ins. . . .

Habitat Larva, pilo albo insidens, in variis insectis coleopteris; declaratus liberatur, discurrens.

Corpus *ovatum, convexum, continuum s. testudineum, subferrugineum, glabrum, nitidum, marginatum undique.* Os *inter pedes anticos.*

Neptuni. CANCER macrourus, thorace antice posticeque trispinoso.

Habitat in Pelagi *Fuco natante. Sparman.*

Corpus *magnitudine Tipulæ. Locandus post C. Homarum.*

tigrina. ARANEA abdomine oblongo-ovato ferrugineo nigropunctato, thorace linea flava.

Habitat in Svecia.

Cor-

Corpus *magnum* (*uti Clerck. aran. t.* 6. *f.* 4. *n.* 1.) *ferrugineum.* Thoracis *tergum linea flava, longitudinali.* Abdomen *oblongo-ovatum, adspersum punctis minutis nigris, supra & subtus testaceum, lateribus pallidioribus.* Abdominis *dorsum ferrugineum marginibus colore repandis.*

alpina. FASCIOLA fusca obovata antice truncata.

Act. Taurin. 1. *p.* 199. *t.* 6. *f.* 1 - 6. Hirudo alpina nigricans, ventre ad medium bilineato.

Habitat in Alpium *Lapponicarum Italarumque fontibus, aqua semper algida scatentibus; in calentibus vero moritur. Hausta cum aqua excitat* Colicam spasmodicam *Scheuch*; Ullem s. Holme *Laponis. Flor. Lapp.* 101. *n.* ε. *cum nausea, singultu, delirio, spasmis, horrore, sæpe morte; Curatur sale muriatico.*

ciliaris. MEDUSA orbicularis ciliata, radiis numerosis, subtus cavitatibus quinque. †

Act. Taurin. 1. *p.* 218. *t.* 7. *f.* 6, 7. Medusa altera.

Habitat in Mari Mediterraneo.

Margo *corporis cinctus radiis numerosis, exstantibus, longitudine totius disci.* Subtus *cavitates auriformes, ut in Medusa aurita, sed quinque.*

* *

Oedipus. SIMIA. *Syst. nat.* 1. *p.* 41. *n.* 25. *viva dono Sereniss. Reginæ* Ludov. Ulricæ.

Affinitas summa Sim. Jacchi *magnitudine (paulo inferiore); odore Moschi; Unguibus omnibus subulatis, excepto pollicis palmarum brevi.* Vox *muris.* Cauda *corpore duplo longior, parum pilosa, basi rufa.* Facies *nigra pilis raris albis.* Verruca *in utraque bucca.* Irides *ferruginei.* Auriculæ *subrotundæ, nigræ, nudæ.* Ani *regio rubra.*

unicornis. RHINOCEROS. *Syst. nat.* 1. *p.* 104.

Dentes primores *remoti, solitarii, occursantes (ergo non laniarii), forte locandus inter Bruta ante Bradypum. Kæstner.*

Hydrochæris. SUS. *Syst. nat.* 1. *p.* 103. *n.* 4.
Animal *a me descriptum est Pedibus ungulatis, nec unguiculatis, ergo Bellua, nec Glis; videndus in museo Upsaliensi.*

canicularis. PSITTACUS. *Syst. nat.* 1. *p.* 142. *n.* 16.
Corpus *magnitudine Turdi majoris, viride; subtus virescenti-luteum.* Frons *subfulva.* Tempora *fulva.* Oculi *nigri.* Rostrum *nigricans.* Pedes *rubescentes.* Remiges *cæruleæ latere exteriore virescente.* Cauda *cuneiformis, elongata, viridis. Forte femina? carens vertice cæruleo.*

Galgulus. PSITTACUS. *Syst. nat.* 1. *p.* 150. *n.* 46.
Corpus *viride, uropygio sanguineo.* Remiges *subtus cæruleæ excepto margine exteriore.* Rectrices *subtus cærulescentes.* Mas *vertice cæruleo juguloque sanguineo, quorum neutrum in* Femina.

viridis. MEROPS. *Syst. nat.* 1. *p.* 182. Corpus *magnitudine Sturni.*
Ferruginea: *Pileus, Collum, Dorsum anticum, Alæ subtus.*
Viridia: *Pectus & Alæ supra.*
Cærulea: *Gula, Dorsum posticum, Uropygium, Crissum, Cauda supra.*
Nigra: *Linea per oculos ad aures, Remigum apices, Cauda subtus.*
Rectrices 2 *intermediæ duplo longiores, lineares.*
Deficiebat in mea Fascia pectoralis.

TOM.

TOMI II.

aristella. STIPA aristis nudis rectis calyce vix duplo longioribus.
Habitat Monspelii. *Gouan.*
Culmi *bipedales.* Folia *angusta.* Panicula *subspicata: pedunculis bi-s. trifloris.* Calyx *longitudine seminis.* Semen *teres, raris villis pubescens.* Arista *calycis longitudine.*

cordifolia. RUBIA foliis quaternis cordatis.
Habitat in Maiorca. *Gerard.* ♃.
Radix *perennis.* Caules *tetragoni, laxi, angulis retrorsum scabri.* Folia *quaterna, petiolata, cordata, oblongiuscula, acutiuscula, quinquenervia, patentia, margine & pagina superiore scabra.* Fructificationem *non vidi.*

pentapetaloides. CONVOLVULUS foliis lanceolatis nudis lineatis, ramis declinatis, floribus solitariis semiquinquefidis.
Habitat in Majorca. *Gerard.* ⊙.
Herba *simillima Convol. tricolori, sed minor.* Folia *fere lanceolata, nuda, lineata, subpetiolata.* Flores *axillares, solitarii, brevissime pedunculati.* Bracteæ *vix ullæ, sed sæpe squamæ 2 obsoletæ.* Corollæ *structura Convol. lineati, sed triplo minores, cærulescentes fauce lutea: limbo semiquinquefido quasi quinquepartito, laciniis acuminatis.*

siculus. RHAMNUS spinis lateralibus foliis solitariis quinatisque.
Rhamnus siculus pentaphyllos. *Bocc. sic. Raj. hist.* 1626.
Habitat in Sicilia, Africa. *Baro capucinus.*
Frutex *Ramis ferrugineis; Spinis alternis, validis, vix pollicaribus, patentibus.* Folia *Buxi aut Uvæ ursi similia, obovato-oblonga, petiolata, integerrima, lævia, venosa, decidua.* Flores *axillares, conferti, sessiles, Hermaphroditi Masculi Femineique simul. Squamæ binæ, ovatæ singulum florem vestiunt.* Corolla *monopetala, campanulata, patens, quinquepartita: laciniis ovatis acutis.* Nectarium *suburceolatum, fundi floris.* Stamina 5, *subulata, corolla fere longiora.* Filamenta *alia 5 castrata, subulata, alterna, fertilibus simillima, sed breviora.* Germen *conicum, villosum.* Stylus *filiformis, corolla duplo longior.* Stigma *simplex.* Drupa *ovata, glabra.* Nux *ovata, bilocularis, raro trilocularis.*

verticilla-ris. CRASSULA caule herbaceo simplici, foliis patentibus, floribus verticillatis mucronatis.
Habitat . . . (enata e variis mixtis seminibus). ⊙.
Herba *pusilla.* Caulis *filiformis, simplex, digitalis, lævis, teres, subincarnatus* Ramis *paucis, in inferiore caulis parte, simplicibus, alternis, brevibus.* Folia *opposita, sessilia, oblongo-ovata, patentia, carnosa, subtus magis gibba, papulosa, apice subdenticulata, rufa.* Foliola 2 *e singulis foliorum alis, prioribus similia, minora, patentia.* Flores *verticillantes caulem, sessiles, ex singulis alis sæpius quinque.* Calyx *quinquepartitus, erectus, viridis, subserratus, mucronatus.* Corolla *quinquepartita, campanulata, alba, calyce brevior: Laciniis rubicundis, subulatis ut fere aristatis, persistentibus.* Squama *ad basin cujusvis laciniæ corollæ, transversa, truncata, rubra.* Staminum *Filamenta* 5, *brevissima.* *Antheræ flavæ.* Pistilla 5, *brevissima.* Fructificatio *oculo armato determinanda.* Calyx *obsoluta florescentia clausus, corollæ mucronibus inter rimas exstantibus.*

parnassi-folia. ALISMA foliis cordatis acutis, petiolis nodoso-articulatis. *Bass. act. bonon.* 1768.
Ranunculus palustris, flore albo, graminis parnassi folio. *Till. pis.* 145. *t.* 46. *f.* 1.
Habitat in Apenninorum *paludibus.*
Statura *omnino Alismæ plantaginis, sed* Folia *cordata* Petioli *nodosi,* Semina *aristata.*

porrigens. SILENE caule dichotomo villosa, pedunculis filiformibus solitariis patentibus.
Habitat in Oriente. *Gouan.*
Herba *facie fere Cerastii dichotomi.* Caulis *herbaceus, pedalis, dichotomus, hirtus pilis patentibus.* Folia *opposita, sessilia, lanceolata, acuminata, villosa, internodiis breviora.* Pedunculus *e singula caulis dichotomia, setaceus, patens, foliis longior, lævis, apice adscendens.* Flores *solitarii, non magni.* Calyx *ultra medium quinquefidus.*

balearica. ARENARIA foliis ovatis nitidis subcarnosis, caule repente, pedunculis longitudine caulis.
Habitat in insul. Balearibus. *Gerard. Zoega.*

Cau-

Caules *prostrati, repentes, radicantes, subpubescentes, ramosi, pollicares.* Folia *petiolata, confertiuscula, patentia, ovata, subcarnosa, enervia, lucida a pilis raris vix conspicuis paginæ superioris.* Pedunculi *solitarii, e ramificationibus caulis, erecti, caule vix longiores, subpubescentes; inferne instructi pari foliorum.* Calyx *concavus, rufescens, pubescens.* Corolla *magnitudine & facie Spergulæ nodosæ.* Petala *obovata, integerrima, obtusa, patentia, unguiculata.* Stamina & Pistilla *etiam alba, longitudine calycis s. petalis dimidio breviora.* Germen *globosum, viride. Media quasi inter* Arenam ciliatam & multicaulem, *sed pedunculi longi, Fructus cernui.*

canadensis. ANEMONE caule dichotomo, foliis sessilibus: infimis ternis trifidis incisis.

Habitat in Pensylvania. *D. Hope.*

Simillima Anem. dichotomæ, *ut ignotum fallat; tantum differt* Foliis, *sub prima dichotomia caulis, ternis; nec binis.* Corolla *subtus alba; nec rubicunda.* Antheræ *flavæ; nec fulvæ.* Fructus *capitulo globoso; nec ovato:* Seminibus *subulatis arista ipso semine longiore recta; nec mucrone brevissimo recurvato.*

brassicata. SINAPIS foliis obovatis denticulatis lævibus.

Habitat in China. ⊙.

Statura *Brassicæ aut Lactucæ, sed Calyx Sinapios.* Caulis *sesquipedalis, lævissimus* Folia Radicalia *oleracea, obovata, obtusa, dentata, glabra, albidovenosa, petiolis canaliculatis;* Caulina media *oblonga, ad basin petioli subauriculata;* Summa *lanceolata, sessilia, amplexicaulia.* Flos *simillimus Brassicæ oleraceæ.* Calyx *flavus, sed patens.* Petala *flava, vix emarginata.* Siliqua *similis Brass. oleraceæ.*

ægyptiaca. BUNIAS siliculis tetragonis undique verrucoso-muricatis, foliis runcinatis.

Habitat in Ægypto. *Zoega.* ⊙.

Caulis *pedalis, ramosus, inferne hispidus, superne lævior.* Folia *runcinata, subdentata, lævia: petiolis subtus pilis raris.* Racemi *solitarii, terminales, longi.* Flores *pedicellati.* Calyx *flavescens, patens.* Petala *lutea, obovata, obtusa, patentia unguibus erectis.*

erectis. Stamina *lutea*, *distantia*. Germen *ovatum*, *tetragonum*, *viride*. Stylus *nullus*. Stigma *capitatum*, *luteum*. Siliculæ *ovatæ*, *tetragonæ*, *undique obtuse muricatæ*, *præsertim angulis*, *diversæ a Siliquis* Bun. balearicæ, *quod neque subulato-rostratæ*, *neque pilosæ*.

gigantea. CLEOME floribus hexandris, foliis septenatis, caule inermi. *Jacq. spec.* 5. *p.* 1. *t.* 76.
Habitat in America
Caulis *altissimus*. Folia *digitata*, *septenata*: *foliolis oblongis*, *acuminatis*, *subæqualibus*, *sessilibus*. Racemi *terminales*. Flores *pedunculati*. Calyx *patens*, *linearis*, *pubescenti-viscidus*. Petala 4, *oblonga*, *adscendentia*, *conniventia*. Stamina *declinata*, *petalis longiora*, *æqualia*, *receptaculo inserta*. Antheræ *subulatæ*. Germen *oblongum*, *stipitatum*, *stipite longitudine staminum*. Stigma *obsoletum*.

aculeata. CLEOME floribus hexandris, foliis ternatis integerrimis, stipulis spinescentibus.
Habitat in America *D. Zoega*.
Caulis *herbaceus*. Stipulæ *binæ*, *brevissimæ*, *spinescentes*, *recurvæ*. Folia *ternata*, *elliptico-lanceolata*, *integerrima*, *longius petiolata*. Floralia *folia*, *ad basin pedunculi*, *simplicia*. Flores *solitarii*, *pedunculati*, *parvi*. Siliquæ *teretes*.

tricho-sperma. POLYGALA floribus cristatis spicatis, caulibus virgatis striatis, foliis linearibus. *Jacq.*
Habitat in America meridionali. ♃.
Radix *perennis*. Caules *erecti*, *filiformes*, *striati*. Folia *alterna*, *linearia*, *acutiuscula*, *parva*; *adeoque herba facie Polygalæ microphyllæ*. Spicæ *elongatæ*. Flores *albi*, *carina apice multifida*; *inferiores sensim decidui*. Semina *pappo piloso cincta*.

disperma. INDIGOFERA racemis folio longioribus, leguminibus dispermis, foliis pinnatis obtusis.
Indigofera scapo infirmo, foliorum pinnis oblongis pallide virentibus glabris, pedunculis spicæ longissimis, floribus laxe dispositis, leguminibus compressis brevibus subasperis dispermis. *Trew. ehret.* 24. *t.* 55.
Habitat in Indiis.
Similis Indig. tinctoriæ, *sed* racemi *foliis compositis longiores*. Legumina *disperma*.

TRI-

ochroleucum. TRIFOLIUM spicis villosis, caule erecto pubescente, foliolis infimis obcordatis.

Trifolium pratense purpureum minus, foliis cordatis. *Raj. angl.* 3. *p.* 328. *t.* 13. *f.* 1. *Hall. helv.* 585. *act.* 6. *p.* 97. *n.* 43.

Habitat in Anglia, Helvetia.

Folia *integerrima*: *superiora linearia.* Spicæ *pedunculatæ*, *oblongæ.* Calycum *dens inferior longior.* Corollæ *ochroleucæ*. Hall.

augusta. THEOBROMA? foliis cordatis septemangularibus.

Habitat in India orientali ♄.

Caulis *humanæ altitudinis*, *lignosus*, *erectus*, *simplicissimus*, *teres*, *apice foliosus*; Rami *nulli*, *sed rudimenta prodeunt in caule infra folia*, *dum floret.* Folia (*Hibisci mutabilis*) *magna*, *plus quam palmaria*, *cordata*, *7-nervosa*, *7-angulata*, *serrata*, *reticulata*, *supra glabra*, *subtus vix pubescentia.* Petioli *teretes*, *longitudine foliorum.* Stipulæ *lanceolatæ.* Pedunculi *axillares foliorum*, *horizontales*, *ad latus flexi*, *teretes*, *longitudine petioli*, *bifidi*: *ramulo altero minore* (*opposito foliolo cordato petiolato serrato*) *bifido*, *bifloro*; *involucello 4-phyllo*, *lanceolato*; *altero enascente ulterius similiter bifido*: *& sic ultra.* Pedicelli *nutantes* Floribus *cernuis*. CAL. *Perianthium 5-partitum*, *lanceolatum*, *acutum*, *patentissimum*: *foliolis planis.* COR. Nectarium exterius *urceolatum*: *squamis 5*, *ovatis*, *fornicatis*, *introrsum concavis*, *obtusis*, *erectis*, *apice ciliatis*, *margine fuscis.* Nectarium interius *urceolatum*: *squamis 5*, *linearibus*, *erectis*, *obtusis*, *basi connatis*, *margine apiceque extrorsum recurvato-fornicatis.* Petala 5, *ovata*, *magna*, *triste purpurea*, *laxa*, *pendula*, *fluctuantia*, *ungue inserta nectarii exterioris squamæ sub & intra ejus apicem.* STAM. Filamenta 5, *brevissima ut fere nulla*, *triloba*, *inter squamas nectarii interioris*, *ut antheræ extra rimas hujus nectarii nascantur.* Antheræ 3, *didymæ*, *divaricatæ*, *reniformes*, *luteæ.* PIST. Germen *superum*, *cylindricum.* Styli 5, *subulati*, *approximati.* Stigmata *acuta.* PER . . . *5-loculare.* SEM. *multa.* *Speciosissima Planta*, *spectabilissima fructificatione vel generis Theobromæ Cacao vel certe proximi*, *quod*

non dum liquidum, quamdiu fructus non dedit. Arbor descripta tantum triennis est, dum hodie florere incepit 1768. *d.* 12. *Julii.*

scoparia. CALEA suffruticosa, ramis suboppositis angulatis.
Habitat in Jamaica.
Frutex *facie Spartii scoparii.* Rami *angulati, oppositi, sæpe terni:* Ramuli *alterni, copiosissimi, longitudine subæquales.* Folia *minuta, sublinearia, obtusa, lævia.* Flores *terminales, solitarii, sessiles, minuti, albi.*

supinum. GNAPHALIUM caule herbaceo simplicissimo procumbente, floribus sparsis.
Gnaphalium foliis angustissimis, caule non ramoso, spica brevi nuda subfusca terminato. *Hall. helv.* 700. *act.* 6. *p.* 109. *n.* 77.
Gnaphalium supinum, lavandulæ folio. *Bocc. mus.* 107. *t.* 85.
Gnaphalium oblongo folio. *Scheuch. alp.* 2. *p.* 134.
Habitat in Alpibus Helveticis, Italicis.
Simillimum Gnaph. sylvatico, *sed humile & Caule dum floret decumbente.*

balsamifera. CONYZA foliis lanceolatis subtus tomentosis, petiolis etiam dentatis. *Spec. plant.* 1208. *n.* 13.

vernalis. LICHEN leprosus albidus, tuberculis subrotundis ferrugineis.
Lichenoides leprosum tuberculis fuscis & ferrugineis. *Dill. musc.* 126. *t.* 18. *f.* 4. *& t.* 55. *f.* 8.
Habitat primo vere in aridissimo colle Polonico Upsaliæ *& passim in* Europa.
Crusta *cinerascenti-alba:* Tubercula *subglobosa, gelatinosa, conferta, sessilia, absque margine calycino.*

variolosum. LYCOPERDON parasiticum sessile subrotundum, cortice exteriore fulvo deciduo, farina atra compacta. *Weigel.*
Lichenoides tuberculosum compressum nigrum lignis putridis adnascens. *Dill. musc.* 127. *t.* 18. *f.* 7.
Lycogala globosum grani pisi magnitudine, æris recocti colore. *Mich. gen.* 216. *t.* 15. *f.* 2.
Habitat passim in Arborum *ramis emortuis aut moribundis.*

Verru-

Verrucæ *sparsæ: primo fulvæ, molles, succulentæ; ætate consistentiores, exuunt corticem & fuscæ evadunt, induratæ persistunt, nec dehiscunt, licet polline nigro maxime farctæ.*

septicus. * BYSSUS capillaris mollissima parallela fragilissima pallida.
Byssus latissima filtrum s. pannum laneum simulans, filamentis tenuissimis non ramosis. *Mich. gen.* 211. *n.* 10.
Habitat in Domibus *sub pavimentis, ubi aër mephiticus s. suffocatus, summe septicus corrodit tamquam menstruo naturali domos ligneas, durissimosque truncos, ut fatiscentes cadant damno colonum.*
Similes *Lanæ tenuissimæ gossypinæ, longitudinaliter contextæ filis araneorum tenuioribus, albido-cinerascentibus, non tenacibus, lævissimis, fomitis instar accensibilibus. Mucoris septici pessima soror.*

Scopolia. HYOSCYAMUS. *Syst. nat.* 2. *p.* 171.
Radix *perennis, carnosa, terræ fere incumbens, caules ad latera emittens plurimos.* Caulis *sesquipalmaris, teres, erectus, terminatus* Ramis *duobus, patulis, simplicissimis, caule longioribus.* Folia caulina *alterna, solitaria, petiolata, elliplico-lanceolata, lævia, subrogosa, patentia.* Folia sub bifurcatura *caulis terna, quorum duo approximata.* Folia ramea *alterna, sed gemina eidem denti s. basi imposita, quorum alterum dimidio minus, ut in Physalidibus perennibus.* Flores *ramei, solitarii, pedunculati, penduli inter singula folia gemina.* Calyx *campanulatus, teres.* Corolla *calyce triplo longior, campanulata, leviter 5-fida, obtusa, extus ferruginea striis aliquot pallidis; intus flava.* Stamina *stylo approximata, versus latus inferius flexa.* Capsula *calyce brevior, circumscissa s. operculata.*

aphyllum. CYNANCHUM caule volubili perenni aphyllo.
Apocynum *viminale* nudum fruticosum, caule filiformi volubili. *Act. bonon. observante D. Bassio.*
Euphorbia viminalis. *Spec. plant.* 649.
Florum *fasciculi ex alternis cicatricibus caulis; adeoque* Euphorbia viminalis, *cujus fructificatio antea visa non fuit, perperam ex facie ab omnibus ad Euphorbias relata, ex observatione Bassiana Cynanchi genus intret.*

SPI-

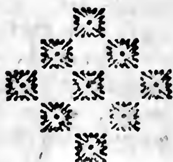
SPILANTHUS. *Syst. nat. 2. p. 533. habet* Receptaculum *palealeum (confirmante D. Bergio), subulatum, adeoque ad hoc genus amandetur.*

atriplicifolius. SPILANTHUS foliis alternis stipulatis. • •
Bidens atriplicifolius. *Syst. nat. 2. p. 535.*

APHANES *in* Generibus & Systemate *emendetur.*
CAL. 4-fidus. (*non* 8-*fidus*).
PIST. & SEM. unicum (*nec duo*).

TOMI III.

nativum. STANNUM nudum.
Stannum nativum. *Act. Angl. v. 56. an. 1766. p.* 35 & 305.
Habitat in Cornubia.
Hoc *nativum Stannum dari antea paradoxum visum, nunc vere detectum.*

IN-

INDEX
GENERUM LAPIDUM.

IN-

INDEX SYNONIMORUM
LAPIDUM.

Hæma-

INDEX SYNONYMORUM.

Sma-

IN-

INDEX SVECANUS.

INDEX UNIVERSALIS
NATURALIUM.

Nauti-

Spilan-

Triioste-

ERRATA

* TOMI I.

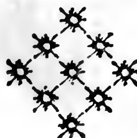
pag.
273. lin. 1. collo *lege* callo.
316. §. 14. cayana — nigra.
925. §. 32. livida — cincta
974. §. 28. annulata — annotata.
1212. §. 509. uccinctus — ſuccinctus.
1094. §. 1. pelagicum — pelagica.
603. §. 24. *excludatur tota paragraphus.*

* * TOMI II.

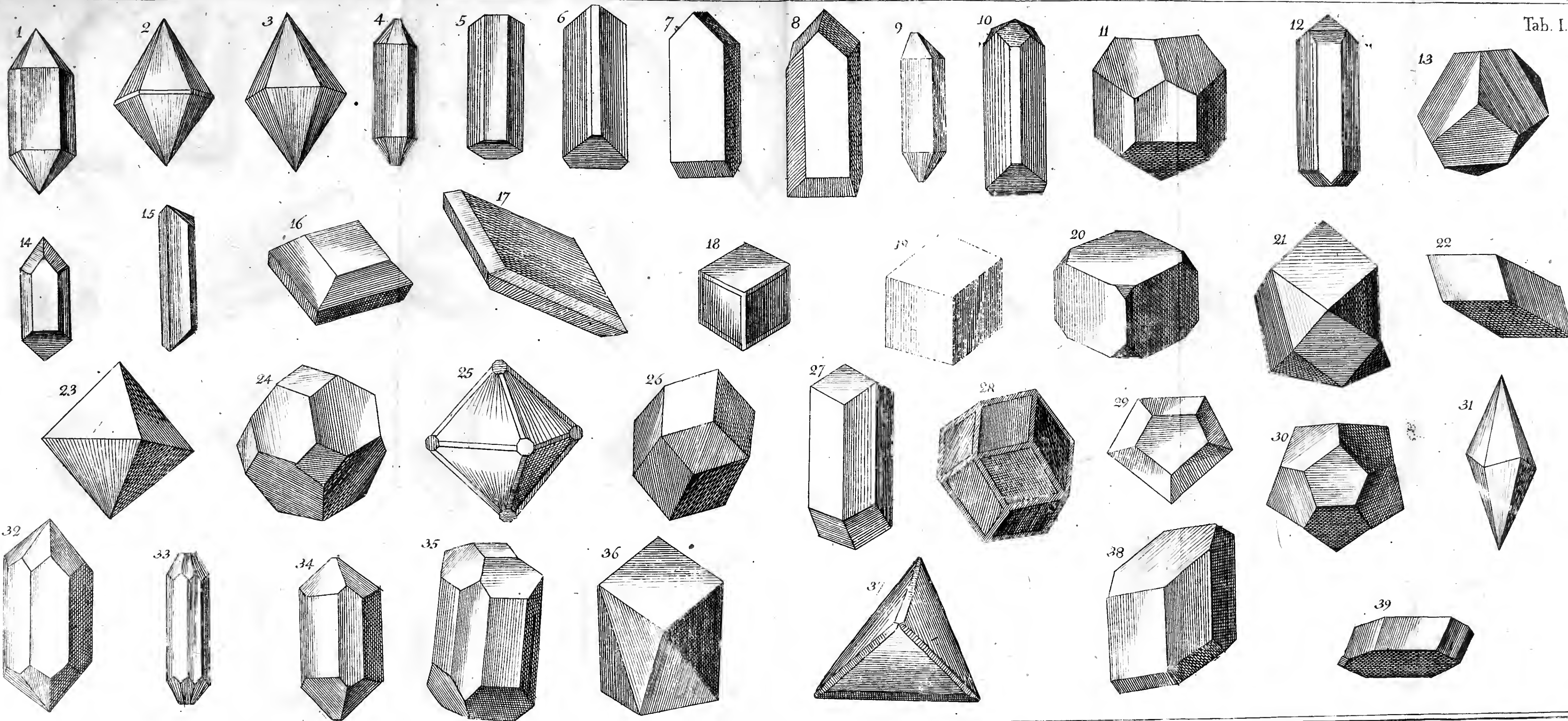
pag.
313. §. 12. criſtata *lege* ariſtata.
407. §. 10. Allion t. 12 — Allion t. 11.
432. §. 5. nemoroſa — nemoralis.
43. *inter* Tanacetum & Artemiſiam *adde* POLYGAMIA SUPERFLUA.
31. Apium & Ægopodium *priori columnæ inſerantur ad finem, excluſis in poſteriore.*

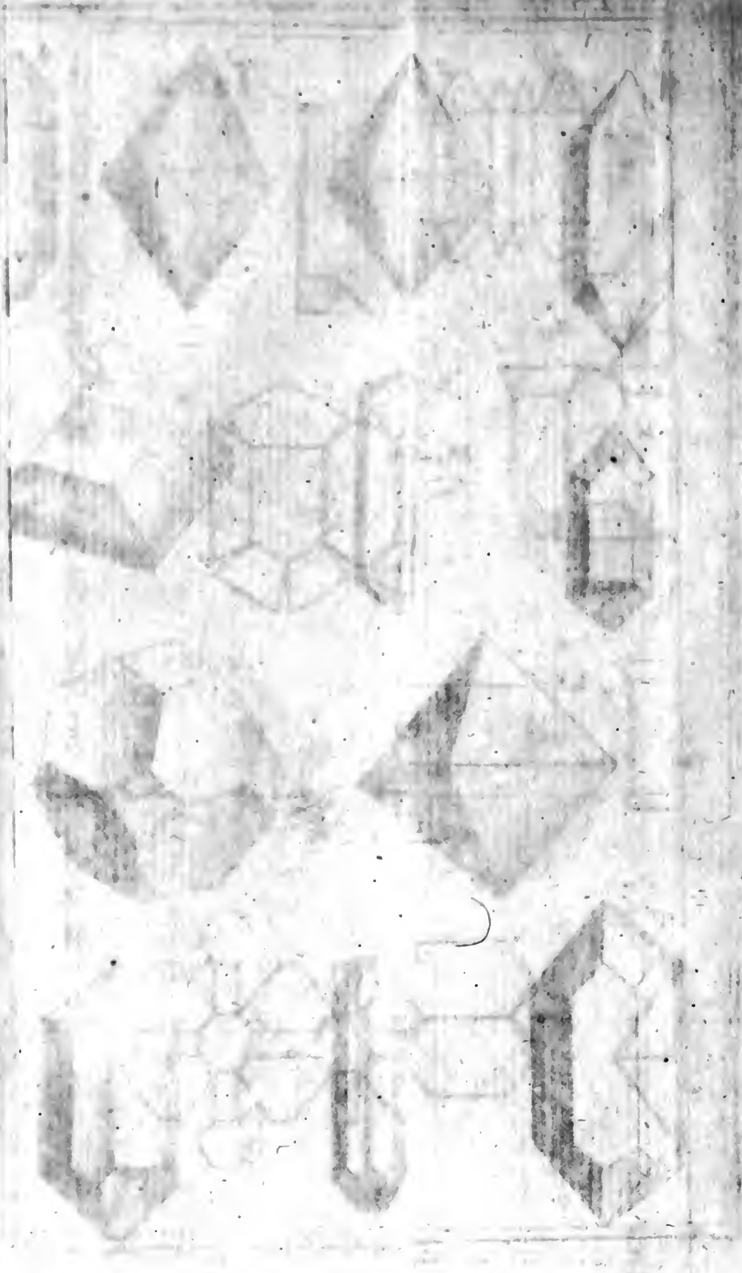
* * * TOMI III.

pag.
7. *lin. antepen.* acedit *lege* accedit.
~~64.~~ §. 16. Stråckſten — Stræckſten.
68. §. 6. α Opacus — Opalus.
76. §. 21. Siebffråſt — Sielffråt.
97. ~~78.~~ §. η. Rhombis — Rectangulis.
88. lin. 1. 84 — 88.
82. Metalla — METALLA ad marginem extende.
94. §. α Fig. 34 — Fig. 33.
94. §. β uno trigono — uno pentagono.
97. lin. 1. 78 — 97.
§. ε Tetragonis — Tetragonis 2.
113. §. ϑ. Kes-cry: — Kies-cryſt:
114. §. κ Fig. 18 — Fig. 35.

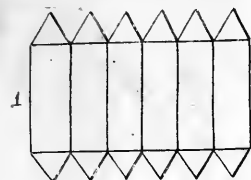

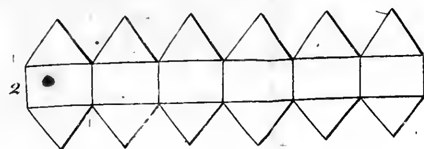
pag. 35.

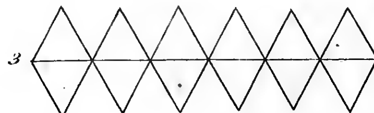

Tab. I.
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
38
39

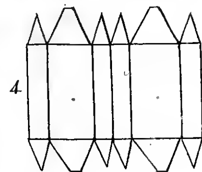

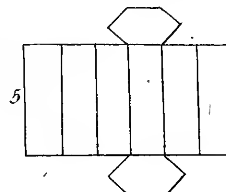
Tab. II

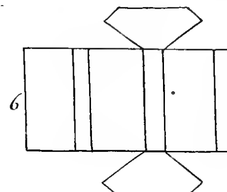

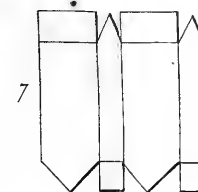

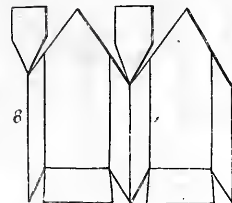

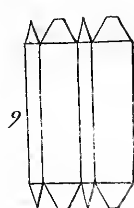

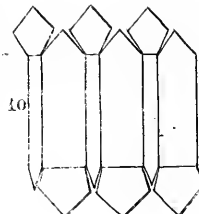

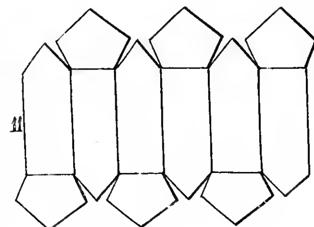

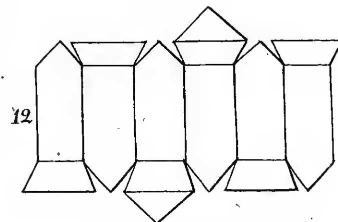

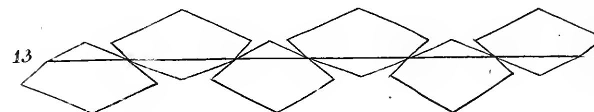

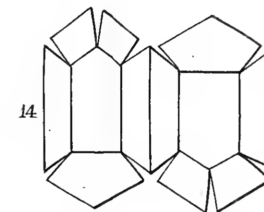

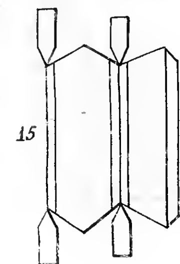

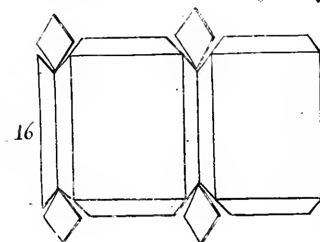

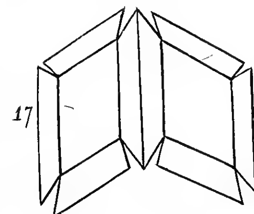

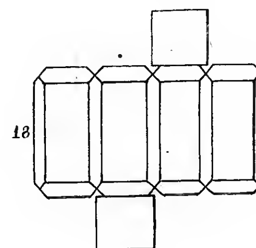

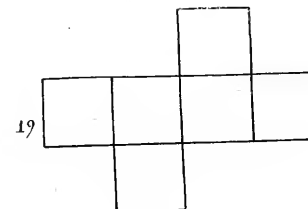

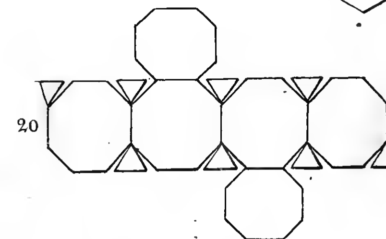

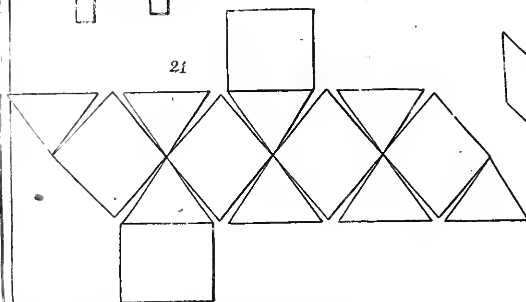

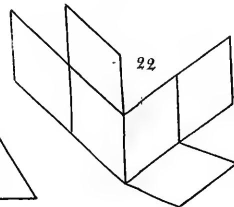

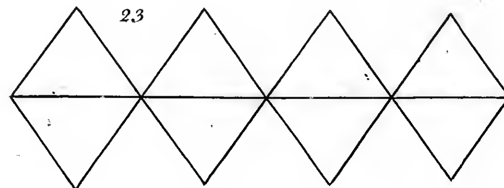

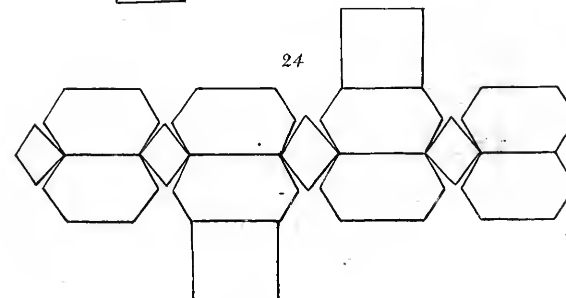

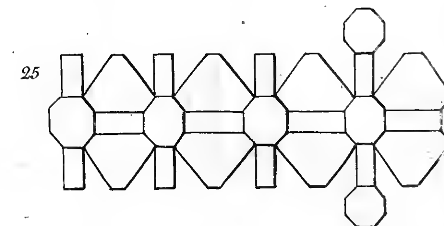

Tab. III.

